



สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	
รับที่.....	14/63
วันที่ - 2 ส.ค. 2548	

ที่ กค 0416.4/ 3704

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

6/10/48

2 ส.ค. 48

15.35 น.

1 สิงหาคม 2548 จัดเข้าวาระ - 9 ส.ค. 2548

เรื่อง ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- อ้างถึง 1. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 0504/3578 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2547
2. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0528.3/ว 27724 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2544

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547
2. รายงานสรุปแบบประเมินผลตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 คณะรัฐมนตรีมีมติให้คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวง (คตส.) ชดเชยปฏิบัติงานในตำแหน่งต่อไปในระหว่างที่สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาจัดระบบการตรวจสอบภาคราชการใหม่ และตามหนังสือที่อ้างถึง 2 กำหนดให้ คตส. ส่งรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีให้กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางรวบรวมและนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ คตส. ได้จัดส่งรายงานสรุปผลการดำเนินงานและผลการประเมินผลตนเองของ คตส. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 มาครบทุกกระทรวงแล้ว โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามแนวปฏิบัติของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการกำหนดให้ คตส. ส่งรายงานสรุปผลการดำเนินงานและรายงานสรุปแบบประเมินผลตนเองให้กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางเป็นผู้รวบรวมและนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบเป็นประจำทุกปี

2. ความจำเป็นเร่งด่วนของเรื่อง

คตส. ได้จัดส่งรายงานสรุปผลการดำเนินงานและรายงานสรุปแบบประเมินผลตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 และกระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางได้สรุปผลในภาพรวมและแยกเป็นรายกระทรวงเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางจะต้องแจ้งรายงานผลการดำเนินงานของ คตส. ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแล้วให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบ

3. สารสำคัญของเรื่อง

ผลสรุปโดยรวมปรากฏ ดังนี้

3.1 ผลการดำเนินงานของ คตส. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1)

คตส. ทุกชุดได้เข้าพบผู้บริหารของกระทรวงและกรมต่าง ๆ ตามที่รับผิดชอบ รวมทั้งประชุมหารือร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในและบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสอบถามการบริหารงาน การดำเนินงาน การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน รวมทั้งติดตามประเมินผลการตรวจสอบงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงสูงหรือมีวงเงินงบประมาณสูง ตลอดจนติดตามผลการดำเนินงานของส่วนราชการตามที่ คตส. ได้ให้ข้อเสนอแนะในรายงานสรุปผลการดำเนินงานครั้งก่อน โดยมีผลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 สอบทานการบริหารงบประมาณ การใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค และการปฏิบัติตามแผนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยพบว่า การเบิกจ่ายเงินงบประมาณของส่วนราชการส่วนใหญ่เป็นไปตามเป้าหมาย สำหรับการลดค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคตามมติคณะรัฐมนตรียังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร และการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการบางรายการยังไม่เป็นไปตามแผนการจัดซื้อจัดจ้างอันเนื่องมาจากการยกเลิกการประกวดราคา การปรับเปลี่ยนรายละเอียดคุณลักษณะครุภัณฑ์ การเปลี่ยนแปลงรายการจัดซื้อจัดจ้าง การส่งของล่าช้า ซึ่ง คตส. ได้เสนอแนะให้ส่วนราชการเร่งรัดและติดตามการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในทุกขั้นตอนอย่างรอบคอบ

3.1.2 กำกับดูแลการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายในของส่วนราชการพบว่า ความไม่เพียงพอของอัตรากำลัง ความสามารถ และประสบการณ์ในการตรวจสอบการดำเนินงาน รวมทั้งทักษะในการเขียนรายงานการตรวจสอบ ยังคงเป็นปัญหาหรือข้อจำกัดของงานตรวจสอบภายในภาคราชการ สำหรับการจัดวางระบบการควบคุมภายใน ส่วนราชการส่วนใหญ่ได้จัดวางระบบการควบคุมภายในและปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในแล้ว

3.1.3 ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในเรื่องสำคัญ ๆ คตส. ได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ งาน/โครงการสำคัญ ๆ ที่มีความเสี่ยงสูงหรือมีวงเงินงบประมาณสูง ให้สามารถดำเนินการได้สำเร็จตามแผนกลยุทธ์และเป้าหมายที่กระทรวงและกรมวางไว้ อาทิเช่น

- โครงการส่งเสริมพืชพันธุ์ดี ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรฯ จังหวัดอุดรธานี ในส่วนกลาง ณ สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี สามารถผลิตพันธุ์พืชได้ 10 ล้านต้น หรือคิดเป็นร้อยละ 1 ของศักยภาพการผลิตเท่านั้น โดยสาเหตุเกิดจากการเปลี่ยนผู้บริหารและนโยบายบ่อย รวมทั้งการไม่สามารถคัดเลือกเกษตรกรที่ยากจนจริงเข้าโครงการฯ ซึ่งได้เสนอแนะให้มีการแบ่งกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายให้ชัดเจนระหว่างกลุ่มที่มีกำลังซื้อกับกลุ่มที่ต้องแจกพันธุ์พืชให้ฟรี โดยผลิตและจำหน่ายในราคาถูกให้แก่กลุ่มเกษตรกรที่ไม่สามารถซื้อพันธุ์ดีจากบริษัทเอกชน ตลอดจนควรแก้ไขปัญหาระบบการผลิตและกำหนดตัวชี้วัดเพื่อจะช่วยให้เห็นผลการดำเนินงานได้ชัดเจน

- **สถานที่บริการทางหลวง (Rest Area)** ของกรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม ได้แก่ สถานที่บริการทางหลวงขุนตาล ลำตะคอง ชัยนาทและเขาโพธิ์ พบว่า การดำเนินงานแล้วเสร็จทันตามกำหนดระยะเวลา แต่การบริหารงานยังไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2545 กล่าวคือ การบริหารจัดการยังไม่สะท้อนภาพในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากรายงานแสดงถึงตัวเลขรายรับ – รายจ่ายเท่านั้น และขาดข้อมูลที่แสดงผลการจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ให้การส่งเสริม นอกจากนี้ ข้อมูลสถิติการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปี 2545 – 2547 กรมทางหลวงไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าการเกิดอุบัติเหตุก่อนและหลังมีสถานที่บริการทางหลวง ผู้ใช้ทางหลวงได้รับประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ โดยเสนอแนะให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสถานที่บริการทางหลวง ทั้ง 4 แห่งอย่างจริงจัง เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ และพิจารณาทางเลือกการบริหารงานหลาย ๆ ทาง เพื่อนำมาเปรียบเทียบ

- **โครงการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่ายศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน (ศอช.) และศึกษาดูงานพัฒนาอาชีพและรายได้** ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เป็นโครงการของศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) เพื่อบริหารจัดการแก้ไขปัญหาความยากจนของครัวเรือนเป้าหมายในตำบล โดยมีการสำรวจและทบทวนการจัดทำทะเบียนให้ครอบคลุมทุกครัวเรือนจัดทำแผนการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้และกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน จากการตรวจสอบพบว่าประมาณร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างไม่มีแผนการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ มีการปรับหลักสูตรโดยไม่แจ้งกรมก่อน และการเลือก ศอช.ต. และกลุ่มเป้าหมายที่เข้าสัมมนาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของโครงการ รวมทั้งตัวชี้วัดของโครงการไม่สามารถวัดได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน โดยเสนอแนะให้กรมการพัฒนาชุมชนติดตามการนำภารกิจที่มอบหมายไปปฏิบัติอย่างจริงจังและประเมินผลเป็นระยะ และส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนในทุกระดับอย่างจริงจัง รวมทั้งเพิ่มองค์ความรู้แก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน

- **การใช้จ่ายเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า สำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาส** ของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 ซึ่งจากการสอบถามการดำเนินงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุน พบปัญหา 3 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ด้านการใช้จ่ายเงินอุดหนุน ซึ่งยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาสทุกประเภท ด้านที่สอง เรื่องการบริหารจัดการในสถานศึกษาของเรือนจำและทหาร ที่ครูส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่เรือนจำและเป็นทหารซึ่งไม่มีวุฒิเฉพาะทางด้านการสอนและมีการต้องปฏิบัติงานหลายหน้าที่ รวมทั้งผู้บังคับบัญชาบางหน่วยให้ความสำคัญและสนับสนุนนโยบายในการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย และด้านที่สาม เรื่องไม่มีการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของงาน ซึ่งได้เสนอแนะให้ปรับปรุงรูปแบบและวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งมีระบบการติดตามการใช้จ่ายเงินและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพสามารถวัดคุณภาพของผู้จบการศึกษาได้อย่างชัดเจน

3.1.4 ติดตามผลการดำเนินงานของส่วนราชการที่ คตส. ได้ให้ข้อเสนอแนะในรายงานครั้งก่อน พบว่า ส่วนราชการส่วนใหญ่ได้ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของคตส. แล้ว

3.2 ผลการประเมินตนเองของ คตส. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2) คตส. ส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติงานตามแนวปฏิบัติที่คณะกรรมการเห็นชอบได้อย่างเป็นอิสระ มีการประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพการทำงานเป็นระยะ ๆ ได้รับข้อมูลข่าวสารทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ รวมทั้งมีการประชุมหารือกับผู้บริหารกรณีจำเป็นและประเมินผลสำเร็จของนโยบาย ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ได้ประชุมร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

4. ข้อสังเกตของกระทรวงการคลัง

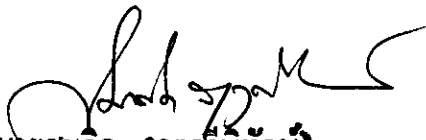
4.1 การดำเนินงานของ คตส. ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ที่ผ่านมา คตส. ได้ปฏิบัติภารกิจอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ งาน/โครงการ ในความรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ ในอันที่จะช่วยให้การบริหารงานโดยรวมของกระทรวงมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

4.2 สำหรับปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างที่ยังไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง โดยส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากความไม่พร้อมของการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดซื้อจัดจ้าง จึงเห็นควรให้มีมติกำชับให้ผู้บริหารของส่วนราชการให้ความสำคัญ เร่งรัดดำเนินการโดยเร็วหลังจากที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแล้ว โดยยึดประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ รวมทั้งพิจารณาทบทวนกำหนดมาตรการเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างในปีต่อไปมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

4.3 เพื่อพัฒนาผู้ตรวจสอบภายในให้สามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางมีแผนการที่จะปรับคู่มือหรือแนวปฏิบัติการตรวจสอบการดำเนินงานใหม่ โดยให้มีการตรวจสอบในเชิงยุทธศาสตร์มากขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ


(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

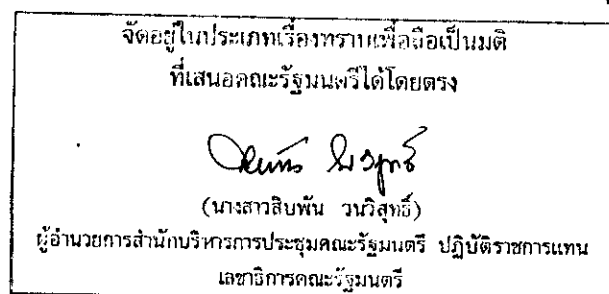
ส.ป. 14/21
ได้นำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ - 9 ส.ค. 2548 ลงมติว่า
รับทราบ

กรมบัญชีกลาง

กลุ่มงานมาตรฐานด้านการตรวจสอบภายใน

โทร. 0-2270-0423

โทรสาร 0-2273-9796





**รายงานสรุปแบบประเมินผลตนเอง
ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547**

**กระทรวงการคลัง
กรมบัญชีกลาง**

**รายงานสรุปแบบประเมินผลตนเอง
ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547**

**กระทรวงการคลัง
กรมบัญชีกลาง**

สารบัญ

หน้า

- รายชื่อคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ 1
- สรุปแบบประเมินผลตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 7
- ตารางแสดงความเห็นแบบประเมินผลตนเอง
ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 13
- หนังสือกระทรวงการคลัง คำนวณที่สุด ที่ กค 0528.3/ว.96
ลงวันที่ 18 กันยายน 2543 21

รายชื่อคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ

รายชื่อคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ

รายชื่อคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวง ที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม 2546 ถึงวันที่ 11 มีนาคม 2548 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2547 และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0503/ว34 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2548

1. กระทรวงกลาโหม

1. นายทวี หนูนักดี
2. นายชัยวัฒน์ หุตะเจริญ
3. คร.สมชัย ฤชุพันธุ์
4. นพ.มงคล ณ สงขลา
5. นายสุวรรณ ชนะสงคราม

2. กระทรวงการคลัง

1. ศ.หิรัญ รติศรี
2. นายดิเรก สุนทรเกตุ
3. พล.ต.อ.สนอง วัฒนวรางกูร
4. นายประสงค์ วัฒนันทน์
5. นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์

3. กระทรวงการต่างประเทศ

1. นายมนัส ลีวีระพันธุ์
2. คร.ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์
3. นายขจิตกัย บุรุษพัฒน์

4. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1. นายอุดม บุญประกอบ
2. นายนรวัฒน์ สุวรรณ
3. นางอรสา คุณวัฒน์

5. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. นายมนัส วงศ์ยุคติธรรม
2. คร.พนม พงษ์ไพบูลย์
3. นายนิคม มูสิกคามะ¹

6. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. ดร.อรัญ ธรรมโน
2. นางนัทสน์ ชีระวิทย์
3. นายประหยค์ ถิระวัฒน์
4. นายเทียร เมฆานนท์ชัย
5. นายพละ สุขเวช

7. กระทรวงคมนาคม

1. นายสมพล เกียรติไพบูลย์
2. นางศศิพัฒน์ เสวตวัฒนา²
3. นายเมธี ภมรานนท์
4. นายประธาน คามเพชร
5. คุณหญิงจรัสศรี ทวีปราช³

8. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ศ.เกษรี ณรงค์เดช
2. ศ.ศักดิ์ ศิริพันธ์
3. นายไพโรจน์ สุจินดา
4. ศ.ดร.ติน ปรัชญพฤทธิ
5. ดร.นพ.สุจริต ศรีประพันธ์

9. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1. นายอนุภาพ สุนอนันต์
2. นายอัศวิน คงสิริ
3. นางสาวกัญญา สีนสกุล

10. กระทรวงพลังงาน

1. นพ.บรรลु ศิริพานิช
2. นายเศรษฐพร คูศรีพิทักษ์⁴
3. นายสุเมธี ศรีสุชาติ

11. กระทรวงพาณิชย์

1. นายสุกรีชัย แก้วเจริญ
2. ศ.ดร.นราศรี ไวนิชกุล
3. ดร.บุญญรักษ์ นิงสานนท์

12. กระทรวงมหาดไทย

1. ศ.ดร.โกวิทย์ โปษยานนท์
2. ศ.ดร.ปรีชา เวสราชช์
3. ดร.วิลาศ สิงห์วิสัย
4. นายกำธร จันทรวงศ์
5. นายพงษ์ศักดิ์ อังสุพันธุ์

13. กระทรวงยุติธรรม

1. ศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
2. นายภูมรัตน์ ทักขาคี
3. นายปรีชา ชวลิตธรรม⁵
4. นายวิรัช คำรงค์
5. นางพิไล เปี่ยมพงศ์สานต์

14. กระทรวงแรงงาน

1. นายประคัง ปรีชาญู
2. นางมณีนัย วุฒิชัยเนติรักษ์
3. นายมนูญ มุกข์ประดิษฐ์

15. กระทรวงวัฒนธรรม

1. นายอรรถ วรรณทรัพย์
2. นางสาวนิตา สุวรรณจุฑา
3. ดร.นพ.ดำรง บุญยืน

16. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. นางอานันท์ ดันติเฉลิม
2. นายทวี บุตรสุนทร
3. นายอินทัย สิงคาลวณิช

17. กระทรวงศึกษาธิการ

1. ดร.สุเมธ ดันติเวชกุล⁶
2. ศ.ดร.เทียนฉาย กีระนันท์⁷
3. นายชัยณรงค์ อินทรมีทรัพย์⁷
4. นางดวงกมล นิธิอุทัย⁷
5. นายวุฒิชัย พงษ์ประสิทธิ์⁷

18. กระทรวงสาธารณสุข

1. นายแพทย์ พยอมยงค์
2. ดร.สุรัฐ ศิลปอนันต์
3. นายเลื่อน กฤษณกริ
4. นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม⁸
5. นายทำนุ ธรรมมงคล

19. กระทรวงอุตสาหกรรม

1. ร.ต.ประยูร เถลิงศรี⁹
2. นายวิชัย สุวรรณรัตน์
3. ดร.อนามัย สิงหะพันธุ์

20. สำนักนายกรัฐมนตรี

1. นายสนธิ เสนาสุข
2. นายสงบ ปานคอกไม้
3. นายนิศย์ พิบูลสงคราม
4. นายประชา จารุตระกูลชัย
5. นางสาวชดช้อย เอี่ยมพงษ์

หมายเหตุ

¹ ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2548

² ลาออกเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2547

³ ลาออกเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2547

⁴ ลาออกเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2547

⁵ ลาออกเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2547

⁶ ลาออกเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2547

⁷ ลาออกเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2547

⁸ ลาออกเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2547

⁹ ลาออกเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2548

สรุปแบบประเมินผลตนเอง
ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

สรุปการประเมินผลตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

1. วัตถุประสงค์

การประเมินผลตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบ กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบว่าคณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งได้รับความสนับสนุนและร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องหรือไม่เพียงพอ เพื่อให้กระทรวงการคลังใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงระบบการตรวจสอบภายในภาคราชการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ผู้ประเมิน

คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการทั้ง 20 กระทรวง รวม 20 คณะ โดยให้คณะกรรมการตรวจสอบแต่ละคณะประเมินผลตนเองเป็นรายคณะ คณะละ 1 ชุด รวม 20 ชุด

3. แบบประเมินผลตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบ

แบบประเมินผลตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบและปีที่ประเมิน

ส่วนที่ 2 เป็นหัวข้อและประเด็นต่าง ๆ ที่ให้คณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลตนเอง โดยการให้คะแนนความเห็น แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 1 2 3 4 และ 5 โดยแต่ละหมายเลขมีความหมายดังนี้

1 หมายถึง ควรปรับปรุง

2 หมายถึง พอใช้

3 หมายถึง ดี

4 หมายถึง ดีมาก

5 หมายถึง ดีเยี่ยม

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนที่ให้คณะกรรมการตรวจสอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบในอนาคต

4. สรุปผลการประเมินผลตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ได้รับแบบประเมินผลตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบ จำนวน 14 กระทรวง โดยสามารถสรุปผลการประเมินผลตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบตามความเห็นในประเด็นต่าง ๆ ของส่วนที่ 2 ได้ดังนี้

4.1 องค์ประกอบในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบตามแนวปฏิบัติที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบได้อย่างเป็นอิสระ และได้มีการประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพการทำงานเป็นระยะ ๆ โดยผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากถึงดีเยี่ยม โดยเฉพาะในเรื่องจำนวน ความเป็นอิสระ และการรายงาน

4.2 การสนับสนุนทางวิชาการและทรัพยากร

คณะกรรมการตรวจสอบส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ โดยผลการประเมินอยู่ในระดับค่อนข้างดีมาก

4.3 การประชุม

คณะกรรมการตรวจสอบส่วนใหญ่ได้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง โดยมีการกำหนดวาระการประชุมและแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบล่วงหน้า ซึ่งในการประชุมแต่ละครั้งจะมีผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วยทุกครั้ง โดยผลการประเมินอยู่ในระดับค่อนข้างดีเยี่ยม

4.4 กิจกรรมของคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบส่วนใหญ่สามารถดำเนินกิจกรรมตามแนวปฏิบัติตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ได้แก่ ปรึกษาหารือร่วมกับผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน และแนวทางการลดระดับความเสี่ยงจากความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น สอบทานและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนการตรวจสอบแก่ผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงที่รับผิดชอบ สอบทานรายงานผลการตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแก่ผู้ตรวจสอบภายใน และประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพการทำงานของผู้ตรวจสอบภายใน รวมทั้งประเมินผลการตรวจสอบภายในในภาพรวมของกระทรวงและเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนรายงานผลการปฏิบัติงานต่อปลัดกระทรวง หรือรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี โดยผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากถึงดีเยี่ยม โดยเฉพาะในเรื่องสอบทาน

และเสนอแนะขอบเขตการตรวจสอบและแผนการตรวจสอบ ส่วนในเรื่องการจ้างผู้เชี่ยวชาญ
หลายกระทรวงยังไม่มีปฏิบัติ

4.5 ความสัมพันธ์กับผู้บริหารและผู้ตรวจสอบภายในของกรมต่าง ๆ

คณะกรรมการตรวจสอบส่วนใหญ่ได้ร่วมประชุมหารือกับผู้บริหารกรณี
จำเป็นและประเมินผลสำเร็จของนโยบายรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และได้ประชุม
ร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมอย่างสม่ำเสมอ ช่วยดำรงความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบ
ภายใน รวมทั้งประเมินระดับการประสานงานระหว่างผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวง
และระดับกรม ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับดีถึงดีมาก โดยเฉพาะในเรื่องการประชุม
ร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม และการดำรงความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน
ส่วนในเรื่องการสอบทานการประเมินผลของผู้บริหารเกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบ
ภายใน และการมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งโยกย้าย รวมทั้งพิจารณาความดีความชอบของ
ผู้ตรวจสอบภายในทั้งระดับกระทรวงและระดับกรมหลายกระทรวงยังไม่มีปฏิบัติ

ตารางแสดงความเห็นแบบประเมินผลตนเอง
ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

ตารางแสดงคะแนนความเห็นแบบประเมินผลตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

ส่วนที่ 2

แนวทางปฏิบัติ	การประเมินประสิทธิผล																			
	นร.	กท.	กก.	กค.	กก.	พม.	กษ.	คค.	ทส.	ทก.	พน.	พณ.	มท.	ยธ.	รง.	วธ.	วท.	ศธ.	สธ.	อก.
องค์ประกอบในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ																				
- คณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ	-	5	5	5	3	-	5	5	3	-	4	3	5	-	5	4	-	-	5	3
- คณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นอิสระ	-	5	5	5	5	-	5	5	5	-	5	5	5	-	5	4	-	-	5	5
- จำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบเหมาะสมกับขนาดขององค์กร	-	5	5	5	5	-	5	5	4	-	5	5	5	-	5	5	-	-	5	5
- คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ความรับผิดชอบและกิจกรรมที่ทำในระหว่างปีต่อคณะรัฐมนตรีในรายงาน	-	5	5	5	5	-	5	5	4	-	4	5	5	-	5	5	-	-	5	5
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ประเมินประสิทธิผลประสิทธิภาพการทำงานเป็นระยะ ๆ	-	5	5	5	4	-	5	5	4	-	-	3	4	-	5	4	-	-	5	5
การสนับสนุนทางวิชาการและทรัพยากร																				
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ข้อมูลข่าวสารทางวิชาการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเพียงพอ	-	5	4	4	3	-	5	3	3	-	5	4	3	-	5	2	-	-	5	4

ส่วนที่ 2

แนวทางปฏิบัติ	การประเมินประสิทธิผล																			
	นร.	กท.	กค.	กต.	กก.	พม.	กษ.	คค.	ทส.	ทก.	พน.	พณ.	มท.	ยธ.	รง.	วธ.	วท.	ศธ.	สธ.	อก.
- คณะกรรมการตรวจสอบได้รับข้อมูลและข่าวสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอตลอดจนมีแหล่งข้อมูลที่เพียงพอในการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบ	-	5	4	4	3	-	4	3	2	-	4	4	4	-	5	3	-	-	5	5
การประชุม																				
- คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมอยู่เสมออย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง และมีการประชุมพิเศษตามความเหมาะสม	-	5	5	5	5	-	5	5	4	-	5	5	5	-	5	5	-	-	5	5
- คณะกรรมการตรวจสอบได้กำหนดวาระการประชุม และแจ้งให้ผู้ตรวจสอบภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบล่วงหน้า	-	5	5	5	5	-	5	5	4	-	5	5	5	-	5	5	-	-	5	5
- การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบในแต่ละหัวข้อจะมีผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วยทุกครั้ง	-	5	5	5	4	-	5	5	4	-	5	5	4	-	5	5	-	-	5	5
กิจกรรมของคณะกรรมการตรวจสอบ																				
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ปรึกษาหารือกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้บริหารและผู้ตรวจราชการ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและเพียงพอของระบบการควบคุมภายในและเสนอแนะมาตรการการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ	-	5	5	4	4	-	4	4	3	-	4	-	3	-	5	3	-	-	5	3
- คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบถาม ทบทวนระดับความเสี่ยงและมาตรการป้องกันหรือวิธีการลดความเสี่ยงจากความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น โดยสอบถามจากปลัดกระทรวงหรือผู้ตรวจราชการหรือผู้บริหารระดับกรมหรือผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ	-	5	5	4	3	-	4	4	3	-	3	-	4	-	5	4	-	-	5	3

ส่วนที่ 2

แนวทางปฏิบัติ	การประเมินประสิทธิผล																			
	นร.	กท.	กค.	กต.	กก.	ทม.	กษ.	คค.	ทส.	ทก.	พน.	พณ.	มท.	ยธ.	รง.	วธ.	วท.	ศธ.	สธ.	อก.
- คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานแผนการตรวจสอบร่วมกับผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าแผนการตรวจสอบครอบคลุมงาน/โครงการสำคัญ ๆ และที่มีความเสี่ยงสูง	-	5	5	5	5	-	5	4	3	-	4	5	5	-	5	5	-	-	5	5
- คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะขอบเขตการตรวจสอบและแผนการตรวจสอบแก่ผู้ตรวจสอบภายใน	-	5	5	5	5	-	5	5	4	-	5	5	5	-	5	5	-	-	5	5
- คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน และดำเนินการให้แน่ใจว่าข้อเสนอแนะในรายงานได้รับการนำไปปฏิบัติ	-	5	5	5	5	-	5	3	4	-	4	4	4	-	5	4	-	-	5	5
- คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการจ้างผู้เชี่ยวชาญและการตั้งงบประมาณของกลุ่มงานตรวจสอบภายในระดับกระทรวงและของหน่วยตรวจสอบภายในระดับกรม เพื่อให้สามารถรองรับงานของกลุ่มและหน่วยตรวจสอบภายในได้อย่างเหมาะสม	-	4	-	5	5	-	5	-	2	-	-	-	3	-	5	5	-	-	5	-
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้คำปรึกษาแก่ผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับ																				
• แนวทางการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของระบบการควบคุมภายในที่ตรวจพบ	-	5	5	5	5	-	5	4	4	-	4	3	4	-	5	2	-	-	5	5
• การเปลี่ยนแปลงขอบเขตการตรวจสอบให้แตกต่างจากขอบเขตที่กำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบ	-	5	5	5	5	-	5	4	4	-	-	4	4	-	-	5	-	-	5	3
• การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน	-	5	5	5	5	-	-	4	4	-	4	4	4	-	4	5	-	-	5	5

ส่วนที่ 2

แนวทางปฏิบัติ	การประเมินประสิทธิผล																			
	นร.	กท.	กค.	กต.	กก.	พม.	กษ.	คค.	ทส.	ทก.	พน.	พณ.	มท.	ยธ.	รง.	วธ.	วท.	ศธ.	สธ.	อก.
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ประเมินผลการตรวจสอบภายใน ในภาพรวมของกระทรวง และเสนอแนวทางการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	-	5	5	5	5	-	5	5	4	-	3	4	4	-	5	5	-	-	5	3
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพการทำงานของผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงและระดับกรมเป็นระยะๆ	-	5	4	5	5	-	5	4	4	-	-	-	4	-	5	4	-	-	5	5
- คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานผลการปฏิบัติงานต่อปลัดกระทรวงหรือรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี ตามควรแก่กรณี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	-	3	5	5	5	-	5	5	4	-	-	5	5	-	5	5	-	-	5	5
ความสัมพันธ์กับผู้บริหารและผู้ตรวจสอบภายในของกรมต่าง ๆ																				
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับผู้บริหารในกรณีที่มีเรื่องจำเป็น	-	5	5	5	5	-	3	5	3	-	5	-	3	-	5	5	-	-	5	3
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับผู้บริหาร เพื่อประเมินผลสำเร็จของนโยบายรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	-	5	3	4	5	-	3	4	4	-	4	-	3	-	5	-	-	-	5	-
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมอย่างสม่ำเสมอ	-	5	5	5	5	-	4	5	3	-	-	5	5	-	5	5	-	-	5	5
- คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบถามการประเมินผลของผู้บริหารเกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน	-	4	-	5	5	-	5	5	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	5	-
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ช่วยดำรงความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน	-	5	5	5	5	-	4	5	3	-	4	3	4	-	5	5	-	-	5	4

ส่วนที่ 2

แนวทางปฏิบัติ	การประเมินประสิทธิผล																			
	นร.	กท.	กค.	กต.	กก.	พม.	กษ.	คค.	ทส.	ทก.	พน.	พณ.	มท.	ยธ.	รง.	วธ.	วท.	ศธ.	สธ.	อก.
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ประเมินระดับการประสานงานระหว่างผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวง และผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสม	-	4	4	5	-	-	5	5	3	-	-	5	4	-	5	5	-	-	5	5
- คณะกรรมการตรวจสอบได้มีส่วนร่วมในการแต่งตั้งโยกย้าย รวมทั้งพิจารณาความดี ความชอบของผู้ตรวจสอบภายในทั้งระดับกระทรวง และระดับกรม	-	4	5	-	4	-	4	4	2	-	-	3	-	-	5	-	-	-	5	-

นร. : สำนักนายกรัฐมนตรี

พม. : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พน. : กระทรวงพลังงาน

วธ. : กระทรวงวัฒนธรรม

กท. : กระทรวงกลาโหม

กษ. : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พณ. : กระทรวงพาณิชย์

วท. : กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กค. : กระทรวงการคลัง

คค. : กระทรวงคมนาคม

มท. : กระทรวงมหาดไทย

ศธ. : กระทรวงศึกษาธิการ

กต. : กระทรวงการต่างประเทศ

ทส. : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยธ. : กระทรวงยุติธรรม

สธ. : กระทรวงสาธารณสุข

กก. : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ทก. : กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

รง. : กระทรวงแรงงาน

อก. : กระทรวงอุตสาหกรรม

หนังสือกระทรวงการคลัง

ด่วนที่สุด

ที่ กค 0528.3/ ก. ๑๖

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กท 10400

18 กันยายน 2543

เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในภาครัฐการ

เรียน คณะกรรมการตรวจสอบภาครัฐการประจำกระทรวง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แนวทางการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ
2. แบบประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบ

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้งท่านเป็นคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวง เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลระบบการตรวจสอบภายในและเสนอแนะมาตรการการควบคุมภายในของทั้งกระทรวงให้มีประสิทธิภาพ และให้รายงานผลการดำเนินงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบต่อปลัดกระทรวง หรือรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี ตามควรแก่กรณี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีให้คณะรัฐมนตรีทราบ พร้อมทั้งส่งสำเนาให้กระทรวงการคลัง 1 ชุด เพื่อรวบรวมและเผยแพร่ต่อไป รวมทั้งให้ประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยการประเมินตนเองทุกปีตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด และรายงานผลการประเมินให้คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการทราบ นั้น

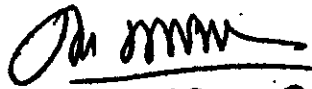
กระทรวงการคลัง พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การรายงานผลการดำเนินงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงได้กำหนดแนวทางการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและแบบประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบ ดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2

อนึ่ง การเสนอรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี ขอให้เสนอรายงาน โดยตรงต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี และส่งสำเนาให้กระทรวงการคลัง 1 ชุด เพื่อรวบรวมและเผยแพร่ต่อไป ยกเว้น การเสนอรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 ขอให้ส่งรายงานให้กระทรวงการคลังภายใน

เดือนพฤศจิกายน 2543 เพื่อกระทรวงการคลังจะได้รวบรวมและสรุปผลการดำเนินงานประจำปีในภาพรวมของคณะกรรมการตรวจสอบเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ รวมทั้งรายงานเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในภาคราชการ เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ



(นายสุภชัย หิทธิรัฐวานิช)
ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักบัญชีและตรวจสอบภายใน

โทร. 2700423

โทรสาร 2739796

**แนวทางการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน
ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ**

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ปลัดกระทรวงหรือรัฐมนตรี ได้ทราบถึงประเด็นปัญหาหรือข้อตรวจพบที่สำคัญ ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อการบริหารงาน รวมทั้งมาตรการหรือแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ในอันที่จะช่วยให้การบริหารงานโดยรวมของกระทรวงมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้คณะรัฐมนตรีได้ทราบถึงประเด็นปัญหาหรือข้อตรวจพบที่สำคัญ ๆ ที่จะมีผลกระทบในเชิงนโยบายของรัฐบาล และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลยิ่งขึ้น รวมทั้งทราบถึงผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบในรอบปีที่ผ่านมา ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของกระทรวงและต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

การจัดทำรายงาน

1. ชนิดของรายงาน ประกอบด้วย 2 ชนิด คือ
 - 1.1 รายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปี เป็นการรายงานประเด็นปัญหาหรือข้อตรวจพบที่เป็นนัยสำคัญให้ผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ ปลัดกระทรวง หรือรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีทราบตามควรแก่กรณี เพื่อทราบและพิจารณาสั่งการเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อไป
 - 1.2 รายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบในรอบปีที่ผ่านมา ให้คณะรัฐมนตรีได้ทราบว่าภายใต้ภารกิจที่คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายนั้น คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องใดไปบ้าง และผลการดำเนินการเป็นอย่างไร พร้อมแจ้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ตลอดจนแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานภายใต้มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. องค์ประกอบของรายงาน

รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ควรประกอบด้วย ประเด็นสำคัญ ๆ ที่จะป็นประโยชน์ต่อการบริหารของผู้บริหารระดับสูง ดังนั้น องค์ประกอบและเนื้อหาสาระสำคัญของรายงานแต่ละชนิดควรเป็นดังนี้

2.1 รายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปี

(1) ความเบื้องต้น เป็นความทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินงานของ คณะกรรมการตรวจสอบ เช่น

- ช่วงเวลาที่รายงาน เพื่อให้ทราบว่าเป็นการรายงานผลการดำเนินงานในช่วงเวลาใด
- ขอบเขตการดำเนินงาน เนื่องจากภารกิจหลักของคณะกรรมการตรวจสอบจะเกี่ยวข้องกับเรื่องระบบการควบคุมภายใน ระบบการตรวจสอบภายใน และการบริหารงบประมาณสำหรับงาน / โครงการที่มีความเสี่ยงสูง หรือมีวงเงินงบประมาณ สูงมาก หรือมีสัญญาณบอกเหตุว่าอาจจะมี ความเสียหายเกิดขึ้น ในรายงานจึงควรระบุด้วยว่า ได้ดำเนินการในส่วนใดบ้างและมีการดำเนินการอย่างไร เช่น จัดให้มีการประชุมร่วมกับผู้บริหารและผู้ตรวจสอบภายในกี่ครั้ง และคณะกรรมการตรวจสอบได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องหรือไม่อย่างไร

(2) สรุปผลการดำเนินงาน สรุปประเด็นที่สำคัญ ๆ ที่มีผลต่อการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวง โดยควรมีข้อมูลดังนี้

(2.1) สิ่งที่เป็นอยู่หรือปัญหาที่ประสบอยู่ เป็นประเด็นที่ตรวจพบและมีนัยสำคัญที่ควรจะรายงาน

(2.2) สิ่งที่จะควรจะเป็นหรือหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คือสถานะที่จะควรจะเป็นตามกฎหมาย ระเบียบ มาตรฐาน หรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้

(2.3) สาเหตุของปัญหา เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดผลที่แตกต่างจากกฎหมาย ระเบียบ มาตรฐาน หรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้

(2.4) ผลกระทบที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้น เป็นผลเสียหายที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ มาตรฐาน หรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้

(3) ความเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ

(4) เอกสารประกอบรายงาน กรณีที่ผลการดำเนินงานมีเนื้อหาและรายละเอียดหรือข้อปลีกย่อยค่อนข้างมาก และประสงค์จะให้ผู้บริหารได้รับทราบรายละเอียดเพิ่มเติม คณะกรรมการตรวจสอบอาจจัดทำรายละเอียดแยกต่างหากเป็นเอกสารประกอบรายงานผลการดำเนินงานก็ได้

2.2 รายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี

(1) ความเป็นมา เป็นการกล่าวถึงการที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวง รวมทั้งหน้าที่ความรับผิดชอบตามนิยมคณະรัฐมนตรี

(2) ความเบื้องต้น จะกล่าวในลักษณะเกี่ยวกับการรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปี โดยจะสรุปจากการดำเนินงานที่ผ่านมาในระยะเวลา 1 ปี

(3) สรุปผลการดำเนินงาน เป็นการสรุปประเด็นที่สำคัญตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

(3.1) การบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวง

(3.2) ระบบการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน เช่น

- การตรวจสอบภายในและการควบคุมภายในในภาพรวม

ของกระทรวง

- นโยบาย ขอบเขต และแผนการตรวจสอบที่เสนอแนะ

แก่ผู้บริหารและผู้ตรวจสอบภายใน

- การสอบทานรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบ

ภายใน

- การประเมินประสิทธิผลการตรวจสอบภายใน

(3.3) การติดตามประเมินผลการตรวจสอบงาน / โครงการที่มี

ความเสี่ยงสูง

(3.4) การประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและ

หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(3.5) เรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญที่ควรจ้ะรายงาน

(4) สรุปความเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะดังกล่าว

(5) เอกสารประกอบรายงาน จัดทำในลักษณะเดียวกับการรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปี

การเสนอรายงาน

1. รายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปี รายงานต่อปลัดกระทรวง หรือรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี ตามควรแก่กรณี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

2. รายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี

- ปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 ให้ส่งรายงานให้กระทรวงการคลังภายใน เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543 เพื่อรวบรวมและสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของ คณะกรรมการตรวจสอบเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

- ปีต่อ ๆ ไป ให้เสนอรายงานโดยตรงต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ภายใน เดือนพฤศจิกายนของทุกปี และส่งสำเนาให้กระทรวงการคลัง 1 ชุด เพื่อรวบรวมและ เผยแพร่ต่อไป

รายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ



คณะกรรมการตรวจสอบประจำกระทรวง.....

ที่ตั้ง

วันที่

ความเบื้องต้น

- ช่วงเวลาที่รายงาน
- ขอบเขตของการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงาน

- สิ่งที่เป็นอยู่หรือปัญหาที่ประสบอยู่
- สิ่งที่จะเป็นหรือหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้
- สาเหตุของปัญหา
- ผลกระทบที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้น

ความเห็นหรือข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....

(.....) ประธานกรรมการ

ลงชื่อ.....

(.....) กรรมการ

ลงชื่อ.....

(.....) กรรมการ

รายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.



คณะกรรมการตรวจสอบประจำกระทรวง.....

ที่ตั้ง

วันที่

ความเป็นมา

ความเบื้องต้น

- ช่วงเวลาที่รายงาน
- ขอบเขตของการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงาน

- การบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวง
- ระบบการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน
- การติดตามประเมินผลการตรวจสอบงาน / โครงการที่มีความเสี่ยงสูง
- การประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

สรุปความเห็นหรือข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....

(.....) ประธานกรรมการ

ลงชื่อ.....

(.....) กรรมการ

ลงชื่อ.....

(.....) กรรมการ

แบบประเมินตนเองของกรรมการตรวจสอบ

(Self - Assessment)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบแต่ละกระทรวง ได้พิจารณาทบทวนการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายว่าในรอบปีที่ผ่านมาผลการดำเนินงานเป็นอย่างไรมีการปฏิบัติงานตามแนวปฏิบัติที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบหรือไม่ มีปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานในเรื่องใดบ้างและเพื่อให้คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานซึ่งถือเป็นข้อมูลที่สำคัญที่คณะรัฐมนตรีควรจะได้รับทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแนวทางการทำงาน ตลอดจนองค์ประกอบต่างๆ ของคณะกรรมการตรวจสอบ ในอันที่จะช่วยให้ การดำเนินการตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในภาครัฐการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

คำชี้แจงในการกรอกแบบประเมินตนเอง

1. ให้คณะกรรมการตรวจสอบกรอกแบบประเมินตนเองคณะละ 1 ชุด ข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจากท่านเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในภาครัฐการอย่างยิ่ง โดยกระทรวงการคลังจะรวบรวมและรายงานผลการประเมินให้คณะรัฐมนตรี หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและสำเนาให้คณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการตรวจสอบทราบ เพื่อร่วมกันดำเนินการตามผลการประเมินต่อไป

2. แบบประเมินตนเอง แบ่งเป็น 3 ส่วน จำนวน 6 หน้า

2.1 ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประเมินตนเอง และปีที่ประเมิน

2.2 ส่วนที่ 2 เป็นการให้คะแนนความเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยการให้คะแนนความเห็น ได้แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 1 2 3 4 และ 5 ในแต่ละหมายเลขมีความหมาย ดังนี้

1 หมายถึง ควรปรับปรุง

2 หมายถึง พอใช้

3 หมายถึง ดี

4 หมายถึง คีมาภ

5 หมายถึง คีเยียม / คีเลิศ

จากคำถามในแต่ละข้อ หากมิได้มีการปฏิบัติ หรือ ปฏิบัติแต่ว่าประสิทธิภาพยังไม่เป็นไปตามที่ต้องการ ให้พิจารณาให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะในช่องขั้นตอนการดำเนินการต่อไป(ช่องที่ 4) ด้วย

2.3 ส่วนที่ 3 เป็นการแสดงความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบในอนาคต

3. กรุณาส่งแบบประเมินตนเองให้กรมบัญชีกลาง ถนนพระราม 6 กรุงเทพฯ 10400 ภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน ของทุกปี หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดติดต่อ คุณอมรา อินทวงศ์ คุณสุรพร ศิริจันทร์ยศกุล หรือ คุณแก้วกาญจน์ วสุพรพงศ์ 2700401 , 2700423 , 2700427

แบบประเมินผลตนเองของกรรมการตรวจสอบ

(Self - Assessment)

ส่วนที่ 1

- | | | |
|--------|---------|-------------------------|
| 1..... | ประธาน | ปีที่.....วาระที่ |
| 2..... | กรรมการ | ปีที่.....วาระที่ |
| 3..... | กรรมการ | ปีที่.....วาระที่ |
| 4..... | กรรมการ | ปีที่.....วาระที่ |
| 5..... | กรรมการ | ปีที่.....วาระที่ |

คณะกรรมการตรวจสอบกระทรวง.....ขอรายงานผล

การประเมินผลตนเอง ประจำปี พ.ศ. ดังนี้

ส่วนที่ 2

แนวทางปฏิบัติ	ปฏิบัติหรือไม่ (ปฏิบัติ/ ไม่ปฏิบัติ/ไม่มี)	การประเมิน ประสิทธิผล (1-5)	ขั้นตอนการ ดำเนินการ ต่อไป
องค์ประกอบในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ตรวจสอบ			
- คณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติตามแนว ปฏิบัติที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ			
- คณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติงานได้ อย่างเป็นอิสระ			
- จำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบเหมาะสม กับขนาดขององค์กร			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานเกี่ยวกับ องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ความรับผิดชอบและกิจกรรมที่ทำในระหว่างปี ต่อคณะรัฐมนตรีในรายงาน			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ประเมินประสิทธิผล ประสิทธิภาพการทำงานเป็นระยะ ๆ			

แนวทางปฏิบัติ	ปฏิบัติหรือไม่ (ปฏิบัติ/ ไม่ปฏิบัติ/ไม่มี)	การประเมิน ประสิทธิผล (1-5)	ขั้นตอนการ ดำเนินการ ต่อไป
การสนับสนุนทางวิชาการและทรัพยากร			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ข้อมูลข่าวสารทางวิชาการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเพียงพอ			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้รับข้อมูลและข่าวสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนมีแหล่งข้อมูลที่เพียงพอในการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบ			
การประชุม			
- คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมอยู่เสมออย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง และมีการประชุมพิเศษตามความเหมาะสม			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้กำหนดวาระการประชุม และแจ้งให้ผู้ตรวจสอบภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบล่วงหน้า			
- การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบในแต่ละหัวข้อจะมีผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วยทุกครั้ง			
กิจกรรมของคณะกรรมการตรวจสอบ			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ปรึกษามหาวิทยาลัย สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้บริหารและผู้ตรวจราชการ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและเพียงพอของระบบการควบคุมภายในและเสนอแนะมาตรการการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ			

แนวทางปฏิบัติ	ปฏิบัติหรือไม่ (ปฏิบัติ/ ไม่ปฏิบัติ/ไม่มี)	การประเมิน ประสิทธิผล (1-5)	ขั้นตอนการ ดำเนินการ ต่อไป
- คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบถาม ทบทวน ระดับความเสี่ยงและมาตรการป้องกันหรือวิธี การลดความเสี่ยงจากความเสี่ยงที่อาจจะ เกิดขึ้น โดยสอบถามจากปลัดกระทรวงหรือ ผู้ตรวจราชการหรือผู้บริหารระดับกรมหรือ ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและ ผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบถามแผนการ ตรวจสอบร่วมกับผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อให้ มั่นใจได้ว่าแผนการตรวจสอบครอบคลุมงาน โครงการสำคัญ ๆ และที่มีความเสี่ยงสูง			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะ ขอบเขตการตรวจสอบและแผนการตรวจสอบ แก่ผู้ตรวจสอบภายใน			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบถามรายงาน ผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน และ ดำเนินการให้แน่ใจว่าข้อเสนอแนะในรายงาน ได้รับการนำไปปฏิบัติ			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอความเห็น เกี่ยวกับการจ้างผู้เชี่ยวชาญและการตั้ง งบประมาณของกลุ่มงานตรวจสอบภายใน ระดับกระทรวงและของหน่วยตรวจสอบภายใน ระดับกรม เพื่อให้สามารถรองรับงานของกลุ่ม และหน่วยตรวจสอบภายในได้อย่างเหมาะสม			

แนวทางปฏิบัติ	ปฏิบัติหรือไม่ (ปฏิบัติ/ ไม่ปฏิบัติ/ไม่มี)	การประเมิน ประสิทธิผล (1-5)	ขั้นตอนการ ดำเนินการ ต่อไป
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้คำปรึกษาแก่ผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับ • แนวทางการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของระบบการควบคุมภายในที่ตรวจพบ			
• การเปลี่ยนแปลงขอบเขตการตรวจสอบให้แตกต่างจากขอบเขตที่กำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบ • การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ประเมินผลการตรวจสอบภายใน ในภาพรวมของกระทรวงและเสนอแนวทางการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพการทำงานของผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงและระดับกรมเป็นระยะ ๆ			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานผลการปฏิบัติงานต่อปลัดกระทรวงหรือรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี ตามควรแก่กรณี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง			
ความสัมพันธ์กับผู้บริหารและผู้ตรวจสอบภายในของกรมต่าง ๆ			
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับผู้บริหารในกรณีที่มีเรื่องจำเป็น			

แนวทางปฏิบัติ	ปฏิบัติหรือไม่ (ปฏิบัติ/ ไม่ปฏิบัติ/ไม่มี)	การประเมิน ประสิทธิผล (1-5)	ขั้นตอนการ ดำเนินการ ต่อไป
- คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับผู้บริหาร เพื่อประเมินผลสำเร็จของนโยบาย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง - คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมอย่างสม่ำเสมอ - คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบถามการประเมินผลของผู้บริหารเกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน - คณะกรรมการตรวจสอบ ได้ช่วยดำรงความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน - คณะกรรมการตรวจสอบได้ประเมินระดับการประสานงานระหว่าง ผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวง และผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสม - คณะกรรมการตรวจสอบได้มีส่วนร่วมในการแต่งตั้งโยกย้าย รวมทั้งพิจารณาความดีความชอบของผู้ตรวจสอบภายในทั้งระดับกระทรวงและระดับกรม			

ส่วนที่ 3

[illegible]

ลงชื่อ..... ประธาน
(.....)

ลงชื่อ..... กรรมการ
(.....)

ชื่อ..... กรรมการ
 (.....)

ลงชื่อ..... กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ..... กรรมการ
(.....)

**รายงานสรุปผลการดำเนินงาน
ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ. ศ. 2547**

**กรมบัญชีกลาง
กระทรวงการคลัง**

คำนำ

นับตั้งแต่มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวง (คตส.) ในปี พ.ศ. 2543 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2547 เป็นระยะเวลา รวม 5 ปีแล้ว ที่ภาคราชการได้มีผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายสาขาที่มีความเป็นอิสระและเป็นกลางเข้ามาช่วยผู้บริหารของส่วนราชการในการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ตลอด 5 ปีที่ผ่านมา คตส. ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจ ซึ่งอาจมีปัญหาและอุปสรรคบ้างในช่วงเริ่มแรกของการดำเนินการ เนื่องจากการจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) เป็นเรื่องใหม่ โดยมีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมก็แต่เฉพาะในภาคเอกชนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ผลการทำงานของ คตส. ที่ผ่านมาได้ช่วยให้ปัญหาของผู้ตรวจสอบภายในและงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการได้มีการกล่าวถึงในวงกว้างจากระดับกรมไปสู่ระดับกระทรวง และระดับรัฐบาล ไม่ใช่เป็นปัญหาที่จำกัดอยู่แต่ภายในส่วนราชการใดส่วนราชการหนึ่ง และยังสามารถส่งผลให้ผู้ตรวจสอบภายในให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเองและงานในความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา คตส. ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กระทรวงการคลัง เพื่อสรุปเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบถึงผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาเป็นประจำทุกปี แต่เนื่องจากการกิจของ คตส. ที่ได้รับมอบหมายจำเป็นต้องยุติลง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. 2548 ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการขึ้นมาแทน คตส. รายงานของ คตส. ฉบับนี้จึงถือเป็นรายงานฉบับสุดท้าย อย่างไรก็ตาม กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ต้องกราบขอบพระคุณ คตส. ทุกท่านที่สละเวลาสร้างคุณประโยชน์ช่วยเหลือภาคราชการในการให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างให้ภาคราชการมีระบบการควบคุมภายในและตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ในอันที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดีต่อไป

กรมบัญชีกลาง

กระทรวงการคลัง

สารบัญ

	หน้า
รายชื่อคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ	1
ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ	6
ส่วนที่ 1 สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 โดยรวมทุกกระทรวง	9
ส่วนที่ 2 สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 แยกตามรายกระทรวง	28
- กระทรวงกลาโหม	29
- กระทรวงการคลัง	33
- กระทรวงการต่างประเทศ	48
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	54
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	60
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	64
- กระทรวงคมนาคม	74
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	98
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	106
- กระทรวงพลังงาน	109
- กระทรวงพาณิชย์	114
- กระทรวงมหาดไทย	125
- กระทรวงยุติธรรม	139
- กระทรวงแรงงาน	155

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- กระทรวงวัฒนธรรม	164
- กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	173
- กระทรวงศึกษาธิการ	179
- กระทรวงสาธารณสุข	189
- กระทรวงอุตสาหกรรม	206
- สำนักงานกฤษฎีกา	214

ส่วนที่ 3 ภาคผนวก

รายชื่อคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ

รายชื่อคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ

รายชื่อคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวง ที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม 2546 ถึงวันที่ 11 มีนาคม 2548 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2547 และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0503/ว34 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2548

1. กระทรวงกลาโหม

1. นายทวี หนูนักดี
2. นายชัยวัฒน์ หุตะเจริญ
3. ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์
4. นพ.มงคล ณ สงขลา
5. นายสุวรรณ ชนะสงคราม

2. กระทรวงการคลัง

1. ศ.ศิริชัย รดีศรี
2. นายดิเรก สุนทรเกตุ
3. พล.ต.อ.สนอง วัฒนวรางกูร
4. นายประสงค์ ธนะนันท์
5. นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์

3. กระทรวงการต่างประเทศ

1. นายมนัส ลิวิระพันธุ์
2. ดร.ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์
3. นายขจิตภัย บุรุษพัฒน์

4. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1. นายอดุล บุญประกอบ
2. นายกรวัฒน์ สุวรรณ
3. นางอรสา คุณวัฒน์

5. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. นายมนัส วงศ์ยุติธรรม
2. ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์
3. นายนิคม มุสิกคามะ¹

6. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. ดร.อรัญ ธรรมโน
2. นางนิตน์ ชีระวิทย์
3. นายประยงค์ ถิระวัฒน์
4. นายเทียร เมฆานนท์ชัย
5. นายพละ สุขเวช

7. กระทรวงคมนาคม

1. นายสมพล เกียรติไพบูลย์
2. นางศศิพัฒน์ เสวตวัฒนา²
3. นายเมธี ภมรานนท์
4. นายประธาน ดาบเพชร
5. คุณหญิงจรัสศรี ทีปรัช³

8. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ศ.เกษรี ฌรงค์เดช
2. ศ.ศักดิ์ ศิริพันธุ์
3. นายไพโรจน์ สุจินดา
4. ศ.ดร.ติน ปรัชญพฤทธิ
5. ดร.นพ.สุจิต ศรีประพันธ์

9. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1. นายอนุภาพ สุนอนันต์
2. นายอัศวิน คงสิริ
3. นางสาวกัญญา สีนสกุล

10. กระทรวงพลังงาน

1. นพ.บรรลุ ศิริพานิช
2. นายเศรษฐพร คุศรีพิทักษ์⁴
3. นายสุเมธี ศรีสุชาติ

11. กระทรวงพาณิชย์

1. นายสุกรีย์ แก้วเจริญ
2. ศ.ดร.นราศรี ไวนิชกุล
3. ดร.บุญญรักษ์ นิงสานนท์

12. กระทรวงมหาดไทย

1. ศ.ดร.โกวิทช์ โปษยานนท์
2. ศ.ดร.ปรัชญา เวสารัชช์
3. ดร.วิลาศ สิงหวิสัย
4. นายกำธร จันทรแสง
5. นายพงษ์ศักดิ์ อังสุพันธุ์

13. กระทรวงยุติธรรม

1. ศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
2. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์
3. นายปรีชา ชวลิตธำรง⁵
4. นายวิรัช คำรงผล
5. นางพิไล เปี่ยมพงศ์สานต์

14. กระทรวงแรงงาน

1. นายประดั่ง ปรีชญากูร
2. นางมณีนัย วุฒิธรเนติรักษ์
3. นายมนูญ มุกข์ประดิษฐ์

15. กระทรวงวัฒนธรรม

1. นายอังกณิ วรทรัพย์
2. นางสาวชนิดา สุวรรณจุฑะ
3. ดร.นพ.ดำรงค์ บุญยืน

16. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. นางอานันท์ ตันติเฉลิม
2. นายทวี บุตรสุนทร
3. นายอโนทัย สิงคาลวณิช

17. กระทรวงศึกษาธิการ

1. ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล⁶
2. ศ.ดร.เทียนฉาย กีระนันท์⁷
3. นายชัยณรงค์ อินทรมีทรัพย์⁷
4. นางดวงกมล นิธิอุทัย⁷
5. นายวุฒิชัย พงษ์ประสิทธิ์⁷

18. กระทรวงสาธารณสุข

1. นายแพทย์ พยอมยงค์
2. ดร.สุรัฐ ศิลปอนันต์
3. นายเลือน กฤษณกร
4. นายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม⁸
5. นายทำนุ ธรรมมงคล

19. กระทรวงอุตสาหกรรม

1. ร.ต.ประยูร เกลิงศรี⁹
2. นายวิชัย สุวรรณรัตน์
3. ดร.อนามัย สิงหะพันธุ์

20. สำนักนายกรัฐมนตรี

1. นายสนิท เสนาสุข
2. นายสงบ ปานคอกไม้
3. นายนิศย์ พิบูลสงคราม
4. นายประชา จารุตระกูลชัย
5. นางสาวชัชชัย เอี่ยมพงษ์

หมายเหตุ

- ¹ ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2548
- ² ลาออกเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2547
- ³ ลาออกเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2547
- ⁴ ลาออกเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2547
- ⁵ ลาออกเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2547
- ⁶ ลาออกเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2547
- ⁷ ลาออกเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2547
- ⁸ ลาออกเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2547
- ⁹ ลาออกเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2548

ขอบเขตการดำเนินงาน

ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ

ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ

การดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำปีงบประมาณ 2547 มีขอบเขตการดำเนินงานดังนี้

1. สอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวง
2. กำกับดูแลและสอบทานระบบการตรวจสอบภายในของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง
3. สอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน
4. สอบทานการดำเนินการเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง
5. ตรวจสอบและ / หรือติดตามประเมินผลการตรวจสอบ งาน / โครงการที่มีความเสี่ยงสูงหรือมีเงินงบประมาณสูง รวมทั้งงาน / โครงการ / หน่วยงานอื่น ๆ ในสังกัดกระทรวง
6. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ
7. ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะในรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546

ในการดำเนินการดังกล่าว คณะกรรมการตรวจสอบได้เข้าพบรัฐมนตรีหรือปลัดกระทรวงเพื่อรับทราบนโยบาย และประชุมหารือร่วมกับปลัดกระทรวง ผู้ตรวจราชการ หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงและกรม เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้งติดตามประเมินผลการตรวจสอบงาน / โครงการที่มีความเสี่ยงสูงหรือมีเงินงบประมาณสูง และติดตามการดำเนินงานของงาน / โครงการ / หน่วยงาน ณ สถานที่ปฏิบัติงาน โดยมีผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงเป็นผู้ประสานงานและเตรียมการให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งได้รับความร่วมมือและสนับสนุนด้วยดีจากส่วนราชการในสังกัดกระทรวง

ทั้งนี้ ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 (1 ตุลาคม 2546 ถึง 30 กันยายน 2547) สรุปได้ดังนี้

คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ประจำกระทรวง	จำนวนครั้งที่ประชุม	จำนวนงาน / โครงการ / หน่วยงาน ที่ตรวจเยี่ยมและติดตามประเมินผล การตรวจสอบ
กลาโหม	12	4
การคลัง	12	13
การต่างประเทศ	8	4
การท่องเที่ยวและกีฬา	13	3
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	12	14
เกษตรและสหกรณ์	14	15
คมนาคม	44	6
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	11	4
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	11	8
พลังงาน	8	1
พาณิชย์	7	15
มหาดไทย	9	10
ยุติธรรม	4	26
แรงงาน	27	2
วัฒนธรรม	12	6
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	16	11
ศึกษาธิการ	2	3
สาธารณสุข	13	9
อุตสาหกรรม	11	2
สำนักงานกฤษฎีกา	13	10

ส่วนที่ 1

สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ
ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547
โดยรวมทุกกระทรวง

**สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547
โดยรวมทุกกระทรวง**

จากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงต่าง ๆ คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการกำกับดูแลและให้ข้อเสนอแนะงานตรวจสอบภายในและมาตรการการควบคุมภายในของส่วนราชการและให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของงานตรวจสอบภายในและความเหมาะสม รัศมของการควบคุมภายใน ตลอดจนติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบในรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำปีงบประมาณที่ผ่านมา ซึ่งสามารถสรุปผลในภาพรวมได้ดังนี้ (สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบแยกตามรายกระทรวง รายละเอียดประกอบอยู่ในส่วนที่ 2 หน้าที 28)

1. การสอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวง

คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานผลการสอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวงในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การบริหารงบประมาณ การเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ของส่วนราชการส่วนใหญ่มีการเบิกจ่ายสูงกว่าเป้าหมายอัตราการเบิกจ่ายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดคือร้อยละ 92 สำหรับส่วนราชการที่ไม่สามารถเบิกจ่ายเงินงบประมาณได้ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด มีสาเหตุเนื่องจากการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้าไม่เป็นไปตามแผน

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตรวจสอบภายในควรติดตามผลการใช้จ่ายเงินตั้งแต่นั้นปีงบประมาณ โดยติดตามเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส เพื่อให้ทราบว่ามีโครงการใดที่ดำเนินการล่าช้ากว่าแผนและเกิดจากสาเหตุใด คณะกรรมการตรวจสอบจะได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขได้ทันกาล

1.2 การใช้ย่ำค่าสาธารณูปโภค ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 กำหนดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจใช้ย่ำค่าสาธารณูปโภคอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ และลดการจ่ายค่าสาธารณูปโภคร้อยละ 5 ต่อปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป และภายในระยะเวลา 5 ปี ต้องลดลงให้ได้ร้อยละ 25 โดยใช้ค่าสาธารณูปโภคที่จ่ายจริง

ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 เป็นฐาน ซึ่งส่วนราชการบางแห่งยังไม่ได้ดำเนินการตามมติ คณะรัฐมนตรีดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในควรติดตามผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีของส่วนราชการต่าง ๆ และรายงานสถานการณ์การใช้และผลการประหยัดค่าสาธารณูปโภคให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบเป็นระยะ ๆ

2. ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์หรือให้รางวัลแก่หน่วยงานที่สามารถประหยัดค่าสาธารณูปโภคได้

1.3 การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง กิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการบางรายการยังไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง เนื่องจากมีการยกเลิกการประกวดราคา / สอบราคา ผู้ขายส่งของช้ากว่ากำหนดสัญญา การปรับเปลี่ยนรายละเอียดครุภัณฑ์ การเปลี่ยนแปลงรายการ การปรับรูปแบบรายการ รวมทั้งผู้รับจ้างส่งงานล่าช้าและมีการยกเลิกสัญญาจ้าง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ส่วนราชการควรศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็น ความคุ้มค่าของงาน / โครงการ และความพร้อมในการดำเนินงานอย่างรอบคอบก่อนขอรับการจัดสรรงบประมาณ และเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้ว ควรมีการประสานเร่งรัด และติดตามการดำเนินการทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

2. ส่วนราชการควรรวบรวมสาเหตุของการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่เป็นไปตามแผนและศึกษาแนวทางแก้ไข เพื่อปรับปรุงแผนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การกำกับดูแลและสอบทานระบบการตรวจสอบภายในของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามการดำเนินการของส่วนราชการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2544 และวันที่ 16 กรกฎาคม 2545 เรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการควบคุมและการตรวจสอบ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2546 ซึ่งยังคงมีส่วนราชการบางแห่งยังไม่ได้ปฏิบัติตามอย่างครบถ้วน เช่น เรื่องการจัดอัตราค่าจ้างของหน่วยตรวจสอบภายใน ที่บางส่วนราชการยังไม่สามารถจัดอัตราค่าจ้างให้เพียงพอกับปริมาณงานในความรับผิดชอบ คือ อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 3 อัตราได้ หรือคณะกรรมการตรวจสอบยังไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง โยกย้าย และให้ความคิดเห็น

ขอบแก่ผู้ตรวจสอบภายในทั้งระดับกรมและระดับกระทรวงอย่างเต็มที่ เป็นต้น นอกจากนี้ คณะกรรมการตรวจสอบยังได้ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและบทบาทของผู้ตรวจสอบภายในให้เป็นที่เชื่อถือแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการตรวจสอบประจำกระทรวงการคลังได้เชิญ กรรมการ ก.พ.ร มาบรรยายเรื่องพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หรือ คณะกรรมการตรวจสอบประจำกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำโครงการ พัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลงานตรวจสอบภายในของกระทรวง เพื่อเป็นฐานข้อมูลสนับสนุน การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยตรวจสอบภายในด้วยกัน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

3. การสอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานการสอบทานแผนการตรวจสอบและรายงาน ผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน สรุปผลได้ดังนี้

3.1 แผนการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในบางส่วนได้วางแผนการตรวจสอบที่ ครอบคลุมทั้งด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุและทรัพย์สิน การปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ การตรวจสอบดำเนินงาน รวมทั้งการสอบทานประเมินผลระบบการควบคุมภายใน โดยในปี งบประมาณ พ.ศ. 2547 นี้ ผู้ตรวจสอบภายในได้ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบการดำเนินงาน ของงาน / โครงการ ที่มีความเสี่ยงสูงหรือมีความสำคัญต่อผลความสำเร็จของนโยบายหรือมี สัญญาณบ่งบอกว่าจะเกิดความเสียหายต่อทางราชการมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้ตรวจสอบภายในบางคน ได้นำผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมาพิจารณาประกอบการวางแผนการ ตรวจสอบด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตรวจสอบภายในควรทำการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงและประเมิน ประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในเพื่อวางแผนการตรวจสอบ และควรจัดทำแผนการตรวจสอบ ให้สอดคล้องกับงบประมาณและอัตรากำลังที่มีอยู่ สำหรับกรณีการตรวจสอบการดำเนินงานตาม นโยบายยุทธศาสตร์ของกระทรวง ผู้ตรวจสอบภายในควรประสานความร่วมมือกับผู้ตรวจราชการ กระทรวง ผู้ตรวจราชการกรม หรืออาจจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้ตรวจสอบภายในกับ ผู้ตรวจราชการกระทรวงอย่างน้อยปีละ 1-2 ครั้ง

3.2 รายงานผลการตรวจสอบ

จากรายงานผลการตรวจสอบ พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในที่กรมบัญชีกลางกำหนด แต่ไม่สามารถตรวจสอบได้ครบทุก

เรื่อง / ประเด็นที่ได้กำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบ เนื่องจากมีเรื่องเร่งด่วนที่ต้องตรวจสอบตามมติคณะรัฐมนตรีเพิ่มเข้ามา ได้แก่ การตรวจสอบการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค และการตรวจสอบโครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิต ตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามมาตรการ 1 และ 2 ทั้งนี้ ข้อผิดพลาดหรือปัญหาของหน่วยรับตรวจที่พบจากการตรวจสอบจะเป็นเรื่องความไม่รัดกุมในการควบคุมพัสดุ การบันทึกบัญชีและรายงานไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน ไม่ถือปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน เป็นต้น ซึ่งสาเหตุของข้อผิดพลาดดังกล่าวมาจาก เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบ การขาดแคลนบุคลากร รวมทั้งการขาดความชัดเจนในการมอบหมายงาน โดยเฉพาะหน่วยงานในส่วนภูมิภาคที่มักเกิดข้อผิดพลาดบ่อยครั้ง

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตรวจสอบภายในควรเขียนรายงานผลการตรวจสอบให้ชัดเจน ทันเวลาและสร้างสรรค์

4. ติดตามการจัดวางระบบการควบคุมภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามความคืบหน้าการจัดวางระบบการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 พบว่า ส่วนราชการส่วนใหญ่ได้จัดวางระบบการควบคุมภายใน ประเมินตนเองตามแบบประเมินผล และตรวจสอบติดตามการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในเสร็จเรียบร้อยแล้วตามที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้คำแนะนำและร่วมแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในด้วย อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดวาง การปรับปรุงและการนำระบบการควบคุมภายในไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง และให้มีการติดตามการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายในที่วางไว้และประเมินผลเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนควรมีการเสริมสร้างความเข้าใจและกระตุ้นเจ้าหน้าที่ทุกคนในองค์กรให้ตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน

5. การตรวจเยี่ยมและติดตามประเมินผลการตรวจสอบงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงสูง หรือ มีวงเงินงบประมาณสูง รวมทั้งงาน/โครงการ/หน่วยงานอื่น ๆ

คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้รายงานการตรวจเยี่ยม และติดตามประเมินผลการตรวจสอบงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงสูงหรือมีวงเงินงบประมาณสูง รวมทั้งงาน/โครงการ/หน่วยงานอื่นในสังกัดกระทรวง สรุปได้ดังนี้

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
กลาโหม	- โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กองทัพบก - งาน/โครงการของกองทัพบก ในจังหวัด จันทบุรีและจังหวัดตราด - โรงงานเภสัชกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร สำนักงาน ปลัดกระทรวงกลาโหม - กองพลทหารราบที่ 9 กองทัพบก	หน้าที่ 30 ข้อ 3.3.1 หน้าที่ 30 ข้อ 3.3.2 หน้าที่ 31 ข้อ 3.3.3 หน้าที่ 31 ข้อ 3.3.4
การคลัง	กรมสรรพสามิต - ระบบการจัดเก็บรายได้ค่าใบอนุญาตขายสุรยาสูบ ไฟ ของสำนักงานสรรพสามิต กรุงเทพมหานครพื้นที่ 2 - การจัดเก็บภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ประเภทโซลเวนท์ (Solvent) - ระบบการจัดเก็บภาษียาสูบที่ปิดแสดมปีมาจากต่างประเทศ กรมธนารักษ์ - โครงการดูแลทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดินเชิงอนุรักษ์ - การดำเนินงานจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ - งานปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ใน มิติที่ 4 ด้านการพัฒนา	หน้าที่ 36 ข้อ 1) หน้าที่ 36 ข้อ 2) หน้าที่ 36 ข้อ 3) หน้าที่ 36 ข้อ 4) หน้าที่ 37 ข้อ 5) หน้าที่ 40 ข้อ 3)

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
การคลัง (ต่อ)	กรมศุลกากร - ระบบการจัดเก็บและนำส่งรายได้ของด่านศุลกากรท่าอากาศยานดอนเมือง - งานการจัดวางระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีของกรมศุลกากร กรมสรรพากร - โครงการขอใช้รถด้วยระบบเครือข่าย - การจัดซื้อจัดจ้าง (วิธีพิเศษ) โดยวิธีประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) กรมบัญชีกลาง - การปฏิบัติงานโครงการปฏิรูปบทบาท - การดำเนินงานตามภารกิจนั้กบริหารเศรษฐกิจการคลังจังหวัด (CFO) สำนักงานคลังจังหวัด - โครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิต (Early Retire)	หน้าที่ 37 ข้อ 6) หน้าที่ 40 ข้อ 2) หน้าที่ 38 ข้อ 7) หน้าที่ 38 ข้อ 8) หน้าที่ 38 ข้อ 9) หน้าที่ 39 ข้อ 10) หน้าที่ 39 ข้อ 1)
การต่างประเทศ	- การบริหารงานและการดำเนินงานของสถานทูตสถานกงสุล จำนวน 5 แห่ง - การบริหารงานเอกอัครราชทูตแบบบูรณาการ (CEO) - การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบ GFMS - โครงการประชุมเอเปค 2003 ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)	หน้าที่ 49 ข้อ 3.1.2 หน้าที่ 50 ข้อ 2) หน้าที่ 51 ข้อ 3.2 หน้าที่ 52 ข้อ 3.5

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
การท่องเที่ยวและ กีฬา	สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา - โครงการศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ - โครงการส่งเสริมกีฬานักเรียน นักศึกษาและ เยาวชน สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว - โครงการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวริมฝั่ง แม่น้ำโขง บริเวณที่ทำการ อบต. จมพล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย	หน้าที่ 56 ข้อ 3.4.1 หน้าที่ 57 ข้อ 3.4.2 หน้าที่ 58 ข้อ 3.4.3
การพัฒนาสังคม และความมั่นคง ของมนุษย์	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ - การให้บริการด้านสวัสดิการสังคม	หน้าที่ 61 ข้อ 3.4
เกษตรและสหกรณ์	- การดำเนินการมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำ ประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดลพบุรี - โครงการพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิม พระเกียรติเนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ สมบัติครบ 50 ปี สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - การจัดซื้อ/จัดจ้าง - การจัดทำบเดื่อนเงินรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง - เงินกองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดเปลื้องหนี้สิน เดิมของเกษตรกรที่ยากจน	หน้าที่ 68 ข้อ 9) หน้าที่ 70 ข้อ 3.5.1 หน้าที่ 68 ข้อ 7) หน้าที่ 68 ข้อ 8) หน้าที่ 68 ข้อ 10)

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
เกษตรและสหกรณ์ (ต่อ)	กรมพัฒนาที่ดิน - โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อการพัฒนาแหล่งผลิตชุมชน กรมส่งเสริมสหกรณ์ - โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตและขยายพันธุ์พืชระยะที่ 1 และ 2 การบริหารสัญญาตามโครงการระยะที่ 3 และระบบการควบคุมเมล็ดพันธุ์ซื้อคืนจากเกษตรกรผู้จัดทำแปลงพันธุ์ - โครงการส่งเสริมพัฒนากลุ่มอาชีพและโครงการฟื้นฟูอาชีพสมาชิกสถาบันเกษตรกรหลังปรับโครงสร้างหนี้ - โครงการที่สนับสนุนเงินช่วยเหลือ กรมประมง - โครงการเพิ่มผลผลิตประมงสู่ท้องถิ่น - การดำเนินการชำระบัญชีของเงินทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบอาชีพการประมงทะเลหรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ กรมปศุสัตว์ - ลูกหนี้เงินยืมราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ - การดำเนินการด้านการเงินและบัญชี กรมส่งเสริมการเกษตร - โครงการส่งเสริมพืชพันธุ์ดี ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรฯ จังหวัดอุดรธานี ในส่วนกลาง ณ สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร	หน้าที่ 67 ข้อ 1) หน้าที่ 67 ข้อ 2) หน้าที่ 68 ข้อ 11) หน้าที่ 71 ข้อ 3.5.3 หน้าที่ 67 ข้อ 3) หน้าที่ 67 ข้อ 5) หน้าที่ 67 ข้อ 4) หน้าที่ 68 ข้อ 6) หน้าที่ 70 ข้อ 3.5.2

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
คมนาคม	- การกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจของกระทรวงคมนาคม กรมทางหลวง - สถานที่บริการทางหลวง (Rest Area) ตามโครงการนำร่อง จำนวน 4 แห่ง - โครงการเพิ่มความถูกต้อง พึ่งประสงค์และโปร่งใสให้กับหน่วยงานของรัฐ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี - โครงการก่อสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่น - เขื่อนป้องกันการกัดเซาะที่ชายหาดแสงจันทร์ พร้อมปรับพื้นที่ชายฝั่งเพื่อสันทนการจังหวัดระยอง กรมการขนส่งทางบก - สถานีขนส่งผู้โดยสารปฐมพร จังหวัดชุมพร	หน้าที่ 78 ข้อ 3.4.1 หน้าที่ 79 ข้อ 3.4.2 หน้าที่ 86 ข้อ 3.5.3 หน้าที่ 83 ข้อ 1) หน้าที่ 84 ข้อ 2) หน้าที่ 85 ข้อ 3.5.2
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- สำนักการbinอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ - กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง - กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช - กรมทรัพยากรน้ำ	หน้าที่ 101 ข้อ 3.7.1 หน้าที่ 101 ข้อ 3.7.2 หน้าที่ 102 ข้อ 3.7.3 หน้าที่ 103 ข้อ 3.7.4
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - โครงการศึกษาวิจัยออกแบบสร้างอุปกรณ์สื่อสารระบบ KA-BAND - โครงการจัดทำแผนแม่บทพัฒนากิจการอวกาศ	หน้าที่ 106 ข้อ 3.3 หน้าที่ 106 ข้อ 3.3

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
เทคโนโลยี สารสนเทศและ การสื่อสาร (ต่อ)	สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร - โครงการ E-Citizen ระยะที่ 1 และ 2 - โครงการพัฒนาโปรแกรม MIS - โครงการปรับปรุงระบบงานบุคลากร (เพิ่มเติม) กรมอุตุนิยมวิทยา - โครงการอุตุนิยมวิทยาการบินสำหรับ ท่าอากาศยานสากลกรุงเทพฯ แห่งที่ 2 (สุวรรณภูมิ) สำนักงานสถิติแห่งชาติ - โครงการจัดทำระบบข้อมูลสถิติระดับท้องถิ่น - โครงการสำรวจสถานะเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2547	หน้าที่ 106 ข้อ 3.3 หน้าที่ 106 ข้อ 3.3 หน้าที่ 106 ข้อ 3.3 หน้าที่ 107 ข้อ 3.3 หน้าที่ 107 ข้อ 3.3
พลังงาน	- การบริหารการพัสดุของสำนักงานพลังงาน ภูมิภาคที่ 3 จังหวัดชลบุรี	หน้าที่ 110 ข้อ 2.2)
พาณิชย์	- การบริหารงานหน่วยงานในต่างประเทศ จำนวน 2 แห่ง - การตรวจสอบดำเนินงาน จำนวน 14 แผนงาน/ โครงการ	หน้าที่ 114 ข้อ 3.1.3 หน้าที่ 120 ข้อ 3.5
มหาดไทย	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย - โครงการตรวจสอบการบริหารงบประมาณ งบดำเนินการ ประจำปีงบประมาณ 2546	หน้าที่ 131 ข้อ 1)

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
มหาดไทย (ต่อ)	กรมการปกครอง - โครงการจ้างเหมาบริการบำรุงรักษาและซ่อมแซมแก้ไขระบบสื่อสารบริการเฉพาะกิจประเภทแม่ข่าย ประจำปีงบประมาณ 2546 - โครงการจัดทำบัตรทะเบียนคนเกิดของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยที่มีอายุแรกเกิดจนถึง 15 ปีบริบูรณ์ - การก่อสร้างหอประชุม 4 แห่ง - โครงการก่อสร้างอาคารกองร้อยอาสารักษาดินแดนจำนวน 15 แห่ง กรมการพัฒนาชุมชน - โครงการส่งเสริมปัญญาท้องถิ่นในการบริหารจัดการและพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน - โครงการสัมมนาแลกเปลี่ยน เรียนรู้เครือข่าย สอช. และศึกษาดูงานพัฒนาอาชีพและรายได้ กรมโยธาธิการและผังเมือง - โครงการก่อสร้างเขื่อน คสล. ชายหาดอ่าวประจวบคีรีขันธ์ - โครงการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาการผังเมือง เรื่องการทำผังไปสู่การปฏิบัติ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - โครงการอินเตอร์เน็ตตำบลประจำปี 2545 ที่จัดสรรให้เครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ให้สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดและอำเภอ จำนวน 577 แห่ง	หน้าที่ 131 ข้อ 2.1) หน้าที่ 132 ข้อ 2.2) หน้าที่ 132 ข้อ 2.3) หน้าที่ 132 ข้อ 2.4) หน้าที่ 133 ข้อ 3.1) หน้าที่ 133 ข้อ 3.2) หน้าที่ 134 ข้อ 4.1) หน้าที่ 135 ข้อ 4.2) หน้าที่ 135 ข้อ 5)

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
ยุติธรรม	- โครงการก่อสร้างอาคารที่ทำการกรมสอบสวนคดีพิเศษ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ พร้อมระบบควบคุมพิเศษ และระบบโครงสร้างพื้นฐาน 1 หลัง	หน้าที่ 140 ข้อ 3.4.1
	กรมสอบสวนคดีพิเศษ - โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและเครือข่าย	หน้าที่ 141 ข้อ 3.4.2
	กรมบังคับคดี - โครงการเร่งรัดการขายทอดตลาดทรัพย์สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	หน้าที่ 141 ข้อ 3.4.3
	- การจัดซื้อครุภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	หน้าที่ 142 ข้อ 3.4.4
	- โครงการจ่ายเงินค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา	หน้าที่ 143 ข้อ 3.4.5
	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน - โครงการการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการใช้กระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนมาบังคับใช้ในประเทศไทย	หน้าที่ 143 ข้อ 3.4.6
	- งานติดตามการพัฒนาและนำระบบการจำแนกประเภทมาใช้ในเด็กและเยาวชน	หน้าที่ 144 ข้อ 3.4.7

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
ยุติธรรม (ต่อ)	กรมราชทัณฑ์ - โครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน - โครงการพัฒนาระบบงานด้านบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขัง - โครงการจัดซื้อครุภัณฑ์สถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ - โครงการจัดการศึกษาวิชาชีพอิสระให้กับผู้ต้องขัง กรมคุมประพฤติ - การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับรักษา - โครงการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อยหรือภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด - โครงการสร้างชุมชนเข้มแข็งยั่งยืน - โครงการตรวจสอบเงินสินบนเงินรางวัล - โครงการตรวจสอบของกลางในคดียาเสพติด สำนักงานอัยการสูงสุด - โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดชัยภูมิ พร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบ	หน้าที่ 145 ข้อ 3.4.8 หน้าที่ 146 ข้อ 3.4.9 หน้าที่ 146 ข้อ 3.4.10 หน้าที่ 147 ข้อ 3.4.11 หน้าที่ 148 ข้อ 3.4.12 หน้าที่ 149 ข้อ 3.4.13 หน้าที่ 149 ข้อ 3.4.14 หน้าที่ 150 ข้อ 3.4.15 หน้าที่ 150 ข้อ 3.4.16 หน้าที่ 150 ข้อ 3.4.17

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
ยุติธรรม (ต่อ)	สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน - โครงการระบบสารสนเทศเพื่อการรวบรวมข้อมูลการทำธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินและการจัดทำงบการเงินเพื่อวิเคราะห์ที่มาของธุรกรรม - การดำเนินการจ่ายค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงานในราชการ	หน้าที่ 151 ข้อ 3.4.18 หน้าที่ 151 ข้อ 3.4.19
แรงงาน	- การบริหารและการควบคุม และจัดระบบการทำงานของคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง - การให้บริการฝึกอาชีพสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ	หน้าที่ 157 ข้อ 3.3.1 หน้าที่ 158 ข้อ 3.3.2
วัฒนธรรม	- การดำเนินงานด้านวัฒนธรรม ณ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย ของหน่วยงาน จำนวน 6 แห่ง	หน้าที่ 167 ข้อ 3.4
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - การก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยที่เทคโนโลยี - โครงการประดิษฐ์กรรมเพื่อการพัฒนาชนบท - โครงการงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ - โครงการจัดงานเทิดพระเกียรติ “พระบิดาแห่งเทคโนโลยีของไทยและวันเทคโนโลยีของไทย”	หน้าที่ 172 ข้อ 1) หน้าที่ 172 ข้อ 2) หน้าที่ 173 ข้อ 3) หน้าที่ 173 ข้อ 4)

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ต่อ) ศึกษาธิการ	สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการปฏิบัติงาน - โครงการคลินิกเทคโนโลยี - โครงการศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสร้างเครื่องจักรในกระบวนการผลิตด้วยวิศวกรรมย้อนรอย - โครงการสนับสนุนนักเรียนทุนรัฐบาลทางด้านวิทยาศาสตร์ กรมวิทยาศาสตร์บริการ - โครงการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ - โครงการก่อสร้างศูนย์วิจัยนิวเคลียร์แห่งใหม่ ศึกษาธิการ - การดำเนินงานก่อสร้างอาคารเรียนและปฏิบัติการอุตสาหกรรมสิ่งทอ ของวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ - การดำเนินงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการ	หน้าที่ 173 ข้อ 5) หน้าที่ 173 ข้อ 6) หน้าที่ 174 ข้อ 7) หน้าที่ 174 ข้อ 8) หน้าที่ 175 ข้อ 1) หน้าที่ 175 ข้อ 2) หน้าที่ 176 ข้อ 1) หน้าที่ 179 ข้อ 3.1.3 หน้าที่ 181 ข้อ 3.3.1

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
ศึกษาธิการ (ต่อ)	- การใช้จ่ายเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาตาม หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยม ศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า สำหรับกลุ่ม เป้าหมายผู้ด้อยโอกาส	หน้าที่ 182 ข้อ 3.3.2
สาธารณสุข	- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	หน้าที่ 191 ข้อ 3.4.1
	- กรมการแพทย์	หน้าที่ 193 ข้อ 3.4.2
	- กรมควบคุมโรค	หน้าที่ 194 ข้อ 3.4.3
	- กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการ แพทย์ทางเลือก	หน้าที่ 196 ข้อ 3.4.4
	- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	หน้าที่ 196 ข้อ 3.4.5
	- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	หน้าที่ 198 ข้อ 3.4.6
	- กรมสุขภาพจิต	หน้าที่ 199 ข้อ 3.4.7
	- กรมอนามัย	หน้าที่ 200 ข้อ 3.4.8
	- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	หน้าที่ 202 ข้อ 3.4.9
อุตสาหกรรม	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	
	- โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่	หน้าที่ 208 ข้อ 3.4.1
	- การพัฒนาระบบบัญชีของส่วนราชการ โดย เฉพาะการเปลี่ยนระบบบัญชีเป็นเกณฑ์คงค้าง และการปรับปรุงระบบการบริหารงานคลัง ภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS)	หน้าที่ 208 ข้อ 3.4.2
สำนักนายก รัฐมนตรี	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - สถานีวิทยุกระจายเสียง	หน้าที่ 214 ข้อ 1

กระทรวง	งาน / โครงการ / หน่วยงาน	รายละเอียดประกอบ อยู่ในหน้า/ข้อ
สำนักนายก รัฐมนตรี (ต่อ)	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ - งานส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ - โครงการอุดหนุนการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา - โครงการค่ายคุณธรรมและศูนย์การเรียนรู้ พระพุทธศาสนาในพุทธมณฑล - โครงการขยายฐานข้อมูลระบบตรวจสอบ ลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติส่วนกลางและวาง เครือข่ายไปสู่ภูมิภาค - โครงการแก้ไขปัญหาจราจร - การจัดซื้อเสื้อเกราะอ่อนป้องกันกระสุน - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ - กรมประชาสัมพันธ์	หน้า 214 ข้อ 2 หน้า 215 ข้อ 3 หน้า 216 ข้อ 1 หน้า 216 ข้อ 2 หน้า 217 ข้อ 3.5.1 หน้า 218 ข้อ 3.5.2 หน้า 218 ข้อ 3.5.3 หน้า 218 ข้อ 3.6.1 หน้า 219 ข้อ 3.6.2

6. การติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะในรายงานสรุปผลการดำเนินงานของ คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการของปีที่ผ่านมา

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามการปรับปรุงแก้ไขของส่วนราชการในสังกัด
กระทรวงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบในรายงานสรุปผลการดำเนินงานของ
คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการของปีที่ผ่านมา พบว่า ส่วนราชการต่าง ๆ ได้ดำเนินการปรับปรุง
แก้ไขการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและเหมาะสมตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบแล้ว

7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ

คณะกรรมการตรวจสอบเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในภาคราชการมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างแท้จริง และนำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบไปพิจารณาดำเนินการตามสมควรแก่กรณี รวมทั้งให้ความสนใจเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้วย

ส่วนที่ 2

สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ
ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547
แยกตามรายการตรวจ

กระทรวงกลาโหม

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงกลาโหม

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

1. นายทวี	หนูนภักดี	ประธานกรรมการ
2. นายชัยวัฒน์	หุตะเจริญ	กรรมการ
3. ดร.สมชัย	ฤชุพันธุ์	กรรมการ
4. นพ.มงคล	ณ สงขลา	กรรมการ
5. นายสุวรรณ	ชนะสงคราม	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) พิจารณาแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 และรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในรอบ 6 เดือนหลังของปี 2546 และรอบ 6 เดือนแรกของปี 2547
- 2) ติดตามการวางระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการ
- 3) ตรวจเยี่ยมและติดตามการดำเนินงานของงาน/โครงการ
- 4) ประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
- 5) ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะในรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546

2.2 การดำเนินการดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมหารือร่วมกับผู้บริหารผู้ตรวจสอบภายใน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม 12 ครั้ง

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 พิจารณาแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 และรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในรอบ 6 เดือนหลังของปี 2546 และรอบ 6 เดือนแรกของปี 2547

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดกระทรวง พบว่า หน่วยตรวจสอบภายในวางแผนการตรวจสอบครอบคลุมทั้งด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุและทรัพย์สิน การปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ และการดำเนินงาน และได้สอบทานรายงานผลการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดกระทรวงในรอบ 6 เดือนหลังของปี 2546 และรอบ 6 เดือนแรกของปี 2547 พบว่า หน่วยรับตรวจ

ยังคงมีข้อบกพร่องและปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการแต่น้อยลงกว่างวดก่อน ทั้งนี้ ข้อบกพร่องที่ควรติดตามเป็นกรณีพิเศษ ผู้ตรวจสอบภายในได้ให้ข้อเสนอแนะและผู้บังคับบัญชา ได้สั่งการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้ว

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตรวจสอบภายในควรวิเคราะห์หาสาเหตุของข้อบกพร่องที่ยังคงมีอยู่ตามรายงานผลการตรวจสอบ พร้อมทั้งปรับปรุงระบบงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความสำคัญ ของระเบียบที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด

3.2 ติดตามการวางระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการ

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามความคืบหน้าของการวางระบบการควบคุมภายในตาม ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พบว่า ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงส่วนใหญ่ได้วางระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จตามที่สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

ข้อเสนอแนะ

ให้มีการติดตามการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายในที่วางไว้ และ ประเมินผลเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์

3.3 ตรวจเยี่ยมและติดตามการดำเนินงานของงาน/โครงการ

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาคัดเลือกงาน/โครงการที่สอดคล้องกับภารกิจและ มี ความสำคัญต่อการดำเนินงานของกระทรวง เพื่อเข้าตรวจเยี่ยมและติดตามการดำเนินงาน รวมทั้ง ได้ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับส่วนราชการที่รับผิดชอบงาน/โครงการนั้น ดังนี้

3.3.1 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กองทัพบก เพื่อติดตามการดำเนินงานใน ด้านการผลิตบุคลากรสายทหาร และการดำเนินงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์อยู่เสมอ และสำหรับการนำ นักศึกษาอาชีวะมาอบรมระยะสั้นตามนโยบายของรัฐบาล ควรนำความรู้ด้านสังคมจิตวิทยา มาใช้ ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วย

3.3.2 งานโครงการของกองทัพบก ในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด เพื่อสังเกตการณ์ และติดตามผลการดำเนินงานด้านความมั่นคงตามแนวชายแดน โดยกองทัพบกได้ดำเนินการส่งเสริม อาชีพให้ราษฎรตามแนวชายแดน พบว่า การส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎรได้ผลเป็นที่น่าพอใจ แต่ อาจมีปัญหาในเรื่องแหล่งน้ำ นอกจากนี้ การดูแลรักษาพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่ามีชาวบ้าน ในพื้นที่บุกรุกเข้ามาใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้ชุมชนใช้ภูมิปัญญาพัฒนาความสามารถของชุมชนในการแก้ปัญหาความเป็นอยู่
2. กองทัพเรือควรจัดระเบียบในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการถือครองกรรมสิทธิ์

3.3.3 โรงงานเภสัชกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เพื่อติดตามงานด้านการผลิต จัดหา วิจัย และวิเคราะห์ยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ เพื่อใช้และจำหน่ายให้แก่ส่วนราชการต่างๆ และประชาชน พบว่า โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงใช้ยาที่ผลิตจากโรงงานเภสัชกรรมทหารน้อยมาก แม้ว่าจะได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมข้อ 60 ก็ตาม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมให้ใช้ยาที่ผลิตจากโรงงานเภสัชกรรมทหารให้มากที่สุด โดยเฉพาะเมื่อราคาถูกกว่าหรือเท่ากับบริษัทอื่นๆ เพื่อเป็นหลักประกันในการป้องกันการเบี่ยงเบนราคาขายในอนาคต
2. โรงงานเภสัชกรรมทหารควรบริหารงานแบบธุรกิจอย่างเต็มตัว รวมทั้งพัฒนาคุณภาพและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายให้ดียิ่งขึ้น

3.3.4 กองพลทหารราบที่ 9 กองทัพบก เพื่อติดตามการปฏิบัติการกิจด้านความมั่นคง การป้องกันประเทศ และปัญหาเกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งโครงการที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบ พบว่า ได้มีการดำเนินการให้บริการ “คืนคนดีสู่สังคม” โดยโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ซึ่งได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ แต่มีปัญหาเรื่องงบประมาณ เนื่องจากต้องรอเงินโอนจากกรมราชทัณฑ์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการให้บริการ “คืนคนดีสู่สังคม” ให้กับกองทัพโดยตรง เพราะจะทำให้การทำงานสะดวกมากยิ่งขึ้น
2. กองพลทหารราบที่ 9 ได้มีการมอบหมายให้ทุกกองพันช่วยกันรับผิดชอบวัดในพื้นที่ รวมทั้งหมด 33 วัด นับเป็นตัวอย่างที่ดีสมควรยกย่องให้ปรากฏเพื่อเป็นตัวอย่างให้หน่วยงานอื่นๆ ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

3.4 ประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เกี่ยวกับกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีข้อหารือเกี่ยวกับการตรวจสอบกับกระทรวงกลาโหม ขอให้แจ้ง

คณะกรรมการตรวจสอบทราบด้วย และได้สอบถามเรื่องปัญหาในการติดต่อประสานงานกับ
กระทรวงกลาโหม พบว่าได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

4. สรุปผลการติดตามผลการดำเนินงานครั้งก่อน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามการปรับปรุงแก้ไขของหน่วยงานต่าง ๆ ตามข้อเสนอแนะ
ในรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2546 พบว่า ส่วนราชการต่างๆ ได้มีการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ
ตรวจสอบแล้ว

5. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

กระทรวงกลาโหมยังมีได้จัดตั้งกลุ่มงานตรวจสอบภายในระดับกระทรวง ซึ่งจะทำหน้าที่
เป็น “ กรรมการตรวจสอบภายในระดับกระทรวง ” ตามระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วย
การตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2544 อย่างไรก็ตาม กระทรวงกลาโหมได้มอบให้ผู้อำนวยการสำนักงาน
ตรวจบัญชีกลาโหมและคณะเป็นผู้อำนวยความสะดวกและประสานงานกับผู้อำนวยการสำนักงาน
ตรวจบัญชีเหล่าทัพและกรมองครักษ์ให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งผู้อำนวยการสำนักงาน
ตรวจบัญชีกลาโหมและคณะได้อำนวยความสะดวกให้เป็นอย่างดี สามารถทำงานได้โดยอิสระ
และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นเสมือนกับกลุ่มงานตรวจสอบภายในระดับกระทรวงอื่นๆ

กระทรวงการคลัง

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงการคลัง

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 - 30 กันยายน 2547

1. ศ.หิรัญ	รติศรี	ประธานกรรมการ
2. นายดิเรก	สุนทรเกตุ	กรรมการ
3. พล.ต.อ.สนอง	วัฒนวรานุกร	กรรมการ
4. นายประสงค์	รณนันทน์	กรรมการ
5. นายธรรมรักษ์	การพิศิษฐ์	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ติดตามสอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานในภาพรวมของกระทรวงการคลัง
- 2) พิจารณาผลการปฏิบัติงานและผลการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ของหน่วยตรวจสอบภายในระดับกรมในสังกัด
- 3) พิจารณาแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ของหน่วยตรวจสอบภายในระดับกรมในสังกัด
- 4) ติดตามสอบทานการดำเนินการเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน ตามระเบียบ กตง. ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ของส่วนราชการในสังกัด
- 5) ตรวจเยี่ยมส่วนราชการในสังกัด
- 6) ประชุมปรึกษาหารือร่วมกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 7) ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้เข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และประชุมร่วมกับผู้บริหารของกระทรวงและกรมในสังกัด เพื่อรับทราบนโยบาย ทิศทาง ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานของส่วนราชการ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ และมีการประชุม คณะกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 ติดตามสอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานในภาพรวมของกระทรวงการคลัง

3.1.1 การจัดเก็บรายได้

กระทรวงการคลังสามารถจัดเก็บรายได้เป็นเงินประมาณ 1.26 ล้านล้านบาท ซึ่งสูงกว่าประมาณการที่กำหนดไว้ที่ 1.18 ล้านล้านบาท อยู่ประมาณ 80,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 6.77 ของประมาณการ โดยสามารถแบ่งเป็นรายได้จากการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่น ซึ่งรายได้ที่จัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการมาจากรายได้จากการจัดเก็บภาษีเป็นส่วนใหญ่

3.1.2 การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

ส่วนราชการในสังกัดมีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรวมจำนวน 1.316 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 99.42 ของงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรร (1.323 ล้านบาท) ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายอัตราการเบิกจ่ายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด คือ ร้อยละ 92 โดยส่วนราชการที่มีอัตราการเบิกจ่ายสูงสุด คือ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 99.98 โดยเป็นการเบิกจ่ายชำระคืนเงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ของประเทศ

3.1.3 การใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 เห็นชอบให้มีการปรับปรุงแนวทางและมาตรการเกี่ยวกับชำระหนี้ค่าสาธารณูปโภคให้แก่รัฐวิสาหกิจ โดยกำหนดให้ทุกส่วนราชการต้องพยายามลดค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค (ค่าน้ำประปา ไฟฟ้าและโทรศัพท์) ลงปีละประมาณร้อยละ 5 จากปีก่อน โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 เป็นต้น สำหรับส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลังมีเพียง 2 แห่ง ที่สามารถลดการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคลงได้ ได้แก่ กรมศุลกากร ลดลงได้ร้อยละ 14.38 และกรมสรรพสามิต ลดลงได้ร้อยละ 12.99 สำหรับสาเหตุที่ทำให้ส่วนราชการอื่นไม่สามารถลดการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคได้นั้น เนื่องจากมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงานมากขึ้น อาคารที่ทำการและเครื่องปรับอากาศมีอายุการใช้งาน ทำให้มีการใช้ไฟฟ้ามากขึ้น

3.1.4 การดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ

ส่วนราชการในสังกัดสามารถดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายตามตัวชี้วัดในคำรับรอง (ในภาพรวม) จำนวน 271 ตัวชี้วัด หรือ คิดเป็นร้อยละ 94.10 ของจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมด (288 ตัวชี้วัด) โดยส่วนราชการที่ดำเนินงานได้เป็นไปตามเป้าหมายทุกตัวชี้วัด คือ กรมธนารักษ์ กรมสรรพสามิต กรมสรรพากรและสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และส่วนราชการอื่นที่ดำเนินการไม่ได้ตามเป้าหมายนั้น เป็นการดำเนินการไม่ได้ตามตัวชี้วัดเพียงส่วนราชการละ 1-3 ตัวชี้วัด เท่านั้น

3.2 พิจารณาผลการปฏิบัติงานและผลการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ของ หน่วยตรวจสอบภายในระดับกรมในสังกัด

3.2.1 สรุปผลการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายในระดับกรม

หน่วยตรวจสอบภายในจัดส่งรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานตามกำหนดเวลาและจัดทำรายงานตามรูปแบบที่กำหนด นอกจากนี้ ผู้ตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงานส่วนใหญ่สำเร็จตามแผนที่กำหนด ยกเว้นเรื่องของระยะเวลาการเข้าตรวจที่ไม่เป็นไปตามแผน และมีงานค้างอยู่บ้างเล็กน้อย โดยงานค้างส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการรายงานและการตรวจสอบ ซึ่งสาเหตุความล่าช้าเกิดจากผู้ตรวจสอบภายในมีงานนอกแผนที่เป็นงานเร่งด่วน และงานที่ผู้บริหารมอบหมายให้ตรวจสอบ เช่นงานตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น ประกอบกับอัตรากำลังของผู้ตรวจสอบภายในไม่เพียงพอกับปริมาณงานหรือหน่วยรับตรวจที่เพิ่ม เช่น กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมธนารักษ์ ที่เดิมมีหน่วยงานภูมิภาค แต่ต่อมาเปลี่ยนเป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลางทั้งหมด ทำให้หน้าที่การตรวจสอบหน่วยงานภูมิภาคที่เดิมผู้ตรวจสอบภายในของกระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบโอนมาอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบภายในกรมนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

กรณีกรมสรรพากรได้จัดตั้งผู้ตรวจสอบภายในประจำสำนักงานสรรพากรภาค (สภ.) ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในหน่วยงานในสังกัด สภ. โดยมอบหมายงานให้ 2 เรื่อง คือ งานตรวจสอบภายในและงานประจำ ซึ่งไม่เป็นไปตามระเบียบ คตง. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้บุคลากรที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรง และต้องปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเต็มเวลา ดังนั้น จึงควรทำความเข้าใจให้เป็นไปตามระเบียบ และในการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในประจำ สภ. ควรคำนึงถึงความขัดแย้งในส่วนได้เสียของการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

3.2.2 สรุปผลการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายในระดับกรม

ผลการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายใน สามารถแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ งานตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบและงานตรวจสอบนอกแผนการตรวจสอบและงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

งานตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบ

ผลการตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ และการใช้รถราชการและการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกฎหมายที่กำหนด พบว่า หน่วยรับตรวจส่วนใหญ่ปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎหมายที่กำหนด สำหรับข้อบกพร่องเป็นประเด็นที่ไม่ค่อยสำคัญ ซึ่ง

ผู้ตรวจสอบภายในได้เสนอแนะให้แก้ไขปรับปรุงแล้ว สำหรับการตรวจสอบการดำเนินงานสามารถสรุปเป็น งาน/โครงการที่มีความสำคัญ ได้ดังนี้

1) ระบบการจัดเก็บรายได้ค่าใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ ไฟ ของสำนักงานสรรพสามิต กรุงเทพมหานครพื้นที่ 2 พบว่า การดำเนินงานโดยทั่วไปเป็นไปตามกฎระเบียบ และมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการออกใบอนุญาต ทำให้สามารถให้บริการการออกใบอนุญาตให้ผู้เสียภาษีได้รวดเร็วขึ้น ร้อยละ 60-70

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการป้องกันการปลอมแปลงใบอนุญาตรุ่นใหม่ และควรยกเลิกการออกใบอนุญาตที่เป็นแบบฟอร์ม โดยให้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์เท่านั้น

2) การจัดเก็บภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันประเภทโซลเวนต์ (Solvent) ของกรมสรรพสามิต พบว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎระเบียบ แต่ยังมีความล่าช้าในการดำเนินการกับผู้ประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กรมสรรพสามิตกำหนด และยังมีผู้ประกอบการลักลอบนำสารละลายไฮโดรคาร์บอนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

ควรมีมาตรการที่จะดำเนินการกับผู้ประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กรมกำหนดทันที และมีมาตรการป้องกันปัญหาการลักลอบนำสารละลายไฮโดรคาร์บอนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ รวมทั้งควรกำหนดให้มีการตรวจสอบความถี่ในการขนย้ายสารละลายตามใบขนส่งสารละลาย

3) ระบบการจัดเก็บภาษียาสูบที่โปดแสดมปีมาจากต่างประเทศ ของกรมสรรพสามิต พบว่าโดยทั่วไปเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

ข้อเสนอแนะ

ในกรณีที่แสดมปียาสูบสูญหายหรือเสียหายเป็นจำนวนมาก และมีการขอคืนหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ควรให้มีหนังสือรับรองจากผู้ตรวจสอบที่เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับในสายวิชาชีพตรวจสอบมาประกอบการขอคืนด้วย

4) โครงการดูแลทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดินเชิงอนุรักษ์ ของกรมธนารักษ์ พบว่า การจัดซื้อระบบคอมพิวเตอร์สำหรับงานบริหารจัดการทรัพย์สิน มีขั้นตอนจัดซื้อเป็นไปตามกฎระเบียบ และการปรับปรุงห้องมั่นคงได้ดำเนินการเสร็จแล้ว นอกจากนี้ จากการตรวจสอบการดูแลทรัพย์สินตามแผนยุทธศาสตร์ของกรม ปี 2547 ปรากฏว่า มีการเลือก “เหรียญพิทักษ์รัฐธรรมนูญ” มาจัดทำทะเบียน เนื่องจากมีจำนวนมาก โดยมีการบันทึกข้อมูล ประวัติ ภาพถ่าย

ไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับการจับเก็บทรัพย์สินมีการจับเก็บถูกต้องวิธีตามหลักการอนุรักษ์ แต่ไม่ได้ดำเนินการบำรุงซ่อมแซมทรัพย์สินตามหลักการอนุรักษ์

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ TRIS ที่เป็นผู้ประเมินในเรื่องการวัดผลสำเร็จตามตัวชี้วัดของโครงการว่า จะนับความสำเร็จทั้ง 3 กิจกรรม (การจัดทำทะเบียน การเก็บทรัพย์สิน และการอนุรักษ์ทรัพย์สิน) หรือเพียงกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน

5) การดำเนินงานจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ของกรมธนารักษ์ พบว่าการจัดวางระบบควบคุมภายในมีความเหมาะสม แต่การพัฒนาที่ราชพัสดุบางแห่งมีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามสัญญาคือมีการก่อสร้างล่าช้ากว่ากำหนด บางแห่งไม่ได้จัดให้มีการประกันภัยตามสัญญา และบางแห่งครอบครองใช้ประโยชน์เกินเนื้อที่ตามสัญญาเช่าโดยไม่ได้รับอนุญาต รวมทั้งมีเรื่องร้องเรียนซึ่ง ส่วนใหญ่เป็นกรณีของการที่มีการให้เช่าช่วง และมีงานค้างหลายเรื่องเนื่องจากไม่มีผู้รับผิดชอบจัดเก็บรวบรวมรายงานค้างและไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการติดตามงานค้าง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเร่งรัดติดตามให้มีการดำเนินการตามสัญญา
2. จัดให้มีการประกันภัยตามสัญญา
3. ควรเร่งรัดติดตามการวางหลักประกันตามสัญญาให้ครบถ้วน
4. กรณีใช้ประโยชน์จากเนื้อที่เกินจากสัญญา ควรเร่งให้ผู้เช่าทำสัญญาเช่าเพิ่มเติมในส่วนที่ใช้เนื้อที่เกินให้ถูกต้อง
5. ควรติดตาม ตรวจสอบการเช่าและการเช่าช่วงให้มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสัญญาเช่า
6. ควรจัดระบบการดำเนินการเกี่ยวกับงานค้าง โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ กำหนดระยะเวลาในการติดตาม และควรมีการแจ้งให้ผู้เช่าและผู้เกี่ยวข้องทราบ ในกรณีที่การเช่ามีปัญหา

6) ระบบการจัดเก็บและนำส่งรายได้ของด่านศุลกากรท่าอากาศยานดอนเมืองของกรมศุลกากร พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติถูกต้องเป็นไปตามกฎระเบียบที่กำหนด แต่ประเด็นหนึ่งที่สำคัญ คือ ระบบที่มีอยู่มีความเพียงพอและเหมาะสม แต่เจ้าหน้าที่บางคนละเลยไม่ปฏิบัติตามระบบ ทำให้เกิดปัญหา เช่น รายงานการนำส่งเงินทางเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ตรงกับสำเนาใบเสร็จรับเงิน เนื่องจากการนำใบเสร็จรับเงินที่ยกเลิกกลับมาใช้ ทำให้การนำส่งเงินเกินจากรายงานทางคอมพิวเตอร์ อย่างไรก็ดี ได้ตัดรายการใบเสร็จยกเลิكدังกล่าวออกไปแล้ว

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดูแล ควบคุมระบบให้มีการปฏิบัติตามที่กำหนด เช่น ให้มีการรายงานใบเสร็จที่ขกเลิก และมีการตรวจสอบโดยหัวหน้าตู้แลรับผิดชอบอย่าง สม่ำเสมอและเคร่งครัด

7) **โครงการขอใช้รถด้วยระบบเครือข่าย ของกรมสรรพากร** โครงการสามารถ ดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้ใช้งานสามารถบันทึกรายการขอจองใช้รถโดยผ่านทาง เครื่องคอมพิวเตอร์ ณ หน่วยงานตนเองได้โดยสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาและเป็นระบบงานที่ ไร้เอกสาร รวมทั้งผู้ควบคุมรถราชการสามารถจัดสรรรถให้กับผู้ขอใช้ได้อย่างเป็นระบบ และเป็น ไปตามลำดับ แต่ยังมีปัญหาอยู่บ้าง เช่น กรณีที่ระบบเครือข่ายรักษารหัสการจอง ทำให้ต้องจองโดย ใช้ระบบเอกสารไปก่อน และกรณีมีการบันทึกข้อมูลผิดพลาด การแก้ไขต้องทำโดยเจ้าหน้าที่ของ หน่วยงานทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งช้าและไม่เป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการประสานงานระหว่างผู้ควบคุมรถกับผู้รับผิดชอบระบบเครือข่ายรักษารหัส เพื่อหาทางป้องกันมิให้เกิดการขัดข้อง แต่ถ้ามีกรณีขัดข้อง ต้องกำหนดให้หัวหน้าผู้ควบคุมรถจัด ให้มีการบันทึกข้อมูลการขอใช้รถจากกระดาษลงเครื่องคอมพิวเตอร์โดยเร็ว รวมทั้งกรณีการขอ แก้ไขข้อมูลด้วย

8) **การจัดซื้อจัดจ้าง (วิธีพิเศษ) โดยวิธีประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Auction) ของกรมสรรพากร** พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามระเบียบ และมีข้อสังเกต คือ ผู้เสนอราคามีจำนวน น้อยราย ทำให้ต้องประกาศยกเลิกแล้วประมูลใหม่ ระยะเวลาในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างวิธีนี้ ใช้เวลามากกว่าระบบเดิม นอกจากนี้ ยังมีปัญหาอีกหลายประการ เช่น ไม่มีคู่มือดำเนินงานที่ชัดเจน การคัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลางไม่มีการระบุสถานที่ติดต่อ ทำให้ต้องใช้เวลาในการค้นหา ติดต่อหรือไม่มีการจัดทำแผนการจัดหาพัสดุไว้ล่วงหน้า ทำให้ยากต่อการควบคุม ติดตามการจัดหา

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการจัดทำแผนการจัดหาพัสดุโดยวิธี e - Auction ไว้ล่วงหน้า และ ประกาศเผยแพร่ให้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อให้เกิดการแข่งขัน

9) **การปฏิบัติงานโครงการปฏิรูปบทบาทของกรมบัญชีกลาง** มีจำนวนทั้งสิ้น 8 โครงการ ประกอบด้วย

- 9.1) โครงการปฏิรูประบบการรับเงิน
- 9.2) โครงการปฏิรูประบบการจ่ายเงินให้บุคคลภายนอก
- 9.3) โครงการปฏิรูประบบการจ่ายเงินเดือนและค่าจ้างประจำ

- 9.4) โครงการปฏิรูประบบการจ่ายเงินบำเหน็จบำนาญ
- 9.5) โครงการปฏิรูประบบการจ่ายเงินให้ส่วนราชการ ในส่วนของงบดำเนินงาน
- 9.6) โครงการปฏิรูประบบการบริหารเงินสดภาครัฐ
- 9.7) โครงการปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ (AFMIS)
- 9.8) โครงการปฏิรูประบบบริหารการคลังภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS)

มีเพียง 2 โครงการที่ดำเนินงานเสร็จสมบูรณ์ คือ โครงการ ข้อ 9.3) และ 9.4) สำหรับโครงการที่เหลืออยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ มีประเด็นที่ควรพิจารณา คือ คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้ บมจ. ธนาคารกรุงไทย เป็นผู้ดำเนินการโครงการปรับปรุงระบบ GFMIS ซึ่งอาจเกิดความซ้ำซ้อนกับโครงการที่กรมกำลังดำเนินการอยู่ ดังนั้น ถ้าไม่มีการทบทวนโครงการ อาจทำให้การใช้ทรัพยากรด้านบุคคล งบประมาณ ไม่คุ้มค่าและไม่เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการประชุมหารือระหว่างผู้บริหารระดับสูงของกรม และผู้รับผิดชอบโครงการที่กรมดำเนินการอยู่ เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินการให้ชัดเจน

10) การดำเนินงานตามภารกิจนักบริหารเศรษฐกิจการคลังจังหวัด (CFO) สำนักงานคลังจังหวัด ของกรมบัญชีกลาง พบว่า สำนักงานคลังจังหวัดที่ได้ตรวจสอบแล้ว จำนวน 2 แห่ง มีความสับสนในแนวทางปฏิบัติของการเขียนรายงานภาวะการคลังและรายงานภาวะเศรษฐกิจของจังหวัด เนื่องจากการให้ความรู้และคำแนะนำมีสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นผู้ดูแล ส่วนเรื่องรายงานมีมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยเป็นผู้ตรวจประเมิน โดยมีกลุ่มพัฒนาระบบบริหารเศรษฐกิจการคลังจังหวัดเป็นผู้ส่งรายงานกลับไปให้สำนักงานคลังจังหวัดแก้ไขตามที่ผู้ตรวจสอบประเมินได้ทำเครื่องหมายให้แก้ไข โดยไม่มีการอธิบายถึงสาเหตุของข้อผิดพลาด หรือบางครั้งมีการแจ้งแต่ไม่ชัดเจน จึงทำให้เกิดความสับสนเรื่องการเขียนรายงานและรายงานส่วนใหญ่ไม่ผ่านตามเกณฑ์การตรวจสอบจากผู้ตรวจประเมิน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการวิเคราะห์การดำเนินงานทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมายของการเป็น CFO กระบวนการทำงานตั้งแต่การวางแผน การกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม การติดตามและประเมินผล เพื่อสรุปผลและหาแนวทางแก้ไข เพื่อนำเสนอผู้บริหารต่อไป

งานตรวจสอบนอกแผนการตรวจสอบและงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

1) งานตรวจสอบโครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิต (Early Retire) พบว่า ส่วนราชการต่าง ๆ ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบที่กำหนด และสำหรับกรมบัญชีกลาง หน่วยตรวจสอบภายใน

จะตรวจเรื่องระบบการจ่ายเงินสิทธิประโยชน์แก่ข้าราชการผู้เข้าร่วมโครงการ ปรากฏว่า โปรแกรมการคำนวณสิทธิประโยชน์กำหนดสูตรในการคำนวณระยะเวลาราชการที่เหลือผิดพลาด สำหรับข้าราชการที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม ทำให้การอนุมัติและโอนเงินช่วยเหลือสูงกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 20 ราย จากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ 172 ราย และได้มีการดำเนินการเรียกคืนเงินช่วยเหลือที่จ่ายสูงกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดเป็น 2 แนวทาง คือ

- ดำเนินการจัดทำหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานต้นสังกัดให้ติดต่อข้าราชการผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อเรียกคืนเงินช่วยเหลือคืนคลัง
- ดำเนินการเบิกหักผลส่งกับบำนาญรายเดือนแต่ละรายในเดือนถัดไป หรือบำเหน็จดำรงชีพของข้าราชการบำนาญที่เข้าร่วมโครงการ โดยไม่ทำหนังสือแจ้งให้ทราบ รวมทั้งไม่มีหนังสือยินยอมจากผู้ที่จะต้องถูกหักดังกล่าว เพียงแต่ทำหนังสือแจ้งให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

แนวทางการเรียกคืนเงินช่วยเหลือแนวทางที่ 2 กลุ่มงานทางด้านกฎหมาย เห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวอาจขัดแย้งกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกและจ่ายเงินเดือน เงินปีและเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. 2533 ข้อ 30 ดังนั้น จึงควรมีการขอความเห็นจาก กลุ่มงานทางด้านกฎหมาย เพื่อให้ได้แนวทางที่ถูกต้องและเป็นแนวทางเดียวกัน

2) งานการจัดวางระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีของกรมศุลกากร ผู้ตรวจสอบ ภายในได้รับแต่งตั้งให้เป็นฝ่ายเลขานุการ และได้รายงานความคืบหน้าแก่ผู้บริหารของกรมเรื่องการจ้างที่ปรึกษาในการดำเนินการ โครงการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในของกรมและโครงการ นำร่องการจัดวางระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีของสำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง ซึ่ง การประเมินผลการควบคุมภายในได้มีการนำแบบสอบถามแบบประเมินตนเอง (CSA) ที่มีคำถาม ใกล้เคียงกับแบบของ สตง. เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขณะนี้ได้ดำเนินการส่งแบบ สอบถามไปยังระดับผู้บริหารและระดับผู้ปฏิบัติที่จะต้องประเมินผลแล้ว ซึ่งเมื่อส่งคำตอบมาแล้ว บริษัทที่ปรึกษาจะเป็นผู้สรุปผล และสำหรับการจัดวางระบบการกำกับดูแลฯ ใช้แบบสอบถามที่ นำแนวทางมาจากธนาคารแห่งประเทศไทย

3) งานการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ของกรมธนารักษ์ ในมิติที่ 4 มิติด้านการพัฒนา ซึ่งมีประเด็น “การพัฒนา ระบบ การควบคุมภายใน” และได้กำหนดตัวชี้วัด คือ “ระดับความสำเร็จในการจัดทำระบบบริหาร ความเสี่ยง” โดยกรมได้มอบหมายให้ผู้ตรวจสอบภายในเป็นเจ้าของเรื่องดำเนินการ และได้รายงาน ความคืบหน้าแก่ผู้บริหารถึงการดำเนินการต่าง ๆ เช่น การแต่งตั้งคณะทำงานบริหารความเสี่ยง

การจัดอบรมเรื่อง “การบริหารความเสี่ยง” ให้แก่คณะทำงานและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกสายงาน การกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการ เพื่อดำเนินการแก้ไข หรือลด หรือป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น เป็นต้น

3.3 พิจารณาแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ของหน่วยตรวจสอบภายใน ระดับกรมในสังกัด

แผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ในภาพรวมที่ได้มีการปรับปรุงตาม ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ และได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการแล้ว สามารถสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1) ผู้ตรวจสอบภายในได้จัดทำแผนโดยครอบคลุมระเบียบ คตง. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2546 และเน้นการตรวจสอบทั้ง 3 ประเภท คือ การตรวจสอบด้านการดำเนินงาน การตรวจสอบด้านการเงินการบัญชี และการตรวจสอบด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนด นอกจากนี้ หน่วยตรวจสอบภายในบางแห่ง เช่น หน่วยตรวจสอบภายในของกรมศุลกากรได้ กำหนดยุทธศาสตร์การทำงานด้วย ทำให้เกิดความชัดเจนและสอดคล้องกับการบริหารจัดการภาครัฐ แนวใหม่

2) ผู้ตรวจสอบภายในได้นำผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมา พิจารณาเพื่อวางแผนการตรวจสอบ รวมทั้งจัดทำแผนการตรวจสอบให้สอดคล้องกับกรอบงาน แผนการตรวจสอบระยะยาว (3 ปี) แผนปฏิบัติงาน (Action Plan)

3) แผนการตรวจสอบ ปี 2548 เน้นเรื่องการตรวจสอบการดำเนินงานมากขึ้นจากปีก่อน

4) หน่วยตรวจสอบภายในหลายแห่ง กำหนดเรื่องการตรวจสอบด้านระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ (IT Audit) ไว้ในแผนการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มา ใช้ปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐ

5) ผู้ตรวจสอบภายในได้มีการประเมินความเสี่ยง เพื่อกำหนดกิจกรรมสำคัญที่จะตรวจสอบ แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านอัตรากำลัง ทำให้ไม่สามารถวางแผนตรวจสอบ งาน/โครงการ ที่ สำคัญหรือมีความเสี่ยงสูงได้ทั้งหมดในปีนี้

ข้อเสนอแนะ

1. จากข้อจำกัดด้านอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ผู้บริหารส่วนราชการควร พิจารณาอัตรากำลังผู้ตรวจสอบภายในให้เหมาะสมเพียงพอ หรืออาจสร้างแนวทางของรูปแบบการ ตรวจสอบและการรายงานผลด้านการเงินการบัญชี (Financial Audit) เบื้องต้น สำหรับผู้บังคับบัญชา ของหน่วยงานระดับรองลงมาช่วยดูแลให้ แล้วให้ผู้ตรวจสอบภายในเน้นการตรวจสอบในกรณีที่มี ความน่าสงสัยที่อาจเกิดความเสียหาย หรือกรณีที่การตรวจสอบเบื้องต้นยังไม่มี ความชัดเจนพอ

2. การตรวจสอบด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Audit) ควรมีการตรวจระบบรักษาความปลอดภัยหรือชั้นความลับของระบบที่ตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความระมัดระวังในการใช้ระบบงานและให้มีความปลอดภัยจากการแก้ไขโปรแกรมโดยผู้อื่น รวมทั้งเพื่อให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี

3. ผู้บริหารส่วนราชการควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ด้านการตรวจสอบการดำเนินงานให้มากขึ้น โดยเฉพาะกรมบัญชีกลางควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการตรวจสอบการดำเนินงานโดยใช้วิทยาการผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 ติดตามสอบทานการดำเนินการเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในตามระเบียบ คตง. ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ของส่วนราชการในสังกัด

ตามระเบียบฯ ของ คตง. ที่ให้ทุกส่วนราชการต้องจัดวางระบบการควบคุมภายในตามระเบียบฯ ข้อ 5 และประเมินผลตามระเบียบฯ ข้อ 6 นั้น ปรากฏว่า ในเรื่องการจัดวางระบบการควบคุมภายใน ทุกส่วนราชการได้จัดวางเสร็จสิ้นแล้ว รวมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไขการจัดวางตามข้อบกพร่องของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ยกเว้นสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายในและบุคลากรขององค์กร จึงอยู่ระหว่างดำเนินการสำหรับการประเมินผลระบบการควบคุมภายในขณะนี้ ทุกส่วนราชการอยู่ระหว่างดำเนินการประเมินผล ซึ่งทุกส่วนราชการจะต้องรายงานผลการประเมินส่งให้ผู้เกี่ยวข้องภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2547

3.5 ตรวจเยี่ยมส่วนราชการในสังกัด

คณะกรรมการตรวจสอบได้ไปตรวจเยี่ยมโครงการดำเนินงานของสำนักทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน กรมธนารักษ์ ซึ่งโครงการนี้ถือเป็นภารกิจหลักและมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของกรม คณะกรรมการตรวจสอบได้มีการปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารโครงการ ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1) โครงการปรับปรุงสถานที่และการบำรุงรักษาทรัพย์สิน (ส่วนจัดแสดงที่ 2) ดำเนินการเสร็จแล้ว

2) ปรับปรุงห้องมั่นคงเสร็จแล้ว 2 ห้อง นำทรัพย์สินมีค่าออกจากหีบมาจัดบนชั้นในตู้สำหรับชั้นเล็ก ส่วนชั้นใหญ่ คือ พระโกศ ต้องจัดตั้งไว้บนยกพื้น

3) โครงการแต่งตั้งผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ซึ่งอนุมัติให้หน่วยราชการและเอกชนเป็นผู้แทนจำหน่ายและผู้แทนรับฝากสินค้าและผลิตภัณฑ์เหรียญ ทำให้ผู้ที่สนใจสามารถซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เหรียญได้ทั่วประเทศ

4) มีการจัดนิทรรศการและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดินทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ รวม 18 ครั้ง

อย่างไรก็ดี โครงการดังกล่าวยังมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1) **ด้านบุคลากร** มีการเกลี่ยอัตรากำลังซึ่งทำให้ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ เฉพาะด้านประกอบกับอัตรากำลังส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ที่มีอัตราหมุนเวียนเข้า – ออกสูง ทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร รวมทั้งขาดบุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำตำแหน่งยาม ซึ่งกรณีนี้ไม่สามารถจ้างยามที่เป็นลูกจ้างชั่วคราวหรือจ้างเหมาได้ เพราะสถานที่อยู่ในเขตพระบรมมหาราชวัง

2) **ด้านสถานที่** พื้นที่ในการปฏิบัติงานและสถานที่สำหรับเก็บรักษาทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดินไม่เพียงพอ

3) **ด้านอุปกรณ์เครื่องมือ – เครื่องใช้** คอมพิวเตอร์ค่อนข้างล้าสมัยและมีจำนวนไม่เพียงพอ

4) **ขาดความคล่องตัวในทางธุรกิจ** เช่น กรณีการจัดซื้อจัดจ้าง หรือส่วนผลิตภัณฑ์ซึ่งมีหน้าที่จำหน่ายสินค้าจะยืมสินค้าจากสำนักบริหารเงินตรามาเพื่อจำหน่าย และจะชำระเงินคืนสำนักบริหารเงินตราเมื่อจำหน่ายสินค้าได้ ทำให้ไม่มีความคล่องตัว

5) **กรณีสินค้าคงเหลือมีจำนวนมาก** ได้แก่ เหรียญราคาสูงต่าง ๆ เช่น เหรียญ 2 ราชวงศ์ ซึ่งใช้เงินลงทุนสูง ทำให้เงินทุนหมุนเวียนขาดสภาพคล่องถ้าไม่มีผู้ซื้อ

ข้อเสนอแนะ

1. กรณีสินค้าคงเหลือมีจำนวนมาก ควรจำหน่ายสินค้าคงเหลือออกไปให้คงเหลืออยู่ในจำนวนที่เหมาะสม โดยการจำหน่ายอาจดำเนินการโดยจัดแสดงผลิตภัณฑ์ในรูปของสินค้า OTOP และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปมาชมและซื้อผลิตภัณฑ์ หรือจัดการประมูลเหรียญที่อยู่ในความนิยม เป็นต้น

2. กรณีผลิตภัณฑ์ที่มีต้นทุนสูง ควรมีการสำรวจความต้องการของตลาดก่อนผลิตและควรจัดให้มีระบบการส่งจองล่วงหน้า และการผลิตควรผลิตให้มากกว่าจำนวนสั่งจองเพียงเล็กน้อย

3. กรณีการจัดเก็บรักษาไปรษณียากรสมัยรัชกาลที่ 5 ไม่ถูกวิธีอาจทำให้เกิดความเสียหายได้นั้น ควรหาอาสาสมัครที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านนี้ มาช่วยดูแลให้คำแนะนำ

3.6 ประชุมปรึกษาหารือร่วมกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.6.1 สำนักงาน ก.พ.ร.

คณะกรรมการตรวจสอบได้เชิญกรรมการ ก.พ.ร. (นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์) มาบรรยายสรุปเกี่ยวกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

พ.ศ. 2546 ให้กับคณะกรรมการตรวจสอบ และผู้ตรวจสอบภายในฟัง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานตามทิศทางของการปฏิรูประบบราชการและการปรับเปลี่ยนการบริหารประเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการกำหนดเป็นมาตรการและประกาศให้ชัดเจน กรณีของสิ่งที่ทำต้องไม่ขัดแย้งในส่วนได้เสียของการปฏิบัติหน้าที่ (Conflict of Interest) เพราะการมีความสัมพันธ์หรือผลประโยชน์ร่วมกันอาจทำให้เกิดการทุจริตประพฤติดมิชอบได้

2. ควรมีการกำหนดให้มีการรายงานและเปิดเผย เพื่อให้ประชาชนทราบถึงการบริการและความโปร่งใสของทางราชการ

3. ควรมีการชี้ให้เห็นชัดถึงกรณีของข้าราชการที่จะได้รับรางวัล เมื่อสามารถทำงานสำเร็จด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม เพราะพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมุ่งเน้นชัดเจนสำหรับประชาชนที่จะได้รับประโยชน์สุขเท่านั้น

4. ควรมีผู้ที่มีความเป็นอิสระเป็นผู้ให้ความเชื่อมั่นของข้อมูลที่จะเปิดเผยต่อสาธารณชนเพราะหากให้ผู้บริหารนำเสนอข้อมูลเองอาจทำให้ไม่ได้รับความเชื่อถือได้

3.6.2 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)

คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่จาก สตง. และผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ 2 เรื่อง ดังนี้

1) ผลการตรวจสอบส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลังของ สตง. ซึ่งการปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นไปตามระเบียบ ยกเว้นบางเรื่อง เช่น มีเช็คคงค้างนานและไม่มีการติดตามให้มาเปลี่ยนเช็คฉบับใหม่ วางฎีกาเบิกจ่ายเงินจากคลังล่าช้า หรือวางฎีกาเบิกจ่ายเงินก่อนการตรวจรับการซื้อหรือจ้าง หรือการเบิกค่าใช้จ่ายย้ายถิ่นที่อยู่เกินสิทธิ์ สำหรับข้าราชการประจำในต่างประเทศ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากรายงานของ สตง. ซึ่งเห็นได้ว่ามุ่งเน้นการตรวจด้านบัญชี ดังนั้น สตง. ควรเน้นการตรวจสอบด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติด้วย เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อทางราชการยิ่งขึ้น

2. ควรมีการประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ตรวจสอบภายในและ สตง. เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบ

3. เนื่องจากหน่วยรับตรวจของ สตง. มีจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถเข้าตรวจได้ทุกหน่วย ดังนั้น ควรนำเรื่องความเสี่ยงมาใช้พิจารณาในการกำหนดตรวจ และควรกำหนดตรวจหน่วยรับตรวจที่มีความเสี่ยงสูงหรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อประชาชนสูง

4. ควรตรวจสอบแบบบูรณาการ คือ ตรวจสอบตั้งแต่เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์และผลกระทบซึ่งเป็นการตรวจทิศทางก่อนแล้วจึงตรวจสอบมีประสิทธิภาพในการใช้จ่าย

2) การดำเนินการเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการในสังกัดตามระเบียบ คตง. ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ปรากฏว่า หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลังได้รายงานผลและจัดส่งไปยัง สตง. แล้ว โดยมีรูปแบบการดำเนินการจัดวางคล้าย ๆ กัน แต่ยังคงมีบางประเด็นที่ไม่ถูกต้อง เช่น เนื้อหาไม่แสดงว่าการควบคุมที่มีอยู่นั้นพอเพียงหรือไม่อย่างไร ยังมีความเสี่ยงอะไรที่เหลืออยู่ เป็นต้น ทั้งนี้ คตง. กำลังอยู่ระหว่างการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว และคาดว่าจะส่งให้ส่วนราชการต่าง ๆ ได้ประมาณเดือนเมษายน 2547 และได้มีการจัดส่งในเวลาต่อมา

ข้อเสนอแนะ

1. การประเมินความเสี่ยงพอของระบบการควบคุมภายในนั้น ถ้าจะให้ การประเมินได้ผลต้องจัดให้มีการอบรมแบบเชิงปฏิบัติการ (Work shop) ซึ่งถ้า สตง. ไม่มีการจัด กระทรวงควรเป็นผู้จัดโดยเชิญ สตง. มาให้การอบรมและเชิญผู้ตรวจสอบภายในและผู้เกี่ยวข้องในสังกัดเข้าอบรมด้วย

2. ควรจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติพื้นฐานต่าง ๆ แก่ข้าราชการเข้าใหม่โดยสำนักงาน ก.พ.ร.

3.6.3 กรมบัญชีกลาง

คณะกรรมการตรวจสอบได้เชิญเจ้าหน้าที่จากกรมบัญชีกลาง มาบรรยายสรุปเรื่องโครงการเปลี่ยนระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ในประเด็นเกี่ยวกับความเป็นมาและเป้าหมายของโครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาพรวมของระบบงานและการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งความสัมพันธ์ของส่วนราชการ กรมบัญชีกลางและระบบ GFMIS

ข้อเสนอแนะ

1. ควรต้องมีระบบการควบคุมภายในด้านความปลอดภัยของข้อมูลเพื่อป้องกันข้อมูลรั่วไหล

2. ควรจัดให้มี IT Audit เป็นระยะ ๆ เพื่อมิให้มีการละเลยระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล

3. ควรป้องกันการ Lock Spec ในระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งสำคัญกว่าการดูแลด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

4. สรุปผลการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ	การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
1) การตรวจสอบควรเน้นด้านการควบคุมภายใน โดยมีการประเมินความเสี่ยง รวมทั้งควรมีการจัดฝึกอบรมเรื่องวิธีการประเมินความเสี่ยงให้แก่ผู้ตรวจสอบภายใน 2) ควรมุ่งเน้นการตรวจสอบแบบบูรณาการ คือ การตรวจสอบตั้งแต่เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์และผลกระทบ 3) ส่วนราชการควรจัดทำเอกสารเผยแพร่ผลการดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนรับทราบ และติดตามการทำงานของภาครัฐได้ 4) ควรมีการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการประเมินผลระบบการควบคุมภายในตามระเบียบ คตง. (ข้อ 6) เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในมีความเข้าใจ และสามารถดำเนินการ รวมทั้งให้คำแนะนำปรึกษาในเรื่องนี้ได้ 5) ควรเสนอรายงานผลการตรวจสอบที่แสดงให้เห็นถึงจุดอ่อนหรือจุดบกพร่องหรืออุปสรรคสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย พร้อมข้อเสนอแนะที่ชัดเจน และควรมีรูปแบบการรายงานผลการตรวจสอบ และผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นรูปแบบมาตรฐาน	1) ส่วนราชการส่วนใหญ่ได้จัดให้มีการฝึกอบรมเรื่องวิธีการประเมินความเสี่ยง และการสอบทานระบบการควบคุมภายในแก่ผู้ตรวจสอบภายในและผู้ที่เกี่ยวข้องภายในองค์กร 2) ผู้ตรวจสอบภายในได้ดำเนินการตรวจสอบตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งทำให้ผู้บริหารให้ความสนใจผลการตรวจสอบ และได้สั่งการตามข้อเสนอแนะ 3) ส่วนราชการได้จัดทำรายงานประจำปี ที่แสดงข้อมูลเปรียบเทียบการดำเนินงานด้วย 4) กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง กระทรวงการคลัง ได้จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการประเมินผลระบบการควบคุมภายในตามระเบียบ คตง. ให้แก่ผู้ตรวจสอบภายในและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเชิญวิทยากรจาก สตง. มาบรรยาย 5) กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง ได้จัดทำแนวทางการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการตรวจสอบ รวมทั้งผลการติดตามผลการตรวจสอบที่เป็นมาตรฐาน 6) ผู้ตรวจสอบภายในได้วางแผนตรวจสอบ ซึ่งเน้นการตรวจสอบด้านการดำเนินงานมากขึ้น จากปีก่อน

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ	การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
6) ควรเน้นการตรวจสอบการดำเนินงานมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่เน้นผลสัมฤทธิ์ (Result Based)	7) ส่วนราชการได้มีการดำเนินการตามข้อบกพร่องของ สตง. และได้แจ้งผลไปยัง สตง. แล้ว
7) ควรมีการติดตามการดำเนินการตามข้อบกพร่องหรือข้อสังเกตของ สตง.	

5. ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

1) การสับเปลี่ยนบุคลากรในสายงานตรวจสอบภายใน อาจทำให้เกิดจุดอ่อนของระบบการตรวจสอบภายในได้ เนื่องจากผู้ตรวจสอบภายในที่ใหม่ยังขาดประสบการณ์ในการตรวจสอบภายใน ดังนั้น ควรจัดให้มีการอบรมการตรวจสอบภายในให้แก่ผู้ตรวจสอบภายในที่เข้ามาใหม่อย่างสม่ำเสมอ โดยกรมบัญชีกลางควรเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องนี้ เพราะเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการพัฒนาผู้ตรวจสอบภายใน

2) ควรมีข้อกำหนดที่สนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระในการตรวจสอบได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากการที่ผู้ตรวจสอบภายในสังกัดอยู่ในส่วนราชการ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบบางเรื่องได้

3) การยืมตัวผู้ตรวจสอบภายในไปช่วยราชการที่อื่น ทั้งที่อัตรากำลังของผู้ตรวจสอบภายในไม่เพียงพอ จะทำให้ไม่สามารถตรวจสอบเรื่องที่ควรตรวจสอบได้ครบถ้วน ดังนั้น ควรมีข้อกำหนดที่ชัดเจนถึงการห้ามไม่ให้มีการยืมตัวผู้ตรวจสอบภายในไปช่วยราชการ ซึ่งจะเป็นการสอดคล้องกับระเบียบ คตง. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2546 ด้วย

4) ควรกำหนดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้ตรวจสอบภายในทั้งระดับกระทรวงและระดับกรมปีหนึ่งหลาย ๆ ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกัน

กระทรวงการต่างประเทศ

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงการต่างประเทศ

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

1. นายมนัส	ลีวีระพันธุ์	ประธานกรรมการ
2. ดร.ชัยวัฒน์	วิบูลย์สวัสดิ์	กรรมการ
3. นายขจิตชัย	บุรุษพัฒน์	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้กำกับดูแลงานตรวจสอบภายใน โดยสอบทานการบริหารงานในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) สอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวม
- 2) สอบทานการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบ GFMIS ของกระทรวงฯ
- 3) สอบทานแผนการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน และเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน
- 4) สอบทานการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน
- 5) สอบทานงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงสูงหรือมีวงเงินงบประมาณสูง
- 6) สอบทานโครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิต ตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

7) การติดตามผลการปฏิบัติงานตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในรายงานการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้ร่วมประชุมหารือกับผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงฯ ผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ที่เกี่ยวข้อง 8 ครั้ง

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 สอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวง

3.1.1 **สอบทานการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนการซื้อ/จัดจ้าง** กระทรวงการต่างประเทศมีรายการจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 รวม 82 รายการ จำแนกเป็นครุภัณฑ์ที่มีราคาตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป

จำนวน 66 รายการ และที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่มีราคา 1,000,000 บาท 16 รายการ ผลดำเนินการเป็นดังนี้

- 1) รายการจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ได้ตามแผน 38 รายการ ไม่เป็นไปตามแผน 28 รายการ เนื่องจากขอเปลี่ยนแปลงไปจัดซื้อครุภัณฑ์ประเภทอื่นแทนตามความจำเป็น
- 2) จัดซื้อจัดจ้างที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ได้ตามแผน 5 รายการ ไม่เป็นไปตามแผน 11 รายการ ได้แก่ รายการปรับปรุงซ่อมแซมวังสราญรมย์ และอาคารเก็บเอกสารที่กรมการกงสุล รวม 2 รายการ และรายการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านพัก/ทำเนียบที่ทำการ สอท. 9 แห่ง

3.1.2 สอบทานการบริหารและการดำเนินงานของสถานทูตสถานกงสุล ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 จำนวน 5 แห่ง ดังนี้

1) การตรวจสอบงานบริหาร

ในภาพรวมผู้บริหารของสถานทูตสถานกงสุลให้ความสนใจงานบริหารมากขึ้น มีการจัดวางระบบการควบคุมภายในและมีการกำกับดูแลอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ได้มีข้อสังเกต และข้อเสนอแนะบางประการ เกี่ยวกับการบริหารดังนี้

ข้อสังเกต

- 1) ทำเนียบของสถานทูตบางแห่ง ยังไม่มีความเหมาะสมในเรื่องของพื้นที่ ใช้สอยภายในอาคารที่ไม่เอื้อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมอื่นได้ เช่น การจัดเลี้ยงรับรองแขกแบบปกติ ซึ่งต้องเสียงบประมาณในการไปเช่าสถานที่อื่นเพื่อจัดเลี้ยงรับรองแทน
- 2) สถานทูตบางแห่งตั้งอยู่ในประเทศที่มีการแลกเปลี่ยนเงินตราจากเงินพื้นเมือง มาใช้เป็นเงินยูโร ทำให้สถานทูตมีค่าครองชีพที่สูงขึ้น และยังมีได้มีการปรับค่าจ้างและเงิน พ.ช.ด. ให้เหมาะสมกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น
- 3) สถานทูตบางแห่งมีปัญหาเรื่องลูกจ้างท้องถิ่นที่ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ และสถานทูตไม่สามารถไล่ออกจากงานได้ เนื่องจากสัญญาจ้างทำโดยทางการของประเทศนั้น สถานทูตไม่สามารถทำสัญญาได้เอง และมีกฎหมายท้องถิ่นเกี่ยวกับแรงงานที่กำหนดให้นายจ้างต้องจ่ายค่าตอบแทนที่ต้องเลิกจ้างสูงมาก
- 4) ทางการไทยควรสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value-Added) ให้แก่แรงงานไทยที่ทำงานอยู่ในต่างประเทศเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะที่ได้หวั่น แม้ว่างานที่จะมีลักษณะแบบไร้ฝีมือ หรือกึ่งฝีมือ แต่มีความชำนาญ เช่น ช่างเทคนิค ทำถนน หรือสร้างตึกใหญ่

ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรให้คณะกรรมการบริหารทรัพย์สินของกระทรวงฯ พิจารณาตรวจสอบแก้ไขปัญหาเรื่องพื้นที่ใช้สอยที่ทำเนียบของสถานทูตว่า ควรจะจัดซื้อทำเนียบใหม่หรือปรับปรุงซ่อมแซมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า
- 2) ให้สถานทูตที่มีปัญหาค่าครองชีพสูงขึ้น เนื่องจากการแลกเปลี่ยนเงินตราจากเงินพื้นเมืองเป็นเงินยูโร ทำเรื่องขอปรับอัตราค่าจ้างและ พ.ช.ต. ให้เหมาะสมกับค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้กระทรวงฯ พิจารณาต่อไป
- 3) ให้กองการเจ้าหน้าที่ศึกษาวิธีการที่จะทำให้ลูกจ้างท้องถิ่นที่ทำงานไม่มีประสิทธิภาพออกจากงานโดยจ่ายเงินให้น้อยที่สุด
- 4) ทางกรมไทยควรออกไปรับรองหรือประกาศนียบัตรในการทำงานให้กับแรงงานไทยในต่างประเทศ เมื่อหมดสัญญาจ้างกับบริษัทหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการสมัครงานในต่างประเทศต่อหรือกลับมาทำงานที่ประเทศ

2) การตรวจสอบการบริหารงานเอกอัครราชทูตแบบบูรณาการ (CEO)

การกำหนดยุทธศาสตร์ของไทยกับต่างประเทศที่แต่ละสถานทูตจัดทำมีความครอบคลุมทั้งทางด้านการเมือง การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว สังคม วัฒนธรรม และความร่วมมือ ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน ดังนี้

ข้อสังเกต

เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณสำหรับปีงบประมาณ 2547 สำหรับสถานทูตสถานกงสุล และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีสำนักงานอยู่ในต่างประเทศ เป็นงบประมาณที่แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบในการบริหารเอง ทำให้มีปัญหาเรื่องการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบางครั้ง

ข้อเสนอแนะ

- 1) การกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายระหว่างประเทศของไทย ควรจะต้องทำในลักษณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันอย่างแท้จริงระหว่างประเทศไทยกับประเทศนั้น ๆ
- 2) การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของสถานทูตตามนโยบาย ออท. แบบบูรณาการ (CEO) ควรมีการประสานงานที่กระชับระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการประชุมหารือร่วมกันเป็นประจำระหว่าง ออท. และผู้แทนของหน่วยงานที่ประจำอยู่ในประเทศนั้น ๆ เพื่อร่วมกันตรวจสอบสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ติดตามความคืบหน้าของโครงการ แผนงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็น

3.2 สอบทานการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบ GFMIS ของกระทรวงการต่างประเทศ ที่เริ่มใช้วันที่ 1 ตุลาคม 2547

กระทรวงการต่างประเทศได้จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และนโยบายบัญชีภาครัฐ การบันทึกบัญชีแบบเกณฑ์คงค้าง และโครงสร้างภาพรวมของระบบ GFMIS พร้อมกันได้ส่งไปอบรมเพื่อให้ทราบขั้นตอนและวิธีการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ GFMIS แล้ว

ข้อเสนอแนะ

1) ควรจัดให้มีระบบการตรวจสอบข้อมูลขั้นต้นทุกรายการ โดยมีผู้วิเคราะห์รายการและผู้ตรวจสอบ หรือผู้อนุมัติการวิเคราะห์รายการก่อนนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ GFMIS เพื่อป้องกันการบันทึกข้อมูลผิดพลาด และกำหนดรหัสผู้ใช้ระบบ หรือผู้ที่สามารถแก้ไขข้อมูลในระบบได้ เพื่อป้องกันความปลอดภัยของข้อมูล

2) กรม/กองต่าง ๆ จะต้องจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินให้ใกล้เคียงกับแผนการปฏิบัติงานจริง และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแผนจะต้องรีบดำเนินการเข้าระบบทันที เพื่อให้ข้อมูลการใช้จ่ายเงินตรงกับความเป็นจริง ขั้นตอนการปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบฯ และบริหารจัดการงบประมาณได้ตรงตามความต้องการ ทันเวลา และมีประสิทธิภาพ

3.3 สอบทานแผนการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน และการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน

หน่วยตรวจสอบภายในระดับกรมและระดับกระทรวงได้จัดทำแผนการตรวจสอบและแผนการปฏิบัติงานตามอัตรากำลัง และระยะเวลาดำเนินการที่มีอยู่ โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการตรวจสอบการดำเนินงานของงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงสูง หรือมีความสำคัญต่อผลสำเร็จของนโยบาย หรือมีสัญญาณบ่งชี้ว่าจะเกิดความเสียหายต่อทางราชการ สำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในในช่วงระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมา กระทรวงฯ ได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนงานตรวจสอบภายในเป็นอย่างดี นอกจากนี้ คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้สนับสนุนให้มีการดำเนินการในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของงานตรวจสอบภายใน ดังนี้

- 1) ให้ผู้ตรวจสอบภายในให้ความสำคัญในการตรวจสอบในลักษณะ Early warning
- 2) เพิ่มบทบาทเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงในการดำเนินการจัดหลักสูตรฝึกอบรมและเป็นวิทยากรบรรยายให้กับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงฯ ที่ปฏิบัติงานด้านการคลัง สถานทูตสถานกงสุลในต่างประเทศ เพื่อเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ก่อนออกประจำการ และเป็นการลดความเสี่ยงหรือข้อบกพร่องที่จะเกิดขึ้นเมื่อไปปฏิบัติหน้าที่จริง

3) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน Checklist ของผู้บริหาร และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายในแจ้งเวียนให้สถานทูตสถานกงสุลทราบ เพื่อให้บริหารใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม และบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ให้กระทรวงฯ จัดทำวิซ่าสตีกเกอร์ที่สามารถออกกวีซ่าสตีกเกอร์ และผ่านใบเสร็จรับเงินได้ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้ใช้กับทุกหน่วยงานในต่างประเทศให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

5) สนับสนุนให้ส่วนราชการต่างประเทศจัดทำระบบบัญชี Online สำหรับส่วนราชการในต่างประเทศ โดยจัดตั้ง Regional Office หรือ Center ที่กรุงเทพฯ และจัดทำระบบบัญชีแบบ GFMIS โดยใช้ Excel Loader มาบันทึกบัญชีของหน่วยงานย่อยในต่างประเทศที่กระทรวงฯ

6) สนับสนุนให้หน่วยตรวจสอบภายในทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการจัดวางระบบการควบคุมภายในของกระทรวง เพื่อประสานงานกับกรม/กองต่าง ๆ และติดตามผลเป็นระยะ ๆ ซึ่งช่วยให้กระทรวงสามารถจัดวางระบบการควบคุมภายในได้สำเร็จตามระเบียบที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดไว้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำปรึกษาเพื่อให้หน่วยรับตรวจสอบสามารถดำเนินการตามระบบการควบคุมภายในได้อย่างต่อเนื่อง

7) ให้กระทรวงฯ ปรับปรุงคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์ในต่างประเทศจากเดิม 26 คน เป็น 7 คน เพื่อความคล่องตัว โดยมีปลัดกระทรวงฯ เป็นประธาน

3.4 สอบทานการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้ให้กลุ่มงานตรวจสอบภายในระดับกระทรวงฯ รายงาน และส่งรายงานข้อมูลการติดตามประเมินผลระบบการควบคุมภายในของทุกกรม/กองในสังกัด และรายงานผลให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเรียบร้อยแล้ว โดยส่วนราชการในสังกัดประเมินตนเองตามแบบการประเมินผลระบบการควบคุมภายในที่กำหนด และตรวจสอบติดตามการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน พร้อมทั้งให้คำแนะนำปรึกษา และร่วมกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

3.5 สอบทานงานโครงการที่มีความเสี่ยงสูงหรือมีวงเงินงบประมาณสูง

คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการประชุมเอเปค 2003 ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ซึ่งมีงบประมาณที่ต้องรับผิดชอบดำเนินการ 347,614,672 บาท ผลการตรวจสอบ พบว่า สามารถดำเนินการได้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ดี คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมการและการประชุม ดังนี้

1. ในการประชุมใหญ่ ๆ ควรจัดทำแผนปฏิบัติงานความเร่งด่วนของเรื่องเงื่อนไขที่จะต้องดำเนินการ กระบวนการและขั้นตอนในการจัดซื้อ/จัดจ้างระบบ ICT เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการประสานงาน

2. ควรให้ความสำคัญแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงินและงบประมาณ และการพัสดุ โดยเฉพาะการจัดซื้อ/จัดจ้าง จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามระเบียบด้านการเงินการคลังและพัสดุ

3. หลังจากการประชุมแล้ว ควรมีการเร่งรัดและติดตามการเบิกจ่ายให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด เพื่อให้สามารถปิดบัญชีและทราบสถานะค่าใช้จ่ายที่แท้จริงได้

4. สำหรับอุปกรณ์เครือข่าย ICT ที่ได้จัดซื้อมานั้น ควรจัดทำแผนการเก็บรักษาและใช้งานเพื่อให้การใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์ที่มีราคาแพงเป็นไปอย่างคุ้มค่า

3.6 สอบทานโครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิต ตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้สอบทานการตรวจสอบการดำเนินงานตาม “โครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิต” ซึ่งพบว่า กระทรวงฯ ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดอย่างเคร่งครัดและรัดกุม

3.7 การติดตามผลการปฏิบัติงานตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในรายงานการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ปรากฏว่า สถานทูตสถานกงสุลได้นำข้อสังเกต และข้อเสนอแนะดังกล่าวไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแล้ว

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

1. นายอุดม	บุญประกอบ	ประธานคณะกรรมการ
2. นางอรสา	คุณวัฒน์	กรรมการ
3. นายนรวัฒน์	สุวรรณ	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) สอบทานการบริหารและการดำเนินงานโดยรวม
- 2) สอบทานและกำกับดูแลระบบการตรวจสอบภายใน
- 3) ติดตามการจัดวางระบบการควบคุมภายใน
- 4) ติดตามประเมินผลการตรวจสอบงาน / โครงการที่มีความเสี่ยงสูง หรือที่เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล หรือที่ได้รับความสนใจจากบุคคลจำนวนมาก
- 5) ประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมร่วมกัน เพื่อพิจารณา และติดตามยุทธศาสตร์และการบริหารของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ระบบการตรวจสอบภายในและการจัดวางระบบการควบคุมภายใน การตรวจสอบการดำเนินงาน และผลปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน รวม 12 ครั้ง และประชุมร่วมกับผู้บริหารระดับกรม 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี 2547 พร้อมทั้งผลักดันการจัดวางระบบการควบคุมภายใน และการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในระดับกรม

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 สอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวม

3.1.1 การเบิกจ่ายเงินงบประมาณปี พ.ศ. 2547

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ใช้จ่ายเงินงบประมาณไปแล้วทั้งสิ้น 2,027.68 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 78.4 ต่ำกว่าเป้าหมาย (รัฐบาลกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายสะสมไว้ร้อยละ 92 .0) รายการการกันเงินไว้เบิกเหลือปี ส่วนใหญ่เป็นงบ

ลงทุนค่าปรับปรุงสิ่งก่อสร้างของสำนักงานปลัดกระทรวง จำนวน 6.45 ล้านบาท และของสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ จำนวน 84.30 ล้านบาท และงบรายจ่ายประจำของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว จำนวน 70 ล้านบาท

3.1.2 เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีงบประมาณและเงินขยายเวลาเบิกจ่ายเงิน

- เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีของงบประมาณปี พ.ศ. 2545 ได้เบิกจ่ายแล้ว 1 รายการ คงเหลือ 1 รายการ คือ ค่าก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง (อาคารกาญจนาภิเษก คลอง 6) ของสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ จำนวน 44.84 ล้านบาท ทั้งนี้ได้มีมติคณะรัฐมนตรีให้ขยายเวลาเบิกจ่ายได้ถึงวันสิ้นเดือนมีนาคม 2548

- เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีของ งบประมาณปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 117 รายการ เบิกจ่ายครบถ้วนแล้ว 100 รายการ เบิกจ่ายไปแล้วบางส่วน 12 รายการ คงเหลือ 5 รายการที่ยังไม่ได้เบิกจ่ายเป็นเงิน 21.41 ล้านบาท

3.1.3 การจัดซื้อจัดจ้าง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างรายการค่าครุภัณฑ์ และค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง จำนวน 546 รายการ เป็นเงิน 442.29 ล้านบาท ซึ่งผลการปฏิบัติการเป็นไปตามแผน 458 รายการ และไม่เป็นไปตามแผน 86 รายการ สาเหตุที่ไม่สามารถปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างได้ตามแผนปฏิบัติการ เนื่องจากการยกเลิกการประกวดราคา / สอบราคา ผู้ขายส่งของช้ากว่ากำหนดสัญญา การปรับเปลี่ยนรายละเอียดคุณลักษณะครุภัณฑ์ การเปลี่ยนแปลงรายการ การปรับรูปแบบรายการ เป็นต้น และมีรายการที่ไม่สามารถสอบทานได้ 2 รายการ เนื่องจากหน่วยรับตรวจไม่ได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการ อย่างไรก็ดี มีการเบิกจ่ายเงินสะสมเป็นเงิน 189.22 ล้านบาท รายการที่ยังไม่ได้ดำเนินการได้มีการขอกันเงินกรณีพิเศษแบบไม่มีหนี้ผูกพันสำหรับรายการที่ได้ก่อหนี้ผูกพันไว้แล้ว ยังไม่ได้เบิกจ่ายเงินได้กัณเงินไว้เบิกเหลื่อมปีงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

1. ให้ทุกหน่วยงานเร่งรัดติดตามรายการที่ได้ก่อหนี้ผูกพันให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายในกำหนดสัญญากันเงินแบบไม่มีหนี้ผูกพัน และเบิกจ่ายให้ทันภายในกำหนดเวลาที่ได้รับอนุมัติ
2. ให้ทุกหน่วยงานกำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการของบประมาณ ให้มีความพร้อมในการดำเนินการได้ทันทีเมื่องบประมาณประกาศใช้
3. รายการพัสดุที่ได้รับงบประมาณแล้ว หากไม่สามารถจัดหาได้ด้วยประการใดก็ตามควรพิจารณาเปลี่ยนแปลงรายการเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ ต้องไม่ทำให้ เป้าหมาย ผลผลิต และ/หรือ ผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละงานหรือโครงการตามแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายเงินเปลี่ยนแปลงในทางที่ลดลง

3.2 สอบทานและกำกับดูแลระบบการตรวจสอบภายใน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 การตรวจสอบภายในของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดำเนินการโดยกลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวงซึ่งมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในอยู่ 3 ตำแหน่ง ปฏิบัติหน้าที่ทั้ง 2 ระดับ คือ ระดับกรมและระดับกระทรวง ถึงแม้ว่าในเดือนเมษายน 2547 กระทรวงการท่องเที่ยวฯ ได้รับการกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในเพิ่มเติมจากสำนักงาน ก.พ. จำนวน 3 ตำแหน่ง (สำนักงานปลัดกระทรวง 1 ตำแหน่ง สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ 1 ตำแหน่ง สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว 1 ตำแหน่ง) แต่ยังไม่สามารถบรรจุได้ทันที เนื่องจากยังไม่มียกย่องบรรจุสำหรับตำแหน่งดังกล่าว จนถึงสิ้นปีงบประมาณก็ยังไม่สามารถบรรจุและแต่งตั้งตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในได้ เมื่อพิจารณากรอบอัตรากำลังของตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในที่มีอยู่ (กรมละ 1 ตำแหน่ง) กับปริมาณงานที่ต้องทำการตรวจสอบให้ครอบคลุมภารกิจทุกด้านแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะให้ส่วนราชการเร่งรัดจัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถมาบรรจุในตำแหน่งดังกล่าวโดยเร็ว หากมีความจำเป็นควรจัดหาเจ้าหน้าที่อื่นเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามความเหมาะสมต่อไป

3.3 ติดตามการจัดวางระบบการควบคุมภายใน

เนื่องจากส่วนราชการยังไม่เข้าใจในเรื่องการจัดวางระบบการควบคุมภายใน และมีข้อจำกัดด้านอัตรากำลัง ซึ่งมีงานประจำที่ต้องปฏิบัติจำนวนมาก จึงทำให้ส่วนราชการไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการจัดวาง/ติดตาม รายงานผลการควบคุมภายในเท่าที่ควร กลุ่มตรวจสอบภายในจึงได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการจัดทำรายงานเพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำไปปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการจัด / ปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน รวมทั้งการนำระบบการควบคุมภายในมาสู่การปฏิบัติงาน รวมทั้งติดตามการรายงาน เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ คุ่มค่า มีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม

3.4 ติดตามประเมินผลการตรวจสอบงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงสูง หรือที่เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล หรือที่ได้รับความสนใจจากบุคคลจำนวนมาก

3.4.1 โครงการศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

โครงการศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (MOC) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นโครงการตามนโยบาย e-government ของรัฐบาล และ

เป็นนโยบายเร่งด่วนของนายกรัฐมนตรี หากดำเนินการได้สำเร็จจะสามารถทำให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของกระทรวงใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานวางแผน ตัดสินใจและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังสามารถรายงานผลการดำเนินงานผ่านศูนย์ปฏิบัติการนายกรัฐมนตรี (PMOC) เพื่อให้นายกรัฐมนตรีทราบและใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้ด้วย จากการตรวจสอบพบว่า การจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์การสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงระบบเครือข่ายไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด เนื่องจากยังไม่มีความแน่นอนเกี่ยวกับสถานที่ตั้งห้องปฏิบัติการ ทั้งนี้ได้กำหนด คุณสมบัติ Hardware ไว้แล้ว สำหรับ Software ยังไม่สามารถกำหนดและจัดหาได้เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานระดับกรมยังไม่แล้วเสร็จ รวมถึงข้อมูลของหน่วยงานอยู่ระหว่างการจัดทำตัวชี้วัด นอกจากนี้จำนวนบุคลากรด้าน IT ยังมีไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะให้เร่งรัดการจัดหาสถานที่ตั้งศูนย์ปฏิบัติการกระทรวง สำหรับข้อมูลให้ทุกหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลในการบริหารให้เป็นปัจจุบัน และเป็นข้อมูลเชิงกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน กำหนดตัวชี้วัดให้สามารถชี้วัดความสำเร็จได้ให้มีการฝึกอบรมบุคลากร และเชิญหรือว่าจ้างที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในด้าน IT มาให้คำแนะนำปรึกษา

3.4.2 โครงการส่งเสริมกีฬานักเรียน นักศึกษาและเยาวชน

จากการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมกีฬานักเรียน นักศึกษาและเยาวชน ของสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กับการจัดงานแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติของกีฬาแห่งประเทศไทย พบว่า การปฏิบัติงานด้านการแข่งขันกีฬานักเรียน นักศึกษาและเยาวชนแห่งประเทศไทยของสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กับการกีฬาแห่งประเทศไทยมีการทับซ้อนกันอยู่ ทำให้สิ้นเปลืองทั้งงบประมาณ และก่อให้เกิดความสับสนทั้งผู้ดำเนินงานและประชาชน

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้เสนอแนะให้มีการทบทวนบทบาทและภารกิจด้านการกีฬาโดยให้สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการมุ่งเน้นงานด้านนโยบายและการพัฒนา ส่วนงานในระดับดำเนินการควรให้เป็นภารกิจของกีฬาแห่งประเทศไทย

3.4.3 โครงการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวริมฝั่งแม่น้ำโขง บริเวณที่ทำการ อบต. จุมพล อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดหนองคาย : สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

จากการตรวจสอบการปรับสภาพพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำโขงให้เป็นแบบขั้นบันได/หรือที่นั่งแบบเล่นระดับ/แบบอื่น ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ไปชมปรากฏการณ์ “บั้งไฟพญานาค” โดยใช้งบประมาณเหลือจ่ายจากโครงการอื่นของสำนักงานการท่องเที่ยว ซึ่งจากการตรวจสอบ พบว่า ส่วนราชการสามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาและเป็นไปตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้มีการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวริมฝั่งแม่น้ำโขงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวต่อไป คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้เสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3.4.4 ตรวจสอบมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตาม มาตรการที่ 1 และมาตรการที่ 2 “โครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิต”

จากการตรวจสอบมีการยื่นขอลาออกภายในระยะเวลาที่กำหนด และมีคุณสมบัติครบถ้วน ซึ่งมีผู้ได้รับอนุญาตให้ลาออกและมีคำสั่งให้ลาออกทั้งสิ้น จำนวน 64 ราย โดยให้พ้นจากราชการในวันที่ 1 เมษายน 2547 และมีการนำเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารแล้วทุกราย

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้เสนอแนะให้ส่วนราชการติดตามใบแจ้งรายการจากกรมบัญชีกลางและจัดทำรายงานให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งให้ติดตามรายการที่เบิกเพิ่มของของข้าราชการ บางรายที่ได้รับการเลื่อนระดับมาดำเนินการให้ครบถ้วนต่อไป

3.4.5 ติดตาม/ตรวจสอบการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคของส่วนราชการ

จากมีการเปรียบเทียบจำนวนเงินค่าสาธารณูปโภคสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 กับปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 พบว่า ค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.30 ค่าน้ำประปาลดลงร้อยละ 2.79 สำหรับค่าโทรศัพท์ไม่สามารถเปรียบเทียบได้เนื่องจากข้อมูลที่ได้รับไม่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการให้ความสำคัญกับการประหยัดค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้เสนอแนะให้มีการดำเนินการดังนี้.

- 1) กระทรวงควรจัดให้มีการประกวดหน่วยงานที่สามารถลดการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคลงได้ โดยมีการให้รางวัล และ/หรือมอบประกาศเกียรติคุณแก่หน่วยงานที่ชนะเลิศ เพื่อเป็นการจูงใจ เป็นขวัญและกำลังใจในการมีส่วนร่วมประหยัดงบประมาณของชาติ
- 2) กำหนดมาตรการลดการใช้สาธารณูปโภคในสิ่งที่ไม่จำเป็น
- 3) การติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้า น้ำประปาของอาคารต่าง ๆ ควรแยกตามภารกิจที่ใช้ โดยเฉพาะควรแยกส่วนที่ให้บริการบุคคลภายนอกจากส่วนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
- 4) สำหรับค่าโทรศัพท์ ควรมอบกลุ่มงานหรือบุคลากรรับผิดชอบรวบรวมหลักฐานใบแจ้งหนี้ และบันทึกข้อมูลไว้ก่อนส่งกลุ่มการคลังเพื่อเบิกเงินชำระหนี้สำหรับส่วนที่เกินให้เรียกเก็บเงินจากผู้ใช้

3.5 ประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้กำชับให้ผู้ตรวจสอบภายใน ติดตามเร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญต่อข้อบกพร่อง และปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของ สตง. ทุกเรื่อง ตามที่มีหนังสือแจ้งมา และรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยรับตรวจไปยัง สตง. และ สตง. ภูมิภาคแล้วแต่กรณี ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี และการไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากบุคลากรยังขาดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านดังกล่าว

3.6 การบริหารงานด้านอื่น ๆ

เนื่องจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ดำเนินการมาแล้ว 2 ปี อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในไม่เพียงพอที่จะตรวจสอบให้ครอบคลุมภารกิจที่สำคัญได้ทั้งหมด รวมถึงความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ทำให้ปัญหาข้อผิดพลาดของหน่วยรับตรวจไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

- 1) จัดโครงการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของกระทรวงในระดับต่าง ๆ ให้เข้าใจบทบาทและภารกิจของกระทรวงด้านต่างๆ บริหารงานในรูปคณะกรรมการเพื่อให้ดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึงบุคลากรของกระทรวง
- 2) ให้ความสำคัญในระบบการควบคุมภายใน นำระบบสู่กระบวนการปฏิบัติงานจริง และติดตามการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอโดยผู้บริหารระดับสูง
- 3) สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. ควรให้การสนับสนุนและผลักดันโครงสร้างงานตรวจสอบภายใน โดยการกำหนดจำนวนผู้ตรวจสอบภายในที่เหมาะสม และกำหนดภารกิจที่ชัดเจน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

1. นายมนัส	วงศ์ยุติธรรม	ประธานกรรมการ
2. ดร.พนม	พงษ์ไพบูลย์	กรรมการ
3. นายนิคม	มูสิกะคามะ	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) เสนอแนะนโยบาย ขอบเขต และแนวทางการวางแผนการตรวจสอบประจำปีแก่ผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม
- 2) สอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายในระดับกรม
- 3) พิจารณาให้ความเห็นชอบกฎบัตรของการตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายในระดับกรม
- 4) ตรวจสอบผลการดำเนินงานการให้บริการด้านสวัสดิการสังคม

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมร่วมกับผู้บริหารของกระทรวง และผู้ตรวจสอบภายใน รวม 12 ครั้ง

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 เสนอแนะนโยบาย ขอบเขต และแนวทางการวางแผนการตรวจสอบประจำปีแก่ผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม

คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะให้เน้นการตรวจสอบด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า และตรวจสอบการเงิน การบัญชี การพัสดุ และผลการดำเนินงาน รวมทั้งจัดวางระบบการควบคุมภายในให้เหมาะสม

3.2 สอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายในระดับกรม

3.2.1 สอบทานแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548

จากการสอบทานแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 พบว่าแผนการตรวจสอบของหน่วยงานต่าง ๆ ครอบคลุมการตรวจสอบด้านผลการดำเนินงาน การเงิน การบัญชีและพัสดุ การปฏิบัติตามข้อกำหนด และการติดตามประเมินผลการจัดวางระบบการควบคุมภายใน เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ

3.2.2 สอบทานรายงานผลการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

จากการสอบทานรายงานผลการตรวจสอบประจำปีงบประมาณปี พ.ศ. 2547 พบว่าผู้ตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่กรมบัญชีกลางกำหนด และคณะกรรมการตรวจสอบได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ส่วนราชการเกี่ยวกับการที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ซึ่งส่วนราชการได้มีการสั่งการให้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้ว

3.2.3 สอบทานรายงานผลการตรวจสอบการปฏิบัติตามโครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิตตามมาตรการ 1 และมาตรการ 2

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานผลการปฏิบัติตามโครงการฯ ดังกล่าวของสำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 85 ราย และของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ซึ่งมีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 15 ราย ปรากฏว่า มีการปฏิบัติตามถูกต้องตามพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยเหลือผู้ซึ่งออกจากราชการและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

3.3 พิจารณาให้ความเห็นชอบกฎบัตรการตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายในระดับกรม

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณากฎบัตรการตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายในของกรมในสังกัดกระทรวงแล้ว ปรากฏว่า เป็นไปตามมาตรฐานที่กรมบัญชีกลางกำหนด

3.4 ตรวจสอบผลการดำเนินงานการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

3.4.1 การตรวจสอบหน่วยงานในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย

คณะกรรมการตรวจสอบได้ตรวจสอบผลการดำเนินงานของหน่วยงานในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย จำนวน 5 หน่วยงาน คือ ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงราย ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดเชียงราย สถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายดฝนจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดเชียงใหม่ ปรากฏว่า หน่วยงานทั้ง 5 แห่ง ปฏิบัติหน้าที่ต่อ

กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ และชาวเขา เป็นอย่างดี เป็นไปตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

3.4.2 การตรวจสอบหน่วยงานในจังหวัดนนทบุรี

คณะกรรมการตรวจสอบได้ตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 4 หน่วยงาน คือ ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลาง สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพิการ (บ้านเฟื่องฟ้า) และสถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพปากเกร็ด ปรากฏว่า ข้าราชการและลูกจ้างมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคบางประการ ดังนี้

1. บริเวณสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ดและบริเวณใกล้เคียงมีพื้นที่ต่ำ มีน้ำท่วมขัง ทำให้ชื้นแฉะและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ควรยกระดับพื้นที่ให้สูงขึ้น
2. พื้นที่สำหรับดูแลเด็กอ่อนมีจำกัด ทำให้แออัดและเชื้อโรคแพร่กระจายได้ง่าย จึงควรเพิ่มพื้นที่ให้เหมาะสมกับจำนวนเด็กที่ต้องให้การสงเคราะห์
3. พนักงานที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลเด็กมีจำนวนจำกัด ทำให้เด็กมีพัฒนาการช้ากว่าเด็กทั่วไป จึงควรเพิ่มพนักงานดูแลเด็กให้มีมากขึ้นตามสัดส่วนที่เหมาะสม
4. พนักงานที่เป็นอัตราจ้างได้รับค่าตอบแทนต่ำ ทำให้ขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ขาดการพัฒนาฝีมือให้ทันสมัย จึงควรปรับปรุงค่าตอบแทนให้เหมาะสม เช่น ผู้ที่ทำหน้าที่ครูฝึกวิชาชีพ เป็นต้น
5. ควรจัดให้มีระบบประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมให้องค์กรเอกชนและบุคคลภายนอกได้มีส่วนช่วยเหลือเด็ก เช่น รับอุปการะเด็กกำพร้าหรือเด็กพิการเป็นรายบุคคล เป็นต้น

3.4.3 การตรวจสอบหน่วยงานในจังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง

คณะกรรมการตรวจสอบได้ตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง ดังนี้

1. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 ยังคงเน้นงานด้านปฏิบัติการที่เป็นงานสำคัญตามภารกิจเดิม ทำให้การปฏิบัติการหลักตามโครงสร้างใหม่ คือ การวางแผนประสานการดำเนินงานและสนับสนุนทางวิชาการยังไม่เด่นชัดเท่าที่ควร ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะให้องค์การกิจด้านการปฏิบัติการให้หน่วยงานอื่น แต่ถ้าไม่สามารถทำได้ ก็ควรกำหนดเพิ่มเติมเป็นภารกิจหลักของสำนักงานด้วย
2. สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านบางละมุง ผู้บริหารและคณะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ และเข้าใจปรัชญาและหลักวิชาการในการให้การช่วยเหลือเด็กเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งโครงการที่ส่งเด็กไปเรียนร่วมกับเด็กภายนอก ทำให้เด็กได้ใช้ชีวิตการเรียนเช่นเด็กปกติทั่วไป ไม่รู้สึกว่าถูกกีดกัน ได้รับความอบอุ่น และการคุ้มครองเป็นอย่างดี

3. สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์และเจ้าหน้าที่มีความตั้งใจ เอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด และจัดกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสม

4. ศูนย์ฝึกอาชีพเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ครบ 36 พรรษา ผู้ฝึกอบรมฝีมือดีพอสมควร ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะให้มีการสนับสนุนให้บริการฝึกอบรมที่กว้างขวางขึ้น

5. สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กภาคตะวันออก

5.1 กิจกรรมพิเศษที่ดีมาก คือ แปลงทดลองเกษตร ซึ่งเป็นการทำเกษตรจากระบบน้ำหมุนเวียนไม่ต้องใช้ดิน คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะให้มีการทดลองการเกษตรในลักษณะเดียวกันแต่ปลูกโดยใช้ดิน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงความแตกต่าง

5.2 การจัดการเรียนการสอน มีหนังสือเรียนน้อยและไม่ทันสมัย คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะให้สถานคุ้มครองฯ ประสานขอความร่วมมือจากสำนักเขตพื้นที่การศึกษาหรือกระทรวงศึกษาธิการเข้ามาช่วยนิเทศก์และให้คำแนะนำ รวมทั้งขอรับการสนับสนุนเอกสารวิชาการและหนังสือเรียนใหม่ ๆ สำหรับใช้ในการอบรมสัมมนาครูในเขตพื้นที่ และให้ครูของสถานคุ้มครองฯ เข้าร่วมสัมมนาหรือฝึกอบรมด้วย นอกจากนี้ ควรส่งเด็กไปเรียนร่วมกับเด็กในโรงเรียนใกล้เคียงเพื่อเรียนรู้ในวิชาที่ขาดครูสอนหรือควรจ้างครูภายนอกมาช่วยสอน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

1. ดร. อรัญ	ธรรมโน	ประธานกรรมการ
2. นางนิทัศน์	ธีระวิทย์	กรรมการ
3. นายประหยัด	ธีระวัฒน์	กรรมการ
4. นายเพียร	เมฆานนท์ชัย	กรรมการ
5. นายพละ	สุขเวช	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การสอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์
- 2) กำกับดูแลและสอบทานระบบการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ
- 3) สอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน
- 4) ติดตามการจัดวางระบบการควบคุมภายใน
- 5) ติดตามการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 6) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง โยกย้าย และให้ควมดีความชอบผู้ตรวจสอบภายใน
- 7) รายงานผลการดำเนินงานต่อปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

8) ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะในงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงและระดับกรมรวมทั้งสิ้น 14 ครั้ง

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 การสอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2546 - มีนาคม 2547 เป็นไปตามเป้าหมาย 2 หน่วยงาน จากหน่วยงานทั้งหมด 12 หน่วยงาน คือ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมพัฒนาที่ดิน

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การใช้งบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายยิ่งขึ้นควรมอบอำนาจในการจัดซื้อ / จัดจ้าง ให้แต่ละกองดำเนินการเอง ซึ่งจะช่วยให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็ว และให้มีการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงิน

3.2 กำกับดูแลและสอบทานระบบการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ

1) คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ได้กำหนดกรอบในการจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ 2548 โดยกำหนดให้กลุ่มตรวจสอบภายในจัดทำแผนการตรวจสอบตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2542 ข้อ 5 และแนวปฏิบัติการตรวจสอบภายในภาคราชการ ที่กรมบัญชีกลางกำหนด โดยกำหนดให้มีการตรวจสอบการดำเนินงานเป็นลำดับที่ 1 ตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี เป็นลำดับที่ 2 และด้านอื่น ๆ เป็นลำดับถัดไป ทั้งนี้ การตรวจสอบการดำเนินงานให้ตรวจสอบภารกิจหลักของส่วนราชการตามเอกสารงบประมาณ หรือกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง หรือเป็นที่สนใจของสาธารณชน อย่างน้อย 3 งาน/โครงการ โดยระบุเหตุผลในการเลือกตรวจสอบด้วย สำหรับการตรวจสอบทางด้านการเงิน การบัญชี และการปฏิบัติตามระเบียบ ให้พิจารณาเรื่องการจัดซื้อ / จัดจ้าง ที่มีวงเงินงบประมาณ สูงเกิน 50 ล้านบาท รวมทั้งระบุประโยชน์ที่คาดว่าทางราชการจะได้รับจากการตรวจสอบไว้ในแผนการตรวจสอบด้วย

2) พิจารณาจัดทำกฎบัตรการตรวจสอบภายในของกลุ่มตรวจสอบภายในของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3) พัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

จากการประชุมของคณะทำงานเพื่อพัฒนาแนวทางการตรวจสอบภายในของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีกรรมการตรวจสอบภาคราชการเป็นประธานคณะทำงาน และมีหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นคณะทำงาน จากการประชุมเพื่อพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานของกลุ่มตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นพบว่า เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในยังขาดความรู้ ความเข้าใจในกฎระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี และ

ทักษะในการเขียนรายงานการตรวจสอบ ตัวชี้วัดของแต่ละภารกิจมีความแตกต่างกัน ซึ่งส่วนราชการบางแห่งมีการกำหนดและบางแห่งไม่ได้กำหนดไว้ ส่งผลกระทบต่อการตรวจสอบการดำเนินงาน และคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้พิจารณากำหนดตัวชี้วัดของกลุ่มตรวจสอบภายในในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยวัดจากจำนวน/ร้อยละของจำนวนรายงานการตรวจสอบรวม 4 ตัว เพื่อใช้วัดประสิทธิภาพในการทำงานกลุ่มตรวจสอบภายใน และพบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ทุกหน่วยงานได้จัดส่งรายงานผลการตรวจสอบต่ำกว่าร้อยละ 50 ของแผนการตรวจสอบทั้งปี เนื่องจากมีความล่าช้าในการจัดทำรายงาน

ข้อเสนอแนะ

1. หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในของส่วนราชการ จะต้องมีความบทบาทในการสอนหรืออบรมผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่และเรื่องอื่น ๆ ที่จะประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน
2. ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดร่วมกัน เพื่อใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกกลุ่มตรวจสอบภายใน และควรมีการพิจารณาในเรื่องของความโปร่งใสในการตรวจสอบ และหากมีปัญหาในเรื่องการรายงาน ควรทบทวนโครงสร้างของกลุ่มตรวจสอบภายในใหม่ เพื่อให้มีความเป็นอิสระในการทำงาน สำหรับตัวชี้วัดเกี่ยวกับร้อยละของจำนวนที่หัวหน้าส่วนราชการสั่งการตามข้อเสนอแนะเป็นตัวชี้วัดที่ไม่สามารถควบคุมได้ควรพิจารณาทบทวนใหม่
3. ควรตรวจสอบและเขียนรายงานผลการตรวจสอบให้แล้วเสร็จ ณ หน่วยรับตรวจ เพื่อช่วยแก้ปัญหาความไม่ครบถ้วนของข้อมูล และทำให้เสนอรายงานผลการตรวจสอบได้รวดเร็ว

3.3 สอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน

3.3.1 แผนการตรวจสอบประจำปี

แผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 เป็นไปตามนโยบายและขอบเขตการตรวจสอบที่คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้ให้ไว้ และได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ของส่วนราชการดังนี้

- 1) ควรจัดทำแผนการตรวจสอบให้ครอบคลุมทุกหน่วยรับตรวจภายในเวลา 5 ปี และให้ข้ออนุมัติงบประมาณในการตรวจสอบไปพร้อมกัน เพื่อป้องกันปัญหาในการปฏิบัติงานกรณีงบประมาณไม่เพียงพอ
- 2) ควรเพิ่มหัวข้อประโยชน์ที่คาดว่าทางราชการจะได้รับไว้ในแผนการตรวจสอบประจำปีด้วย เพื่อหัวหน้าส่วนราชการจะได้มีความเข้าใจและทราบถึงประโยชน์ของงานตรวจสอบ

3) กรณีที่จะขอปรับแผนควรที่จะดำเนินการปรับแผนในระหว่างปีงบประมาณที่ดำเนินการตรวจสอบไม่ใช่ขอปรับแผนในช่วงสิ้นปีงบประมาณ

4) ควรกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของงานไว้ในแผนการตรวจสอบประจำปีด้วย เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยให้ศึกษาข้อมูลจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และ กรมบัญชีกลาง

3.3.2 สอบทานรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน

จากการสอบทานรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2546 พบว่าปัญหาหรือข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานทั่วไปจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ความไม่รัดกุมในการควบคุมพัสดุ การบันทึกบัญชี และการรายงานไม่ครบถ้วน และไม่เป็น ปัจจุบัน การดำเนินงานล่าช้า และผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ไม่มีการติดตามประเมินผล ไม่ถือปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน ไม่มีผู้รับผิดชอบในการประเมิน ผลการควบคุมภายใน การบริหารการจ้างลูกจ้างไม่เป็นไปตามบัญชีถือจ่าย และการควบคุม การปฏิบัติงานและการลาของลูกจ้างไม่รัดกุม ทั้งนี้ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบ บุคลากรไม่เพียงพอ และการมอบหมายงานไม่ชัดเจน สำหรับ ปัญหาและข้อตรวจพบจากการตรวจสอบงาน/โครงการ สรุปได้ดังนี้

1) โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อการพัฒนาแหล่งผลิตชุมชน ของ กรมพัฒนาที่ดิน ใช้งบประมาณ 900 ล้านบาท ซึ่งการดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด การคัดเลือกพื้นที่โครงการไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ สภาพดินของโครงการหลายแห่งไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก และมีปัญหาน้ำไม่พอเพียง ซึ่ง อธิบดีได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตรวจสอบภายในแล้ว

2) โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตและขยายพันธุ์พืช ระยะที่ 1 และ 2 การบริหารสัญญาตามโครงการระยะที่ 3 และระบบการควบคุมเมล็ดพันธุ์ซื้อคืนจากเกษตรกร ผู้จัดทำแปลงพันธุ์ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ โครงการมีการกำหนดเป้าหมายต่ำกว่าศักยภาพในการผลิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายจากสนับสนุนการผลิตมาเป็นการส่งเสริมและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีและให้การช่วยเหลือเป็นเงินสด ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการตามโครงการ คือ ผลิตแล้วไม่คุ้มทุน และไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

3) โครงการเพิ่มผลผลิตประมงสู่ท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ของ กรมประมง การดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามแผนและมีต้นทุนสูงกว่ามาตรฐาน เนื่องจากอุปกรณ์ การผลิตสัตว์น้ำจืดมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ พ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำมีไม่เพียงพอ มีการโยกย้าย บุคลากรทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ขาดความพร้อมของแหล่งน้ำในท้องถิ่น

4) ลูกหนี้เงินยืมราชการของกรมปศุสัตว์ มีการส่งใช้เงินยืมเกินกำหนด และได้รับการหักทวงจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เนื่องจากเจ้าหน้าที่กองคลังจะใช้เวลาในการตรวจใบสำคัญส่งใช้เงินยืมก่อนออกใบรับใบสำคัญหักล้างเงินยืม

5) การดำเนินการชำระบัญชีของเงินทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบอาชีพการประมงทะเล หรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ของกรมประมง โดยไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ

6) การดำเนินการด้านการเงินและบัญชี ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีข้อบกพร่องบางประการเนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่ด้านการเงิน และบัญชี และพัสดุ เจ้าหน้าที่ไม่ได้ศึกษาระเบียบและไม่เข้าใจการปฏิบัติงาน

7) การจัดซื้อ / จัดจ้าง ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำไตรมาส 1 และไตรมาส 2 มีความล่าช้าโดยไม่ได้ระบุสาเหตุ

8) การจัดทำงานเดือนเงินรายได้แผ่นดินนำส่งคลังของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการนำส่งเชื่อกินเวลาที่ระเบียบกำหนด การจัดส่งรายงานการเงินในส่วนภูมิภาคมายังส่วนกลางล่าช้า เนื่องจากจัดทำบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน

9) การดำเนินการมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดลพบุรี มีการดำเนินการต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากไม่มีพื้นที่ดำเนินการและการบริหารงานของจังหวัด ขาดผู้ควบคุมกำกับดูแลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

10) เงินกองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการรายงานทางการเงินล่าช้าเกินระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด เนื่องจากได้รับรายงานยอดคงเหลือในบัญชีธนาคารและยอดลูกหนี้รายตัวจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรล่าช้า ประกอบกับเจ้าหน้าที่กองทุนฯ มีเพียงคนเดียวซึ่งต้องรับผิดชอบโครงการต่าง ๆ มากกว่า 12 กองทุน

11) โครงการส่งเสริมพัฒนากลุ่มอาชีพ และโครงการฟื้นฟูอาชีพสมาชิกสถาบันเกษตรกรหลังปรับโครงสร้างหนี้ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ มีความล่าช้าในการรายงานผล

ข้อเสนอแนะ

1. โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อการพัฒนาแหล่งผลิตชุมชน ของกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งผลการดำเนินการส่วนใหญ่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จึงควรมีการติดตามโครงการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 และเห็นควรให้มีการสนับสนุนอัตรากำลัง งบประมาณแก่กลุ่มตรวจสอบภายใน นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาหาสาเหตุที่เกษตรกรชุมชนบ้านนาคำเหนือ จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่เข้าทำกินในโครงการและความล่าช้าในการส่งมอบโครงการให้ อบต.

2. การผลิตและขยายเมล็ดพันธุ์ในโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตและขยายพันธุ์พืช ระยะที่ 1 และ 2 การบริหารสัญญาตามโครงการระยะที่ 3 และระบบการควบคุมเมล็ดพันธุ์ ชื้อคืนจากเกษตรกรผู้จัดทำแปลงพันธุ์ ควรมีการพิจารณาต้นทุนประกอบ หากสูงกว่าเอกชน ควรทบทวนการดำเนินการ หากต่ำกว่าเอกชนควรจ้างเอกชนดำเนินการ

3. ควรกำหนดตัวชี้วัดเพื่อวัดผลผลิตของโครงการเพิ่มผลผลิตประมงสู่ท้องถิ่น และเห็นด้วยกับให้มีการคิดต้นทุนการผลิตสัตว์น้ำ

4. กรณีการส่งใช้เงินยืมล่าช้าของกรมปศุสัตว์ควรมีการติดตามตรวจสอบเรื่อง ถูกหนี้เงินยืมเป็นระยะ และกำชับให้มีการดำเนินการส่งใช้เงินยืมให้เร็วขึ้น และปฏิบัติให้ถูกต้อง ตามระเบียบ กรณีมีการส่งใบสำคัญขอใช้เงินยืม ควรให้เจ้าหน้าที่ออกไปรับใบสำคัญให้ผู้ยืมไว้ เป็นหลักฐานก่อนแล้วจึงตรวจสอบความถูกต้องในรายละเอียดภายหลัง และควรทบทวนให้มีการจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในลักษณะเหมาะสม

5. ในการชำระบัญชีเงินทูลหมั้นเวียน ควรมีกำหนดระยะเวลาในการชำระบัญชี ซึ่งมีผลต่อค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น

6. ปัญหาข้อบกพร่องด้านการเงิน การบัญชี ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ควร มอบหมายให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุ และผู้บังคับบัญชาควร สนับสนุนเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานดังกล่าว ได้เข้ารับการอบรมเพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามกฎระเบียบที่กำหนด

7. ปัญหาความล่าช้าของการจัดซื้อ / จัดจ้าง ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ควรรายงานให้ทราบถึงสาเหตุของความล่าช้าในการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละเรื่อง

8. ปัญหาการนำส่งเช็คเกินเวลาที่ระเบียบกำหนดของสำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ควรระบุจำนวนเงินในเช็คที่นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินล่าช้าเกินเวลาที่ระเบียบ กำหนด เพื่อความชัดเจนของรายงาน และแจ้งหน่วยงานภูมิภาคให้เข้าใจในความสำคัญของการ จัดส่งรายงานทางการเงิน เพื่อจะได้จัดทำรายงานภาพรวมการเงินได้รวดเร็ว

9. ปัญหาผลการดำเนินการมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูป ที่ดินดังกล่าวต่ำกว่าเป้าหมาย จังหวัดควรทราบจำนวนพื้นที่ที่จะดำเนินการจัดที่ดินโดยชัดเจน และควรมีการเร่งรัดการตรวจสอบสภาพป่าในพื้นที่ของสำนักงานปฏิรูปที่ดิน เพื่ออนุญาตให้ ประชาชนเข้าทำประโยชน์

10. ปัญหาการจัดทำรายงานการเงินของกองทุนหมั้นเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สิน เดิมของเกษตรกรที่ยากจนล่าช้า ควรมีการติดตามตรวจสอบรายงานการเงินของกองทุน และการเร่งรัดดำเนินการก่อนครบระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด และนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงาน

11. ปัญหาการรายงานผลการตรวจสอบโครงการส่งเสริมพัฒนากลุ่มอาชีพ และโครงการฟื้นฟูอาชีพสมาชิกสถาบันเกษตรกรหลังปรับโครงสร้างหนี้ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ลำช้า ควรจัดวางระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของโครงการฯ โดยวางแผนให้ มีกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน

3.4 ติดตามการจัดวางระบบการควบคุมภายใน

การวางระบบการควบคุมภายใน พบว่า ความเสี่ยงที่ยังคงมีอยู่ คือ การขาดแผน การปฏิบัติงานที่ชัดเจน การติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของส่วนราชการยังไม่มี ประสิทธิภาพ ความสามารถที่จำเป็นและการปฏิบัติงานยังไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ เทคโนโลยี รวมทั้งการป้องกันและดูแลรักษาสารสนเทศยังไม่มี การควบคุมที่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงดังกล่าวแล้ว

ข้อเสนอแนะ

การกำหนดกิจกรรมการควบคุมในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ควรมีการเร่งรัด การแต่งตั้งตำแหน่งที่ว่างให้แล้วเสร็จภายใน 2 เดือน โดยเร็ว เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่าง ต่อเนื่อง

3.5 ติดตามการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.5.1 โครงการพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ สมบัติครบ 50 ปี พบว่า โครงการประสบปัญหาอัตรากำลังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน รูปแบบ ของการดำเนินงานโครงการ ฯ และกิจกรรมที่จัดยังไม่น่าสนใจ

ข้อเสนอแนะ

กระทรวงต้องมีนโยบายที่ชัดเจน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการได้ถูกต้องในเบื้องต้น เห็นสมควรจัดงบประมาณของส่วนราชการมาช่วยในการดำเนินงานโครงการฯ ให้แล้วเสร็จ และต่อไปควรดำเนินการในรูปของมูลนิธิ สำหรับพื้นที่บางส่วนควรให้เอกชนเข้ามาดำเนินการ เช่น การจัดสวน

3.5.2 โครงการส่งเสริมพืชพันธุ์ดี ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรฯ จังหวัด อุตรดิตถ์ ในส่วนกลาง ณ สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร พบว่า ศูนย์ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุตรดิตถ์ สามารถผลิตพันธุ์พืชได้ 10 ล้านต้น ซึ่ง เป็น การผลิตเพียงร้อยละ 1 ของศักยภาพการผลิต เนื่องจากมีการเปลี่ยนผู้บริหารและนโยบายบ่อย รวมทั้งไม่สามารถคัดเกษตรกรที่ยากจนจริงเข้าโครงการฯ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรแบ่งกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายให้ชัดเจนในกลุ่มที่มีกำลังซื้อ กลุ่มที่ต้องแจกพันธุ์พืชให้ฟรี เพื่อเป็นข้อมูลวางแผนการผลิตได้เพิ่มขึ้นตามศักยภาพที่มี
2. ควรผลิตและจำหน่ายในราคาถูกลงให้กับกลุ่มเกษตรกรที่ไม่สามารถซื้อพันธุ์ดีจากบริษัทเอกชน เนื่องจากราชการไม่ได้คิดต้นทุนที่แท้จริง เช่น ค่าแรง และการผลิตเพื่อจำหน่ายควรดูระเบียบที่เกี่ยวข้อง ถ้าจำเป็นต้องแก้ไขระเบียบก็ควรดำเนินการ
3. ควรผลิตและแจกให้กับเกษตรกรที่มีความต้องการจริง ๆ และตรงกับความต้องการของตลาด
4. ควรแก้ไขปัญหาในเรื่องการผลิตมากกว่าเรื่องการจำหน่าย
5. ควรทำความเข้าใจกับเอกชนว่า การเพาะพืชพันธุ์ดีเป็นการส่งเสริม คั้นคว้าเพื่อเผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกร ไม่ใช่ผลิตเพื่อแจกที่เป็นการแข่งขันกับเอกชน
6. การดำเนินกิจกรรมของทางราชการ ควรเป็นกิจกรรมเฉพาะที่ไม่แข่งขันกับเอกชน
7. ควรให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการให้ความรู้และเทคโนโลยีแก่เอกชนต่อไป เพื่อสนับสนุนเอกชนสามารถผลิตพืชพันธุ์ที่มีคุณภาพและประหยัดต้นทุน และให้การอบรมเกษตรกรให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อเป็นวิทยากรเผยแพร่ต่อไป
8. ส่งเสริมให้มีการปลูกพันธุ์พืช “ปลูกแล้ว” มากขึ้น เนื่องจากมีคุณค่าทางโภชนาการและเป็นที่ต้องการของต่างประเทศ
9. ควรกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการทำงานที่เห็นผลงานได้ชัดเจน
10. ควรประเมินการใช้อาคาร สิ่งก่อสร้าง เพื่อความคุ้มค่าในการใช้งาน แล้วรายงานถึงอธิบดี

3.5.3 โครงการที่สนับสนุนเงินยืมขาด ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ จากปี 2545 - 2547 กรมส่งเสริมสหกรณ์มีโครงการที่สนับสนุนเงินยืมขาดเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน 1,264 ล้านบาท และโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินยืมขาดสูงสุด คือ โครงการลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยผ่านระบบสถาบันเกษตรกร คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการเห็นว่า ควรมีการรวบรวมข้อมูลและรายงานว่าเงินที่ยืมขาดนั้นมีข้อดีและข้อควรระวังอย่างไรบ้างเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการให้การสนับสนุน

3.6 เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง โยกย้าย และให้ความดีความชอบของผู้ตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมชลประทาน (2 ครั้ง) และหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนขึ้นเงินเดือนของผู้ตรวจสอบภายในกรมประมง กรมปศุสัตว์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมชลประทาน ในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้ตรวจสอบภายใน คณะกรรมการตรวจสอบได้มีหนังสือให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทบทวนวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้ง โยกย้าย และให้ความคิดเห็นความชอบแก่ผู้ตรวจสอบภายใน ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบ เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง จากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 9 เป็นตำแหน่งนักวิชาการตรวจสอบบัญชี 9 ชช. ไม่น่าจะเหมาะสมเพราะปัจจุบันไม่ได้ตรวจสอบเฉพาะเรื่องบัญชี การกำหนดชื่อตำแหน่งดังกล่าวจะทำให้มีความรู้สึกละเลยต่อการปฏิบัติงานแบบลง

4. สรุปผลการติดตามผลการดำเนินงานครั้งก่อน

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ	การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
1. ผู้ตรวจสอบภายในควรมีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินการแก้ไขเพื่อใช้ในการติดตามงานต่อไปและสรุปข้อสังเกตของข้อเสนอแนะที่สำคัญไว้ในบันทึกที่เสนอหัวหน้าส่วนราชการ และควรมีการติดตามรายงานผลการตรวจสอบครั้งก่อน 2. ให้กลุ่มตรวจสอบภายในของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตรวจสอบประเมินความเหมาะสมของจำนวนวัสดุคงเหลือและรายงานผลไว้ในรายงานการตรวจสอบ 3. การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ข้อมูลของกระทรวงการคลังอาจไม่ตรงกับข้อมูลของส่วนราชการสมควรที่จะได้มีข้อมูล	1. กลุ่มตรวจสอบภายในของส่วนราชการในสังกัดกรมเกษตรและสหกรณ์บางแห่งได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบภายในตามข้อ 1 และ 2 แล้ว 2. การติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ พ.ศ. 2547 ได้พิจารณาข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งเป็นข้อมูลที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้รายงานตรงไปยังสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 3. แผนการตรวจสอบประจำปี พ.ศ. 2548 มีการกำหนดให้มีการตรวจสอบการดำเนินงาน/โครงการ อย่างน้อย 3 โครงการ และมีเป้าหมายในการตรวจสอบการดำเนินงานเป็นร้อยละ

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ	การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
ของส่วนราชการประกอบการพิจารณาหาสาเหตุความล่าช้าในการเบิกจ่าย 4. เสนอให้ผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการปรับบทบาทลดการตรวจสอบด้านการเงินการบัญชี มาเพิ่มการตรวจสอบการดำเนินงานด้าน งาน/โครงการ	50 ของงานตามแผนการตรวจสอบปี 2550

กระทรวงคมนาคม

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงคมนาคม

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 4 มีนาคม 2547

- | | | |
|-------------------|----------------|---------------|
| 1. นายสมพล | เกียรติไพบูลย์ | ประธานกรรมการ |
| 2. นายเมธี | ภมรานนท์ | กรรมการ |
| 3. นางศศิพัฒน์ | เศวตวัฒนา | กรรมการ |
| 4. คุณหญิงจรัสศรี | ทีปรัช | กรรมการ |
| 5. นายประธาน | ดาบเพชร | กรรมการ |

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 มีนาคม 2547 – 30 กันยายน 2547

- | | | |
|----------------|----------------|---------------|
| 1. นายสมพล | เกียรติไพบูลย์ | ประธานกรรมการ |
| 2. นายเมธี | ภมรานนท์ | กรรมการ |
| 3. นางศศิพัฒน์ | เศวตวัฒนา | กรรมการ |
| 4. นายประธาน | ดาบเพชร | กรรมการ |

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) สอบทานการบริหารงบประมาณและการดำเนินงานในภาพรวมของกระทรวง
- 2) สอบทานระบบการตรวจสอบภายใน
- 3) สอบทานระบบการควบคุมภายใน
- 4) ติดตามการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล
- 5) ติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน/งาน/โครงการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง
- 6) ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะในรายงานสรุปผลการดำเนินงานของ

คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำปี พ.ศ. 2546

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้มีการประชุมทั้งสิ้น 44 ครั้ง โดยได้ประชุมหารือระหว่างกัน จำนวน 27 ครั้ง ประชุมร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการในสังกัด จำนวน 11 ครั้ง และได้เดินทางไปตรวจงาน/โครงการ จำนวน 6 ครั้ง

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 สอบทานการบริหารงบประมาณและการดำเนินงานในภาพรวมของกระทรวง

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานการบริหารงบประมาณและการดำเนินงานในภาพรวมของกระทรวงคมนาคม ณ 31 มีนาคม 2547 พบว่า ผลการเบิกจ่ายงบประมาณของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเบิกจ่ายได้ทั้งสิ้น 9,455.10 ล้านบาทจากงบประมาณที่ได้รับ 51,641.40 ล้านบาท ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 26.69 ทั้งนี้ มีผลการดำเนินการผูกพันรายจ่ายงบประมาณทั้งสิ้น 24,997.14 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 56.32 ของวงเงินงบประมาณ 44,380.68 ล้านบาท ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 43.68 และสามารถเบิกจ่ายงบทำการได้ทั้งสิ้น 3,552.48 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 48.93 ของวงเงินงบประมาณ 7,260.72 ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 3.93

ข้อเสนอแนะ

กระทรวงคมนาคมควรนำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่องตามรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ประจำปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างจริงจัง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ทุกหน่วยงานควรปรับปรุงวิธีการจัดสรรงบประมาณและการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างให้ชัดเจนและรวดเร็ว

2. ควรเร่งรัดการก่อหนี้ผูกพัน การปฏิบัติงาน และการเบิกจ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

3. กระทรวงคมนาคมควรให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนดำเนินงาน (OPERATION PLAN) โดยเฉพาะในหมวดค่าครุภัณฑ์ หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เนื่องจากส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะจัดซื้อ/จัดจ้างในไตรมาสที่ 2 และ 3 และบางส่วนในไตรมาสที่ 4 ของปีงบประมาณ ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถก่อหนี้ผูกพัน ปฏิบัติงาน และใช้จ่ายเงินงบประมาณได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

4. การจัดตั้งงบประมาณของกระทรวงคมนาคมควรคำนึงถึงความพร้อมดังต่อไปนี้

- 4.1 การวางแผนจะต้องเป็นแผนงานที่มีความเป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- 4.2 การจัดเตรียมความพร้อมของโครงการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ การแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม การสำรวจออกแบบรายละเอียด การจัดหาที่ดิน ตลอดจนการดำเนินการผูกพันงบประมาณ

- 4.3 บุคลากรที่มีคุณภาพและมีจำนวนเหมาะสมกับงาน

การเตรียมความพร้อมดังกล่าวข้างต้น ควรจะจัดทำให้เสร็จสิ้นในปีงบประมาณก่อนที่จะจะมีการเสนอของบประมาณในปีถัดไป

5. กระทรวงคมนาคมควรบริหารสัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อส่วนราชการและมีความคล่องตัวในการดำเนินโครงการ โดยเฉพาะสัญญาที่มีการก่อสร้างล่าช้าไม่เป็นไปตามสัญญาอันมีสาเหตุมาจากคู่สัญญาเสนอราคาต่ำกว่าราคากลางมาก

6. ควรมีการเร่งรัดขั้นตอนต่างๆ ในการขอโอนเงินจัดสรรมาเบิกจ่ายทางจังหวัดให้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนภูมิภาคเกิดความล่าช้า

3.2 สอบทานระบบการตรวจสอบภายใน

3.2.1 การจัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ

คณะกรรมการตรวจสอบกระทรวงคมนาคม และส่วนราชการในสังกัดได้จัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการตามมติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนมาก ที่ นร 0205/8040 ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2544 โดยได้มีการลงนามร่วมกันในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2547 เพื่อให้การบริหารจัดการของกระทรวงคมนาคมมีผลสัมฤทธิ์ตามครรลองของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และได้มีการจัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการทั้งระดับกระทรวงและระดับกรม โดยกระทรวงคมนาคมและส่วนราชการในสังกัดกระทรวงคมนาคมได้ออกคำสั่งจัดระเบียบและมอบหมายข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้มีการจัดระเบียบแล้วทุกส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมและส่วนราชการในสังกัดได้ดำเนินการหลังจากลงนามในบันทึกความเข้าใจแล้ว ดังนี้

1. กระทรวงคมนาคมจัดให้มีกลุ่มภารกิจประเมินผลงานระดับแผนงานเพื่อประเมินผลงานทุกแผนงานในความรับผิดชอบของกระทรวงคมนาคม และกลุ่มภารกิจตรวจสอบผลงานเพื่อตรวจสอบการประเมินผลโครงการโดยส่วนราชการระดับกรมเป็นผู้ดำเนินการ

2. ส่วนราชการระดับกรมแต่ละส่วนราชการจัดให้มีกลุ่มภารกิจประเมินผลงานระดับโครงการเพื่อประเมินผลงานของงาน/โครงการ กลุ่มภารกิจตรวจสอบภายในด้านการงานเพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลด้านการงาน และกลุ่มภารกิจตรวจสอบภายในด้านการเงินเพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลด้านการเงิน

ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่าการจัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการจะเกิดผลสัมฤทธิ์ก็ต่อเมื่อผู้บริหารระดับสูงของกระทรวง

คมนาคมและส่วนราชการในสังกัดให้ความสำคัญและใช้ประโยชน์จากผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามกระบวนการที่ได้มีการจัดระเบียบทุกระดับอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

3.2.2 การประเมินการจัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ

ตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการลงวันที่ 27 มกราคม 2547 คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ให้การสนับสนุนแก่ส่วนราชการในการจัดระเบียบดังกล่าว คณะกรรมการตรวจสอบจึงได้ประเมินการจัดระเบียบดังกล่าว สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

3.2.2.1 การประเมินศักยภาพของกลุ่มภารกิจตามคำสั่งจัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ โดยพิจารณาในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. คุณภาพของบุคลากร พบว่า ข้าราชการที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มภารกิจต่างๆ ของทุกส่วนราชการมีความรู้และประสบการณ์เหมาะสมกับความรับผิดชอบของแต่ละกลุ่มภารกิจ

2. ความครอบคลุม ความชัดเจน และความชอบด้วยหลักการของคำสั่งจัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ พบว่า คำสั่งมีความครอบคลุมชัดเจน และชอบด้วยหลักการทั้งระดับกระทรวงและระดับกรม

3. ความชอบด้วยหลักการของคำสั่งมอบหมายหน้าที่และอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการ พบว่า คำสั่งชอบด้วยหลักการทั้งระดับกระทรวงและระดับกรม

3.2.2.2 การประเมินความคืบหน้าในการดำเนินงานของกลุ่มภารกิจตามคำสั่งจัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ โดยพิจารณาจากการจัดทำแผนงานและการปฏิบัติงานตามแผนงานของกลุ่มภารกิจ พบว่า ทุกกลุ่มภารกิจทั้งระดับกระทรวงและระดับกรมของแต่ละส่วนราชการได้จัดทำแผนงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 แล้ว เว้นแต่กรมการขนส่งทางบก กรมการขนส่งทางอากาศ และกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีทุกกลุ่มภารกิจไม่ได้จัดทำแผนงาน เฉพาะกรมทางหลวงได้จัดทำแผนงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 และได้ปฏิบัติงานตามแผนงานดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

หัวหน้าส่วนราชการมีหน้าที่จัดให้มีการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในเพื่อให้เป็นไปตามครรลองของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และคณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่สนับสนุนหัวหน้าส่วนราชการให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้เสนอแนะให้มีการจัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ ดังนั้น เมื่อได้มีการจัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบ

บูรณาการตามความเห็นชอบร่วมกันของหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการตรวจสอบแล้ว หัวหน้าส่วนราชการจะต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามที่ได้จัดระเบียบไว้โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะมีคณะกรรมการตรวจสอบให้การสนับสนุนสืบไปหรือไม่

3.3 สอบทานระบบการควบคุมภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามการจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงคมนาคม สรุปได้ดังนี้

1. ทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงได้ดำเนินการจัดวางระบบการควบคุมภายในเสร็จแล้วตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ข้อ 5

2. ทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงอยู่ระหว่างการจัดทำรายงานการประเมินการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ข้อ 6 ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม 2547 ตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

3. ผู้ตรวจสอบภายในแต่ละส่วนราชการได้ให้การสนับสนุนแก่ผู้ปฏิบัติในการประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง โดยการให้คำแนะนำและ/หรือจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง

4. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในตามกฎหมาย พบว่า

4.1 ผู้ตรวจสอบภายในของทุกส่วนราชการไม่ได้ประเมินความเหมาะสมและความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในอย่างเบ็ดเสร็จทั้งระบบ โดยจำกัดขอบเขตเพียงเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนการตรวจสอบเท่านั้น

4.2 ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติตามภารกิจตามความต้องการของฝ่ายบริหารค่อนข้างน้อยและไม่หลากหลาย เนื่องจากส่วนใหญ่หัวหน้าส่วนราชการได้มอบหมายให้ผู้ตรวจสอบภายในร่วมเป็นกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีมีเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

หัวหน้าส่วนราชการมีหน้าที่บริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด และคุ้มค่า รวมทั้งมีความถูกต้องตามกฎหมายและมีความโปร่งใส ซึ่งจำเป็นต้องมีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมและเพียงพอ โดยผู้ปฏิบัติมีหน้าที่จัดวางและปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในดังกล่าว ดังนั้น จึงจำเป็นที่หัวหน้าส่วนราชการจะต้องกำกับให้มีการประเมินการควบคุมภายในโดยผู้ปฏิบัติซึ่งเป็นการประเมินตนเอง และประเมินการควบคุมภายในโดยผู้ตรวจสอบภายในซึ่งเป็นการประเมินอิสระ โดยการประเมินทั้ง 2 ลักษณะดังกล่าวจะต้องกระทำอย่างเป็นระบบเพื่อ

ให้สามารถใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงระบบการควบคุมภายในให้มีความเหมาะสมและเพียงพออยู่เสมอ

3.4 ติดตามการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาลในส่วนของกระทรวงคมนาคม 2 ภารกิจ คือ

3.4.1 การกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจของกระทรวงคมนาคม

กระทรวงคมนาคมมีนโยบายด้านการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาให้ความเห็นชอบการถ่ายโอนภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมและการขนส่ง 2 ด้าน คือ ทางบกและทางน้ำ ดังนั้น ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงที่จะต้องดำเนินการกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 หน่วยงาน คือ กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมการขนส่งทางบก และกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี โดยส่วนราชการดังกล่าวได้ดำเนินการกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วบางส่วน สำหรับส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการกระทรวงคมนาคมได้รายงานต่อคณะกรรมการจัดทำและกำกับแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการพิจารณาทบทวนตามแนวทางการดำเนินการ (6) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แล้ว

ปัญหาและอุปสรรคในการกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความพร้อม ความรู้ ความชำนาญด้านการบริหารจัดการ และมีศักยภาพไม่เพียงพอต่อการที่จะปฏิบัติภารกิจที่ถ่ายโอนอำนาจไปให้ เช่น การไม่มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับทะเบียนรถยนต์และระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับการจัดการฐานข้อมูลที่มีจำนวนมาก การบริหารจัดการแบบบูรณาการท่าเทียบเรือที่รับโอนจากกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี และบางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่รับมอบทางหลวงแผ่นดิน เป็นต้น

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งเข้าใจการใช้อำนาจหน้าที่คลาดเคลื่อนและมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น บางแห่งได้สร้างเขื่อนและลานอนบกประสงค์โดยการถมลำน้ำ ทำให้ลำน้ำในบริเวณนั้นแคบลงกว่าเดิม และบางแห่งได้ก่อสร้างผนังกันคลื่นเลียบบแม่น้ำ โดยการถมดินทำถนนล่งลำน้ำเข้าไปในแม่น้ำ เป็นต้น

3. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอำนาจการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังอยู่ในระหว่างดำเนินการแก้ไข เช่น พระราชบัญญัติการเดินเรือใน

น่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 เป็นต้น

กระทรวงคมนาคมได้มีแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1. กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีมีโครงการจัดฝึกอบรมเรื่องการถ่ายโอนภารกิจตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ รวม 7,949 แห่ง โดยเริ่มโครงการตั้งแต่สิงหาคม 2546 – ปัจจุบันประมาณ พ.ศ. 2547
2. กระทรวงคมนาคมอยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เร่งรัดให้องค์กรส่วนท้องถิ่นมาดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

1. กระทรวงคมนาคมควรจัดโครงการอบรมเรื่องการถ่ายโอนภารกิจ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงานของทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงที่ต้องดำเนินการกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่อยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไขด้วย
2. ควรเร่งรัดแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว

3.4.2 สถานที่บริการทางหลวง (Rest Area) ของกรมทางหลวง

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกรอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2544 กำหนดให้กระทรวงคมนาคมดำเนินการปรับปรุงที่พักริมทาง (Rest Area) และจัดให้มีร้านค้าพื้นเมืองที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสนับสนุนการเปิดร้านค้าสินค้าพื้นเมือง (Outlet) ของ “โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” กระทรวงคมนาคมจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบสถานที่บริการทางหลวงซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษา มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานและพื้นที่จัดตั้งสถานที่บริการทางหลวง (Rest Area) ให้บริการแก่ประชาชนให้ได้รับความสะดวก ปลอดภัยและส่งเสริมระบบเศรษฐกิจเพียงพอ เพื่อสนองตอบนโยบาย “โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของรัฐบาลให้เป็นรูปธรรม โดยมอบหมายให้กรมทางหลวงเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

กรมทางหลวงได้ดำเนินการก่อสร้างสถานที่บริการทางหลวงตามโครงการนำร่อง 4 แห่ง คือ สถานที่บริการทางหลวงขุนตาล ลำตะคอง ชัยนาท และเขาโพธิ์ โดยใช้เงินงบประมาณ

ในการก่อสร้างทั้งสิ้น 154.2 ล้านบาท ประกอบด้วยเงินงบประมาณกรมทางหลวง 40 ล้านบาท และงบกระตุ้นเศรษฐกิจในปีงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. 2545 จำนวน 114.2 ล้านบาท คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบโครงการและอนุมัติงบประมาณดังกล่าวเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2545 และให้กรมทางหลวงบริหารจัดการสถานที่บริการทางหลวง (Rest Area) ทั้ง 4 แห่ง โดยมอบให้สมาคมสโมสรกรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการแทนในระยะเริ่มแรก และให้กรมทางหลวงเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการแทนกรมธนารักษ์ในการจัดทำสัญญาเช่าสถานที่บริการทางหลวงและการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการจัดเก็บรายได้ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีข้อสังเกต ดังนี้

1. การดำเนินการโครงการจัดสร้างสถานที่บริการทางหลวงที่จะดำเนินการในโอกาสต่อไป รัฐบาลควรดำเนินการเองเช่นเดียวกับโครงการทดลอง 4 แห่ง โดยบริหารงานในเชิงพาณิชย์ แทนแนวคิดที่ให้เอกชนดำเนินการทั้งหมดและรัฐบาลเป็นผู้จัดสรรสถานที่และเก็บผลประโยชน์ หากให้ภาคเอกชนดำเนินการในบางแห่งเพื่อเปรียบเทียบก็ไม่ควรทำสัญญาเป็นระยะเวลาหลายปี เพื่อมิให้มีการผูกขาด

2. สิ้นค้าตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ควรมีการคัดสรรผลิตภัณฑ์ที่ได้รับรางวัลดีเด่นในภูมิภาคหรือรายการสินค้าที่อยู่ในเว็บไซต์ไทยตำบลมาวางจำหน่าย โดยสินค้าที่สามารถวางจำหน่ายควรใช้วิธีการเพิ่มราคาแล้วหักเป็นเปอร์เซ็นต์แทนการคิดค่าเช่า

คณะกรรมการตรวจสอบได้ตรวจเยี่ยมสถานที่บริการทางหลวง (Rest Area) พบว่า กรมทางหลวงสามารถดำเนินการก่อสร้างสถานที่บริการทางหลวงทั้ง 4 แห่งแล้วเสร็จทันตามกำหนดระยะเวลาที่รัฐมนตรีมอบหมาย แต่การบริหารงานยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2545 รวมทั้งการดำเนินการบางอย่างยังไม่ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนดและมีข้อสังเกต ดังนี้

1. ด้านการลดอุบัติเหตุจากรบนทางหลวง พบว่า ยังไม่มีข้อมูลสถิติที่แสดงถึงอุบัติเหตุจากรบนทางหลวงที่ลดลงเนื่องจากการมีสถานที่บริการทางหลวงแต่ละแห่ง ส่วนด้านการบริการจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม ห้องสุขา พื้นที่พักผ่อนและกิจกรรมอื่นๆ พบว่า ไม่มีข้อมูลที่จะช่วยในการพิจารณาได้ว่าการให้บริการดังกล่าวของสถานที่บริการทางหลวงแต่ละแห่งมีความจำเป็นและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ มีสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงและร้านอาหารซึ่งตั้งอยู่ริมทางหลวงตลอดเส้นทางให้บริการอยู่แล้ว

2. ด้านการเป็นศูนย์บริการข้อมูลการเดินทางและการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เห็นว่าการจัดให้มีเอกสารเผยแพร่แจกจ่ายแก่ผู้เดินทาง ณ สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งตั้งอยู่ริมทางหลวงตลอดสายทางเป็นวิธีให้บริการที่สะดวกมากกว่า

3. ด้านการเป็นศูนย์กลางการติดต่อทางโทรศัพท์ภายในประเทศและระหว่างประเทศ เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย เนื่องจากผู้เดินทางส่วนใหญ่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ใช้อยู่แล้ว ส่วนในด้านการเป็นศูนย์กลางการติดต่อทางอินเทอร์เน็ต พบว่า สถานีบริการทางหลวงบางแห่งจะต้องติดตั้งตู้สายใหม่ซึ่งเสียค่าใช้จ่ายในการติดตั้งสูง โดยที่ไม่มีข้อมูลสนับสนุนถึงความคุ้มค่าของประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน

4. ด้านการเป็นศูนย์กลางอำนวยความสะดวกในการตรวจสภาพรถและเป็นจุดพักเปลี่ยนคนขับรถโดยสาร โดยมีเจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบกเป็นผู้ให้บริการ พบว่า มีสถานบริการทางหลวงเพียงแห่งเดียวที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ คือ สถานีบริการทางหลวงเขาโพธิ์บนทางหลวงหมายเลข 4 ระหว่าง กม. 431 + 400 – กม. 432 + 200 ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการเตรียมการของบริษัท ขนส่ง จำกัดให้เป็นไปตามแผนแม่บทของกรมการขนส่งทางบก

5. ด้านการให้บริการรถยนต์ที่เดินทาง เช่น สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง อุ้มน้ำมัน และบริการบำรุงรักษารถ พบว่า มีสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงมีอยู่เป็นระยะๆ ตลอดเส้นทาง ส่วนอุ้มน้ำมันและบริการบำรุงรักษารถไม่สามารถพิจารณาความเหมาะสมได้ เนื่องจากไม่มีข้อมูลความต้องการของผู้ใช้บริการและข้อมูลการให้บริการดังกล่าวของผู้ประกอบการเอกชนในรัศมีให้บริการของสถานที่บริการทางหลวง

6. ด้านการเป็นศูนย์กลางอำนวยความสะดวก พบว่า ไม่มีสถานที่บริการทางหลวงแห่งใดมีอุปกรณ์และกิจกรรมดังกล่าว

7. ด้านการเป็นศูนย์กลางให้เกษตรกรขายผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าพื้นเมือง พบว่า เป็นเพียงสถานที่จัดวางสินค้าตัวอย่าง “โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” หรือเป็นศูนย์กลางส่งเสริมการขายโดยผู้ต้องการสินค้าสามารถสั่งซื้อตามตัวอย่างเท่านั้น และไม่มีข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ พบว่า การนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานของสถานที่บริการทางหลวง (Rest Area) ทั้ง 4 แห่ง ยังไม่สะท้อนภาพการบริหารจัดการเชิงพาณิชย์เหมือนระบบบัญชีภาคเอกชนโดยทั่วไป เนื่องจากการรายงานในรูปแบบตัวเลขที่แสดงถึงรายรับ – รายจ่ายเท่านั้น และขาดข้อมูลที่แสดงถึงผลการจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุน ประกอบกับจากข้อมูลสถิติการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปี 2545 – 2547 กรมทางหลวงไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าการเกิดอุบัติเหตุก่อนและหลังมีสถานที่บริการทางหลวง ผู้ใช้ทางหลวงได้รับประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานสถานที่บริการทางหลวง (Rest Area) และแนวทางแก้ไขปัญหาของกรมทางหลวง สรุปได้ดังนี้

1. สถานที่บริการทางหลวงขุนตาล

สถานที่ตั้งของศูนย์ฯ ขุนตาลตั้งอยู่ใกล้จังหวัดเชียงใหม่มาก ทำให้ส่วนใหญ่ผู้ใช้ทางไปใช้บริการในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบกับบริเวณใกล้เคียงศูนย์ฯ ขุนตาลมีสถานที่ขายสินค้าพื้นเมืองของจังหวัดที่ดำเนินการโดยเอกชนซึ่งเป็นที่รู้จักและมีผู้มาใช้บริการเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ทางศูนย์ฯ ขุนตาลจะเพิ่มการบริการประชาชนโดยการสร้างปั้มน้ำมันของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เพื่อจำหน่ายน้ำมันและให้บริการด้านอื่นๆ เช่น ปะยาง ล้างรถ ซ่อมรถ เป็นต้น แก่ผู้ใช้ทาง ดังนั้น แนวทางแก้ไขปัญหาก็ต้องจัดการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น พร้อมกับเร่งประสานงานกับการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) โดยด่วนเพื่อติดตั้งปั้มน้ำมัน

2. สถานที่บริการทางหลวงลำตะคอง

สถานที่ตั้งของศูนย์ฯ ลำตะคองอยู่ติดเขื่อนลำตะคองและสวนสาธารณะขนาดใหญ่ประจำจังหวัด ทำให้มีผู้ใช้ทางเป็นจำนวนมาก และมีกำไรจากผลประกอบการอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ แต่อย่างไรก็ตาม ศูนย์ฯ ลำตะคองมีสถานที่คับแคบและไม่สามารถขยายได้ ทำให้ขาดการบริการประชาชนในบางส่วน เช่น ปั้มน้ำมัน ที่จอดรถโดยสารขนาดใหญ่ ฯลฯ ดังนั้น แนวทางแก้ไขปัญหาก็ต้องหาบริการอย่างอื่นทดแทนในส่วนที่ขาดและเป็นบริการที่ใช้พื้นที่ไม่มากนัก เช่น ด้านการสื่อสาร ด้านข้อมูลข่าวสารต่างๆ ฯลฯ โดยนำผลกำไรที่ได้มาดำเนินการ

3. สถานที่บริการทางหลวงชัยนาท

สถานที่ตั้งของศูนย์ฯ ชัยนาทตั้งอยู่ในชาล่อง ผู้ใช้ทางจึงต้องกลับรถมายังศูนย์ฯชัยนาท ซึ่งจุดกลับรถอยู่ไกลพอสมควร ทำให้ส่วนใหญ่ผู้ใช้ทางไปใช้บริการที่จังหวัดนครสวรรค์แทน ดังนั้น แนวทางแก้ไขปัญหาก็ต้องปรับปรุงจุดกลับรถบริเวณศูนย์ฯ ชัยนาท พร้อมทั้งปรับปรุงพื้นที่ฝั่งตรงข้ามศูนย์ฯ ให้เป็นสถานที่จอดรถและทำสะพานลอย โดยให้มีการจัดวางของขายระหว่างทางบนสะพานลอย แต่ศูนย์ฯ ชัยนาทยังขาดงบประมาณสนับสนุน

4. สถานที่บริการทางหลวงเขาโพธิ์

ศูนย์ฯ เขาโพธิ์มีกำไรจากผลประกอบการอยู่ในเกณฑ์พอใช้ แต่ไม่เพียงพอต่อการดูแลบำรุงรักษา เนื่องจากเป็นศูนย์ฯ ที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ดังนั้น แนวทางแก้ไขปัญหาก็ต้องแก้ไขการบริหารจัดการศูนย์ฯ ให้มีความสมบูรณ์แบบทุกๆ ด้าน เช่น ทางเข้าศูนย์ฯ สามารถเข้าได้ทั้งขาขึ้นและขาล่องโดยไม่ต้องกลับรถ และมีพื้นที่กว้างขวางสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อหารายได้เพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสถานທີ່บริการทางหลวงทั้ง 4 แห่ง อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการปรับปรุงที่พักริมทางทั้งระบบต่อไปในอนาคต โดยประเมินประสิทธิภาพ ความประหยัด ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าของการดำเนินงานของสถานທີ່บริการทางหลวงแต่ละแห่ง

2. ควรประสานงานกับศูนย์ความปลอดภัยของกระทรวงคมนาคม และปรับปรุงฐานข้อมูลด้านความปลอดภัยในลักษณะบูรณาการจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้มีการวิจัยในเรื่องความปลอดภัยอย่างจริงจัง

3. ควรพิจารณารูปแบบบริหารงานในเชิงพาณิชย์ให้มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมากที่สุด พร้อมกับพิจารณาทางเลือกการบริหารงานหลายๆ ทาง เพื่อนำมาเปรียบเทียบ

4. การกำกับดูแลโครงการซึ่งกระทำในรูปแบบคณะกรรมการ โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวงในพื้นที่รับผิดชอบเป็นประธาน และการมอบให้สมาคมสโมสรกรมทางหลวง และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ดำเนินการบริหารจัดการสถานທີ່บริการทางหลวงในบางแห่ง นั้น กระทรวงคมนาคมควรคำนึงถึงการมอบหมายงานให้ตรงตามภารกิจหลักของผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ

5. กรมทางหลวงควรศึกษาความเหมาะสมอย่างเบ็ดเสร็จเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานสถานທີ່บริการทางหลวงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการและศักยภาพในการให้บริการของสถานທີ່บริการทางหลวงโดยไม่ให้เกิดความสูญเปล่าโดยไม่จำเป็น และชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

3.5 ติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน/งาน/โครงการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง ดังนี้

3.5.1 กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี

1) โครงการก่อสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่น

กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีได้ดำเนินโครงการก่อสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่นบริเวณร่องน้ำอ่าวมะขามป้อม เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขุดลอกบำรุงรักษาร่องน้ำในระยะยาว สร้างความปลอดภัยในการเดินเรือ และส่งเสริมกิจการด้านการประมงและบริการเดินเรือท่องเที่ยว เนื่องจากประชาชนที่ประกอบอาชีพประมงและเรือบริการท่องเที่ยวในบริเวณดังกล่าวได้รับความเดือดร้อนจากคลื่นลมแรงในฤดูมรสุม และสภาพร่องน้ำมีตะกอนทรายถูกพัดมาทับถมเป็นจำนวนมาก

กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีจึงได้ดำเนินการว่าจ้างบริษัทวิศวกรที่ปรึกษา ศึกษาความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ วิศวกรรมและสิ่งแวดล้อม และสำรวจออกแบบเพื่อก่อสร้าง เขื่อนกันทรายและคลื่นที่ร่องน้ำอ่าวมะขามป้อม ในวงเงินค่าจ้าง 3,000,000 บาท โดยเสนอแนวทาง ให้มีการก่อสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่นตามแนวตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งสามารถกันตะกอนทราย เป็นระยะเวลา 25 ปี และผลประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นมากกว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ชายฝั่ง อาจเกิดการกัดเซาะด้านนอกและด้านในของเขื่อน ดังนั้น หน่วยงานเจ้าของโครงการควรมีมาตรฐาน และติดตามการเปลี่ยนแปลงของชายฝั่งในบริเวณภายในอ่าวมะขามป้อมต่อไป หากพบว่าการ กัดเซาะที่รุนแรงควรมหามาตรการเพื่อลดผลกระทบ โดยการสร้างเกาะกันกัดเซาะหรือดินสันทราย ต่อไป

กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีได้ลงนามในสัญญาก่อสร้างเขื่อนกันทราย และคลื่น เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2546 กำหนดแล้วเสร็จในวันที่ 13 ตุลาคม 2547 ด้วยเงิน งบประมาณปี พ.ศ. 2546 - 2548 จำนวน 97,980,000 บาท ผลการก่อสร้าง ณ มีนาคม 2547 พบว่า ดำเนินการก่อสร้างได้ประมาณร้อยละ 76 อย่างไรก็ตาม กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ยังไม่มีการจัดทำมาตรฐานการติดตามประเมินผลการเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลัง การก่อสร้างเขื่อนอย่างเป็นระบบ เนื่องจากขาดข้อมูลที่ใช้ในการติดตามประเมินผลอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

1. กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีควรเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ สำหรับการประเมินผลกระทบภายหลังการก่อสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่นอย่างเป็นระบบและเป็น มาตรฐานเดียวกัน

2. การออกแบบก่อสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่นควรคำนึงถึงภูมิสถาปัตย์ สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวด้วย และควรขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำ Mapping Model เพื่อให้โครงการก่อสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2) **เขื่อนป้องกันการกัดเซาะที่ชายหาดแสงจันทร์พร้อมปรับพื้นที่ชายฝั่งเพื่อสันทนการ จังหวัดระยอง**

กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีได้ดำเนินการโครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกัน การกัดเซาะที่ชายหาดแสงจันทร์พร้อมปรับพื้นที่ชายฝั่งเพื่อสันทนการ จังหวัดระยอง เนื่องจาก พื้นดินบริเวณหาดแสงจันทร์ถูกน้ำกัดเซาะและถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลพังทลายเสียหายตั้งแต่ท่าเทียบ เรือมาบตาพุดจนถึงปากน้ำระยอง อันเป็นผลจากการนิคมอุตสาหกรรมได้มีการถมทะเลเพื่อสร้าง ท่าเทียบเรือและคลังสินค้าบริเวณนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและทำการก่อสร้างเขื่อนกำแพงป้องกัน

ชายฝั่ง (Sea Wall) แบบเสาเข็มคอนกรีต ทำให้กระแสน้ำเกิดการเปลี่ยนทิศทางส่งผลต่อความเสียหายของถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลดังกล่าว

ผลการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

ระยะที่ 1 งบประมาณปี พ.ศ. 2543 – 2546 จำนวน 176,250,000 บาท การก่อสร้างเขื่อนแล้วเสร็จตามแผนงาน และได้ทำหนังสือแจ้งไปยังการนิคมอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลกระทบจากการก่อสร้างคอนกรีตป้องกันชายฝั่งและการถมทะเลเพื่อสร้างท่าเทียบเรือและคลังสินค้าบริเวณการนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด แต่ไม่ได้รับการสนองตอบ

ระยะที่ 2 งบประมาณปี พ.ศ. 2547 – 2549 จำนวน 299,000,000 บาท ณ วันที่ 21 มีนาคม 2547 อยู่ระหว่างการขออนุญาตทำสัญญาจ้างจากกระทรวงคมนาคม ในวงเงินค่าจ้างทั้งสิ้น 297,500,000 บาท

ทั้งนี้ มีปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1. รูปแบบการก่อสร้างก่อให้เกิดทัศนียภาพไม่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว
2. ขาดข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลก่อนและหลังการก่อสร้าง
3. ไม่ได้กำหนดตัวชี้วัดระหว่างก่อสร้างและหลังก่อสร้าง
4. ปัญหาที่เกิดจากผลกระทบของการถมทะเลและสร้างเขื่อนของการนิคมอุตสาหกรรมยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง
5. บริเวณที่ทำการก่อสร้างท่าเทียบเรือเป็นบริเวณที่ทรายนอกที่เกิดผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนของการนิคมอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีควรจัดทำมาตรฐานการติดตามประเมินผลภายหลังการก่อสร้างเขื่อนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
2. ควรพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดจากการถมทรายและก่อสร้างเขื่อนของการนิคมอุตสาหกรรมอย่างจริงจังเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากผลกระทบการถมทะเลและสร้างเขื่อนกรณีเช่นเดียวกันนี้อีกจากหน่วยงานอื่น

3.5.2 กรมการขนส่งทางบก

สถานีขนส่งผู้โดยสารปทุมพร จังหวัดชุมพร

สถานีขนส่งผู้โดยสารปทุมพรได้เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2541 ผู้ก่อสร้างได้มอบอาคารพร้อมที่ดินให้กรมการขนส่งทางบกเป็นผู้ดำเนินการ โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบและจัดระเบียบการใช้สถานีขนส่งผู้โดยสารของรถโดยสารประจำทาง

ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 พร้อมทั้งจัดเก็บเงินค่าบริการใช้สถานี และให้เป็นศูนย์คุ้มครองผู้โดยสารสาธารณะประจำจังหวัดชุมพร เพื่อรับเรื่องร้องเรียน รับแจ้ง อุบัติเหตุ ให้บริการข้อมูลการบริการขนส่งรถโดยสารสาธารณะและข้อมูลการเดินทาง ตลอดจน ติดตามตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน

สถานีขนส่งผู้โดยสารชุมพรเปิดดำเนินการตลอด 24 ชั่วโมง มีรถเข้าใช้บริการ ตลอดทั้งวัน การบริหารงานสถานีได้ผลดีในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์การให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเท่าที่ควร เนื่องจากมีข้อจำกัดในการบริหารงานโดยเฉพาะ ค่าสาธารณูปโภค รวมทั้งมีข้อจำกัดด้านบุคลากรและการสร้างทางเข้า - ออกบริเวณสถานีซึ่ง ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นเป็นผู้ก่อสร้าง

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

1. อัตราค่าลงเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการวางแผนพัฒนาสถานีขนส่ง เนื่องจากข้าราชการที่มาช่วยงานจะช่วยเหลือเฉพาะเวลากลางคืนและวันหยุดราชการเท่านั้น
2. บริเวณทางเข้า - ออกสถานีขนส่งไม่มีช่องลิฟต์รถเข็นสถานีขนส่ง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเข้าใช้สถานีขนส่ง เนื่องจากต้องย้อนไปกลับรถซึ่งห่างออกไปมาก
3. งบประมาณค่าสาธารณูปโภคโดยเฉพาะค่าไฟฟ้ามีไม่เพียงพอ ซึ่งอาจมีผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้บริการสถานี

ทั้งนี้ สถานีขนส่งผู้โดยสารชุมพรได้มีการแก้ไขปัญหาดังนี้

1. ประสานงานกับแขวงทางหลวงชุมพร โดยอนุมัติในหลักการให้เปิดช่องลิฟต์รถเข็นบริเวณทางเข้า - ออกสถานีขนส่งผู้โดยสารประจำทาง ซึ่งคาดว่าจะทำให้มีผู้ใช้บริการสถานีขนส่งเพิ่มมากขึ้น
2. ขอให้ข้าราชการมาช่วยงานในเวลากลางคืนและวันหยุดราชการ

ข้อเสนอแนะ

กระทรวงคมนาคมควรกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการดำเนินงาน พร้อมทั้งปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารให้สอดคล้องกับแผนแม่บทระบบขนส่งมวลชนและเครือข่ายการคมนาคมภายในประเทศเชื่อมต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย ตามนโยบายของรัฐบาลโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

3.5.3 กรมทางหลวง

โครงการเพิ่มความถูกต้อง พึ่งประสงค์ และโปร่งใสให้กับหน่วยงานของรัฐ

กรมทางหลวงได้เข้าร่วมโครงการเพิ่มความถูกต้อง พึ่งประสงค์ และโปร่งใสให้กับหน่วยงานของรัฐ โดยได้ลงนามร่วมกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีสาระสำคัญดังนี้

1) เสริมสร้างระบบการควบคุมภายในให้เพียงพอ การปรับปรุงหน่วยตรวจสอบภายในด้านการเงินให้มีศักยภาพสูงขึ้น การจัดให้มีหน่วยตรวจสอบภายในด้านการงานที่มีศักยภาพทัดเทียมกัน และการจัดให้มีหน่วยประเมินผลงานที่มีศักยภาพโดยสะท้อนถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความประหยัด และความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

2) เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบผลงาน การจัดเก็บรายได้และการจัดซื้อจัดจ้างได้ทุกขั้นตอน โดยใช้สื่อในการเผยแพร่ที่เหมาะสมซึ่งรวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอและทันเวลา

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงานของกรมทางหลวงตามโครงการดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

1) กรมทางหลวงได้เสริมสร้างระบบควบคุมภายในโดยกำหนดระยะเวลามาตรฐานที่ใช้ในการบริการ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานต่างๆ ให้การสนับสนุนในการสร้างจิตสำนึกเรื่องความซื่อสัตย์และจริยธรรม

2) กรมทางหลวงได้ลงนามร่วมกับปลัดกระทรวงคมนาคมและคณะกรรมการตรวจสอบในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดระเบียบการประเมินผลงานและการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการ และได้จัดให้มีกลุ่มภารกิจตรวจสอบภายในด้านการเงิน กลุ่มภารกิจตรวจสอบภายในด้านการงาน และกลุ่มภารกิจประเมินผลงานระดับโครงการ พร้อมกับปรับปรุงหน่วยตรวจสอบให้ตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจสอบของกรมบัญชีกลางและตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

3) กรมทางหลวงได้เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบผลงาน การจัดเก็บรายได้และการจัดซื้อจัดจ้างได้ทุกขั้นตอนโดยจัดทำเว็บไซต์ (www.doh.go.th) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนสามารถตรวจสอบผลงานก่อสร้างและการจัดซื้อจัดจ้าง และอยู่ระหว่างการปรับปรุงประสิทธิภาพเว็บไซต์ (www.icmthai.com) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดเก็บรายได้ของสำนักงานทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง

ข้อเสนอแนะ

1. กรมทางหลวงควรเร่งดำเนินการตามบันทึกแสดงเจตนาให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เนื่องจากหลักการของโครงการเดิมความถูกต้อง พึงประสงค์ และโปร่งใสให้กับหน่วยงานของรัฐ สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

2. ในการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนตรวจสอบ กรมทางหลวงควรพัฒนากระบวนการตรวจสอบโดยประชาชนให้คู่ขนานกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งกระบวนการทั้งสองจะต้องดำเนินไปพร้อมกันและเป็นอิสระจากกันเพื่อไม่ให้เสียโอกาสในการใช้

ผลการตรวจสอบประกอบการตัดสินใจ และไม่ให้กระบวนการตรวจสอบโดยประชาชนกลายเป็นกระบวนการสอบสวนการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนตรวจสอบ

3. การจัดให้มีสถาบันที่เป็นกลางเพื่อทำหน้าที่ให้ความเห็นกรณีมีข้อโต้แย้งระหว่างกรมทางหลวงกับประชาชนในการตรวจสอบผลงาน การจัดเก็บรายได้ และการจัดซื้อจัดจ้างของกรมทางหลวง จะช่วยให้สามารถหาข้อยุติซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน ดังนั้น กรมทางหลวงควรสอบถามความคืบหน้าของการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินด้วย

4. สรุปผลการติดตามผลการดำเนินงานครั้งก่อน

ผลการติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ	ข้อเสนอแนะ
4.1 กรมทางหลวง การศึกษาวิจัยเครื่อง <i>Falling Weight Deflectometer (FWD)</i> ของกรมทางหลวง เพื่อนำมาใช้ในการประเมินสภาพความแข็งแรงของโครงสร้างถนน ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะให้มีการประเมินความคุ้มค่าของโครงการและสรุปผลการวิจัยให้ชัดเจน กรมทางหลวงได้ชี้แจงว่าได้รับเครื่อง <i>Falling Weight Deflectometer</i> จำนวน 5 ชุด ภายใต้โครงการวิจัย <i>Pavement Technology Project</i> ปัจจุบันได้มีการทดสอบเพื่อประเมินสภาพโครงสร้างทางถนนแอสฟัลท์ติกคอนกรีต เพื่อพัฒนาต่อเนื่องไปสู่การนำไปใช้วางแผนบริหารจัดการงานบำรุงทางสำหรับทางหลวงทั่วประเทศในระดับโครงข่าย <i>Network Level</i> โดยอยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล ซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในการรวบรวม ประมวลและประเมินผล ทั้งนี้ ปัจจุบันกรมทางหลวงได้เริ่มดำเนินการพัฒนาเทคนิควิธีการในการบริหารจัดการวางแผนการบูรณะบำรุงรักษาทางหลวงโดยการจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะเสนอผลการดำเนินงานดังกล่าวเมื่อแล้วเสร็จ	ให้กรมทางหลวงติดตามประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการใช้เครื่อง <i>Falling Weight Deflectometer</i> เพื่อใช้ในการประเมินสภาพความแข็งแรงของโครงสร้างถนนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

ผลการติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ	ข้อเสนอแนะ
4.2 กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ความรับผิดชอบทางละเมิดกรณีสัญญาตามโครงการจัดหาเรือชุดหัวสว่านขนาด 28 นิ้ว จำนวน 3 ลำ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงตั้งแต่เดือนมกราคม 2546 และได้สรุปรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 พร้อมทั้งได้จัดส่งสำนวนดังกล่าวให้กรมบัญชีกลางเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างเตรียมการเพื่อให้มีการเรียกร้องให้ผู้กระทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายต่อไป 4.3 กรมการขนส่งทางบก สถานีขนส่งสินค้าซานเมือง คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามการบริหารงานสถานีขนส่งสินค้าซานเมือง 3 แห่งของกรมการขนส่งทางบก พบว่า องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์มีรายได้การบริหารสถานีขนส่งตั้งแต่กรกฎาคม 2543 – พฤษภาคม 2546 รวมทั้งสิ้น 45,371,328.94 บาท และได้ชำระเงินค่าบริการสถานีขนส่งให้กรมการขนส่งทางบกในอัตราร้อยละ 10 ของรายได้ที่ได้รับจากผู้เช่า 25,016,910.83 บาท เป็นเงินจำนวน 2,501,691.08 บาท แล้ว ส่วนรายได้ที่ยังไม่ได้รับชำระอีก 20,354,418.11 บาท องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ยังไม่ได้นำส่งให้กรมการขนส่งทางบกอีกร้อยละ 10 ของรายได้ดังกล่าวเป็นเงิน 2,035,441.81 บาท ทั้งนี้ กรมการขนส่งทางบกได้รับแจ้งจากองค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ว่ายังไม่ได้รับชำระเงินเพิ่มเติมจากยอดที่ค้างรับแต่อย่างใด ปัจจุบันการดำเนินการฟ้องร้องสมาคมขนส่งสินค้าอยู่ระหว่างการพิจารณาคำฟ้องอุทธรณ์ของทั้งสองฝ่าย ต่อมา	ให้กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีเร่งรัดดำเนินการเรียกร้องให้ผู้กระทำผิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงเรื่องอายุความและประโยชน์ที่รัฐบาลจะพึงได้รับ 1. ให้กรมการขนส่งทางบกติดตามเร่งรัดการดำเนินการหาข้อยุติกับองค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ในการเรียกเก็บเงินค่าตอบแทนจากรายได้ค้างรับจำนวน 20,354,418.11 บาทจากผู้เช่า และในส่วนที่กรมการขนส่งทางบกจะได้รับจากองค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ในอัตราร้อยละ 10 เป็นเงินจำนวน 2,035,441 บาทต่อไป 2. เนื่องจากกรมการขนส่งทางบกบริหารงานมีประสิทธิภาพมากกว่าจ้างองค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ดำเนินการ ประกอบกับรายรับมีแนวโน้มสูงขึ้น ดังนั้น กรมการขนส่งทางบกควรให้ความสำคัญใน

ผลการติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ	ข้อเสนอแนะ
กรมการขนส่งทางบกได้บริหารสถานีขนส่งสินค้าซานเมืองทั้ง 3 แห่งภายหลังสัญญาว่าจ้างองค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์สิ้นสุดลงเมื่อเดือนเมษายนและพฤษภาคม 2546 พบว่า ในช่วงตุลาคม 2546 – กันยายน 2547 มีรายรับสูงกว่ารายจ่าย จำนวน 14,118,511 บาท	การบริหารพื้นที่ส่วนที่เหลือเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5. การติดตามผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงระหว่างปี พ.ศ. 2545 - 2547

5.1 กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี

1) การก่อสร้างท่าเทียบเรือ

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามผลการดำเนินงานก่อสร้างท่าเทียบเรือของกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีจำนวน 4 แห่ง คือ ท่าเทียบเรือเชียงแสน เชียงของ นครพนม และปากคลองจิคราด พบว่า กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี กระทรวงคมนาคม รับผิดชอบในส่วนของการสำรวจออกแบบ พิจารณาความเหมาะสมของสถานที่ก่อสร้าง และก่อสร้างท่าเทียบเรือ โดยไม่ได้รับผิดชอบเรื่องการบริหารจัดการท่าเทียบเรือโดยตรง ทำให้มีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานด้วยกัน เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงส่งผลให้การก่อสร้างเสร็จล่าช้า เมื่อก่อสร้างท่าเทียบเรือแล้วเสร็จยังไม่สามารถบริหารจัดการท่าเทียบเรือได้อย่างสมประโยชน์ตามผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ซึ่งปัจจุบันท่าเทียบเรือดังกล่าวสามารถเปิดให้บริการแล้ว เว้นแต่ท่าเทียบเรือนครพนม เนื่องจากมีปัญหาการก่อสร้างท่าเทียบเรือฝั่งลาวยังไม่แล้วเสร็จ ทำให้การใช้ท่าเทียบเรือนครพนมยังไม่สมประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประเมินผลโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงานอย่างชัดเจน โดยเฉพาะโครงการที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมเช่นท่าเทียบเรือทั้ง 4 แห่ง ดังกล่าว
2. กระทรวงคมนาคมควรนำอุปสรรคที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการก่อสร้าง และความไม่สมประโยชน์จากการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่ก่อสร้างมาเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการลักษณะนี้ในโอกาสต่อไป

2) โครงการก่อสร้างเขื่อน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามโครงการก่อสร้างเขื่อน 2 เขื่อน ดังนี้

2.1 โครงการก่อสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่นบริเวณอ่าวมะขามป้อม กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ก่อนการขอจัดตั้งงบประมาณถึงผลกระทบของโครงการทั้งด้านบวกและด้านลบ ผลการศึกษาพบว่าโดยรวมมีผลกระทบด้านบวก อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวได้ให้กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีติดตามผลกระทบด้านลบไว้ในรายงานผลการศึกษาในเรื่องการกัดเซาะด้านนอกและด้านในเขื่อนภายหลังการก่อสร้างเขื่อนแล้วเสร็จ

2.2 โครงการเขื่อนป้องกันการกัดเซาะที่ชายหาดแสงจันทร์พร้อมปรับพื้นที่ชายฝั่งเพื่อสันทนาการ จังหวัดระยอง เป็นการป้องกันความเสียหายของถนนเลียบริมชายหาดแสงจันทร์ ซึ่งเกิดจากการถมทะเลเพื่อสร้างท่าเทียบเรือและคลังสินค้าบริเวณนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและก่อสร้างเขื่อนกำแพงป้องกันชายฝั่ง (Sea Wall) แบบเสาเข็มคอนกรีตของการนิคมอุตสาหกรรมทำให้เกิดการเปลี่ยนทิศของกระแสน้ำซึ่งส่งผลต่อความเสียหายของถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลที่กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีต้องใช้งบประมาณในการแก้ไขการป้องกันความเสียหายข้างต้นเป็นเงินงบประมาณ 475.25 ล้านบาท โดยยังไม่ได้รับการสนองตอบจากการนิคมอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีควรจัดให้มีการประเมินผลโครงการภายหลังการก่อสร้างเขื่อนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
2. แบบการก่อสร้างเขื่อนควรคำนึงถึงภูมิสถาปัตย์ สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยว
3. ควรพิจารณาแนวทางการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดจากผลกระทบการถมทะเลและสร้างเขื่อนของหน่วยงานอื่นเช่นเดียวกับการนิคมอุตสาหกรรม

3) โครงการจัดหาเรือชุดแบบหัวสว่านขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 28 นิ้ว จำนวน 3 ลำ

คณะกรรมการตรวจสอบได้ตรวจสอบโครงการจัดหาเรือชุดแบบหัวสว่านขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 28 นิ้ว จำนวน 3 ลำ พบว่า การบริหารจัดการโครงการดังกล่าวขาดการบริหารจัดการที่ดีทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการบริหารสัญญา จนเป็นเหตุให้รัฐบาลได้รับความเสียหายมูลค่ากว่า 42.7 ล้านบาทสหรัฐ จากการจ่ายชำระค่าเรือชุดและดอกเบี้ยเงินกู้ยืมโดยมิได้รับมอบเรือชุดตามวัตถุประสงค์หลักในการจัดหาซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการตามกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ

กระทรวงคมนาคมต้องปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการให้เกิดความชัดเจน โปร่งใส ด้วยการรายงานให้สาธารณชนทราบถึงผลการจัดการกับความเสียหายของโครงการดังกล่าว

5.2 กรมการขนส่งทางบก

1) การจัดเก็บภาษีรถยนต์ค้ำชำระ

กรมการขนส่งทางบกได้ดำเนินโครงการเร่งรัดภาษีค้ำชำระตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ เนื่องจากมีภาษีรถยนต์ค้ำชำระจำนวนมากและเป็นเวลานาน โครงการเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2542 และสิ้นสุดเมื่อ 30 กันยายน 2546 ปรากฏว่า ผลการดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดให้จัดเก็บไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของภาษีที่ค้ำชำระ และไม่มีการสำรวจสาเหตุที่แท้จริงของการมีภาษีรถยนต์ค้ำชำระจำนวนมาก ทั้งนี้ ก่อนที่โครงการดังกล่าวจะสิ้นสุดลงได้มีการปรับปรุงมาตรการจัดเก็บภาษีรถยนต์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ซึ่งมีมาตรการจูงใจผู้ค้ำชำระภาษี โดยให้เสียภาษีที่ค้ำชำระเพียง 3 ปี หากมีภาษีค้ำชำระเกิน 3 ปี ได้รับยกเว้นเงินเพิ่ม และขอผ่อนชำระเป็นงวดได้ ปรากฏว่า ยังไม่ทราบผลสัมฤทธิ์ของมาตรการจูงใจดังกล่าว เนื่องจากไม่สามารถสรุปยอดภาษีรถยนต์ค้ำชำระในวันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับและไม่สามารถแยกภาษีที่จัดเก็บตามปกติและภาษีที่จัดเก็บตามมาตรการจูงใจได้ ดังนั้น กรมการขนส่งทางบกได้นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการประมวลผลเพื่อแก้ปัญหาฐานข้อมูลภาษีรถยนต์ค้ำชำระที่ไม่สมบูรณ์เพียงพอ โดยปัจจุบันอยู่ในช่วงการปรับเปลี่ยนระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. กรมการขนส่งทางบกควรทบทวนการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของข้อมูลให้ตรงและครบถ้วนตามความต้องการอย่างชัดเจนก่อนการจัดทำระบบงานคอมพิวเตอร์แล้วเสร็จ เพื่อให้ไม่ให้เกิดค่าใช้จ่ายมากในการแก้ไข และกรมการขนส่งทางบกควรนำข้อมูลทั้งหมดเข้าระบบโดยเร็วที่สุดเมื่อจัดทำระบบงานแล้วเสร็จ เพื่อให้การใช้งานคอมพิวเตอร์เป็นไปอย่างคุ้มค่า
2. กรมการขนส่งทางบกควรหารือกับกระทรวงการคลังโดยเร็วเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการหยุดการรับรู้เงินเพิ่มเป็นรายได้ตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง
3. กรมการขนส่งทางบกควรเร่งปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการ เพื่อไม่ให้มีภาษีค้ำชำระรายใหม่เกิดขึ้นและเพื่อให้ภาษีค้ำชำระรายเดิมลดลงโดยเร็ว

2) โครงการสถานีขนส่งสินค้าขานเมืองกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้กรมการขนส่งทางบกดำเนินโครงการสถานีขนส่งสินค้าขานเมืองกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 3 แห่ง คือ สถานีที่คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สถานีที่เขตร่มเกล้า ลาดกระบัง และสถานีที่พุทธมณฑล ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจในภาพรวม โดยใช้เงินงบประมาณเป็นค่าเวนคืนและค่าก่อสร้างทั้งสิ้น 4,770,482,271.16 บาท กรมการขนส่งทางบกได้จ้างองค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์บริหารกิจการสถานีขนส่งสินค้าขานเมืองทั้ง 3 แห่ง โดยกรมการขนส่งทางบกจะได้รับส่วนแบ่ง

ร้อยละ 10 ของรายได้ก่อนหักรายจ่าย พบว่า องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ได้จ่ายส่วนแบ่ง ร้อยละ 10 เป็นเงิน 2,501,691.08 บาท ให้กรมการขนส่งทางบกแล้ว และยังคงส่วนแบ่งเป็นเงิน 2,035,441.81 บาท ต่อมากรมการขนส่งทางบกได้บริหารกิจการสถานีขนส่งสินค้าสามแห่งทั้ง 3 แห่ง ภายหลังจากสัญญาจ้างสิ้นสุดลง พบว่ามีรายได้สูงกว่ารายจ่ายจำนวน 14,118,511 บาท

ปัญหาการดำเนินการกิจการสถานีขนส่งสินค้าสามแห่ง สรุปได้ ดังนี้

1. กรมการขนส่งทางบกไม่สามารถหาเอกชนมาเป็นผู้ประกอบการสถานีขนส่งสินค้าสามแห่ง ทำให้กรมการขนส่งทางบกต้องดำเนินการเอง
2. ปัจจุบันยังไม่ได้ดำเนินการตามรายงานการศึกษาซึ่งแนะนำให้กำหนดเขตพื้นที่ภายในถนนวงแหวนรอบนอกเป็นเขตพื้นที่ห้ามรถบรรทุกขนาดใหญ่เดินตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้น หากนำมาตราการดังกล่าวมาใช้เมื่อใด สถานีขนส่งสินค้าสามแห่งทั้ง 3 แห่ง จะมีศักยภาพไม่เพียงพอที่จะรองรับความต้องการของผู้ประกอบการขนส่ง
3. ไม่มีการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขในเรื่องผู้ประกอบการและศักยภาพของสถานีขนส่งสินค้าสามแห่งตามข้อ 1 และ 2 ข้างต้นในรายงานการศึกษาคือความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

กรมการขนส่งทางบกควรดำเนินการศึกษาคือความเหมาะสมอย่างเบ็ดเสร็จโดยเร่งด่วน ทั้งนี้ การศึกษาคือความเหมาะสมอย่างเบ็ดเสร็จควรครอบคลุมปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบันและปัญหาที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตด้วย

3) โรงเรียนการขนส่ง

กรมการขนส่งทางบกมีโรงเรียนการขนส่งในความรับผิดชอบ 4 แห่ง คือ ที่กรมการขนส่งทางบก ปทุมธานี เพชรบูรณ์ และชัยภูมิ โดยกำหนดหลักสูตรการศึกษา 3 หลักสูตร คือ หลักสูตรระยะสั้น 10 ชั่วโมง (นอกเวลาราชการ) หลักสูตรระยะยาว 1 เดือน และหลักสูตรระยะยาว 2 เดือน พบว่า ผลการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามที่ควร เนื่องจากไม่มีมาตรการบังคับให้บุคคลที่ขอใบอนุญาตขับรถต้องผ่านการศึกษาจากโรงเรียนการขนส่ง (โรงเรียนสอนขับรถ) ของกรมการขนส่งทางบกหรือเอกชน ประกอบกับโรงเรียนสอนขับรถเอกชนจำนวนมากเรียกเก็บค่าเล่าเรียนไม่สูงมากและมีอุปกรณ์ในการฝึกหัดให้กับผู้เรียนมากกว่า อย่างไรก็ตาม ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนสอนขับรถเอกชนไม่สามารถใช้ผลการศึกษาเป็นหลักฐานในการขอใบอนุญาตขับรถได้แม้มีกฎกระทรวงว่าด้วยการรับรองโรงเรียนสอนขับรถ

ข้อเสนอแนะ

1. กรรมการขนส่งทางบกควรประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความประหยัด และความคุ้มค่าของการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนการขนส่ง (โรงเรียนสอนขับรถ) ที่เปิดดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้มีข้อมูลสำหรับการตัดสินใจปรับปรุงหรือเลิกดำเนินการ
2. กรรมการขนส่งทางบกควรดำเนินการศึกษาความเหมาะสมอย่างเบ็ดเสร็จ เพื่อให้ทราบข้อดีและข้อด้อยของทางเลือกต่างๆ ที่จะช่วยป้องกันและลดอุบัติเหตุด้านการจราจร สำหรับเป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ รวมทั้งแนวทางส่งเสริมให้เอกชนดำเนินการ โรงเรียนสอนขับรถด้วย

5.3 กรรมการขนส่งทางอากาศ

จากการติดตามการบริหารงานของท่าอากาศยาน 4 แห่ง คือ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ชุมพร กระบี่ และอุดรธานี พบว่า ผลการดำเนินการของท่าอากาศยานทั้ง 4 แห่ง ยังไม่สมประโยชน์ เนื่องจากปริมาณเที่ยวบินและผู้โดยสารลดลงภายหลังการก่อสร้างหรือปรับปรุงขยายท่าอากาศยานใหม่ เว้นแต่ท่าอากาศยานกระบี่จำนวนเที่ยวบินและผู้โดยสารเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ปัจจุบันท่าอากาศยานชุมพรได้หยุดให้บริการในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากไม่มีบริษัทสายการบินให้บริการ

คณะกรรมการตรวจสอบได้มีข้อสังเกตว่า การบริหารจัดการท่าอากาศยานของกรรมการขนส่งทางอากาศได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและการเมืองในแต่ละสมัย จึงเป็นผลให้การใช้ท่าอากาศยานไม่สมประโยชน์ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของท่าอากาศยานทั้งผลกระทบด้านบวกและด้านลบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างชัดเจน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้นโยบายทางการเมืองเพียงด้านเดียว

5.4 กรมทางหลวง

1) การบริหารทรัพย์สิน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามเฉพาะการเช่าเครื่องจักร/ยานพาหนะของหน่วยปฏิบัติในส่วนภูมิภาคบางหน่วยงาน พบว่า การใช้งานเครื่องจักรส่วนใหญ่ไม่คุ้มกับค่าเช่าและค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาจำนวนมาก และมีการเช่าเกินกว่าความจำเป็นที่ต้องใช้งาน

2) การจัดเก็บรายได้

สำนักทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการควบคุมและรายงานผล การจัดเก็บรายได้ผ่านทาง “มอเตอร์เวย์” แต่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการจัดเก็บเงินรายได้ดำเนินงานได้เพียงบางส่วนไม่สามารถใช้งานได้ทั้งระบบ ทำให้การจัดเก็บรายได้และนำส่งเงินรายได้คลาดเคลื่อน ซึ่งเป็นความเสี่ยงต่อความเสียหายที่มีนัยสำคัญ คณะกรรมการตรวจสอบ

จึงได้ติดตามการแก้ไขปัญหามาตรการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดจากระบบคอมพิวเตอร์เสียอย่างต่อเนื่อง

3) โครงการก่อสร้างทางหลวง

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามผลการก่อสร้างทางหลวงของกรมทางหลวง ดังนี้

3.1 โครงการก่อสร้างทางหลวงสายกระบี่ – ขนอม กรมทางหลวงสามารถดำเนินการโครงการในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ แต่การใช้ประโยชน์โดยรวมยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยมีพื้นที่ดินว่างเปล่าที่ยังไม่มีการใช้ประโยชน์จำนวน 6,723 ไร่ เนื่องจากการชะลอการก่อสร้างทำที่ขยเรือการวางท่อน้ำมันและระบบสาธารณูปโภคตามมติคณะรัฐมนตรี ดังนั้น กรมทางหลวงควรกำหนดมาตรการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ดินที่ยังมิได้ใช้ประโยชน์ดังกล่าว และควรบริหารจัดการพื้นที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.2 โครงการก่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ตอนอุดรธานี – หนองคาย เป็นโครงการที่กรมทางหลวงเสนอเพื่อขอรับเงินรางวัลในมิติที่ 4 โครงการที่ 1 พบว่า เป็นทางสายที่มีสภาพทางที่สมบูรณ์เหมาะที่จะอำนวยความสะดวกในการเดินทางได้ดี

4) สถานที่บริการทางหลวง (Rest Area)

คณะกรรมการตรวจสอบได้ตรวจเยี่ยมสถานที่บริการทางหลวง 3 แห่ง รายละเอียดปรากฏตามการติดตามการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลของคณะกรรมการตรวจสอบในโครงการสถานที่บริการทางหลวง (Rest Area) หน้า 79

5) การใช้ประโยชน์ของเครื่อง *Falling Weight Deflectometer (FWD)* ในการประเมินสภาพความแข็งแรงของโครงสร้างของแอสฟัลต์คอนกรีต และ *Profilograph* ในการประเมินความเรียบของทาง

เป็นโครงการที่กรมทางหลวงได้เสนอเพื่อขอรับเงินรางวัลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 โดยโครงการดังกล่าวได้ดำเนินการด้วยเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยประมาณ 80 ล้านบาท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2545 ซึ่งเป็นการลงทุนในด้านการวิเคราะห์วิจัยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบำรุงรักษาทางและอาจนำมาใช้เป็นต้นแบบเทคโนโลยีที่ผลิตในประเทศไทย คณะกรรมการตรวจสอบเห็นควรให้มีการประเมินความคุ้มค่าของโครงการและสรุปผลการวิจัยให้ชัดเจน

5.5 กรมทางหลวงชนบท

โครงการก่อสร้างสะพานพระราม 5 (ถนนนครอินทร์) และถนนเชื่อมต่อ

กรมทางหลวงชนบทเป็นผู้รับผิดชอบโครงการก่อสร้างสะพานพระราม 5 (ถนนนครอินทร์) และถนนต่อเชื่อมซึ่งรับโอนมาจากกรมโยธา เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2543 ก่อสร้างแล้วเสร็จและสามารถเปิดใช้การจราจรได้เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2546 โดยใช้งบประมาณก่อสร้าง

ทั้งสิ้น 11,594 ล้านบาท เพื่อบรรเทาและแก้ไขปัญหาการจราจรที่ติดขัดและหนาแน่นบริเวณถนน
เจริญสนิทวงศ์ ถนนรัตนวิเศษ สะพานพระนั่งเกล้า สะพานพระราม 7 และถนนบางกอกน้อย
– นครชัยศรี (ถนนบรมราชชนนี) และพื้นที่ต่อเนื่องซึ่งสามารถระบายการจราจรบริเวณจังหวัดนนทบุรี
เข้าสู่กรุงเทพมหานครตอนใต้โดยไม่ต้องผ่านศูนย์กลางเมืองธุรกิจ

คณะกรรมการตรวจสอบได้ตรวจเยี่ยมโครงการ พบว่า โครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง ซึ่งหากกรมทางหลวงชนบทมีข้อมูลสำหรับการติดตามประเมินผล
โครงการอย่างชัดเจนจะทำให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น ดังนั้น กรมทางหลวงชนบทควรทำการ
ประเมินผลโครงการภายหลังการก่อสร้างแล้วเสร็จของโครงการทุกโครงการอย่างเป็นระบบและ
เป็นไปตามมาตรฐานสากล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาควิชาการประจำกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 - 30 กันยายน 2547

1. ศ.เกษรี	ณรงค์เดช	ประธานกรรมการ
2. ศ.ศักดิ์ดา	ศิริพันธุ์	กรรมการ
3. นายไพโรจน์	สุจินดา	กรรมการ
4. ศ.ดร.ติน	ปรัชญพฤทธิ	กรรมการ
5. ดร.นพ.สุจริต	ศรีประพันธ์	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ติดตามผลการบริหารงบประมาณโดยรวมของกระทรวง
- 2) สอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน
- 3) ติดตามการจัดวางระบบการควบคุมภายใน
- 4) จัดให้มีการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบภายในเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
- 5) สอบทานการพิจารณาความดีความชอบของผู้ตรวจสอบภายใน
- 6) ติดตามผลการปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง
- 7) การประชุมพบปะกับผู้บริหารของกรมต่าง ๆ

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้มีการประชุมร่วมกับผู้บริหาร ผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม และผู้ที่เกี่ยวข้องของกรมต่าง ๆ รวมทั้งประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งสิ้น 11 ครั้ง

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 ติดตามผลการบริหารงบประมาณโดยรวมของกระทรวง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 จำนวน 15,804.26 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายจำนวน 13,023.61 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 82.40 ของงบประมาณที่ได้รับ ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด ส่วนใหญ่เป็นค่าสิ่งก่อสร้าง (งบลงทุน) และค่าจ้างเหมาดำเนินการต่าง ๆ (งบรายจ่ายอื่น) ซึ่งมีอายุสัญญาข้ามปี ต้องกันเงินไว้เบิกเหลือปี ทั้งนี้ มี 2 กรมที่เบิกจ่ายได้ตามเป้าหมาย คือ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2 สอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน

3.2.1 สอบทานแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548

คณะกรรมการตรวจสอบได้มอบนโยบายและแนวทางการวางแผนการตรวจสอบ โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติการตรวจสอบภายในของกรมบัญชีกลาง รวมทั้งให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงและกรม ตลอดจนให้ความสำคัญในการตรวจสอบด้านการดำเนินงาน (Performance Audit) ทั้งนี้ จากการสอบทานแผนการตรวจสอบในภาพรวมของกระทรวง พบว่า เป็นแผนการตรวจสอบด้านการเงิน ด้านการบัญชี และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 72 ของจำนวนหน่วยรับตรวจ และเป็นการตรวจสอบการดำเนินงาน ร้อยละ 28 ของจำนวนหน่วยรับตรวจ อย่างไรก็ตาม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ได้ส่งแผนการตรวจสอบให้คณะกรรมการตรวจสอบ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในซึ่งมีอยู่ 1 คน ได้ไปปฏิบัติงานในตำแหน่งอื่น ทำให้ตำแหน่งว่างลง

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่าเนื่องจากการบริหารภาครัฐแนวใหม่ได้มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก ดังนั้น งานตรวจสอบภายในจึงต้องตรวจสอบด้านการดำเนินงาน (Performance Audit) และตรวจสอบด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากการตรวจสอบด้านการเงิน บัญชี และการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ (Financial & Compliance Audit) แต่เนื่องจากอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในของแต่ละกรมมีเพียง 1 – 2 คน (ยกเว้นกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) และมีการสับเปลี่ยน โยกย้าย ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ครบทุกด้าน จึงเห็นควรรวมผู้ตรวจสอบภายในทุกกรมไว้ที่กระทรวง ขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวง แล้วแบ่งสายงานไปตรวจสอบการปฏิบัติงานของแต่ละกรม ซึ่งจะทำได้สามารถตรวจสอบงานของแต่ละกรมได้ครบทุกด้าน และเป็นอิสระ ทำให้งานมีประสิทธิภาพและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแต่ละคนได้เรียนรู้และเพิ่มประสบการณ์

3.2.2 สอบทานรายงานผลการตรวจสอบ

จากการสอบทานรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม พบว่า

- 1) ผู้ตรวจสอบภายในไม่สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบที่วางไว้ เนื่องจาก
 - มติคณะรัฐมนตรีให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในตรวจสอบงานที่เพิ่มขึ้น เช่น การตรวจสอบการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น
 - การเปลี่ยนแปลงอัตรากำลังผู้ตรวจสอบภายในระหว่างปี

- ผู้ตรวจสอบภายในได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานอื่นที่มีงานตรวจสอบภายใน
- การตรวจสอบตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามมาตรการ 1 และมาตรการ 2 ซึ่งเป็นโครงการเร่งด่วนและมีความสำคัญตามนโยบายของรัฐบาล

2) ผลการตรวจสอบด้านการเงิน งบประมาณ บัญชี และพัสดุ พบว่า ส่วนราชการหลายแห่งยังปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ การแบ่งแยกหน้าที่ยังไม่เหมาะสม การปฏิบัติงานล่าช้า และระบบการควบคุมภายในยังไม่เหมาะสมเพียงพอ เนื่องจากเป็นกระทรวงตั้งใหม่ ยังมีบุคลากรไม่ครบตามกรอบอัตราจ้าง และความรู้ความสามารถของบุคลากรไม่ตรงกับภารกิจที่รับผิดชอบ รวมทั้งผู้มีหน้าที่กำกับดูแลยังไม่ได้ควบคุม ติดตามเร่งรัดการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดเท่าที่ควร ตลอดจนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ยังไม่เพียงพอ ทั้งนี้ ผู้ตรวจสอบภายในได้เสนอแนะให้ส่วนราชการดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ ให้ความสำคัญกับการจัดวางระบบการควบคุมภายในและนำข้อผิดพลาดจากรายงานผลการตรวจสอบไปใช้ในการกำหนดกิจกรรมควบคุมสำหรับการจัดวางระบบการควบคุมภายในให้เหมาะสม

3) การตรวจสอบการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคตามมติคณะรัฐมนตรี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคได้ เนื่องจากอาคารสถานที่ที่ปฏิบัติราชการบางอาคารใช้ร่วมกัน ค่าสาธารณูปโภคจึงใช้การปันส่วนโดยใช้เกณฑ์จากจำนวนข้าราชการ ลูกจ้าง และพื้นที่ใช้งานเป็นตัวกำหนด อุปกรณ์ของบางหน่วยงานมีอายุการใช้งานนาน การใช้งานต้องใช้ปริมาณไฟค่อนข้างมาก นอกจากนี้ได้ใช้ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 เป็นฐานค่าใช้จ่ายสูงสุด (Base Line) ซึ่งเป็นฐานค่อนข้างต่ำ และยังไม่สามารถเก็บรายละเอียดแต่ละเดือนได้ รวมทั้งบางกรมก็มีมาตรการร่วมประหยัดพลังงานและไฟฟ้าอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะ

1. คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง รวบรวมและสรุปข้อบกพร่องผิดพลาดในภาพรวมเวียนแจ้งให้กรมต่าง ๆ ทราบและปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบ และมีความเห็นว่า การกำหนดมาตรการการใช้จ่ายสาธารณูปโภคควรคำนึงถึงการควบคุมเพื่อลดปริมาณหน่วยการใช้แต่ละประเภทสาธารณูปโภคเป็นสำคัญ เนื่องจากอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าบริการต่อหน่วย

2. เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปโดยถูกต้องครบถ้วน ป้องกันข้อผิดพลาด ข้อบกพร่องและความเสียหายอันอาจเกิดขึ้น คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้กลุ่มตรวจสอบภายใน

ระดับกระทรวงจัดทำแบบสอบทานการปฏิบัติงานเวียนให้กรมต่าง ๆ ในสังกัดใช้ในการสอบทานการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

3.3 ติดตามการจัดวางระบบการควบคุมภายใน

จากการสอบทานรายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน คณะกรรมการตรวจสอบพบว่า ส่วนราชการในสังกัดมีการจัดวางระบบการควบคุมภายใน เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ยกเว้น กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ยังมีข้อมูลไม่ครบถ้วนตามแบบที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และไม่ได้แสดงระบบการควบคุมภายในในภาพรวมของกรม ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขแล้ว

3.4 จัดให้มีการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบภายในเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวงจัดฝึกอบรมหลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ให้กับผู้ตรวจสอบภายในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีหัวข้อวิชา ดังนี้

1) การประเมินความเสี่ยงเพื่อการปฏิบัติงานตรวจสอบ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในได้นำแนวคิดการประเมินความเสี่ยงมาใช้ในขั้นตอนการบริหารงานตรวจสอบเพื่อการวางแผนการตรวจสอบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ตรวจสอบภายในมีเกณฑ์ในการพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพแวดล้อม และสามารถจัดลำดับความสำคัญในการวางแผนการตรวจสอบ นอกจากนี้ ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจและบริหารความเสี่ยงได้อีกทางหนึ่งด้วย

2) การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Auditing) เป็นการตรวจสอบเพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานของส่วนราชการว่ามีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด และได้ผลคุ้มค่าหรือไม่ เพียงใด และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงและแนวทางการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

3.5 สอบทานการพิจารณาความดีความชอบของผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงและระดับกรม

คณะกรรมการตรวจสอบเห็นควรให้ปลัดกระทรวงและหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้พิจารณาความดีความชอบแก่ผู้ตรวจสอบภายในก่อนส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบเพื่อสอบทานการประเมินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจากการสอบทานเห็นว่ามีความเหมาะสม

3.6 ติดตามผลการปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนการจัดซื้อจัดจ้างตามประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. 2546 พบว่า มีการดำเนินการล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด เนื่องจากการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ

ของครุภัณฑ์และรูปแบบรายการล่าช้า มีการเรียกสอบราคา/ประกวดราคาหลายครั้ง และมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ก่อสร้าง รวมทั้งเปลี่ยนแปลงรายการ

ข้อเสนอแนะ

ส่วนราชการต้องเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้านก่อนขอตั้งงบประมาณ และเมื่อได้รับงบประมาณแล้ว ควรรีบดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด

3.7 การประชุมพบปะระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้บริหารของกรมต่าง ๆ

3.7.1 สำนักงานบินอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการตรวจสอบได้รับทราบปัญหาการส่งมอบเฮลิคอปเตอร์ว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือถึงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หลายครั้ง เพื่อขอให้ส่งมอบเฮลิคอปเตอร์ เนื่องจากภารกิจด้านการป้องกันรักษาป่าและดับไฟป่าได้โอนมาสังกัดกระทรวงทรัพยากรฯ แล้ว แต่ยังไม่มีการส่งมอบเฮลิคอปเตอร์ ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากรฯ ได้นำเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2547 ให้จัดตั้งองค์การฝนหลวงและการบินเกษตรขึ้น โดยให้กระทรวงเกษตรฯ เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบเครื่องเฮลิคอปเตอร์ และให้กระทรวงทรัพยากรฯ ทำแผนขอใช้ โดยมอบให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาถวายพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชน และมอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับไปพิจารณาจัดระบบครอบครอง ดูแล บำรุงรักษา แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการตรวจสอบเห็นด้วยกับการที่กระทรวงทรัพยากรฯ ควรมีเฮลิคอปเตอร์เป็นของตนเอง และในระหว่างที่ดำเนินการขอร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การฝนหลวงฯ สำนักงานบินอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติควรทำหนังสือถึงสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อชี้แจงเหตุผล ปัญหาอุปสรรค และความจำเป็นที่ต้องมีเฮลิคอปเตอร์ดังกล่าวด้วย

3.7.2 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

คณะกรรมการตรวจสอบได้รับทราบผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ดังนี้

1) การตัดโอนภารกิจตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เพื่อให้มีการแบ่งกลุ่มภารกิจชัดเจนและไม่เกิดปัญหาภารกิจซ้ำซ้อนนั้น ในทางปฏิบัติยังมีการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนกันอยู่ระหว่างกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและกรมประมง คือ การโอนภารกิจด้านการอนุรักษ์ การโอนภารกิจกองประมงทะเล (ด้านการวิจัย) และภารกิจด้านการฟื้นฟูทรัพยากร ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบ คือ

- การสิ้นเปลืองงบประมาณ
- ขาดผู้รับผิดชอบหลัก
- เกิดความสับสนในกระบวนการทั้งในด้านประชาชนผู้ใช้ทรัพยากรและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
- ทำให้ยากต่อการวัดผลการปฏิบัติงาน
- การบริหารจัดการขาดประสิทธิภาพ ทรัพยากรต่าง ๆ ต้องกระจายออกไป
- ก่อให้เกิดผลเสียหายทางเศรษฐกิจ อาจถูกกีดกันทางการค้า

ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. และได้มีการประชุมร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. และกรมประมง โดยมีข้อสรุปให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเจรจาตกลงกับกรมประมงเกี่ยวกับปัญหาด้านการอนุรักษ์และการศึกษาวิจัย

2) บุคลากรที่โอนมายังขาดความรู้ความสามารถ เนื่องจากอัตรากำลังไม่สอดคล้องกับภารกิจของกรม ทำให้ใช้เวลาในการพัฒนาบุคลากร

3) ได้รับโอนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ไม่ครบตามภารกิจ และส่วนใหญ่อยู่ในสภาพชำรุด

ข้อเสนอแนะ

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรนำเสนอแนวทางแก้ไข ปัญหาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ
2. เนื่องจากอัตรากำลังมีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับหน้าที่ความรับผิดชอบ จึงควรมีการสำรวจข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน
3. ควรสร้างจิตสำนึกในทุกระดับของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยกรมเป็นผู้กำหนดนโยบายและประสานงานกระตุ้นให้ชุมชนกระทำ
4. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายและบทลงโทษให้แก่ชุมชน เพื่อป้องกันการบุกรุกหรือสร้างความเสียหายแก่ทรัพยากร
5. ควรให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

3.7.3 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

คณะกรรมการตรวจสอบได้รับทราบข้อมูลและปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1) การบุกรุกพื้นที่ป่า ผู้บุกรุกมีทั้งราษฎรและผู้มีอิทธิพล ทำให้การแก้ปัญหาเป็นไปด้วยความยากลำบาก เจ้าหน้าที่มักถูกข่มขู่ ทำร้าย และส่วนใหญ่ผู้บุกรุกจะอ้างว่าไม่ทราบ แนวเขต นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณที่ได้รับน้อยกว่าปริมาณงานที่ต้องรับผิดชอบ

2) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ ดูแลรักษา และรณรงค์สร้างจิตสำนึกของประชาชน จัดให้มีการอบรมเยาวชนโดยใช้โรงเรียนและอุทยานเป็นศูนย์กลาง โดยฝึกให้ช่วยแนะนำนักท่องเที่ยว และดูแลสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ได้จัดทำหนังสือ/เอกสารเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ เช่น คู่มือการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หนังสือ “ที่สุดของอุทยาน” เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ควรขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตที่ชัดเจนเพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าให้เพียงพอกับการกีดกันที่รับผิดชอบ

2) ควรเผยแพร่ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรในรูปแบบ CD แสตมป์ โปสเตอร์ และโปสการ์ด เพื่อใช้ในการเรียนการสอน เผยแพร่ อบรม และประชาสัมพันธ์แก่เยาวชนและประชาชนให้ทราบถึงโทษของการบุกรุก และควรหาวิธีป้องกันมิให้ชาวต่างชาติมาทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ และป้องกันมิให้เกิดการจารกรรมทางวิชาการซึ่งอาจแทรกมาในรูปของนักวิจัย อีกทั้งควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดี

3.7.4 กรมทรัพยากรน้ำ

คณะกรรมการตรวจสอบได้รับทราบข้อมูลและปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ คือ ไม่สามารถควบคุมปริมาณน้ำได้ ทำให้เกิดน้ำท่วมและน้ำแล้ง ปัญหาคุณภาพน้ำต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และปัญหาการขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำ

2) เนื่องจากหน้าที่ความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำไม่ค่อยชัดเจน ทำให้มีปัญหาในการขอบประมาณและได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถนำกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไปสู่การปฏิบัติได้

ข้อเสนอแนะ

1) กรมทรัพยากรน้ำควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรให้มีการประชุมหารือร่วมกันในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ เพื่อให้มีความชัดเจนในเรื่องปริมาณงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา การดำเนินงาน งบประมาณ และบุคลากร

2) ในอนาคตปัญหาเรื่องน้ำบริโภคจะเป็นปัญหาใหญ่ของโลก กรมทรัพยากรน้ำควรเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในการส่งเสริม อนุรักษ์ และป้องกัน โดยการพัฒนาสร้างจิตสำนึกของประชาชน และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนด้วยการสนับสนุนกิจกรรมด้านเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนดูแลป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้ การสร้างจิตสำนึกควรเริ่มตั้งแต่เด็ก

3) ควรสร้างระบบฐานข้อมูลของน้ำทั่วประเทศ (Database)

4) ควรหาวิธีที่จะใช้ประโยชน์จากน้ำให้มากขึ้น และมีการสำรวจพัฒนาคุณภาพของน้ำ เพื่อส่งเสริมด้านการตลาด รวมทั้งหาวิธีให้มีการใช้ประโยชน์จากพลังงานน้ำผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อใช้ทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งจะช่วยลดมลพิษได้

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานโดยรวม

คณะกรรมการตรวจสอบเห็นควรให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการดังนี้

1. แจ้งให้ทุกส่วนราชการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบที่วางไว้
2. แจ้งให้ทุกส่วนราชการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในอย่างเคร่งครัด และให้มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
3. แจ้งให้ทุกส่วนราชการเร่งจัดหาบุคลากรให้ครบตามกรอบอัตรากำลัง และอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
4. แจ้งให้ทุกส่วนราชการสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับได้รับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน
5. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมผู้บริหารของทุกกรมเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง ซึ่งผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอและปรับเปลี่ยนการควบคุมภายในให้เหมาะสม

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

- | | | |
|----------------|-----------|---------------|
| 1. นายอนุภาพ | สุนอนันต์ | ประธานกรรมการ |
| 2. นายอัศวิน | คงสิริ | กรรมการ |
| 3. นางสาวกัญญา | สินสกุล | กรรมการ |

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ติดตามการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวงด้านการตรวจสอบภายใน
- 2) สอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบ
- 3) ประเมินประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน
- 4) ติดตามการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการที่มีความเสี่ยง

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้มีการประชุมร่วมกับผู้บริหารกระทรวงและกรมต่างๆ ผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 ครั้ง เพื่อรับทราบนโยบาย ติดตามผลการดำเนินงาน ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางการตรวจสอบ ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่ตรวจพบจากการตรวจสอบ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 ติดตามการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวงด้านการตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามการดำเนินงานในภาพรวมของกระทรวงด้านการตรวจสอบภายในประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 พบว่า หน่วยงานหลักในสังกัดกระทรวง 3 หน่วยงาน คือ กรมไปรษณีย์โทรเลข กรมอุตุนิยมวิทยา และสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่มีระบบการตรวจสอบภายในอยู่แล้วก่อนโอนมาสังกัดกระทรวง จึงไม่มีปัญหาในการปฏิบัติงาน แต่สำนักงานปลัดกระทรวงเป็นหน่วยงานตั้งใหม่ จึงยังไม่มีอัตรากำลังของผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม มีเพียงอัตรากำลังของผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวง จำนวน 3 อัตรา และใช้ระยะเวลานานในการบรรจุแต่ละอัตรา ปัจจุบันจึงบรรจุได้เพียง 2 อัตรา ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงต้องทำหน้าที่ในฐานะระดับกระทรวงและระดับกรมควบคู่กัน ดังนั้น

ความไม่เพียงพอของอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในดังกล่าวได้ส่งผลให้คณะกรรมการตรวจสอบไม่สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มที่ การปฏิบัติงานส่วนใหญ่จึงเป็นการติดตามผลการตรวจสอบจากรายงานของผู้ตรวจสอบภายใน รวมทั้งยังไม่มี การประเมินผลการตรวจสอบภายในโดยรวมของกระทรวง หากแต่เป็นเพียงการติดตามผลการดำเนินงานตรวจสอบภายในและแนะนำให้แก้ไขข้อบกพร่องที่ตรวจพบ เนื่องจากแต่ละหน่วยงาน อยู่ระหว่างการปรับปรุงมาตรฐานการควบคุมภายในและประเมินความเสี่ยงของการควบคุมภายใน ตามระเบียบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน นอกจากนี้ ต้องเลื่อนการจัดการฝึกอบรมด้านการติดตามการดำเนินงานโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ไปจัดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548

ข้อเสนอแนะ

กระทรวงควรให้ความสำคัญและเร่งเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในของหน่วยงานต่างๆ ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอไว้ และจัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคที่ต้องรับผิดชอบงานด้านการตรวจสอบและควบคุมภายใน รวมทั้งฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในให้มีความรู้ในด้านการประเมินผลแผนงานและโครงการ เพื่อให้สามารถติดตามผลการดำเนินงานโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ประเมินประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามความคืบหน้าการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายในตามระเบียบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พบว่า สำนักงานปลัดกระทรวง กรมไปรษณีย์โทรเลข กรมอุตุนิยมวิทยา และสำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการวางระบบควบคุมภายใน และจัดส่งให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเรียบร้อยแล้ว และจะประเมินผลระบบการควบคุมภายในและปรับปรุงระบบการควบคุมภายในดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม 2547

3.3 ติดตามการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการที่มีความเสี่ยง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามประเมินผลการตรวจสอบการดำเนินงานในโครงการที่มีความเสี่ยง โดยได้กำหนดโครงการให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในแต่ละหน่วยงานติดตามผลการดำเนินงาน ดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวง จำนวน 5 โครงการ คือ

- 1) โครงการศึกษาวิจัยออกแบบสร้างอุปกรณ์สื่อสาร ระบบ KA-BAND
- 2) โครงการจัดทำแผนแม่บทพัฒนากิจการอวกาศ
- 3) โครงการ E-Citizen ระยะที่ 1 และ 2
- 4) โครงการพัฒนาโปรแกรม MIS
- 5) โครงการปรับปรุงระบบงานบุคลากร (เพิ่มเติม)

กรมอุตุนิยมวิทยา จำนวน 1 โครงการ คือ โครงการอุตุนิยมวิทยาการบินสำหรับท่าอากาศยานสากลกรุงเทพฯ แห่งที่ 2 (สุวรรณภูมิ)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ จำนวน 2 โครงการ คือ

- 1) โครงการจัดทำระบบข้อมูลสถิติระดับท้องถิ่น
- 2) โครงการสำรวจสถานะเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2547

ผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในส่วนใหญ่ยังไม่มีผลการตรวจสอบที่ชัดเจนในด้านประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ คงเป็นเพียงการรายงานความคืบหน้าของแต่ละโครงการ ซึ่งส่วนใหญ่ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานโครงการเป็นงานใหม่สำหรับเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการตรวจสอบได้เข้าตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการอุตุนิยมวิทยาการบินสำหรับท่าอากาศยานสากลกรุงเทพฯ แห่งที่ 2 (สุวรรณภูมิ) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิในเดือนกรกฎาคม 2547 พบว่า มีความเสี่ยงสูงที่การติดตั้งเครื่องมือของโครงการจะไม่ได้แล้วเสร็จตามกำหนด เพราะต้องเสียเวลาการก่อสร้างอาคารของบริษัทยูทียูการบิน ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานให้รัฐมนตรีว่าการและปลัดกระทรวงทราบแล้ว เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2547

4. ความเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ

คณะกรรมการตรวจสอบเห็นว่าหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการตามที่กระทรวงการคลังได้กำหนดขึ้นนั้น หากสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนจะเกิดผลดีต่อระบบการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายในของส่วนราชการเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ จำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของหน่วยตรวจสอบภายในและมีการกำหนดให้สายงานตรวจสอบภายในเป็นสายงานวิชาชีพที่มีความก้าวหน้าตามแนวทางการพัฒนางานตรวจสอบภายในที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2545

กระทรวงพลังงาน

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงพลังงาน

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 - 30 สิงหาคม 2547

- | | | |
|---------------|--------------|---------------|
| 1. นพ. บรรลุ | ศิริพานิช | ประธานกรรมการ |
| 2. นายเศรษฐพร | คูศรีพิทักษ์ | กรรมการ |
| 3. นายสุเมธี | ศรีสุชาติ | กรรมการ |

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 กันยายน 2547 - 30 กันยายน 2547

- | | | |
|--------------|-----------|---------------|
| 1. นพ. บรรลุ | ศิริพานิช | ประธานกรรมการ |
| 2. นายสุเมธี | ศรีสุชาติ | กรรมการ |

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ติดตามการบริหารและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวง
- 2) สอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน
- 3) สอบทานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน
- 4) ประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
- 5) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้เข้าพบปลัดกระทรวงเพื่อหารือเกี่ยวกับการกำหนดให้ทุกส่วนราชการมีผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม และได้ประชุมหารือร่วมกับผู้บริหารของส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อชี้แจงถึงความจำเป็นในการมีผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม พร้อมทั้งขอรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบและข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการที่สำคัญ ๆ ของส่วนราชการ นอกจากนี้ คณะกรรมการตรวจสอบยังได้ประชุมร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวง และเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งสิ้น 8 ครั้ง ตลอดจนได้ตรวจเยี่ยมดูงานหน่วยงานในส่วนภูมิภาค จำนวน 1 ครั้ง

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 ติดตามการบริหารและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวง

กระทรวงพลังงานได้รับงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2547 จำนวน 1,557.84 ล้านบาท (รวมงบกลาง) ประกอบด้วยงบประจำ 873.98 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 56 และงบลงทุน 683.86 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 44 จากการติดตามผลการเบิกจ่ายเงินในภาพรวมพบว่า มีการเบิกจ่ายเงินถึงสิ้นเดือนกันยายน 2547 รวมเป็นเงิน 1,326.32 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 85.1 ของงบประมาณที่ได้รับ โดยจากส่วนราชการ 5 แห่ง มีเพียง 3 แห่ง ที่มีการเบิกจ่ายเงินสูงกว่าเป้าหมายที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับงบลงทุนมีการเบิกจ่ายรวม 520.84 ล้านบาท หรือ ประมาณร้อยละ 75.6 ของงบลงทุนที่ได้รับ ซึ่งทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพลังงานมีการเบิกจ่ายงบลงทุนได้สูงกว่าเป้าหมายที่คณะกรรมการกำหนด

ทั้งนี้ การเบิกจ่ายที่ล่าช้ามีสาเหตุจาก การจัดซื้อจัดจ้างล่าช้าไม่เป็นไปตามแผน และการขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินในการดำเนินโครงการก่อสร้างในเขตป่าสงวนแห่งชาติล่าช้า เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ในการอนุมัติการขอใช้ที่ดินของกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ นอกจากนี้โครงการก่อสร้างบางโครงการไม่สามารถดำเนินการในพื้นที่ได้ เนื่องจากติดอุปสรรค รวมทั้งการโอนเปลี่ยนแปลงรายการในปีงบประมาณ 2547 จากเงินงบประมาณเหลือจ่ายเพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ ส่วนใหญ่ดำเนินการโอนในเดือนกันยายน 2547 ทำให้บางรายการจัดซื้อแล้วแต่เบิกจ่ายไม่ทันภายในวันที่ 30 กันยายน 2547 เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตรวจสอบภายในควรติดตามผลการใช้จ่ายเงินตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ โดยติดตามเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส เพื่อให้ทราบว่ามีการดำเนินการล่าช้ากว่าแผนและเกิดจากสาเหตุใดคณะกรรมการตรวจสอบจะได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขได้ทันกาล

3.2 สอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน

3.2.1 แผนการตรวจสอบ

แผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 มีวัตถุประสงค์ ขอบเขต การตรวจสอบสอดคล้องกัน และครอบคลุมหน่วยรับตรวจทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุ การดำเนินงาน การควบคุมภายใน การปฏิบัติงานตามข้อกำหนด กฎหมายและระเบียบ สำหรับแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ 2548 นั้น คณะกรรมการตรวจสอบกำหนดนโยบายและแนวทางการตรวจสอบให้ผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุ และการตรวจสอบการดำเนินงานให้พิจารณาเลือกตรวจเฉพาะโครงการที่สำคัญ มีวงเงินงบประมาณสูงหรือมีความเสี่ยงสูง

3.2.2 รายงานผลการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานรายงานผลการตรวจสอบของกลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) การปฏิบัติงานตรวจสอบ

เนื่องจากส่วนราชการจำนวน 5 แห่ง ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวง กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กรมธุรกิจพลังงาน กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน และสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ยังไม่มีผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม ดังนั้น ผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงจึงปฏิบัติงานตรวจสอบแทนไปพลางก่อน จนกว่าสำนักงาน ก.พ. จะกำหนดอัตราค่าจ้างผู้ตรวจสอบภายในให้ โดยการตรวจสอบได้เน้นทางด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ทั้งนี้ ผู้ตรวจสอบภายในไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนการตรวจสอบที่กำหนด เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอและความล่าช้าในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล

ข้อเสนอแนะ

1. ส่วนราชการต่าง ๆ ควรพิจารณาเกลี้ยอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายในไปพลางก่อน ในระหว่างที่สำนักงาน ก.พ. ยังพิจารณาเรื่องการกำหนดอัตราค่าจ้างผู้ตรวจสอบภายในไม่เสร็จ
2. ควรสนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาศักยภาพ และทักษะ สำหรับการตรวจสอบการดำเนินงานให้มากขึ้น

2) การรายงานผลการตรวจสอบ

2.1) การปฏิบัติงานการเงิน การบัญชี และการพัสดุ พบว่า การปฏิบัติงานส่วนใหญ่ถูกต้องตามกฎระเบียบข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แต่จะมีข้อผิดพลาดบ้างในหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ซึ่งมีอัตราข้าราชการที่ปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุไม่เพียงพอ และบุคลากรที่มีอยู่ยังขาดความชำนาญในงานด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุ

ข้อเสนอแนะ

ควรพิจารณาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี และการพัสดุในหน่วยงานส่วนภูมิภาค เพื่อลดความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานผิดพลาด

2.2) การบริหารการพัสดุ

จากรายงานของผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงที่มีข้อตรวจพบเรื่องการบริหารการพัสดุของสำนักงานพลังงานภูมิภาคที่ 3 จังหวัดชลบุรี คณะกรรมการตรวจสอบจึงได้เดินทางไปตรวจเยี่ยม ซึ่งพบว่า สำนักงานพลังงานภูมิภาคที่ 3 ตั้งอยู่บนเนื้อที่ประมาณ 24 ไร่เศษ

ประกอบด้วยอาคารสำนักงานและอาคารอื่น รวมพื้นที่ใช้สอยประมาณ 6,524 ตารางเมตร ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งของสำนักงานพลังงานภูมิภาคที่ 3 และสำนักงานธุรกิจพลังงานพื้นที่ 3 โดยทั้ง 2 หน่วยงานมีข้าราชการประมาณ 24 คน จึงทำให้มีห้องที่ยังไม่ได้ใช้งานอยู่หลายห้อง ทั้งห้องประชุมขนาดใหญ่ ความจุ 150 ที่นั่ง 70 ที่นั่ง และ 30 ที่นั่ง และห้องพักสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม รวมทั้งอาคารขนาดเล็กอีก 2 หลัง นอกจากนี้ ยังมีครุภัณฑ์ชำรุดไม่สามารถใช้งานจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะ

1. กระทรวงควรพิจารณาแก้ไขการใช้อาคาร สิ่งก่อสร้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่มีอยู่ให้คุ้มค่า หรือพิจารณาให้เอกชนหรือรัฐวิสาหกิจที่มีความจำเป็นหรือต้องการเช่า เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า
2. ควรสำรวจครุภัณฑ์ที่ชำรุดรวมทั้งครุภัณฑ์ที่ไม่มีการใช้งาน เพื่อพิจารณาจัดจำหน่ายจ่ายโอนต่อไป

2.3) การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 ซึ่งกำหนดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ และลดการจ่ายค่าสาธารณูปโภคร้อยละ 5 ต่อปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป และภายในระยะเวลา 5 ปี ต้องลดลงให้ได้ร้อยละ 25 โดยใช้ค่าสาธารณูปโภคที่จ่ายจริงปีงบประมาณ 2546 เป็นฐาน โดยให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อติดตามและรายงานสถานการณ์การใช้สาธารณูปโภค ซึ่งส่วนราชการบางแห่งยังไม่ได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในควรติดตามผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีของส่วนราชการต่างๆ และรายงานสถานการณ์การใช้และผลการประหยัดค่าสาธารณูปโภคให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบเป็นระยะๆ

3.3 สอบทานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานการดำเนินการจัดวางระบบการควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 พบว่า ทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงพลังงานได้จัดวางระบบการควบคุมภายในเสร็จเรียบร้อยแล้วและรายงานความคืบหน้าของการจัดวางระบบให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบแล้ว

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารส่วนราชการต่าง ๆ ควรเร่งรัดให้มีการปฏิบัติตามระบบที่ได้จัดวางไว้และรายงานผลการประเมินความเพียงพอ และประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในตามระเบียบ คตง. ข้อ 6 ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2547 โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะช่วยดูแลและให้ข้อเสนอแนะต่อ

กลุ่มตรวจสอบภายในในเรื่องความเสี่ยง วิธีบริหารความเสี่ยง ว่าระบบที่วางไว้สามารถลดหรือป้องกันความเสี่ยงได้หรือไม่

3.4 ประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อปรึกษาหารือและขอรับข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยเฉพาะเรื่องระบบการควบคุมภายในที่สำคัญ รวมทั้งรับทราบรายงานผลการตรวจสอบข้อทุจริตหรือข้อบกพร่องที่ตรวจพบ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาความเหมาะสมและความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้ข้อสังเกต เรื่องความเสี่ยงจากตัวบุคลากรด้านการเงินการบัญชี การจำหน่ายบัญชีทรัพย์สินออกเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตรวจสอบภายในควรนำข้อสังเกตดังกล่าวของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไปพิจารณาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และควรส่งรายงานผลการตรวจสอบของกรมต่างๆ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบ และประสานขอคำปรึกษากับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกรณีมีปัญหาในการตรวจสอบ

3.5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้ตรวจสอบภายในควรให้ความสนใจและตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องรู้เรื่องหลักการวิธีการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลแบบใหม่ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ การบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) เป็นต้น เพื่อใช้กำหนดแนวทางการตรวจสอบ

กระทรวงพาณิชย์

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงพาณิชย์

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

1. นายสุกรี	แก้วเจริญ	ประธานกรรมการ
2. ศ.ดร.นราศรี	ไววนิชกุล	กรรมการ
3. ดร.บุญญรักษ์	นิงสานนท์	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวง
- 2) การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน
- 3) การตรวจสอบการเงินการบัญชี และการจัดซื้อจัดจ้าง
- 4) การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด
- 5) การตรวจสอบการดำเนินงาน
- 6) การติดตามการดำเนินงานครั้งก่อน

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมหารือกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมและระดับกระทรวง รวม 7 ครั้ง และได้ตรวจเยี่ยมหน่วยงานในจังหวัดสงขลา

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 การบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวง

3.1.1 การบริหารเงินงบประมาณ

การเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2547 ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ 8 หน่วยงาน มีจำนวนทั้งสิ้น 4,024.638 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 86.58 ของเงินงบประมาณที่ได้รับ และมีการกักเงินไว้เบิกเหลือปีจำนวน 344.266 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.84 ของเงินงบประมาณที่ได้รับ มีเพียงกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่มีการเบิกจ่ายเป็นไปตามเป้าหมายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

3.1.2 การบริหารงานหน่วยงานในส่วนภูมิภาค

คณะกรรมการตรวจสอบได้ตรวจเยี่ยมหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ณ จังหวัดสงขลา พบว่า มีการประสานงานร่วมมือกันเป็นอย่างดีระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ แต่มีข้อจำกัด

ด้านสถานที่ปฏิบัติงานในอาคารสำนักงานพาณิชย์จังหวัด อัตรากำลัง ยานพาหนะ และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมทั้งระบบจัดการด้านสารสนเทศระหว่างหน่วยงานในสังกัดในจังหวัดสงขลา

3.1.3 การบริหารงานหน่วยงานในต่างประเทศ

จากการสอบถามพบว่า ผู้ตรวจสอบภายในของกรมส่งเสริมการส่งออกได้ตรวจสอบหน่วยงานในต่างประเทศ จำนวน 2 แห่ง เพื่อการปฏิบัติงานด้านการเงินการบัญชี การบริหารงาน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ปรากฏดังนี้

1) สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครคุนหมิง พบว่า มีข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. มีพื้นที่ในความรับผิดชอบค่อนข้างมาก เป็นจำนวน 11 มณฑล แต่มีข้าราชการ 2 อัตรา และลูกจ้างชั่วคราว 2 อัตราซึ่งเป็นผู้ช่วยดำเนินการด้านภาษาท้องถิ่น และพนักงานขับรถยนต์ ทำให้ไม่คล่องตัวในการออกไปปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ และการประสานงานกับสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศอื่น ๆ ในประเทศจีนด้วยกัน

2. การปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการส่งเสริมการส่งออกของสำนักงานส่วนใหญ่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด แต่ไม่สามารถวัดมูลค่าการส่งออกของแต่ละโครงการได้

2) สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงฮานอย พบว่า มีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานดังนี้

1. ครุภัณฑ์โดยส่วนใหญ่มีสภาพเก่าและชำรุด ไม่สามารถใช้งานได้ และการตกแต่งอาคารสถานที่ไม่เหมาะสมเพียงพอที่จะให้บริการแก่นักธุรกิจและผู้มาใช้บริการ

2. การจัดเก็บข้อมูล การเรียกใช้ และการใช้งานจากระบบ Intranet และ Internet มีความล่าช้าและไม่คล่องตัว เนื่องจากอุปกรณ์ไม่ทันสมัยเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

1. กรมส่งเสริมการส่งออกควรเพิ่มกรอบอัตรากำลังของลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่งผู้ช่วยดำเนินการอีก 1 อัตรา ณ สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครคุนหมิง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานด้านส่งเสริมการส่งออกของไทยไปยังประเทศจีนซึ่งเป็นตลาดใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามงาน/โครงการส่งเสริมการส่งออก

2. กรมส่งเสริมการส่งออกควรจัดสรรงบประมาณ จัดหาครุภัณฑ์สำนักงาน และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติงานของสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงฮานอย

3. เนื่องจากหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ณ จังหวัดสงขลา มีขอบเขตงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบมาก และต้องปรับวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการบริหารงานแบบบูรณาการ (CEO) ซึ่งไม่สอดคล้องกับอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ จึงควรปรับปรุงแก้ไขโดยจัดสรรงบประมาณและอัตรากำลังให้เหมาะสมกับปริมาณงาน และควรกำหนดให้มีแผนงานหลักในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ โดยพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและบริหารจัดการให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด

3.2 การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน

3.2.1 การควบคุมภายใน

จากการสอบทานรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน มีประเด็นข้อตรวจพบดังนี้

1) กรมการประกันภัย

1. คณะกรรมการตรวจรับและตรวจสอบพัสดุยังปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบพัสดุ มีการมอบหมายให้บุคคลเดียวรับผิดชอบงานตั้งแต่การจัดซื้อ การตรวจรับ การเบิกจ่ายเงิน และการรักษาดูแลพัสดุ นอกจากนี้ การจัดทำทะเบียนคุมพัสดุไม่เป็นปัจจุบัน

2. การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกฎ ระเบียบ/แนวปฏิบัติ ได้แก่ ไม่มีรายงานผลการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ และการประเมินผลและรายงานผลการฝึกอบรม รวมทั้งไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมรับจ่ายใบเสร็จรับเงิน

3. เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานส่วนภูมิภาคขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎ/ระเบียบหรือแนวปฏิบัติ เช่น ขาดการสอบทานความครบถ้วนของหลักฐาน การควบคุมการใช้เกณฑ์ เป็นต้น

2) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

1. เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์มีจำนวนน้อยและโปรแกรมควบคุมความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลยังไม่เพียงพอ

2. สำนักงานพัฒนาการค้าจังหวัด จำนวน 36 จังหวัด มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎระเบียบ/แนวปฏิบัติ เช่น การจ้างเหมาบริการ การใช้รถ การเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

3) กรมการค้าภายใน

1. การใช้รถส่วนกลางและรถของกองทุนปูนซีเมนต์สร้างยุ่งฉาง รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่าง ๆ กรณีจำเป็นเร่งด่วน ยังปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2. บางหน่วยงานซื้อวัสดุสำนักงานเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ...

3. สำนักงานการค้าภายในจังหวัด จำนวน 10 แห่ง มีการบันทึกเงินทอน และจัดทำทะเบียนคุมวัสดุไม่ถูกต้อง

4) กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

1. กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างไว้เพียงวิธีเดียว คือ วิธีตกลงราคา

2. ขาดการตรวจสอบสัญญาให้ถูกต้องก่อนลงนาม

3. สำนักงานในต่างประเทศ จำนวน 22 แห่ง มีการเบิกค่าใช้จ่ายเกินสิทธิ และจัดทำงบเดือนและใบสำคัญคู่จ่ายล่าช้า

ทั้งนี้ ขอบการร้องดังกล่าวส่วนใหญ่มีสาเหตุจากขาดการแบ่งแยกหน้าที่ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านอัตราค่าจ้างและการเปลี่ยนแปลงโยกย้าย และขาดความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบ รวมทั้งขาดทักษะในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ส่วนราชการควรจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎ ระเบียบ และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี

2. จัดอบรมเพื่อสร้างทัศนคติให้กับหัวหน้าส่วนราชการในส่วนภูมิภาคดูแลและสอบทานการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

3. ควรพิจารณาถึงคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังและการพัสดุในส่วนภูมิภาคให้เหมาะสมกับตำแหน่งสายงาน เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดข้อผิดพลาด

4. ผู้บริหารควรให้ความสนใจกำกับดูแล และติดตามประเมินผลระบบการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้มากขึ้น โดยเฉพาะหน่วยงานในส่วนภูมิภาคและในต่างประเทศ

3.2.2 การตรวจสอบภายใน

จากการสอบทานรายงานผลการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบพบว่า

1. เนื้อหาของรายงานส่วนใหญ่เป็นเรื่องการตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุ การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนดของทางราชการ และการติดตามผลความคืบหน้าของการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ

2. ในรายงานผลการตรวจสอบของแต่ละกรมมีเนื้อหาสาระค่อนข้างแตกต่างกัน โดยเฉพาะการตรวจสอบการดำเนินงาน และบางกรมไม่มีประเด็นข้อตรวจพบที่เป็นสาระสำคัญ

นอกจากนี้ ยังขาดการวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อบกพร่องซ้ำ ๆ แบบเดิม และขาดการประเมินการใช้ทรัพยากรในเรื่องความประหยัดและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ สาเหตุของปัญหาดังกล่าวมาจาก

1. ผู้ตรวจสอบภายในไม่มีความพร้อมทางด้านอัตราค่าจ้าง ความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ รวมทั้งการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารทางด้านความเป็นอิสระ งบประมาณ และการสร้างขวัญกำลังใจในความก้าวหน้าของสายงานวิชาชีพ

2. ผู้ตรวจสอบภายในไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อตรวจพบที่สำคัญและให้ข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระ

3. หัวหน้าส่วนราชการบางแห่งยังไม่เข้าใจ และไม่เห็นประโยชน์และความสำคัญของงานตรวจสอบภายในเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

1. ฝ่ายบริหารควรให้ความสำคัญและยอมรับ รวมทั้งให้การสนับสนุน การปฏิบัติงานทั้งทางด้านโครงสร้างอัตราค่าจ้าง การพัฒนาความรู้ความสามารถ ความอิสระ และงบประมาณของกลุ่มตรวจสอบภายในอย่างต่อเนื่อง

2. ฝ่ายบริหารของแต่ละหน่วยงานควรใช้ผู้ตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือช่วยในการติดตามและประเมินการปฏิบัติงานของส่วนงานต่าง ๆ เพื่อเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการที่จะทำให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามเป้าหมาย

3.3 การตรวจสอบการเงินการบัญชี และการจัดซื้อจัดจ้าง

3.3.1 การเงินการบัญชี

จากการสอบทานรายงานผลการตรวจสอบพบประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

1) กรมการประกันภัย มีพัสดุลงเหลือขาด/เกินบัญชี และยังมีการเบิกค่าใช้จ่ายและบันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง

2) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

1. การรับชำระค่าธรรมเนียมด้วยคอมพิวเตอร์ ยังมียอดรวมเงินในรายงานใบส่งคลาดเคลื่อนกับรายงานใบเสร็จรับเงิน

2. สำนักงานพัฒนาการค้าจังหวัด จำนวน 36 จังหวัด มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับงานไม่ถูกต้อง และไม่แต่งตั้งกรรมการตรวจรับงาน รวมทั้งมีการเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเกินสิทธิ

3) กรมการค้าภายใน สำนักงานการค้าภายในจังหวัด จำนวน 10 แห่ง ยังมีการบันทึกบัญชีและจัดทำทะเบียนคุมวัสดุไม่ถูกต้องครบถ้วน

4) กรมส่งเสริมการส่งออก สำนักงานในต่างประเทศ จำนวน 22 แห่ง มีการเบิกค่าใช้จ่ายเกินสิทธิ และมีหลักฐานการเบิกจ่ายเงินไม่ครบถ้วน

ข้อเสนอแนะ

1. ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบด้านการเงินการบัญชี และการจัดซื้อจัดจ้างอย่างสม่ำเสมอ

2. แบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการเงินการบัญชี และพัสดุ ของเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคอย่างชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการควบคุมภายใน

3. ผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจราชการ ควรเพิ่มความถี่ในการตรวจราชการหน่วยงานในส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น

3.3.2 การจัดซื้อจัดจ้าง

จากการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ ยกเว้นกรมส่งเสริมการส่งออกซึ่งไม่ได้รับรายงาน ปรากฏว่ามีการจัดซื้อจัดจ้างจำนวน 61 รายการ เป็นเงิน 121.986 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีสอบราคา มีการใช้วิธี e-Auction เพียง 5 รายการ ทั้งนี้ มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่เป็นไปตามแผนจำนวน 38 รายการ มีสาเหตุดังนี้

1) กรรมการประกันภัย เนื่องจาก

- มีการขยายเวลาส่งมอบงาน เพิ่มวงเงิน และยกเลิกการสอบราคา รวมทั้งมีการปรับปรุงเนื้อหาของงาน

- มีการเปลี่ยนแปลงรายการจัดซื้อจัดจ้างเป็นรายการอื่น

- มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อคอมพิวเตอร์ ทบทวน TOR และต่อรองราคากับผู้ขาย

2) กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจาก

- มีการย้ายสถานที่ปฏิบัติงาน ครุภัณฑ์บางรายการไม่เหมาะสมกับสถานที่ใหม่

- ครุภัณฑ์บางรายการได้โอนเปลี่ยนแปลงเงินงบประมาณจัดซื้อในปี 2546

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการตรวจสอบไม่ได้ระบุข้อเสนอแนะ

3.4 การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด

3.4.1 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544

ผลการตรวจสอบพบว่า ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงดำเนินการจัดวางระบบการควบคุมภายในแล้ว และมีส่วนราชการที่จัดทำรายงานการติดตาม/ประเมินผลการจัดวางระบบการควบคุมภายในตามระเบียบฯแล้ว 3 กรม คือ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมการประกันภัย และกรมการค้าภายใน

3.4.2 มาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ตามพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยเหลือผู้ซึ่งออกจากราชการตามมาตรการของรัฐบาล พ.ศ. 2547

ผลการตรวจสอบคุณสมบัติของข้าราชการที่เข้าร่วมโครงการตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง มาตรการที่ 1 และมาตรการที่ 2 “โครงการทางเลือกชีวิตใหม่ (Early Retirement)” สรุปได้ว่า ข้าราชการของทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ที่เข้าร่วมโครงการมีคุณสมบัติครบถ้วนและได้รับเงินช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ รวมทั้งบันทึกบัญชีครบถ้วนถูกต้อง

3.4.3 การดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพเงินทุนหมุนเวียน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามและให้ผู้ตรวจสอบภายในกรมรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกองทุน/เงินทุนหมุนเวียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อกำหนดขอบเขตการตรวจสอบ ซึ่งได้รับแจ้งจากกรมการประกันภัยว่ามีทุนหมุนเวียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ จำนวน 4 กรม รวม 7 เงินทุน ที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีและรายงานให้กรมบัญชีกลางทราบภายในปีงบประมาณ 2547 เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ได้แก่

1) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

- เงินทุนหมุนเวียนการขยายส่งเสริมร้านค้าชุมชน

2) กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

- เงินทุนหมุนเวียนหนังสือข่าวสารการพาณิชย์
- กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

3) กรมการประกันภัย

- กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย
- กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจผู้ประกันชีวิต
- กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัย

4) กรมการค้าภายใน

- กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้แจ้งให้ปลัดกระทรวงพาณิชย์ให้กำชับกรมที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามข้อเสนอการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน และรายงานให้กรมบัญชีกลางทราบภายในปีงบประมาณ 2547

3.5 การตรวจสอบการดำเนินงาน

หน่วยตรวจสอบภายในกรมทุกกรมได้วางแผนตรวจสอบการดำเนินงานรวมทั้งสิ้นจำนวน 14 แผนงาน/โครงการ โดยมีการเบิกจ่ายเงินรวมทั้งสิ้น 78.804 ล้านบาท คิดเป็นอัตราร้อยละ 72.21 ของงบประมาณตามแผนงาน/โครงการที่ได้ (109.132 ล้านบาท) และจากการสอบทานผลการตรวจสอบของแต่ละกรม พบว่า

1. การตรวจสอบการดำเนินงานโดยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการรายงานความคืบหน้าและปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน ไม่มีข้อเสนอแนะและการวิเคราะห์ตัวชี้วัดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

2. แผนงาน/โครงการโดยส่วนใหญ่ยังขาดความชัดเจนในการกำหนดวัตถุประสงค์ตามแผนงาน/โครงการ แผนยุทธศาสตร์ และไม่มีตัวชี้วัดผลสำเร็จของงานที่เป็นรูปธรรม

3. ผลการตรวจสอบการดำเนินงานของแต่ละกรม โดยส่วนใหญ่ไม่มีประเด็นข้อตรวจพบที่สำคัญและขาดการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งขาดการวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงผลสำเร็จของงาน ยกเว้นกรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งวัดผลสำเร็จของงานในเชิงปริมาณโดยเปรียบเทียบระหว่างผลงานจริงกับเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ส่วนราชการควรให้ความสำคัญดูแลระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการวางแผนการควบคุมการบริหารงานตามหลักการบริหารงานและกำกับดูแลที่ดี

2. จัดให้มีการประสานงานและร่วมมือระหว่างหน่วยงานวางแผนและประเมินผลหน่วยปฏิบัติงานและหน่วยตรวจสอบภายในให้มากขึ้น

3. ควรพัฒนาผู้ตรวจสอบภายในให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการตรวจสอบการดำเนินงาน และการตรวจสอบระบบงานสารสนเทศ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะทำหน้าที่ด้านการตรวจสอบภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. สรุปผลการติดตามการดำเนินงานครั้งก่อน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามผลการปรับปรุงแก้ไขของหน่วยงานต่าง ๆ ตามข้อเสนอแนะในรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ 2546 ปรากฏดังนี้

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ	การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
4.1 ระบบการควบคุมภายใน 1. ส่วนราชการทุกกรมควรรีบดำเนินการจัดทำแบบรายงานความคืบหน้าพร้อมแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน ตามข้อ 5 ระเบียบ คตง. ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 2. ส่วนราชการควรจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎ ระเบียบ และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี และจัดอบรมให้กับหัวหน้าส่วนราชการในส่วนภูมิภาค รวมทั้งมีการประเมินผลองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง 3. หน่วยงานในส่วนภูมิภาคควรพิจารณาถึงคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน การคลัง และการพัสดุ ให้เหมาะสมกับตำแหน่งสายงาน 4. ผู้บริหารควรให้ความสนใจและกำกับดูแลระบบการควบคุมภายในให้มากขึ้น โดยเฉพาะการควบคุมภายในด้านการบริหารและการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ	1. ส่วนราชการทุกกรมในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ ได้รายงานความคืบหน้าตามข้อ 5 ของระเบียบ คตง. ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 เรียบร้อยแล้ว 2. สถาบันกรมพระจันทบุรีนฤนาถได้จัดฝึกอบรมให้กับข้าราชการที่ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาคแล้ว 3. มีข้อจำกัดด้านอัตราค่าจ้าง ทำให้ไม่สามารถบรรจุและแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในทันทีได้ 4. ผู้บริหารได้จัดให้มีการจัดวางระบบการควบคุมภายในตามระเบียบของ คตง. แล้ว
4.2 การตรวจสอบภายใน 1. การปฏิบัติการตรวจสอบภายในควรดำเนินการตามขั้นตอนในการวางแผนการตรวจสอบ	1. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศชี้แจงว่า ผู้บริหารได้มอบให้ผู้ตรวจสอบภายในดำเนินการ

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ	การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
เชิงกลยุทธ์ และจัดให้มีการประเมินและการควบคุมตนเอง 2. ฝ่ายบริหารควรสนับสนุนการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ตรวจสอบภายในอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละครั้ง 3. ฝ่ายบริหารควรให้ความสำคัญและให้การยอมรับผู้ตรวจสอบภายใน โดยใช้ผู้ตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน	วางแผนการตรวจสอบเชิงกลยุทธ์ในปี 2548 โดยหารือกับเลขานุการกรมและให้สำนักต่าง ๆ ทำการประเมินผลการฝึกอบรมและรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการภายใน 60 วัน ตามระเบียบทุกครั้ง 2. ฝ่ายบริหารได้สนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในเข้ารับการฝึกอบรมที่สถาบันกรมพระจันทบุรีนฤนาถ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ และกรมบัญชีกลาง 3. ฝ่ายบริหารได้มอบหมายให้ผู้ตรวจสอบภายในเป็นที่ปรึกษาในการจัดวางระบบการควบคุมภายใน
4.3 การตรวจสอบการเงิน การบัญชี และการจัดซื้อจัดจ้าง 1. ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่พบข้อบกพร่องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามกฎระเบียบด้านการเงิน การบัญชี ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ 2. แบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุของเจ้าหน้าที่ ในส่วนภูมิภาคอย่างชัดเจน 3. กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานทุกแห่งรับรองการปฏิบัติงานตามแบบสอบทานการปฏิบัติงานปีละ 2 ครั้ง และทดสอบดูการปฏิบัติงานจริง 4. ผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจราชการควรเพิ่มความถี่ในการตรวจหน่วยงานในส่วน	1. ส่วนราชการได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี และการพัสดุ เข้าฝึกอบรมจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก 2. มีข้อจำกัดด้านอัตรากำลังของข้าราชการในส่วนภูมิภาค ทำให้ไม่สามารถแบ่งแยกหน้าที่ได้อย่างชัดเจน 3. ทุกกรมได้รับรองการปฏิบัติงานตามแบบสอบทานการปฏิบัติงานปีละ 2 ครั้ง พร้อมทดสอบการปฏิบัติงานจริง และกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้นำไปทดสอบการปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคด้วย แต่เนื่องจากการจัดวางระบบการควบคุมภายใน จึงได้ยกเลิกแบบทดสอบดังกล่าวแล้ว

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ	การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
ภูมิภาคให้มากขึ้น	4. ปี 2547 ผู้ตรวจสอบภายในได้ตรวจสอบหน่วยงานในภูมิภาคเพิ่มขึ้นจากปี 2546 ร้อยละ 43.48 และผู้ตรวจราชการกระทรวงได้ตรวจราชการในภูมิภาคเพิ่มขึ้นจากปี 2546 ร้อยละ 9.4
4.4 ตรวจสอบการดำเนินงาน 1. ส่วนราชการควรให้ความสำคัญระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการวางแผน การควบคุม และการบริหารงานตามหลักการบริหารงานและกำกับดูแล 2. ควรจัดให้มีการประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวางแผนและประเมินผลหน่วยปฏิบัติงาน และหน่วยตรวจสอบภายในมากขึ้น 3. ควรต้องพัฒนาผู้ตรวจสอบภายในให้มีความรู้ความเข้าใจด้านระบบสารสนเทศ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะทำหน้าที่ตรวจสอบด้านนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. ผู้บริหารกรมการประกันภัยได้สั่งการให้ทุกหน่วยงานประสานและติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามงาน/โครงการ เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงาน 2. กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวงได้ประสานงานกับสถาบันกรมพระจันทบุรีนฤนาถ เพื่อจัดฝึกอบรมด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศให้แก่ผู้ตรวจสอบภายใน แต่ขณะนี้หน่วยงานภาครัฐยังไม่มีผู้บรรยายด้านนี้

กระทรวงมหาดไทย

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงมหาดไทย

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

1. ศ.ดร.โกวิทย์	โปษยานนท์	ประธานกรรมการ
2. ศ.ดร.ปรัชญา	เวสารัช	กรรมการ
3. ดร.วิลาศ	สิงหวิสัย	กรรมการ
4. นายกำธร	จันทร์แสง	กรรมการ
5. นายพงษ์ศักดิ์	อังสุพันธุ์	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) สอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวง
- 2) กำกับดูแลและสอบทานระบบการตรวจสอบภายใน
- 3) สอบทานระบบการควบคุมภายในและเสนอแนะมาตรการการควบคุมภายใน
- 4) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง โยกย้าย และให้ควมดีความชอบแก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- 5) ติดตามประเมินผลการตรวจสอบงาน/โครงการสำคัญ หรือมีความเสี่ยงสูง
- 6) ติดตามการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ และประชุมร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น 9 ครั้ง เพื่อเร่งรัด ติดตามการปฏิบัติงาน รับทราบข้อเท็จจริง สภาพปัญหา และหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน พร้อมทั้งรายงานผลและข้อเสนอแนะต่อกระทรวงเป็นระยะ ๆ

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 สอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวง

3.1.1 การบริหารงบประมาณ

กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามมาตรการและแนวทางเร่งรัด ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ตามมติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2546 ซึ่งกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายเงินในภาพรวม 92% และงบลงทุนไว้ร้อยละ 72 ของเงินงบประมาณ โดยได้กำหนดแนวทางการดูแล เร่งรัดการใช้เงินงบประมาณให้กับหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และผู้ว่าราชการจังหวัด รวมทั้งกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายในภาพรวมของกระทรวงมหาดไทยไว้ร้อยละ 92 และงบลงทุนไว้ร้อยละ 80 ของเงินงบประมาณ

ผลการเบิกจ่ายเงินปรากฏว่า หน่วยงานในสังกัดส่วนใหญ่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ตามเป้าหมาย โดยกระทรวงมหาดไทยได้รับงบประมาณรายจ่าย จำนวน 116,075.17 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายเงิน 100,486.19 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 86.57 ของงบประมาณที่ได้รับ สำหรับงบลงทุนได้รับจัดสรรจำนวน 4,262.7 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายจำนวน 3,364.81 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 78.94 ของงบประมาณที่ได้รับ ทั้งนี้ หน่วยงานที่ไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ตามเป้าหมายมีดังนี้

1) กรุงเทพมหานคร มีสาเหตุจาก

- การส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างให้ผู้รับจ้างล่าช้า เนื่องจากการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินไม่เสร็จตามกำหนด และมีปัญหาการรื้อ/ย้ายผู้รื้อล่าช้า ทำให้การก่อสร้างล่าช้า
- ผู้รับจ้างมีปัญหาด้านสภาพคล่องทางการเงิน ทำให้มีการหยุดงาน และบอกเลิกสัญญา รวมทั้งมีการประกวดราคาใหม่
- มติคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (คจร.) ให้ชะลอการก่อสร้าง ทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงการก่อสร้าง
- ในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวของแผนงานส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ซึ่งต้องใช้เวลาในการหาผู้รับจ้างและมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตลอดปี จึงทำให้การเบิกจ่ายเงินงบประมาณล่าช้า

2) กรมการพัฒนาชุมชน มีสาเหตุจากการโอนเงินจากงบบุคลากรไปยังงบลงทุนเพื่อจัดซื้อรถยนต์บรรทุกและครุภัณฑ์ในคอนสแตนปีงบประมาณ

3) กรมโยธาธิการและผังเมือง มีสาเหตุจาก

- การจัดทำ TOR ของงานวางผังเมือง มีการปรับแก้หลายครั้ง ทำให้ลงนามในสัญญาล่าช้า
- มีการแก้ไขแบบก่อสร้างของโครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง เนื่องจากเงื่อนไขเปลี่ยนไป และการพังทลายของตลิ่งเพิ่มขึ้น ทำให้ส่งแบบล่าช้าและประกวดราคาหลายครั้ง
- มีปัญหาเรื่องข้อกฎหมายเกี่ยวกับค่าเวนคืนที่ดิน ทำให้เบิกเงินค่าชดเชยได้เพียง 1/3 ของงบประมาณค่าเวนคืน

4) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีสาเหตุเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ไม่มีผู้บริหาร ปลัดรักษาการไม่กล้าดำเนินการก่อกำหนดผู้ผูกพัน และได้รับเงินประจำงวดล่าช้ากว่ากำหนด 5 เดือน เนื่องจากมีการพิจารณางบประมาณตามโครงการยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศของสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งต้องจัดทำรายละเอียดประมาณการราคาประกอบการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

5) เมืองพัทยา มีสาเหตุเนื่องจากโครงการส่วนใหญ่อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง และสัญญาสิ้นสุดในปีงบประมาณ 2548 ต้องดำเนินการขอเงินไว้เบิกเหลือในปี ทำให้การเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

3.1.2 การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง

จากการสอบทานพบว่า กิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้างหลายรายการไม่เป็นไปตามแผน เนื่องจากการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะและรูปแบบรายการล่าช้า ไม่ทราบว่าจะได้รับจัดสรรงบประมาณทำให้ไม่มีการเตรียมการล่วงหน้า และมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการ รวมทั้งผู้รับจ้างส่งงานล่าช้าและมีการยกเลิกสัญญาจ้าง

ข้อเสนอแนะ

1. ในการขอรับการจัดสรรงบประมาณ ส่วนราชการควรศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็น ความคุ้มค่าของงาน/โครงการ และความพร้อมในการดำเนินงานอย่างรอบคอบก่อน เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้ว ควรมีการประสาน เร่งรัด และติดตามการดำเนินการ ทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

2. ส่วนราชการควรรวบรวมสาเหตุของการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่เป็นไปตามแผน และศึกษาแนวทางการแก้ไข เพื่อปรับปรุงแผนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2 กำกับดูแลและสอบทานระบบการตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบพบว่า ปัญหาที่ผู้ตรวจสอบภายในไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากส่วนราชการไม่ได้ดำเนินการตามแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการควบคุมและการตรวจสอบ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2544 และวันที่ 16 กรกฎาคม 2545 และการไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2546 ทั้งนี้ ปัญหาและข้อจำกัดในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน มีดังนี้

1) อัตรากำลังของหน่วยตรวจสอบภายในบางกรมมีไม่เพียงพอ และในระดับกระทรวง และจังหวัดไม่มีบุคลากรปฏิบัติงานธุรการและบันทึกข้อมูล รวมทั้งหน่วยตรวจสอบภายในยังขาด

งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นอย่างเหมาะสม เช่น ยานพาหนะ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2) ผู้ตรวจสอบภายในยังไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพตรวจสอบภายในแนวใหม่ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

3) การปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายในยังไม่ครอบคลุมถึงการประเมินและการบริหารความเสี่ยง เนื่องจากขาดความเข้าใจ ประสบการณ์ และความเป็นอิสระในการให้ข้อเสนอแนะกรณีที่มีผลกระทบต่อผู้บริหาร

4) ผู้ตรวจสอบภายในยังมีความก้าวหน้าในสายงานต่ำกว่าผู้บริหารสูงสุดของหน่วยรับตรวจ

5) การปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายในยังไม่เป็นที่ยอมรับของผู้บริหารของส่วนราชการ ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ผู้ตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือช่วยในการควบคุมทางด้านการบริหาร

ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาพื้นฐานของระบบการตรวจสอบภายในให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ดำเนินการดังนี้

3.2.1 กำหนดนโยบายและแนวทางการวางแผนการตรวจสอบประจำปี 2547

คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดเป็นนโยบายให้ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบการดำเนินงานควบคู่กับการตรวจสอบด้านการเงิน บัญชี และพัสดุ โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะพิจารณาคัดเลือกงาน/โครงการที่สำคัญ เป็นภารกิจหลักของส่วนราชการ มีความเสี่ยงสูงหรือใช้เงินงบประมาณสูง และกำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในจังหวัดตรวจสอบการดำเนินงานอย่างน้อยจังหวัดละ 2 โครงการ ทั้งนี้ หน่วยตรวจสอบภายในส่วนใหญ่วางแผนการตรวจสอบตามนโยบายและแนวทางที่คณะกรรมการตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะไว้ และในภาพรวมผู้ตรวจสอบภายในให้ความสำคัญกับการตรวจสอบการดำเนินงานมากขึ้น

3.2.2 พัฒนาระบบงานและศักยภาพของผู้ตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมและจังหวัดได้ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างจริงจัง โดยจัดให้มีการฝึกอบรม “โครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ 2547” เพื่อฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักการและวิธีการตรวจสอบการดำเนินงาน การจัดวางและประเมินระบบการควบคุมภายใน การรายงานผลการตรวจสอบ และหลักเกณฑ์ กฎระเบียบใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

3.2.3 จัดทำโครงการพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลงานตรวจสอบภายในกระทรวงมหาดไทย โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (ปีงบประมาณ 2546 – 2547)

เป็นการสร้างฐานข้อมูลสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน โดยจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์ของกระทรวง และให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยตรวจสอบภายในแต่ละระดับ นอกจากนี้ ยังจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเตอร์เน็ตแก่ผู้ตรวจสอบภายในด้วย โดยในปีงบประมาณ 2546 การดำเนินโครงการส่วนใหญ่แล้วเสร็จ แต่การจัดหาคอมพิวเตอร์ให้แก่หน่วยตรวจสอบภายในทั้งปีงบประมาณ 2546 – 2547 ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากไม่มีเงินงบประมาณ

3.2.4 สอบทานรายงานผลการตรวจสอบภายใน

1) ด้านการเงิน บัญชี และพัสดุ (*Financial & Compliance Audit*) คณะกรรมการตรวจสอบพบว่า ส่วนใหญ่หน่วยตรวจสอบภายในสามารถตรวจสอบได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งข้อตรวจพบที่สำคัญควรได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ คือ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมและภาษีของกรมที่ดิน รวมทั้งพบว่า รายงานผลการตรวจสอบที่เสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการไม่มีการแสดงความคิดเห็น สาเหตุของข้อบกพร่อง และแนวทางการแก้ไข เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการสั่งการได้ถูกต้อง

2) การตรวจสอบการดำเนินงาน (*Performance Audit*) คณะกรรมการตรวจสอบพบว่า หน่วยตรวจสอบภายในส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติงานและรายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานเป็นไปตามแผนการตรวจสอบที่วางไว้ และผู้บริหารให้การยอมรับ โดยได้สั่งการให้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน

3) การตรวจสอบแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง คณะกรรมการตรวจสอบขอความร่วมมือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยให้ส่งสำเนาแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง และสำเนารายงานผลการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง ตามประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบ ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ทั้งนี้ ส่วนราชการที่มอบหมายให้ผู้ตรวจสอบภายในเป็นผู้ตรวจสอบติดตามมีเพียง 2 กรม คือ กรมที่ดิน และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4) การแก้ไขปัญหาระบบงานตรวจสอบภายในจังหวัด คณะกรรมการตรวจสอบได้จัดให้มีโครงการพัฒนาระบบงานตรวจสอบภายในของจังหวัด เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยและกรมบัญชีกลางดำเนินการร่วมกันในปี 2546 - 2547

3.2.5 กำหนดนโยบายและขอบเขตการวางแผนการตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ 2548

คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดนโยบายและแนวทางการวางแผนการตรวจสอบประจำปี 2548 ของผู้ตรวจสอบภายในกรมและจังหวัด ดังนี้

1. ให้วางแผนการตรวจสอบการดำเนินงานให้มากขึ้นควบคู่กับการตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุ โดยตรวจสอบโครงการที่เป็นภารกิจหลักและสอดคล้องกับนโยบายของส่วนราชการที่มีความเสี่ยงสูงหรือใช้งบประมาณสูง และเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน ในส่วนจังหวัดให้เน้นตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด

2. ให้ผู้ตรวจสอบภายในกำกับดูแลให้ทุกส่วนราชการจัดทำระบบการควบคุมภายในให้สมบูรณ์ และให้มีการประเมินระบบการควบคุมภายใน

3. ให้ผู้ตรวจสอบภายในให้ความสำคัญกับการสอบทานการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุ

4. ให้ผู้ตรวจสอบภายในปรึกษาหารือกับผู้บริหารของส่วนราชการเพื่อขอทราบนโยบายและแนวทางการบริหาร เพื่อประกอบการพิจารณากำหนดขอบเขตของแผนการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม สำหรับการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานให้พิจารณาเรื่องการประเมินความเสี่ยงความเป็นไปได้ของอัตราค่าจ้าง ให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบและการทำงานเป็นทีม

5. รูปแบบรายละเอียด และแนวทางการวางแผนการตรวจสอบให้ผู้ตรวจสอบภายในถือปฏิบัติตามคู่มือและแนวปฏิบัติของกรมบัญชีกลาง

ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความร่วมมือโดยได้แจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการและผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการแล้ว

3.3 สอบทานระบบการควบคุมภายในและเสนอแนะมาตรการการควบคุมภายใน

3.3.1 การติดตามผลการจัดวางระบบการควบคุมภายใน

จากการติดตามพบว่า มีการจัดวางระบบการควบคุมภายในแล้วในทุกส่วนราชการ คณะกรรมการตรวจสอบจึงมอบนโยบายให้กลุ่มงานตรวจสอบภายในระดับกรมติดตามประเมินผลระบบการควบคุมภายในและรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบ

3.3.2 มาตรการการสอบทานระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ

ในปีงบประมาณ 2547 คณะกรรมการตรวจสอบได้กำชับให้ส่วนราชการให้ความสำคัญและดำเนินการสอบทานการปฏิบัติงานการเงิน บัญชี และพัสดุ อย่างจริงจังมากขึ้น โดยให้ข้อเสนอต่อกระทรวงมหาดไทยว่า หากหน่วยรับตรวจรายงานผลการสอบทานว่าไม่มีข้อบกพร่อง แต่ในรายงานผลการตรวจสอบภายในพบว่ามีข้อบกพร่อง ให้ถือว่าเป็นข้อบกพร่อง

ของผู้สอบทานและมีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบ และถ้าเป็นความผิดที่ทำให้ทางราชการเสียหายร้ายแรง ให้พิจารณาความรับผิดชอบของผู้สอบทานด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ให้กระทรวงมหาดไทยและส่วนราชการในสังกัดดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการควบคุมและตรวจสอบ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2544 และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2546 โดยเคร่งครัด และปัญหาใดที่ไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ภายในส่วนราชการ เช่น การขอปรับเพิ่มอัตราค่าจ้าง กระทรวงมหาดไทยควรประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการที่รับผิดชอบ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างจริงจังและให้เกิดผลสัมฤทธิ์
2. ให้ส่วนราชการและกรมบัญชีกลางสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้ตรวจสอบภายในทุกคนได้รับการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบการดำเนินงาน การประเมินความเสี่ยง การประเมินระบบการควบคุมภายใน และวิชาการอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การตรวจสอบการดำเนินงานควรมีการจัดทำคู่มือการตรวจสอบที่ชัดเจนอย่างละเอียด เพื่อให้การตรวจสอบของทุกส่วนราชการเป็นมาตรฐานและเป็นแนวเดียวกัน และเพื่อให้การตรวจสอบภายในเกิดประโยชน์และสอดคล้องกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่
3. กรมบัญชีกลาง ในฐานะหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนางานตรวจสอบภายใน ควรให้ความสำคัญกับระบบงานตรวจสอบภายในจังหวัด ซึ่งมีความสำคัญกับระบบการตรวจสอบและการควบคุมภายในในภาครัฐ โดยประสานงานกับคณะกรรมการตรวจสอบ
4. กรมบัญชีกลาง และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ควรประสานงานกันในการกำหนดระเบียบ ข้อกำหนด มาตรฐานการตรวจสอบ และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ของผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ
5. ให้ผู้ตรวจสอบภายในรับรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบทันทีที่ตรวจสอบเสร็จ และในการรายงานให้มีข้อคิดเห็น สาเหตุข้อบกพร่อง รวมทั้งแนวทางแก้ไข เพื่อไม่ให้เกิดข้อบกพร่องซ้ำอีก

3.4 เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง โยกย้าย และให้ความดีความชอบแก่ผู้ตรวจสอบภายใน

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2545 เห็นชอบให้คณะกรรมการตรวจสอบมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง โยกย้าย และให้ความดีความชอบแก่ผู้ตรวจสอบภายในนั้น คณะกรรมการตรวจสอบพบว่า ไม่มีส่วนราชการที่เสนอเรื่องให้คณะกรรมการตรวจสอบเห็นชอบ ยกเว้นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แต่เสนอเพียงอัตราเงินเดือนโดยไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีมาตรการให้ส่วนราชการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวโดยเคร่งครัด

3.5 ติดตามประเมินผลการตรวจสอบงาน/โครงการที่สำคัญหรือมีความเสี่ยงสูง

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานผลการตรวจสอบการดำเนินโครงการของกรมต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1) สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย : โครงการตรวจสอบการบริหารงบประมาณ
งบดำเนินการ ประจำปีงบประมาณ 2546

การสอบทานปรากฏว่า การเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงิน เนื่องจาก
หน่วยงานไม่สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และพบว่า การใช้จ่ายบางรายการ
เป็นไปโดยไม่ประหยัดและไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรติดตามการใช้จ่ายเงิน และปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงินให้สอดคล้อง
เหมาะสมกับแผนปฏิบัติการ

2. รณรงค์ให้ข้าราชการตรวจสอบข่าวสารทาง Internet เครือข่ายมหาดไทยซึ่ง
บริการข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง และควรจัดซื้อหนังสือพิมพ์เฉพาะหน่วยที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง

3. ควรวางแผนการจัดซื้อวัสดุอย่างเป็นระบบในปริมาณที่เหมาะสม

4. ควรกำหนดมาตรการประหยัดค่าสาธารณูปโภค และเวียนแจ้งให้ถือปฏิบัติอย่าง
เคร่งครัด รวมทั้งรายงานข้อมูลการใช้สาธารณูปโภคให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ

2) กรมการปกครอง

2.1) โครงการจ้างเหมาบริการบำรุงรักษาและซ่อมแซมแก้ไขระบบสื่อสารบริการ
เฉพาะกิจประเภทแม่ข่าย ประจำปีงบประมาณ 2546 (งบประมาณ 73,816,800 บาท)

จากการสอบทานปรากฏว่า ระบบสัญญาณชั่วคราวบ่อย ทำให้ระบบสื่อสารไม่มี
ประสิทธิภาพ ได้แก่ วิทยุเฉพาะกิจชนิดติดตั้งประจำที่มีสัญญาณชัดเจนเฉพาะสถานีที่ใกล้สถานี
แม่ข่าย และเครื่องโทรสารและคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับระบบส่วนใหญ่ชำรุด ส่วนชนิดติดตั้ง
รถยนต์บางส่วนไม่ใช่ บางส่วนชำรุด และสำหรับวิทยุสื่อสารระบบ VHF/FM ชนิดติดตั้งประจำที่
ส่วนใหญ่ชำรุด ทั้งนี้ ผู้ตรวจสอบภายในได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

- ควรสำรวจความต้องการใช้ระบบสื่อสารวิทยุเฉพาะกิจ และวิทยุสื่อสาร
ระบบ VHF/FM ทั่วประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงระบบให้สามารถใช้งานได้อย่างกว้างขวาง
หรือบำรุงรักษา ซ่อมแซมให้เหมาะสมกับภารกิจและหน้าที่

- ควรจัดหาเครื่องมือที่ใช้ควบคู่กับการติดต่อทางวิทยุสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และเพียงพอ
- ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้วิทยุสื่อสาร เทคนิคใหม่ ๆ ด้านการสื่อสาร ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และควรให้มีการทบทวนการปฏิบัติงานตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ. 2525

2.2) โครงการจัดทำบัตรทะเบียนคนเกิดของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยที่มีอายุแรกเกิดจนถึง 15 ปีบริบูรณ์ (งบประมาณ 56,820,000 บาท)

จากการสอบทานปรากฏว่า เนื่องจากกลุ่มบุคคลตามโครงการไม่ได้อยู่ในข้อกำหนดที่ต้องขอมีบัตรตาม พ.ร.บ. บัตรประชาชน พ.ศ. 2526 ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2547 สำนักบริหารการทะเบียนจึงขอแก้ไขกฎหมาย และได้โอนเงินงบประมาณไปดำเนินกิจกรรมอื่นที่จำเป็นเร่งด่วนแล้ว

ข้อเสนอแนะ

ให้สำนักบริหารการทะเบียนทบทวนเหตุผลความจำเป็นของโครงการอีกครั้งหนึ่ง โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณ ผลผลิต และผลลัพธ์โดยรวมที่จะได้รับ

2.3) การก่อสร้างหอประชุม 4 แห่ง (งบประมาณ 22,000,000 บาท)

จากการสอบทานปรากฏว่า การดำเนินการล่าช้าและการเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากกรมการปกครองแจ้งให้อำเภอเตรียมการล่วงหน้าล่าช้า และบางแห่งมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการ ทำให้การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินล่าช้า ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่าขนาดของหอประชุมมีขนาดไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้

ข้อเสนอแนะ

กรมควรแจ้งและอนุมัติเงินจัดสรรให้รวดเร็ว และจังหวัด/อำเภอควรรีบดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบและจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลงาน

2.4) โครงการก่อสร้างอาคารกองร้อยอาสารักษาดินแดนจำนวน 15 แห่ง (งบประมาณ 37,500,000 บาท)

จากการสอบทานปรากฏว่า การดำเนินการล่าช้า มีสาเหตุเนื่องจากจังหวัด/อำเภอไม่ทราบล่วงหน้าว่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณ จึงไม่มีการเตรียมการ ซึ่งบางแห่งต้องรื้อถอนอาคารเดิม หรือต้องขออนุญาตใช้พื้นที่ต่อกรมธนารักษ์ก่อน นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุจากการจัดส่งแบบพิมพ์เขียวและเอกสารให้จังหวัดล่าช้า และหน่วยงานในพื้นที่ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านช่างและงานพัสดุ

ข้อเสนอแนะ

1. ให้แจ้งจังหวัด/อำเภอ เตรียมความพร้อมตั้งแต่แผนได้รับอนุมัติจากสำนักงานประมาณ และควรมีการตรวจสอบเอกสารให้รอบคอบก่อนจัดส่งให้หน่วยงานดำเนินการ
2. กำชับหน่วยงานในจังหวัดให้ศึกษาระเบียบพัสดุ และประสานงานกับหน่วยงานด้านช่างไว้เป็นการล่วงหน้า เพื่อจัดสรรบุคลากรและเวลาของช่าง

3) กรรมการพัฒนาชุมชน

3.1) โครงการส่งเสริมปัญญาท้องถิ่นในการบริหารจัดการและพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน

จากการสอบทานการตรวจสอบการดำเนินงานปรากฏว่า ในปีงบประมาณ 2547 หน่วยตรวจสอบภายในได้ตรวจสอบต่อเนื่องจากปีงบประมาณ 2546 รวม 28 จังหวัด ซึ่งมีผลผลิตเป็นไปตามเป้าหมายของโครงการ คือ มีแผนชุมชนด้านวิสาหกิจที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ของโครงการและมีหมู่บ้านนำร่องวิสาหกิจชุมชนทุกจุดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตรวจสอบ โดยหน่วยตรวจสอบภายในของกรมพัฒนาชุมชนได้เสนอแนะว่า กรมควรกำหนดเงื่อนไขและนำเสนอรูปแบบ แนวทางดำเนินการ ผลผลิต ผลลัพธ์ ให้มีรูปธรรมที่ชัดเจน และจัดส่งให้จังหวัด/อำเภอไปพร้อมกับการจัดส่งเอกสารแนวทางการพัฒนาจังหวัด และจัดส่งเอกสารหลักสูตรโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดในแต่ละปีงบประมาณด้วย ซึ่งกรมได้มีการสั่งการให้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะแล้ว

3.2) โครงการสัมมนาแลกเปลี่ยน เรียนรู้เครือข่าย สอช. และศึกษาดูงานพัฒนาอาชีพและรายได้

เป็นโครงการของศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล (สอช.ต.) เพื่อการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาความยากจนของครัวเรือนเป้าหมายในตำบล ซึ่งได้มีการสำรวจทบทวนการจัดทำทะเบียนให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน จัดทำแผนการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของ สอช. ในการแก้ไขปัญหาความยากจน ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่า

3.2.1) แผนการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ประมาณร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างที่ตรวจสอบ (706 จุดดำเนินการ) ไม่มีแผนการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ครัวเรือนเป้าหมาย และจุดดำเนินการที่ทำแผนจะเป็นลักษณะภาพรวมไม่ตรงกับผลผลิตที่กำหนด คือ ต้องมีแผนลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ครัวเรือนยากจนร้อยละ 30 รวมทั้งมีการปรับหลักสูตรโดยไม่ได้แจ้งกรมก่อน นอกจากนี้ การเลือก สอช.ต. และกลุ่มเป้าหมายที่เข้าสัมมนาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของโครงการ และการมอบหมายภารกิจให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาหลังสิ้นการสัมมนาไม่ครบถ้วนทุกประเด็น สาเหตุ

เนื่องจากผู้บริหารโครงการและเจ้าหน้าที่ขาดการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร ขาดการติดตามผลในภารกิจที่มอบหมายให้กับผู้เข้าร่วมสัมมนา และวิทยากรส่วนใหญ่ขาดการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

1. กรมการพัฒนาชุมชนต้องติดตามให้มีการนำภารกิจที่มอบหมายไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และประเมินผลเป็นระยะ ๆ
2. หลักสูตรที่ต่อเนื่องหลายโครงการ ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดของกลุ่มเป้าหมายด้วย เช่น การดำรงตำแหน่ง เป็นต้น และก่อนนำหลักสูตรไปปฏิบัติ ผู้บริหารโครงการในระดับจังหวัด/อำเภอ ควรศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรและเงื่อนไขของโครงการอย่างจริงจัง
3. กรมควรวางกรอบแนวทาง/รูปแบบในการนำเสนอผลผลิตในแต่ละโครงการภายใต้ระบบ กนก.
4. ควรมอบอำนาจให้ สพข. เขตเป็นผู้รับผิดชอบในการพิจารณาปรับหลักสูตรให้เหมาะกับพื้นที่

3.2.2) ตัวชี้วัดตามผลลัพธ์ของโครงการ ไม่สามารถวัดได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเชิงประจักษ์ มีสาเหตุเนื่องจากทีมงานเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจแนวคิดการทำงานของ สอช.ค. และการจัดทำข้อมูลเชิงประจักษ์ รวมทั้งในการดำเนินงาน ทีมงานไม่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา กระตุ้น ส่งเสริม และติดตามผลการดำเนินงานตามภารกิจที่มอบหมายให้กับผู้เข้าร่วมสัมมนา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มองค์ความรู้แก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน โดยให้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในแต่ละโครงการ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
2. กรมการพัฒนาชุมชนควรส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนในทุกระดับอย่างจริงจัง
3. หน่วยงานเจ้าของโครงการควรค้นหาปัจจัยเสี่ยงและกำหนดกิจกรรมการควบคุม เพื่อป้องกันการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ผลผลิต และผลลัพธ์

4) กรมโยธาธิการและผังเมือง

4.1) โครงการก่อสร้างเขื่อน คสล. ขายหาดอ่าวประจวบคีรีขันธ์ (งบประมาณ 22,400,000 บาท)

จากการสอบทานปรากฏว่า มีการดำเนินงานล่าช้า ได้แก่ ขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับการประสานงานกับส่วนราชการตั้งแต่การประกวดราคาจัดจ้างถึงการลงนามในสัญญา

ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 4 ปี 9 เดือน และระยะเวลาการก่อสร้าง ณ วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2547 พบว่า การก่อสร้างช้ากว่าแผนอยู่ร้อยละ 6.93 สาเหตุเนื่องจาก

- กรมโยธาธิการ (เดิม) ไม่ทราบขั้นตอนการดำเนินการขุดตั้งงบประมาณในการสร้างเขื่อน

- การดำเนินการจ้างได้ใช้วิธีประกวดราคาแล้ว 2 ครั้ง เนื่องจากราคาที่เสนอสูงกว่าราคากลาง และใช้วิธีพิเศษแต่ไม่ได้รับการอนุมัติ จึงต้องใช้วิธีประกวดราคาอีกครั้ง ซึ่งต้องตัดรายการก่อสร้างลง เพื่อให้อยู่ในวงเงินงบประมาณที่ได้รับ

- ระหว่างเดือนธันวาคม 2546 – กุมภาพันธ์ 2547 เป็นฤดูมรสุม คลื่นลมแรง ไม่สามารถขุดแนวร่องทรายเพื่อวางเขื่อนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ในการขุดตั้งงบประมาณและการสำรวจออกแบบเขื่อน ควรศึกษาขั้นตอนการขออนุญาตเกี่ยวกับการก่อสร้างก่อน

2. เมื่อทราบว่าราคาที่เสนอสูงกว่าราคากลางและวงเงินงบประมาณเกินกว่า 10% ควรพิจารณาตัดเนื้องานในการประกวดราคาครั้งต่อไป เพื่อให้การดำเนินงานรวดเร็วขึ้น

4.2) โครงการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาการผังเมือง เรื่องการทำผังไปสู่การปฏิบัติ (งบประมาณ 411,000 บาท)

จากการสอบทานปรากฏว่า ดำเนินการฝึกอบรมล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดไว้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ ทำให้ไม่ได้จัดฝึกอบรมหัวข้อที่เหลืออีก 11 วิชาที่ต่อเนื่องกัน และไม่มีผลการประเมินผลการฝึกอบรม รวมทั้งไม่ได้จัดทำรายชื่อผู้เข้าอบรมเพื่อแจ้งผู้อบรมและเป็นหลักฐานประกอบการเบิกค่าใช้จ่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรดำเนินการฝึกอบรมให้เป็นไปตามแผน เพื่อไม่ให้กระทบหลักสูตรอื่น
2. ควรให้มีการประเมินผลผู้เข้าอบรมระหว่างการฝึกอบรมหรือหลังการฝึกอบรม เพื่อให้ทราบว่าผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปปฏิบัติงานได้ และเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

3. ควรจัดทำคำสั่งหรือประกาศระบุรายชื่อผู้เข้าอบรม

5) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น : โครงการอินเตอร์เน็ตตำบลประจำปี 2545 ที่จัดสรรให้เครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ให้สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดและอำเภอ จำนวน 577 แห่ง

เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดและอำเภอ ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลให้ดำเนินงานตามโครงการอินเตอร์เน็ตตำบล

อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประสานการปฏิบัติราชการและข้อมูลระหว่างส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง ซึ่งจากการสอบถามผลการตรวจสอบพบว่า สำนักงานท้องถิ่นบางแห่งยังไม่ใช้อินเตอร์เน็ตในการติดตามและกำกับดูแล อบต. และส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น พิมพ์งาน เป็นต้น รวมทั้งที่ยังไม่มีแบบมาตรฐานที่ใช้ในการตรวจติดตามการดำเนินงานอินเตอร์เน็ต ตลอดจนเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความชำนาญในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

ข้อเสนอแนะ

ควรออกแบบมาตรฐานการตรวจติดตามการดำเนินงานของ อบต. ทางอินเตอร์เน็ต และจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว

3.6 การติดตามการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ

3.6.1 การติดตามข้อเท็จจริงการประกวดราคาจัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามและขอทราบข้อเท็จจริง กรณีการร้องเรียนการประกวดราคาจัดซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ดับเพลิงว่าไม่เป็นไปตามระเบียบพัสดุ โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ชี้แจงดังนี้

ประเด็นที่ 1 การดำเนินการประกวดราคาจัดซื้อได้ดำเนินการอย่างละเอียดรอบคอบ เป็นธรรม และเป็นไปตามขั้นตอนการประกวดราคามระบียบว่าด้วยการพัสดุทุกประการ มิได้กระทำการอย่างรวดเร็วผิดปกติแต่อย่างใด

ประเด็นที่ 2 คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาได้ตรวจสอบคุณสมบัติผู้เสนอราคาทั้ง 16 รายแล้ว ไม่เป็นผู้มีผลประโยชน์ร่วมกันแต่อย่างใด

ประเด็นที่ 3 การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์ของคณะทำงาน เป็นการกำหนดที่ได้มาตรฐานเป็นกลาง มิได้กำหนดเพื่อเอื้อประโยชน์แก่บริษัทใดบริษัทหนึ่งโดยเฉพาะ

ประเด็นที่ 4 การกำหนดคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับทุกสภาพอากาศ ภูมิประเทศ และลักษณะการใช้งานในประเทศไทย

3.6.2 การมอบอำนาจการปกครองบังคับบัญชาและดูแลงานของผู้ตรวจสอบภายใน

จากการสำรวจข้อมูลสายการบังคับบัญชาของหน่วยตรวจสอบภายในปรากฏว่าตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2542 ข้อ 7 ซึ่งกำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ และหัวหน้าส่วนราชการไม่อาจมอบอำนาจการปกครองบังคับบัญชาและดูแลงานของผู้ตรวจสอบภายในให้ผู้อื่นนั้น ยังมีส่วนราชการบางแห่งมอบอำนาจให้รองอธิบดีดูแลงานของผู้ตรวจสอบภายในแทน ได้แก่ กรมที่ดิน กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้ง

บางจังหวัดมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดดูแลแทนด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้ข้อเสนอแนะแก่กระทรวงมหาดไทยในการกำชับส่วนราชการต่าง ๆ ให้ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว ซึ่งกระทรวงมหาดไทยให้ความร่วมมือโดยสั่งการในเรื่องดังกล่าวแล้ว

3.6.3 การขอเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณของกรมการปกครองจากรายการจัดซื้อรถบรรทุกน้ำเป็นรถโดยสารขนาด 12 ที่นั่ง และรถบรรทุกแบบดับเบิลแคบของกรมการปกครอง (วงเงินงบประมาณ 23,220,600 บาท)

จากการสอบทานและติดตามรายงานผลการตรวจสอบแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างของกรมการปกครองพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ในการขอตั้งงบประมาณรายการรถยนต์บรรทุกน้ำ 10,000 ลิตร จำนวนเงิน 23,220,600 บาท เป็นรายการซื้อรถโดยสารขนาด 12 ที่นั่ง และรถบรรทุกแบบดับเบิลแคบ ซึ่งกรมการปกครองชี้แจงว่า ได้รับแจ้งจากสำนักงานงบประมาณว่า ให้ถอนเรื่องการขอเงินประจำงวดของแผนงานดังกล่าวเนื่องจากเป็นแผนงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่กรมการปกครองมีความจำเป็นต้องจัดหาครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่งสนับสนุนให้กับที่ทำการปกครองจังหวัดและอำเภอ ดังนั้น สำนักงานงบประมาณจึงให้เปลี่ยนแปลงรายการ โดยเน้นว่าการขอเปลี่ยนแปลงรายการจะไม่ทำให้เป้าหมาย ผลผลิต ที่กำหนดไว้เปลี่ยนไปในทางที่ลดลง

3.6.4 ติดตามการดำเนินการเกี่ยวกับข้อตรวจพบการทุจริตในสำนักงานที่ดิน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการทางวินัยทางแพ่ง และทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดและผู้รับผิดชอบกรณีการทุจริตในสำนักงานที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด สาขาพนมไพร สำนักงานที่ดินอำเภอหนองฮี จังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ดส่วนแยกวัชบุรี ที่ตรวจพบในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 สำนักงานที่ดินอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส ที่ตรวจพบในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 สำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก สาขาพรหมพิราม สำนักงานที่ดินอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร และสำนักงานที่ดินอำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ที่ตรวจพบในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546

กระทรวงยุติธรรม

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงยุติธรรม

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 - 16 สิงหาคม 2547

- | | | |
|--------------------|-----------------|---------------|
| 1. ศ.ดร. บวรศักดิ์ | อุวรรณโณ | ประธานกรรมการ |
| 2. นายภูมรัตน์ | ทักษาดิพงษ์ | กรรมการ |
| 3. นายปรีชา | ชวลิตธารง | กรรมการ |
| 4. นายวิรัช | ดำรงผล | กรรมการ |
| 5. นางพิไล | เปี่ยมพงศ์สานต์ | กรรมการ |

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 17 สิงหาคม 2547 - 30 กันยายน 2547

- | | | |
|--------------------|-----------------|---------------|
| 1. ศ.ดร. บวรศักดิ์ | อุวรรณโณ | ประธานกรรมการ |
| 2. นายภูมรัตน์ | ทักษาดิพงษ์ | กรรมการ |
| 3. นายวิรัช | ดำรงผล | กรรมการ |
| 4. นางพิไล | เปี่ยมพงศ์สานต์ | กรรมการ |

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) สอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวม
- 2) สอบทานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน
- 3) กำกับดูแลและสอบทานระบบการตรวจสอบภายใน
- 4) ตรวจสอบการดำเนินงานของงาน / โครงการต่าง ๆ
- 5) ตรวจสอบและศึกษางานของหน่วยงานต่าง ๆ

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมหารือร่วมกับปลัดกระทรวง หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในระดับกรมและผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวง รวม 4 ครั้ง

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 สอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวม

3.1.1 การบริหารงบประมาณ

ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรมจำนวน 10 หน่วยงาน มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 87.21 ของงบประมาณที่ได้รับ ซึ่งต่ำกว่าอัตราการเบิกจ่ายเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด แบ่งเป็นการเบิกจ่ายงบประจำร้อยละ 97.05 และการเบิกจ่ายงบลงทุนร้อยละ 35.49 ของงบประมาณที่ได้รับ สำหรับส่วนราชการที่ไม่สังกัดกระทรวง แต่ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มีการเบิกจ่ายในภาพรวม ร้อยละ 90.78 ของงบประมาณที่ได้รับ สาเหตุที่ทำให้การเบิกจ่ายงบลงทุนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้มีการโอนเปลี่ยนแปลงรายการเงินงบประมาณตอนปลายปีและมีการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีเป็นจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการบริหารงบลงทุน ควรมีการวางแผนเตรียมความพร้อมตั้งแต่ต้นปี เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

3.1.2 การเงิน การบัญชี

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในพบว่าหน่วยรับตรวจยังปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎ ระเบียบของทางราชการ โดยสาเหตุมาจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขาดความเข้าใจในระเบียบและวิธีปฏิบัติ โดยเฉพาะหน่วยงานที่จัดตั้งใหม่ และหน่วยงานในส่วนภูมิภาค นอกจากนี้ ระบบการควบคุมภายในด้านการเงิน การบัญชีและพัสดุยังไม่รัดกุมเพียงพอ รวมทั้งการโยกย้ายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานก็มีส่วนทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการกำกับดูแลให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบ และนำข้อบกพร่องมาประกอบการจัดวางระบบการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2544 เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น

3.2 สอบทานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามการจัดวางระบบควบคุมภายใน และสอบทานรายงานความคืบหน้าในการจัดวางระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการต่าง ๆ พบว่า ส่วนราชการจำนวน 9 หน่วยงาน ได้จัดวางระบบการควบคุมภายในเป็นภาพรวมระดับองค์กรเรียบร้อยแล้ว

ได้แก่ สำนักงานกิจการยุติธรรม กรมบังคับคดี สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำหรับส่วนราชการที่จัดวางระบบการควบคุมภายในในระดับหน่วยงานย่อยครบทุกกอง/สำนัก ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ส่วนราชการที่ไม่ได้รายงานและ/หรือยังไม่ได้ดำเนินการจัดวางระบบการควบคุมภายใน คือ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และสำนักอัยการสูงสุด

3.3 กำกับดูแลและสอบทานระบบการตรวจสอบภายใน

3.3.1 แนวการตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาร่างแผนการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายใน โดยเสนอแนะให้มีการประเมินความเสี่ยงของแต่ละงาน / โครงการ ก่อนที่จะกำหนดแผนการตรวจสอบเพื่อจะได้ทราบว่าเรื่องใดมีความเสี่ยงสูง จะได้กำหนดความถี่ในการตรวจสอบมากกว่าเรื่องอื่น และให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก อันจะทำให้การตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.3.2 รายงานผลการตรวจสอบ

จากการสอบทานรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน คณะกรรมการตรวจสอบพบว่า หน่วยตรวจสอบภายในส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติงานแล้วเสร็จตามแผนการตรวจสอบ และจากการติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน พบว่า หน่วยรับตรวจบางแห่งยังไม่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง ทำให้ยังคงมีข้อผิดพลาดเรื่องเดิมอยู่ ส่วนการรายงานผลการตรวจสอบดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นการรายงานตามแผนเชิงปริมาณ ซึ่งยังไม่บอกถึงผลสัมฤทธิ์ของงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับการบริหารงาน
2. ควรมีการรวบรวมวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ปังจัยเสี่ยงของข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข
3. ควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างไร เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

3.4 ตรวจสอบการดำเนินงานของงาน / โครงการต่าง ๆ

3.4.1 โครงการก่อสร้างอาคารที่ทำการกรมสอบสวนคดีพิเศษ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ พร้อมระบบควบคุมพิเศษ และระบบโครงสร้างพื้นฐาน 1 หลัง มูลค่า 308 ล้านบาท สัญญา ลงวันที่ 18 กันยายน 2546 - 7 ตุลาคม 2548 แบ่งงวดงาน 25 งวด พบว่า การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เนื่องจากกระทรวงยุติธรรมส่งมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างช้ากว่ากำหนดเป็นเวลา 152 วัน อันเนื่องมาจากต้องดำเนินการรื้อถอนอาคาร และสิ่งปลูกสร้างเดิมออกจากพื้นที่ให้เรียบร้อยก่อน จึงทำให้เกิดความล่าช้า และเนื่องจากโครงการนี้เป็นการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ และมีระบบควบคุมพิเศษ จึงต้องดำเนินการจ้างที่ปรึกษาเป็นผู้ควบคุมงาน โดยที่ปรึกษาได้เข้ามาปฏิบัติงานเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2547 หลังจากการส่งมอบพื้นที่ให้กับผู้รับจ้าง

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดทำแผนการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ชัดเจนสอดคล้องกับข้อเท็จจริง และในการขอตั้งงบประมาณ ควรพิจารณาความสามารถในการปฏิบัติงานและการเบิกจ่ายเงินด้วย กรณีมีการเร่งรัดการก่อสร้าง ควรคำนึงถึงประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าในการดำเนินงานโครงการเป็นสำคัญ รวมทั้งควรกำกับดูแลให้ที่ปรึกษาควบคุมงานบริหารโครงการและควบคุมการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กรมสอบสวนคดีพิเศษ

3.4.2 โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและเครือข่าย เป็นการจัดซื้อระบบคอมพิวเตอร์ Unix ระดับกลาง Midrange Server มูลค่าประมาณ 78 ล้านบาท พบว่า การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน เนื่องจากคณะทำงานพิจารณาโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและเครือข่ายกรมสอบสวนคดีพิเศษ แก่ไขร่างข้อกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของโครงการให้เหมาะสมกับการปฏิบัติการกิจและเชื่อมโยงเครือข่ายของ หน่วยงานต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบควรประสานกับคณะทำงาน เพื่อเร่งแก้ไขร่างข้อกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของโครงการในประเด็นทางเทคนิคที่จะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ และสอดคล้องกับแผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงยุติธรรม
2. ควรเร่งจัดทำข้อกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของโครงการให้เสร็จโดยเร็ว เพื่อจะได้จัดซื้อระบบคอมพิวเตอร์ตามโครงการดังกล่าวและเบิกเงินงบประมาณได้ทันภายในระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติให้กันเงินไว้เบิกเหลือในปี

3. หากมีกรณีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษจะดำเนินโครงการที่ใช้เทคโนโลยีสูง และใช้ความชำนาญเฉพาะด้าน แต่ขาดบุคคลากรที่มีความชำนาญ ควรจ้างที่ปรึกษาจากบุคคลภายนอก เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

กรมบังคับคดี

3.4.3 **โครงการเร่งรัดการขายทอดตลาดทรัพย์** พบว่า การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด แต่มีปัญหาในกรณีการขายทอดตลาดสิ่งปลูกสร้างที่มีผู้อาศัยอยู่และไม่ยอมออกจากสิ่งปลูกสร้าง ทำให้ผู้ซื้อได้รับความเดือดร้อนเพราะต้องไปยื่นฟ้องร้องต่อศาล ทั้งนี้ มีข้อสังเกตบางประเด็น ดังนี้

1) การดำเนินการตามโครงการซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม และแผนปฏิบัติการ 5 ปีนั้น กรมบังคับคดีสามารถขายทอดตลาดทรัพย์ได้เพิ่มขึ้น และตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา กรมบังคับคดีมีการปรับปรุงการจัดเก็บข้อมูลและสถิติที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกรมได้ชัดเจนขึ้นกว่าปีก่อน ๆ

2) กรมบังคับคดีไม่นำผลการวิจัยเชิงสำรวจ ความพึงพอใจต่อการให้บริการ (ด้านการบังคับคดีแพ่ง เกี่ยวกับการยึด การขายและการจ่ายเงินของเจ้าหนี้ ลูกหนี้ ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ซื้อทรัพย์และผู้สนใจซื้อทรัพย์) มาใช้ประโยชน์ในภาพรวม เพียงแต่ส่งผลการวิจัยให้เฉพาะหน่วยงานที่มีการสำรวจความพึงพอใจทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

3) กรมบังคับคดีมีการปรับปรุงการปฏิบัติงานโดยแก้ไขกฎ ระเบียบต่าง ๆ แต่ไม่ได้แก้ไขปรับปรุงคู่มือปฏิบัติราชการที่จัดทำเมื่อ พ.ศ. 2540 ให้สอดคล้องกับกฎ ระเบียบที่ได้แก้ไขปรับปรุง ทำให้เกิดข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน

4) การคิดค่าใช้จ่ายในการส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวกับการบังคับคดี กรมบังคับคดียังไม่ได้กำหนดว่าจะคิดค่าใช้จ่ายจากผู้ใด เนื่องจากสำนักงานบังคับคดีบางแห่งคิดจากเงินค่าใช้จ่ายในคดีที่เรียกเก็บจากคู่ความ แต่บางแห่งคิดเป็นค่าใช้จ่ายของสำนักงาน

ข้อเสนอแนะ

1. กรมบังคับคดีควรรวบรวมประเด็นปัญหา เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแนวทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. กรมบังคับคดีควรสอบทานคู่มือปฏิบัติราชการ และปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับระเบียบที่กำหนด รวมทั้งมีระบบการตรวจหรือพิจารณาแก้ไข (Revise) คู่มือวิธีปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ

3. กรมบังคับคดีควรพิจารณาว่าผู้ใดควรเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการส่งคำคู่ความหรือเอกสาร และให้หน่วยงานในสังกัดถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

3.4.4 การจัดซื้อครุภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ พบว่า การดำเนินการจัดซื้อไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด เนื่องจากการกำหนดคุณลักษณะครุภัณฑ์มีความล่าช้า มีการยกเลิกการสอบราคาหรือประกวดราคา และดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างใหม่ เนื่องจากครุภัณฑ์บางรายการที่ขึ้นของสอบราคาหรือประกวดราคามีคุณลักษณะไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขเอกสารสอบราคาหรือประกวดราคา นอกจากนี้ ยังขาดการควบคุมภายในด้านการดำเนินการจัดซื้อครุภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ที่รัดกุม

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง ควรคำนึงถึงการปฏิบัติงานว่าสามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนหรือไม่ และควรประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติตามแผน
2. ผู้บริหารควรกำชับเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการด้านพัสดุให้ปฏิบัติงานตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

3.4.5 โครงการจ่ายเงินค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา พบว่า การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด และมีข้อสังเกต ดังนี้

- 1) สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินฯ มีปัญหาเรื่องมีคำขอความช่วยเหลือสะสมเป็นจำนวนมาก บางเรื่องมีเอกสารไม่สมบูรณ์หรือยื่นคำขอเกินกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่เจ้าหน้าที่ต้องนำคำขอทุกเรื่องมาดำเนินการทุกขั้นตอน เพื่อนำเสนอคณะกรรมการ
- 2) ได้รับเอกสารที่เป็นหลักฐานจากหน่วยงานอื่นล่าช้า อีกทั้งเจ้าหน้าที่ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านนี้ ทำให้การพิจารณาเรื่องแต่ละกรณีล่าช้า
- 3) บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนจำกัด ประกอบกับเรื่องที่ยื่นคำขอมิมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทำให้การปฏิบัติงานในแต่ละเรื่องต้องใช้ระยะเวลานาน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการมอบอำนาจในการพิจารณาลั่นกรองคำขอที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ พรบ.กำหนดไม่ต้องนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาจ่ายค่าทดแทน เพียงแต่แจ้งเพื่อทราบเท่านั้น
2. ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน
3. ควรพิจารณาทบทวนลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

3.4.6 โครงการการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้กระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนมาบังคับใช้ในประเทศไทย (Family and Community Group Conferencing) พบว่า ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด โดยมีข้อสังเกต ดังนี้

- 1) บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีน้อย แต่คดีมีปริมาณมาก ทำให้การดำเนินงานประชุมกลุ่มครอบครัวไม่ทันตามกำหนดเวลา
- 2) ปัญหาด้านการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะบางหน่วยงานยังขาดความเข้าใจเรื่องการทำงานของสถานพินิจ ดังนั้น เมื่อสถานพินิจส่งเด็กและเยาวชนทำงานบริการสังคม บางหน่วยงานจะปฏิเสธเด็กและเยาวชน เพราะมีความเชื่อว่าเด็กและเยาวชนเหล่านี้จะทำให้หน่วยงานเสียหาย
- 3) การนำกระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนมาใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในข้อหาใช้สารระเหย พบว่า เด็กหรือเยาวชนหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ ส่งผลให้กระบวนการดังกล่าวไม่เป็นที่เชื่อมั่นแก่สังคม
- 4) การติดตามดูแลเด็กและเยาวชนที่ผ่านกระบวนการนี้ ยังไม่เกิดการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดสรรอัตรากำลังบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรที่ทำหน้าที่ประสานการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนให้เพียงพอ และจัดฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความผิดเกี่ยวกับการใช้สารระเหย ควรถูกส่งไปบำบัดมากกว่าการจัดประชุมกลุ่มครอบครัว
4. ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยให้กลุ่มประสานกิจกรรมชุมชนลงพื้นที่เพื่อไปพบครอบครัวและชุมชนของเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง

3.4.7 งานติดตามการพัฒนาและนำระบบการจำแนกประเภทมาใช้ในเด็กและเยาวชน พบว่า ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด และมีข้อสังเกตในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1) แบบประเมินพฤติกรรมเด็กและเยาวชน SDQ มีคำถามให้ตอบมากเกินไป รวมทั้งคำถามเข้าใจได้ยาก และเจ้าหน้าที่ต้องเร่งรีบในการประเมิน ทำให้ผลการประเมินคลาดเคลื่อนและไม่สามารถหาสาเหตุที่แท้จริง เพื่อบำบัดแก้ไขฟื้นฟู ป้องกันและพัฒนาได้อย่างถูกต้อง

2) ขาดแคลนบุคลากรด้านจิตวิทยา และขาดการสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโปรแกรมเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลสถิติการจำแนกประเภท

3) การประชาสัมพันธ์ยังไม่เพียงพอ

4) ขาดความพร้อมและความเหมาะสมด้านสถานที่ในการจำแนกประเภทเด็กและเยาวชนและข้อเท็จจริงไม่ได้แยกเด็กและเยาวชนตามที่จำแนกประเภทไว้

5) ขาดระบบหรือแผนงานที่ชัดเจน ว่าหลังจากจำแนกเด็กและเยาวชนแล้ว เด็กและเยาวชนแต่ละรายจะต้องเข้ารับโปรแกรมอย่างไร

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทบทวนรูปแบบและปรับปรุงคำถามให้กระชับ อ่านเข้าใจง่าย และมีมาตรฐานการให้คะแนนความประพฤติของเด็กและเยาวชนระหว่างการควบคุม ประกอบการพิจารณาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน

2. ควรจัดสรรบุคลากรที่ขาดแคลนและพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และสนับสนุนงบประมาณสำหรับจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และจัดให้มีโปรแกรม SDQ สำเร็จรูป

3. ควรประชาสัมพันธ์ให้ทุกหน่วยงาน รวมถึงผู้ปกครองเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจและให้ความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง

4. ควรจัดเตรียมและจัดสถานที่ให้เหมาะสมในการรองรับเด็กและเยาวชนภายหลังการจำแนก และจัดทำแผนรองรับหลังจากจำแนก เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และนำผลการจำแนกมาใช้ในการบำบัดแก้ไขปัญหาคต่อไป

กรมราชทัณฑ์

3.4.8 โครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้ต้องขังในเรือนจำ / ทัณฑสถาน เป็นการส่งเสริมให้ผู้ต้องขังมีความรู้ในวิชาสามัญและวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ต้องขัง สำหรับการศึกษาวิชาสามัญจัดตั้งแต่วัฒนศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 135 แห่ง ผลการดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนด และจากการตรวจสอบเรือนจำ 3 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางอุบลราชธานี เรือนจำจังหวัดร้อยเอ็ด และเรือนจำศรีสะเกษ พบว่า

1) วุฒิการศึกษาไม่ตรงกับตัวผู้ต้องขังที่เรียน ทำให้เรือนจำไม่มีข้อมูลที่จะนำเสนอ ก.ศ.น. เพื่อขอวุฒิการศึกษา ผู้ต้องขังจึงเสียโอกาสที่จะเรียนเพื่อปรับวุฒิให้สูงขึ้น

2) ขาดแคลนบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาเฉพาะด้านการสอน

3) กรมราชทัณฑ์มิได้จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับจัดสร้างอาคารเรียน และจัดสรรเงินงบประมาณค่าวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดทำข้อมูล สรุปจำนวนผู้ต้องขังทั่วประเทศว่ามีจำนวนเท่าไร ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกให้ศึกษาต่อได้ชั้นละกี่คน เข้าศึกษาต่อในแต่ละระดับชั้นที่สูงเป็นจำนวนเท่าไร และศึกษาสำเร็จเป็นจำนวนเท่าไรในแต่ละปีการศึกษา

2. กรมราชทัณฑ์ควรจัดสรรบุคลากรฝ่ายการศึกษาและครูผู้สอนให้เพียงพอ

3. กรมราชทัณฑ์ควรประสานงานกับเรือนจำ เพื่อสำรวจความต้องการที่จะก่อสร้างหรือต่อเติมอาคารเรียน และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอที่เรือนจำจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.4.9 โครงการพัฒนาระบบงานด้านบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขัง จากการสอบทานรายงานผลการตรวจสอบเรือนจำจังหวัดนนทบุรี เรือนจำอำเภอสี่กิ้ว และทัณฑสถานเปิดเขาฬรึกของผู้ตรวจสอบภายใน มีข้อสังเกต ดังนี้

1) การให้บริการด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังป่วยยังไม่ทั่วถึง และผู้ต้องขังขาดการดูแลเอาใจใส่ในการฟื้นฟูสภาพร่างกายตนเอง ขาดอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่ให้การรักษาจากภายนอก

2) ครุภัณฑ์ทางการแพทย์บางรายการใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า ถูกเก็บรักษาไว้นาน ซึ่งอาจทำให้ครุภัณฑ์เสื่อมสภาพและเสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม

3) ทัณฑสถานเปิดเขาฬรึกนำยาที่หมดอายุและใกล้หมดอายุมารักษาให้กับผู้ต้องขังป่วย

4) จัดทำบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าของผู้ต้องขังไม่ครบถ้วน และผู้ต้องขังที่มีบัตรได้รับบริการไม่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป นอกจากนี้ การนำผู้ต้องขังออกนอกเรือนจำมีข้อกำหนด กฎ ระเบียบที่เคร่งครัด รวมทั้งความไม่ไว้วางใจของหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาทำการรักษา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรแยกผู้ต้องขังที่ป่วยเป็นโรคติดต่อร้ายแรง เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค และควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการตรวจรักษา ให้คำแนะนำแก่ผู้ต้องขังในการดูแลสุขภาพอย่างถูกวิธี รวมทั้ง ขอรับการสนับสนุนยา วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ และควรจัดสรรบุคลากรสายการแพทย์เพิ่มแก่เรือนจำให้เพียงพอ

2. ควรสำรวจความต้องการ และความจำเป็นของครุภัณฑ์ทางการแพทย์

3. พยาบาลประจำทัณฑสถาน ควรตรวจสอบอายุของยาอย่างสม่ำเสมอ ส่วนยาที่หมดอายุควรทำลาย หรือถ้าอยู่ในสภาพเรียบร้อยหรือเต็มขนาดบรรจุ ให้ส่งคืนกรมราชทัณฑ์ หรือโรงพยาบาลกรมราชทัณฑ์เพื่อขอเปลี่ยนยาจากองค์การเภสัชกรรม

4. ควรแจ้งให้ผู้ต้องขังและญาติทราบถึงสิทธิประโยชน์ ซึ่งอาจทำได้โดยวิธีประกาศ

3.4.10 โครงการจัดซื้อครุภัณฑ์สถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ พบว่า การจัดซื้อครุภัณฑ์ไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง เนื่องจากคุณลักษณะของครุภัณฑ์ที่ผู้ขายเสนอไม่ตรงตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือบางรายการไม่มีผู้มายื่นซองประกวดราคา บางรายการไม่สามารถจัดซื้อได้เนื่องจากมีราคาสูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ ครุภัณฑ์บางรายการที่กำหนดในแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างไม่มีความจำเป็นต้องใช้หรือคุณภาพการใช้งานล้าสมัย ทำให้มีการขอโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

ควรรับดำเนินการจัดซื้อครุภัณฑ์ทัณฑสถานให้รวดเร็ว เพื่อที่จะสามารถปรับแผนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างทันภายในปีงบประมาณและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

3.4.11 โครงการจัดการศึกษาวิชาชีพอิสระให้กับผู้ต้องขัง ซึ่งจากการตรวจสอบกลุ่มตัวอย่างเรือนจำกลางนครปฐมและเรือนจำชั่วคราววังตะกุก จังหวัดนครปฐม เรือนจำจังหวัดเพชรบูรณ์และเรือนจำชั่วคราวแก่งน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์ มีข้อสังเกตดังนี้

- 1) ผู้ต้องขังมีความพร้อมหรือพื้นฐานทางการศึกษาไม่เท่ากัน
- 2) ผู้ต้องขังมีความกังวลใจเรื่องสภาพปัญหาทางครอบครัวและการทำงานประจำ และความคาดหวังในการนำวิชาชีพที่ได้รับอบรมไปประกอบอาชีพ ทำให้ขาดสมาธิในการเรียน
- 3) ผู้ต้องขังขาดทักษะและความชำนาญในอาชีพที่ได้รับการอบรม เนื่องจากเป็นหลักสูตรระยะสั้น เรียนรู้ตามทฤษฎีหรือได้ปฏิบัติจริงเพียงครั้งเดียว
- 4) วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรมไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่เข้ารับการฝึกอบรม ทำให้การเรียนและการฝึกปฏิบัติต้องจัดในรูปแบบของกลุ่มแทน ทำให้บางคนมีส่วนร่วมน้อยไม่เข้าใจ ขาดทักษะในการปฏิบัติ และไม่สนใจเรียน
- 5) อัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอและวิทยากรส่วนใหญ่ไม่ยอมเข้ามาสอนและฝึกอาชีพให้กับผู้ต้องขัง เนื่องจากยังมีภาพพจน์มุมมองที่ไม่ดีเกี่ยวกับเรือนจำ
- 6) หน่วยงานภายนอกหรือองค์กรอิสระชุมชนไม่ให้ความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังเท่าที่ควร เนื่องจากมีทัศนคติในเชิงลบเกี่ยวกับเรือนจำ

ข้อเสนอแนะ

1. จัดหลักสูตรอบรมให้เหมาะสมกับความรู้พื้นฐานการศึกษา และความต้องการของผู้ต้องขัง และเมื่อจบหลักสูตรแล้วควรดำเนินการจัดฝึกทักษะและความชำนาญอย่างต่อเนื่อง
2. สร้างแรงจูงใจให้ผู้ต้องขังเกิดความกระตือรือร้นอยากเรียน โน้มน้ำมให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อพ้นโทษ โดยไม่ต้องกังวลปัญหาต่าง ๆ
3. จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมให้เพียงพอ กับจำนวนผู้ต้องขัง
4. ควรจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โครงการให้เหมาะสมกับปริมาณงาน และส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพที่เปิดอบรม เพื่อทำหน้าที่วิทยากร เป็นการลดปัญหาในการนำวิทยากรภายนอกเข้ามาสอน
5. รมรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้สังคมภายนอกเปลี่ยนทัศนคติมุมมองเรือนจำ และผู้ต้องขังในเชิงบวก

กรมคุมประพฤติ

3.4.12 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับรักษา พบว่า การดำเนินงานมีกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามแผน ดังนี้

- 1) ไม่ดำเนินการนิเทศติดตามผลดำเนินงานตาม พ.ร.บ. พ้นฟูฯ ครั้งที่ 2 เพื่อรับรองคุณภาพของสถานที่เพื่อการฟื้นฟู เนื่องจากคณะกรรมการด้านการพัฒนาคุณภาพสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับรักษาในกองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทบทวน และปรับเกณฑ์การรับรองมาตรฐานให้ชัดเจนและครอบคลุมก่อนที่จะไปรับรองคุณภาพของสถานที่เพื่อการฟื้นฟู
- 2) การวิจัยผลการบังคับใช้ พ.ร.บ. พ้นฟูฯ อยู่ระหว่างดำเนินการเขียนรายงานวิจัย
- 3) โครงการก่อสร้างอาคารชุดรวมพักอาศัย การดำเนินงานก่อสร้างล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด เนื่องจากคณะกรรมการตรวจการจ้างได้มีมติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงผังบริเวณสถานที่ก่อสร้าง
- 4) จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการฟื้นฟูฯ จำนวน 56 ราย โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า 38 ราย (ร้อยละ 67.86 ของผู้ตอบแบบสอบถาม) ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับงานด้านการฟื้นฟูฯ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเร่งทบทวนและปรับเกณฑ์การรับรองมาตรฐานที่จะให้การรับรองคุณภาพของสถานที่เพื่อการฟื้นฟูฯ เพื่อให้การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูฯ ครั้งที่ 2 เพื่อรับรองคุณภาพสถานที่เพื่อการฟื้นฟูฯ เป็นไปตามแผนที่กำหนด

2. ในการดำเนินงานวิจัยที่จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจำนวนมาก หรือโครงการที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยผู้มีความชำนาญด้านงานวิจัย ควรจ้างที่ปรึกษาโดยหน่วยงานภายใน กรมคุมประพฤติเป็นผู้กำกับดูแล

3. ควรทำการสำรวจข้อมูลสภาพพื้นที่ที่ก่อสร้างโดยละเอียดรอบคอบ เพื่อให้การกำหนดรูปแบบการก่อสร้างเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4. ควรมีการจัดฝึกอบรมความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านฟื้นฟูฯ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไปในแนวเดียวกัน และมีความเข้าใจในหลักการวิธีการ

3.4.13 โครงการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อยหรือภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ
พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นปีแรกที่ดำเนินงานตามภารกิจดังกล่าว สำนักงานคุมประพฤติต่าง ๆ ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อย ทำให้การดำเนินการเริ่มล่าช้า รวมทั้ง ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อยฯ บางรายไม่มีความพร้อม และไม่ได้แจ้งความประสงค์ที่จะขอรับการสงเคราะห์ด้านการศึกษา การส่งเสริมการหางาน การอบรมและฝึกอาชีพ ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาลทำให้ผลการดำเนินงานต่ำกว่าแผนที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานและหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินในการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อยฯ เพื่อจะได้สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องและเป็นไปตามแผนที่กำหนด

2. ควรดำเนินการปรับแผนงานให้สอดคล้องกับเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ได้รับ และเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผน

3. ควรให้สำนักงานคุมประพฤติต่าง ๆ ประสานงานกับเรือนจำและสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้การสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อยในด้านต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

3.4.14 โครงการสร้างชุมชนเข้มแข็งยั่งยืน มีข้อสังเกตเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่โครงการล่าช้า ทำให้ระยะเวลาการนำงบประมาณไปดำเนินกิจกรรม

ขยายออกไปเกินกว่าปีงบประมาณ รวมทั้งการกำหนดแผนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของชุมชนยังมีไม่มากเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

1. เร่งจัดสรรงบประมาณให้แก่โครงการต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้เสร็จทันภายในปีงบประมาณ
2. กำหนดแผนการดำเนินงาน และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการดำเนินงาน เพื่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
3. การพิจารณาโครงการ ควรพิจารณาความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามแผนทุกกิจกรรมที่กำหนดและผู้รับผิดชอบควรกำหนดวิธีการตรวจสอบและติดตามผลงานกิจกรรมอย่างทั่วถึง

3.4.15 โครงการตรวจสอบเงินสินบนเงินรางวัล พบว่า การจ่ายเงินสินบนเงินรางวัลประจำปีงบประมาณ 2547 จำนวน 124 ล้านบาท แยกเป็นยอดค้างจ่ายปีงบประมาณ 2546 จำนวน 2 ล้านบาท และเงินสินบนเงินรางวัลประจำปีงบประมาณ 2547 จำนวน 122 ล้านบาท ซึ่งการจ่ายเงินสินบนรางวัลของปีงบประมาณ 2547 สูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรถึง 14 ล้านบาท จึงได้ขอจัดสรรเงินจำนวนดังกล่าวเพิ่มเติมจากงบประมาณที่เหลือ

ข้อเสนอแนะ

1. ในการขอตั้งงบประมาณเงินสินบนเงินรางวัลในปีต่อไปควรพิจารณาของงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ โดยคำนึงถึงนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการกวาดล้างยาเสพติดให้หมดไป ซึ่งทำให้การจ่ายเงินสินบนเงินรางวัลเพื่อนำจับจะเกิดขึ้นค่อนข้างสูง
2. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานควรใช้ความระมัดระวังรอบคอบ เพื่อให้การจ่ายเงินรางวัลเป็นไปอย่างถูกต้องและบรรลุนิติวัตถุประสงค์ของการจ่ายเงินสินบนเงินรางวัล

3.4.16 โครงการตรวจสอบของกลางในคดียาเสพติด มีข้อสังเกตในเรื่องเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการตรวจรับของกลางในคดียาเสพติดเพื่อนำมาตรวจพิสูจน์ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้าง ซึ่งมีทั้งลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ทำให้เกิดความเสี่ยงในการทำงาน เพราะมีการหมุนเวียนเข้าออกเป็นระยะ ๆ นอกจากนี้ การขนย้ายของกลางไปเก็บรักษาที่กระทรวงสาธารณสุขไม่รัดกุมเนื่องจากรถยนต์ที่ใช้ในการขนย้ายขาดความมิดชิด

ข้อเสนอแนะ

1. กำหนดมาตรการในการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ตรวจรับของกลางในคดียาเสพติด เข้าทำงานอย่างรอบคอบ และเจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการตรวจรับของกลางในคดียาเสพติด ควรเป็นข้าราชการเพื่อป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้น
2. ควรปรับปรุง / จัดหารถยนต์ที่มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการขนย้าย

สำนักงานอัยการสูงสุด

3.4.17 โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดชัยบุรี พร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบ พบว่า การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เนื่องจากพื้นที่ก่อสร้างกับผังอาคารสำนักงานไม่สอดคล้องกัน ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการถากถางแก้ไขในแต่ละขั้นตอนอย่างรอบคอบ จึงทำให้ผลการดำเนินงานไม่มีความคืบหน้าและการเบิกจ่ายเงินงบประมาณปี 2547 ไม่เป็นไปตามแผน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรเร่งรัดติดตามงานก่อสร้างเพื่อให้ผลการดำเนินการก่อสร้างเป็นไปตามสัญญาจ้างและวัตถุประสงค์ของโครงการ
2. ก่อนดำเนินการก่อสร้างควรกำหนดหรือออกแบบแปลนอาคารสำนักงานให้เหมาะสมกับพื้นที่การใช้งาน และควรวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่ทำให้งานก่อสร้างล่าช้าอย่างจริงจัง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานในโครงการอื่นต่อไป

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

3.4.18 โครงการระบบสารสนเทศเพื่อการรวบรวมข้อมูลการทำธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน และการจัดทำงบการเงินเพื่อวิเคราะห์ที่มาของธุรกรรม โดยตามสัญญากำหนดส่งมอบงานวันที่ 22 มกราคม 2547 แต่ส่งมอบได้จริงวันที่ 30 มกราคม 2547 เนื่องจากผู้พัฒนาระบบต้องอบรมการใช้งานให้กับ System Administrator ทั้งนี้ ที่ปรึกษาด้านอิเล็กทรอนิกส์ได้เสนอความเห็นให้ผู้รับผิดชอบโครงการจัดทำเอกสารทางเทคนิคต่างๆ เช่น Problem Statement Document , Design Document เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต่อการบำรุงรักษาหรือดัดแปลงแก้ไขระบบต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ศูนย์สารสนเทศและติดตามประเมินผล ควรให้ผู้พัฒนาระบบจัดส่งเอกสารประกอบระบบตามข้อเสนอของที่ปรึกษา เพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาและพัฒนาระบบต่อไป

3.4.19 การดำเนินการจ่ายค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงานในราชการ โดยได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวน 1.5 ล้านบาท โดยจ่ายให้กับชุดปฏิบัติการที่หาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือ

ทรัพย์สินของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมการกระทำความผิดมูลฐานและ
ยาเสพติด รวมทั้งการปฏิบัติการตรวจค้น

ข้อเสนอแนะ

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบควรประเมินผลความคุ้มค่าของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับว่า
สามารถนำไปวางแผนปฏิบัติการได้จริง เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการปราบปรามการฟอกเงิน
ของเครือข่ายการค้ายาเสพติด

3.5 ตรวจเยี่ยมและศึกษางานของหน่วยงานต่าง ๆ

กรมราชทัณฑ์

3.5.1 เรือนจำกลางคลองไผ่ พบปัญหาเรื่องขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ควบคุมและพัฒนา
ผู้ต้องขัง ขาดอุปกรณ์ในการตรวจค้นและการรักษาความปลอดภัยยังไม่แข็งแรง อาคารและ
สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ไม่สมบูรณ์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ควรพิจารณาระบบเสริมความมั่นคงมาใช้กับทุกเรือนจำ นอกจากนี้ การสร้าง
เรือนจำควรมีรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน พร้อมกับมีอุปกรณ์การควบคุมและรักษาความปลอดภัย
ที่ดี และเรือนจำแต่ละประเภทควรมีมาตรฐานด้านความมั่นคงแบบเดียวกัน

3.5.2 ทัณฑสถานเปิดเขาพนม มีปัญหาเกี่ยวกับน้ำบาดาลที่มีสภาพขุ่นทำให้ไม่สามารถ
บริโภคได้ ตลอดจนปัญหาด้านภูมิประเทศ ซึ่งเป็นพื้นที่ลาดเอียงแถบเชิงเขา เมื่อฝนตกน้ำจะ
ไหลลงมาท่วมบริเวณอาคารบ้านพัก

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานให้ครบถ้วน ก่อนจะก่อสร้าง

3.5.3 เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี มีปัญหาและอุปสรรคเรื่องอาคาร สถานที่ที่มีพื้นที่
ไม่เพียงพอ และอาคารมีสภาพทรุดโทรมไม่เหมาะสมกับการใช้งาน อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ควบคุม
และพัฒนาผู้ต้องขังไม่เพียงพอ และขาดแคลนวัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์สื่อสารที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

3.5.4 เรือนจำอำเภอไชยา มีปัญหาและอุปสรรคเรื่องขาดอุปกรณ์ตรวจค้น และระบบ
รักษาความปลอดภัยที่มั่นคง งบประมาณไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการสร้างและซ่อมแซม
บ้านพักข้าราชการ และขาดครูสอนวิชาชีพบางวิชา

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านอาคาร
สถานที่ และควรนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

3.5.5 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา มีปัญหาเรื่องเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวไปแล้ว ไม่ได้รับโอกาสให้เข้าทำงาน รวมทั้งเมื่อกลับไปอยู่กับครอบครัวหรือสภาพสังคมเดิมก็จะกระทำผิดซ้ำอีก

3.5.6 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวไม่มีที่รองรับภายหลังปล่อย และเมื่อกลับไปอยู่กับครอบครัวหรือในสภาพสังคมเดิม ก็จะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

3.5.7 ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเขต 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบปัญหาเรื่องสังคมไม่ให้โอกาสเด็กและเยาวชนเข้าทำงาน และขาดงบประมาณในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

ควรเตรียมความพร้อมให้เด็กและเยาวชนก่อนปล่อยตัวให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้ และสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับเด็กกลับสู่สังคม นอกจากนี้ ควรขอความร่วมมือจากกรมจัดหางาน กระทรวงแรงงานหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการจัดหางานและเงินทุนให้เด็กก่อนได้รับการปล่อยตัว ตลอดจนขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรเอกชนในด้านบุคลากรและการหางานให้เด็กและเยาวชนทำ

กระทรวงแรงงาน

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงแรงงาน

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

- | | | |
|---------------|------------------|---------------|
| 1. นายประดั่ง | ปรีชญางกูร | ประธานกรรมการ |
| 2. นางมณีมัย | วุฒิชรเนตริภักย์ | กรรมการ |
| 3. นายมนูญ | มุกข์ประคิษฐ์ | กรรมการ |

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) เสนอแนะนโยบายการตรวจสอบประจำปี และวิเคราะห์ให้เห็นขอบแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ 2547 ของกลุ่มตรวจสอบภายในระดับกรมและระดับกระทรวง
- 2) ประเมินผลการตรวจสอบภายในของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในระดับกรมและระดับกระทรวง
- 3) ตรวจสอบติดตาม สังเกตการณ์การบริหารและดำเนินงาน งาน/โครงการของส่วนราชการ สังกัดกระทรวงแรงงานตามนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาแรงงาน
- 4) ติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการได้ร่วมประชุมหารือ ประสานงานกับฝ่ายบริหาร เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ และหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้อง 27 ครั้ง นอกจากนี้ ได้ทดสอบการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน และการจัดวางระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ รวมถึง ตรวจสอบติดตาม สังเกตการณ์การบริหารงานและการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจตามแผนการตรวจสอบประจำปีของคณะกรรมการตรวจสอบและกลุ่มตรวจสอบภายใน

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 เสนอแนะนโยบายการตรวจสอบประจำปี และวิเคราะห์ให้เห็นขอบแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ 2547 ของกลุ่มตรวจสอบภายในระดับกรมและระดับกระทรวง

- 1) ให้กลุ่มตรวจสอบภายในกำหนดวัตถุประสงค์การตรวจสอบให้ชัดเจน และกำหนดขอบเขตการตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยให้ความสำคัญด้านการบริหารการดำเนินงานตามแผนงาน / โครงการ และสอบทานประเมินผลระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการ

2) ในการวางแผนการตรวจสอบควรพิจารณาผลการประเมินความเสี่ยง จัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะตรวจสอบ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขต และเป้าหมายการตรวจสอบตามกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง

3) แผนการตรวจสอบประจำปีควรกำหนดให้สอดคล้องกับงบประมาณและอัตรากำลังที่มีอยู่

3.2 ประเมินผลการตรวจสอบภายในของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในในระดับกรมและระดับกระทรวง

3.2.1. การสอบทานแผนการตรวจสอบและวิเคราะห์รายงานผลการตรวจสอบของกลุ่มตรวจสอบภายใน การวางแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ 2547 ของกลุ่มตรวจสอบภายในในระดับกรม และระดับกระทรวงสอดคล้องกับมาตรฐานการตรวจสอบภายใน มาตรฐานการวางแผนการตรวจสอบ และเป็นไปตามข้อเสนอแนะ นโยบายและแนวทางการจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปีของคณะกรรมการตรวจสอบ การปฏิบัติงานตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในเป็นไปตามมาตรฐาน และสามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนการตรวจสอบประจำปี

ข้อสังเกต

1. ส่วนราชการได้ให้ความสำคัญกับงานตรวจสอบภายใน โดยให้การสนับสนุนงบประมาณในการตรวจสอบเพิ่มขึ้น และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในของทุกกรมได้เร่งรัดการปฏิบัติงานตรวจสอบให้เป็นไปตามแผนประจำปีที่ตั้งไว้

2. การปฏิบัติงานการเงิน การบัญชี และการพัสดุ ยังไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการเท่าที่ควร โดยยังคงพบข้อคลาดเคลื่อนในเรื่องเดิม ๆ และซ้ำ ๆ เช่น

2.1 การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้าน ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ มีการเบิกเกินสิทธิและหรือจำนวนวันที่ขออนุมัติเดินทาง

2.2 เอกสารประกอบการเบิกจ่ายไม่ครบถ้วน และไม่ถูกต้อง เช่น ค่าใช้โทรศัพท์ทางไกล ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มในการประชุม / ฝึกอบรม/ สัมมนา ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม และการจ่ายเงินสำรองจ่ายเงินไปก่อน

2.3 ใช้จ่ายเงินงบประมาณผิดหมวดรายจ่าย

2.4 เบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการฝึก รวมกับน้ำมันเชื้อเพลิงของรถราชการที่จัดซื้อเป็นวัสดุฝึก และบางรายการไม่มีการแต่งตั้งกรรมการตรวจรับ

2.5 การควบคุมทรัพย์สินของทางราชการยังไม่รัดกุมเพียงพอ เช่น การใช้รถราชการ การจัดทำบัญชีวัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์

2.6 กรรมการตรวจสอบการรับจ่ายเงินประจำวันไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับ การแต่งตั้ง

2.7 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการบัญชี จัดทำบัญชีและทะเบียนต่าง ๆ ไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน และหน่วยงานภูมิภาคมิได้จัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างคู่ขนานไปกับบัญชีเดิม

2.8 การจัดซื้อจัดจ้างวัสดุฝึกไม่ระบุคุณสมบัติ และคุณลักษณะในใบเสนอราคาจัดหาเกินความจำเป็น ไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้รับการฝึกอบรม และบางครั้งไม่สอดคล้องกับหลักสูตร

3. การดำเนินโครงการ ยังไม่สอดคล้องกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยยังไม่ได้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ข้อเสนอแนะ

1. กลุ่มตรวจสอบภายในของทุกกรมควรจัดทำกฎบัตรการตรวจสอบภายใน โดยผ่านความเห็นชอบจากผู้บริหารระดับสูงของกรม และคณะกรรมการตรวจสอบ และเผยแพร่กฎบัตรให้ทุกหน่วยงานในกรมได้รับทราบ

2. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด้านการเงิน การบัญชี และการพัสดุ ที่ยังไม่เป็นไปตามกฎระเบียบ โดยพบข้อผิดพลาดเดิม ๆ บ่อยครั้ง มีปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม การควบคุมภายใน หน่วยงานควรมีทบทวนระบบการควบคุมภายในของหน่วยงาน และพิจารณา ลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ผู้ละเลยต่อการปฏิบัติงานหรือปฏิบัติงานผิดพลาดและผู้บริหารที่ละเลยต่อการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน

3. ให้หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานโครงการสำหรับเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารติดตามงาน และพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ งาน โครงการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. ผู้บริหารของหน่วยรับตรวจควรให้ความสำคัญต่อข้อสังเกตของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน โดยพิจารณาสั่งการและกำกับดูแล

5. หัวหน้าส่วนราชการควรพิจารณาประเมินผลคุณภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงาน โดยพิจารณาจากรายงานการตรวจสอบของกลุ่มตรวจสอบภายในของกรม / กระทรวง คณะกรรมการตรวจสอบ และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในแต่ละรอบปีงบประมาณ

3.2.2 การสอบทานระบบการควบคุมภายใน จากการตรวจสอบในส่วนภูมิภาคปรากฏว่า ส่วนราชการยังมีได้ดำเนินการประเมินผลระบบการควบคุมภายใน

ข้อเสนอแนะ

ควรมอบหมายและเร่งรัดให้มีการประเมินผลระบบการควบคุมภายในที่จัดวางไว้แล้ว และรายงานผลการประเมินผลระบบการควบคุมภายในขององค์กรประกอบ 5 ด้าน รวมถึงจุดอ่อน

ของระบบ พร้อมแผนการปรับปรุงให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการตรวจสอบ ทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ภายใน 90 วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ หรือปีปฏิทินทราบ หากไม่ สามารถปฏิบัติได้ให้ขอทำความเข้าใจความตกลงกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (ตามนัยระเบียบฯ ที่ กำหนดไว้ในข้อ 7)

3.3 ตรวจติดตาม สังเกตการณ์การบริหารและดำเนินงาน งาน/โครงการของส่วนราชการสังกัด กระทรวงแรงงานตามนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาแรงงาน

3.3.1 การบริหารและการควบคุม และจัดระบบการทำงานของคนต่างด้าวหลบหนี เข้าเมือง รัฐบาลมีนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ แรงงานต่างด้าวทั้งระบบ 7 ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวแบบ บูรณาการ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร) จำนวน 27 คน แต่ก็ยังไม่สามารถจัดระบบการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองได้อย่างมี ประสิทธิภาพ กลับส่งผลให้มีจำนวนผู้ลักลอบมากขึ้น เนื่องจากระยะเวลาการจดทะเบียนซึ่ง กำหนดไว้ 30 วัน นายจ้างนำแรงงานต่างด้าวมาไม่ทันส่วนใหญ่เป็นกิจการประมง (ระนอง) กับ สวนยางพารา และได้อนุญาตให้จดทะเบียนได้เฉพาะคนที่เคยได้รับอนุญาตไว้แล้วเท่านั้น ส่วนที่ เข้ามาใหม่ไม่สามารถขออนุญาตทำงานได้ และแรงงานต่างด้าวเคยได้รับอนุญาตแล้ว เมื่อเดินทาง กลับประเทศไม่สามารถเดินทางกลับเข้ามาทำงานได้อีก อย่างไรก็ดี คณะกรรมการตรวจสอบมี ข้อสังเกต ดังนี้

1. ฐานข้อมูลทะเบียนประวัติแรงงานต่างด้าว และภาพใบหน้าของแรงงานต่างด้าว ของศูนย์บริหารการทะเบียน กรมการปกครองที่จัดทำไว้ ไม่สามารถจัดสร้างพร้อมติดตั้ง โปรแกรมการจัดพิมพ์รายงาน การตรวจสอบรายการประวัติ และภาพใบหน้าบนระบบ คอมพิวเตอร์ของกรมจัดหางานเพื่อให้สามารถใช้งานในระบบ Online และ Internet ตามเงื่อนไข ที่กำหนดได้ ทำให้การสืบค้นข้อมูลและการตรวจสอบติดตามการเคลื่อนไหวของแรงงานต่างด้าว ทำได้ยาก เช่น กรณีย้ายสถานทำงานหรือเปลี่ยนแปลงนายจ้าง

2. การผลิตบัตรอนุญาตทำงาน โดยศูนย์บริหารการทะเบียน กรมการปกครอง มีความล่าช้าในการส่งมอบบัตร และเมื่อผลิตบัตรเสร็จสิ้นก็ยุติการผลิตบัตร ซึ่งในเวลาต่อมามีกรณี บัตรสูญหาย หรือมีการแก้ไขสาระสำคัญในบัตร ต้องใช้เอกสารอื่นแทน ทำให้หลักฐานเกี่ยวกับ แรงงานต่างด้าวไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการพิจารณาถึงจุดอ่อนหรือความเสี่ยงที่ทำให้การบริหารแรงงานต่างด้าวในระบบเดิมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายที่กำหนด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางระบบควบคุมภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายใน 5 ด้านตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

3.3.2 การให้บริการฝึกอาชีพสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ ในปีงบประมาณ 2547 ได้มีการให้บริการฝึกอาชีพ รวม 2 โครงการ ดังนี้

1. โครงการพัฒนาและสร้างผู้ประกอบการ Doctor Home Care เพื่อพัฒนาและยกระดับฝีมือแรงงานของผู้ประกอบอาชีพ และสามารถบริหารจัดการและปฏิบัติงาน โดยเคลื่อนที่ไปหาผู้ใช้บริการพร้อมอุปกรณ์เครื่องมือในการทำงาน ลักษณะเปิดเสร็จในตัวเองอย่างมีระบบในรูปแบบที่เรียกว่า Doctor Home Care โดยดำเนินการสร้างผู้ประกอบการอาชีพอิสระ 3 สาขาช่วง คือ

- 1.1 ช่วงซ่อมบำรุงอาคาร (ช่วงก่อสร้าง)
- 1.2 ช่วงซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน
- 1.3 ช่วงซ่อมเครื่องทำความเย็นและเครื่องปรับอากาศ

2. โครงการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการด้านช่างและธุรกิจบริการ เป็นการสร้างวิชาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น ประกอบด้วยโครงการย่อย ดังนี้

2.1 โครงการอาหารว่างตามภูมิปัญญาท้องถิ่น มีหลักสูตรใช้ระยะเวลาประมาณ 6 – 18 ชั่วโมง เป็นโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของคน ในด้านการอาหารที่เน้นการรู้หลักโภชนาการ โดยใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นและสามารถนำมาประกอบอาหารเพื่อการบำรุงรักษาสุขภาพให้ผู้บริโภคมีสุขภาพที่ดี และเป็นการส่งเสริมให้สมุนไพรและอาหารไทยเป็นที่นิยมและรู้จักของคนไทยและชาวต่างชาติมากยิ่งขึ้น

2.2 สาขาช่างอื่นๆ เป็นการฝึกอาชีพที่นอกเหนือจากโครงการย่อยที่ 1 - 3 จากการติดตามสังเกตการณ์ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค คณะกรรมการตรวจสอบได้มีข้อสังเกต ดังนี้

1. ในช่วงไตรมาสที่ 1 – 2 ยังไม่ได้ดำเนินการฝึกตามแผนที่กำหนด เนื่องจากในการกำหนดแผนการฝึกอาชีพสำหรับผู้ประกอบการอาชีพอิสระ มิได้มีการศึกษาถึงความต้องการของแต่ละพื้นที่ ประกอบกับผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานขาดความรู้ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการและกระบวนการฝึก
2. ในช่วงไตรมาสที่ 3 – 4 ได้ปรับเป้าหมายผลผลิต ในโครงการกิจกรรมที่มีกระบวนการการฝึกที่ไม่ยุ่งยาก ระยะเวลาที่สั้น และมุ่งเน้นการฝึกเชิงปริมาณ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของแต่ละโครงการตามแนวทางการบริหารภาครัฐแนวใหม่ และการบริหารจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยให้ความสำคัญกับผลผลิต และผลลัพธ์ของการดำเนินงานและประเมินผลงานให้ครอบคลุมทั้งในเรื่องปริมาณ และคุณภาพ
2. ควรให้ความรู้ในเรื่องการประกอบธุรกิจส่วนตัวในทุกโครงการย่อย เพื่อเป็นการเสริมทักษะในสาขาอาชีพนั้น ๆ
3. ควรให้หน่วยงานระดับปฏิบัติในภูมิภาคได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และแผนการฝึกอบรมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของหน่วยงานผู้ปฏิบัติ

3.4 ติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนี้

3.4.1 ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงได้สั่งการให้ ทุกส่วนราชการดำเนินการรับข้อสังเกต และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบไปพิจารณาศึกษา และดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดแล้วรายงานผลให้ทราบ พร้อมนี้ให้อธิบดีทุกกรมควบคุม และแนะนำการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่อย่างใกล้ชิดและกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังและพัสดุให้อุบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้หัวหน้ากลุ่มภารกิจติดตามการดำเนินการในส่วนที่รับผิดชอบให้เป็นไปโดยถูกต้อง

3.4.2 ผู้บริหารของทุกกรมแจ้งเวียนข้อสังเกต และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ทุกหน่วยงานในสังกัดทราบ และสั่งการให้ดำเนินการตามข้อสั่งการของผู้บริหารกระทรวง

3.4.3 ผลการปฏิบัติของหน่วยงานตามข้อสั่งการของผู้บริหารกระทรวงและกรม มีดังนี้

3.4.3.1. สำนักงานปลัดกระทรวง

1. การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน กลุ่มงานตรวจสอบภายในระดับกระทรวงได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การตรวจสอบการดำเนินงานสำหรับเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในและผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของกรมและกระทรวงในสังกัดกระทรวงแรงงาน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 37 คน

2. การดำเนินงานโครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย

2.1 การตรวจรับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2546 ซึ่งส่วนกลางจะแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับที่มีความรู้ทางเทคนิค และจัดส่งไปติดตั้ง

ส่วนภูมิภาค โดยที่กรรมการส่วนภูมิภาคทำการตรวจสอบในระดับจังหวัด โดยการนับขึ้นอุปกรณ์ที่ติดตั้งและตรวจสอบ Serial Number ให้ตรงกับที่ส่วนกลางแจ้ง เมื่อติดตั้งแล้วจึงแจ้งผลการตรวจรับกลับส่วนกลาง

2.2 การติดตามประเมินผลการใช้ประโยชน์จากโปรแกรมระบบงาน (ปี 2545) รวม 6 ระบบงาน ได้แก่

2.2.1 ระบบงานสารบรรณ มี 5 ระบบย่อย ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ 3 ระบบย่อย คือ ระบบข้อมูลทะเบียนรับส่งหนังสือ ระบบติดตามความก้าวหน้าตามข้อสั่งการ และระบบการจัดเก็บเอกสารและการเวียนหนังสือราชการ ส่วนอีก 2 ระบบย่อยจะดำเนินการต่อเมื่อผู้บริหารมีความพร้อมในการใช้เครื่อง คือ ระบบงานประชุมและระบบข้อมูลการนัดหมายผู้บริหาร

2.2.2 ระบบแสดงผลสารสนเทศทางกราฟฟิก ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานซึ่งบุคลากรดังกล่าวผ่านการอบรมการใช้งานในระบบแล้วได้มีการโยกย้ายหน้าที่และระบบเว็บไซต์ขัดข้องไม่สามารถบันทึกข้อมูลได้ในกรณีมีการใช้งานผ่านเว็บไซต์ของกระทรวงเป็นจำนวนมาก

2.2.3 ระบบประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ มีผู้ให้บริการข่าวสารข้อมูลและบริการต่าง ๆ ของกระทรวงเป็นจำนวนมาก โดยที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานขาดความรู้เฉพาะด้านในการปรับข้อมูล และจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ

2.2.4 ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ สามารถให้บริการต่าง ๆ แก่สมาชิกได้อย่างรวดเร็วและทันสมัย

2.2.5 ระบบมาตรฐานข้อมูลและเครื่องชี้วัด มีการรายงานผลไม่เป็นปัจจุบัน เนื่องระบบการจัดเก็บและบันทึกข้อมูลระดับกรมนั้นอยู่คนละแหล่งต้องใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูล

2.2.6 ระบบติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนงานโครงการมีความล่าช้า เนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่เข้าใจในการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบและระบบการบันทึกข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกรมแตกต่างกัน

พร้อมนี้คณะกรรมการตรวจสอบได้มีข้อสังเกต ว่าหน่วยงานต่าง ๆ ของสำนักงานปลัดกระทรวงที่เป็นหน่วยงานหลักในการใช้งานโปรแกรมระบบงานตามโครงการพัฒนาเทคโนโลยี จำนวน 6 ระบบงาน ยังมีได้ใช้ประโยชน์จากโปรแกรมดังกล่าวอย่างเต็มประสิทธิภาพ และจากการรายงานติดตามผลโครงการของศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร ปรากฏว่าบรรลุวัตถุประสงค์เพียง 3 ระบบ

งาน ได้แก่ ระบบงานสารบรรณ (บางส่วน) ระบบประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ และระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ (ศูนย์สารสนเทศฯ) ทั้ง 6 ระบบงาน ควรต้องติดตามเร่งรัดการใช้ประโยชน์จากโปรแกรมระบบงาน รวมทั้งวิเคราะห์หาสาเหตุที่หน่วยงานต่างๆ ไม่นำโปรแกรมระบบงานที่ตรวจรับงานจ้างแล้วไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน

3.4.3.2 กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน หัวหน้าส่วนราชการได้มีหนังสือสั่งการให้ทุกหน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานการเงิน การคลัง การพัสดุ และการควบคุมภายใน ให้ผู้บริหารควบคุม แนะนำการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่อย่างใกล้ชิด และกำชับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามกฎระเบียบโดยเคร่งครัด ส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ศึกษาและทำความเข้าใจในระเบียบการเบิกจ่าย และเรียนรู้กฎระเบียบของทางราชการที่ถือใช้อยู่ในปัจจุบันให้ถูกต้องครบถ้วน ประเมินผลระบบการควบคุมภายในที่จัดวางไว้และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม และเพียงพอต่อสภาพแวดล้อมในหน่วยงาน รวมถึงการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้กระทำความผิดอย่างจริงจังในกรณีปรากฏข้อเท็จจริงในการปฏิบัติงานไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบทางราชการอย่างจงใจหรือละเลยต่อหน้าที่

2. การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน กรมได้ให้ความสำคัญกับงานตรวจสอบภายใน โดยจัดสรรเงินงบประมาณตามแผนการตรวจสอบประจำปีผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบและได้พิจารณาให้เจ้าหน้าที่ผู้มีประสบการณ์ด้านการเงินและบัญชีมาช่วยปฏิบัติราชการในกลุ่มงานตรวจสอบภายใน 1 อัตรา และได้กำชับให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรม และความเป็นอิสระ

3. การบริหารงานโครงการจัดตั้งสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติ จังหวัดเชียงราย (เชียงแสน) ได้มีการดำเนินการดังนี้

3.1 ปรับปรุงแก้ไขระบบสาธารณูปโภคที่ชำรุดซึ่งตรวจรับงานเมื่อ 28 มีนาคม 2546 และได้แจ้งให้ผู้รับจ้างให้ดำเนินการซ่อมให้แล้วเสร็จภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือของกรม เป็นจำนวน 3 ครั้งแล้ว

3.2 ศึกษา สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการแรงงานและความต้องการพัฒนาฝีมือแรงงานของกลุ่มประเทศอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง

3.3 ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีจัดซื้อจัดจ้างไม่ถูกต้องตามระเบียบ ซึ่งมีจำนวน 3 คณะ ดำเนินการแล้วเสร็จ 1 คณะ อยู่ระหว่างจัดทำรายงานผลการสืบสวน

2 คณะ ส่วนคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย 1 คณะ อยู่ระหว่างรวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา และในกรณีจัดจ้างปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ 5 แห่ง การจ้างเหมารักษาความปลอดภัย รักษาความสะอาด และดูแลสนามหญ้าสวนหย่อมของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานและศูนย์พัฒนา ฝีมือแรงงานจังหวัดรวม 4 แห่ง โดยวิธีพิเศษ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรง แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง แต่สำหรับการเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องถ่ายเอกสาร การจ้างดูแล เครื่องถ่ายเอกสารควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย ไม่ร้ายแรงแก่เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.4.3.3 **สำนักงานประกันสังคม** กรมได้มีหนังสือสั่งการให้หน่วยงานในสังกัด ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ตรวจสอบแล้ว

3.4.3.4 **กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน** ได้แจ้งเวียนให้หน่วยงานในสังกัด ทราบและพิจารณาปฏิบัติตามข้อสังเกตข้อเสนอนแนะของคณะกรรมการตรวจสอบแล้ว

3.4.3.5 **กรมการจัดหางาน** ได้แจ้งเวียนสรุปข้อสังเกต ข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการตรวจสอบให้ทุกหน่วยงานในสังกัดทราบ และกำชับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานด้าน การเงิน การคลังและการพัสดุให้ถูกต้องตามระเบียบโดยเคร่งครัด

กระทรวงวัฒนธรรม

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงวัฒนธรรม

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

1. นายอังคณี	วรทรัพย์	ประธานกรรมการ
2. นางสาวชนิดา	สุวรรณอุทะ	กรรมการ
3. ดร.นพ.ดำรงค์	บุญยืน	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) กำกับดูแลและสอบทานระบบการตรวจสอบภายในของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง
- 2) สอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน
- 3) สอบทานระบบการควบคุมภายใน
- 4) ตรวจเยี่ยมดูงานในพื้นที่
- 5) ให้คำปรึกษาแก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- 6) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 7) รายงานผลการปฏิบัติงานต่อปลัดกระทรวง หรือรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีตามควรแก่กรณี
- 8) ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะในรายงานสรุปผลการดำเนินงานของ

คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้เข้าพบรัฐมนตรีว่าการ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและรับทราบนโยบาย และประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ จำนวน 12 ครั้ง เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการวางแผนการตรวจสอบประจำปี ให้ความเห็นชอบแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 และพิจารณารายงานผลการตรวจสอบ รวมทั้งผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมและระดับกระทรวง ตลอดจนการสอบทาน ติดตาม และประเมินผลการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานราชการ

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 กำกับดูแลและสอบทานระบบการตรวจสอบภายในของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง

การจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน พบว่า อัตรากำลังผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมีไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับปริมาณงานตรวจสอบ ทำให้การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในไม่ครอบคลุมงานทุกด้านและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ ศักยภาพของผู้ตรวจสอบภายใน ความชำนาญด้านการตรวจสอบการดำเนินงานและการเขียนรายงานของผู้ตรวจสอบภายในยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

1. ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนอัตรากำลังผู้ตรวจสอบภายในให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน
2. ผู้ตรวจสอบภายในควรปฏิบัติงานโดยใช้การบูรณาการในการวางแผนการตรวจสอบภายในร่วมกันหรือร่วมกับผู้ตรวจราชการกระทรวง
3. สนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในเข้ารับการอบรมเรื่องการตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2 สอบทานแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน

3.2.1 กำหนดแนวทางการวางแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548

คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมทั้ง 5 หน่วยงานเพื่อให้นโยบาย กำหนดขอบเขต และเสนอแนะการจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี พ.ศ. 2548 ซึ่งจะช่วยให้แผนการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการตรวจสอบของทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวง โดยมีข้อสังเกตว่า แผนการตรวจสอบประจำปีของหน่วยตรวจสอบภายในส่วนใหญ่จะเน้นการตรวจสอบการเงิน การบัญชี การปฏิบัติตามระเบียบ การควบคุมพัสดุและยานพาหนะ ประเมินระบบการควบคุมภายใน และตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

แผนการตรวจสอบภายในควรเพิ่มภารกิจให้ครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้

1. ติดตามการดำเนินงานโครงการในประเด็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่วนราชการและประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดผลผลิตในทางที่ดีตามแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงและก่อให้เกิดรายได้แก่ท้องถิ่น
2. ตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายยุทธศาสตร์ของกระทรวง โดยอาจจัดทำแผนการออกตรวจสอบร่วมกับผู้ตรวจราชการกระทรวง ผู้ตรวจราชการกรม หรืออาจบูรณาการ

ร่วมกันระหว่างผู้ตรวจสอบภายในของทุกส่วนราชการที่จะตรวจสอบร่วมกับผู้ตรวจราชการ
กระทรวงปีละ 1 – 2 ครั้ง

3.2.2 สอบทานรายงานผลการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบ
ภายในของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงทั้ง 5 หน่วยงาน สรุปได้ดังนี้

1) ตรวจสอบการเงิน การบัญชีและพัสดุ

ส่วนใหญ่เป็นการตรวจสอบทางการเงิน ความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูล
และตัวเลข การปฏิบัติตามระเบียบ และการบันทึกบัญชี ผลการตรวจสอบไม่พบข้อผิดพลาด
ที่เป็นสาระสำคัญ โดยส่วนใหญ่เป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อย ซึ่งปัญหาที่ตรวจพบ คือ

1.1) เจ้าหน้าที่โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคขาดความรู้และทักษะใน
เรื่องการเงิน การบัญชี และพัสดุ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนไม่เพียงพอและไม่มีความรู้
ความเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมาย และส่วนใหญ่ไม่ใช้ตำแหน่งในสายงาน

1.2) การปฏิบัติงานเกี่ยวกับพัสดวยังไม่เป็นไปตามระเบียบในเรื่องการควบคุม
วัสดุ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะ

1.3) การบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานต่างๆ ไม่เป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
2. ผู้ตรวจสอบภายในควรติดตามการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงข้อผิดพลาด
ที่เกิดขึ้นซ้ำๆ กันของผู้รับตรวจ และรายงานผลให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ
3. กำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบทางราชการที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด
4. หัวหน้าส่วนราชการควรให้ความสนใจกำกับดูแลให้ปฏิบัติตามระเบียบ
อย่างใกล้ชิด

2) ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

กิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้างหลายรายการไม่เป็นไปตามระยะเวลาตามแผน
ปฏิบัติการจัดซื้อ/จัดจ้างของหน่วยงาน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงรายการ ขอยกเลิกการสอบราคา
และอยู่ระหว่างดำเนินการ ทำให้ต้องมีการขอเงินไว้เบิกจ่ายเหลือมีปี

ข้อเสนอแนะ

เมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณแล้ว หัวหน้าส่วนราชการควรกำกับดูแลให้การ
ใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมาย และควรเร่งรัดดำเนินการทุกขั้นตอนอย่างรอบคอบต่อเนื่อง
โดยยึดประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก

3) สอบทานการบริหารงบประมาณ

หน่วยงานส่วนใหญ่สามารถเบิกจ่ายเงินงบประมาณปี พ.ศ. 2547 ได้ตามแผนที่กำหนดไว้ มีเพียงกรมศิลปากรที่เบิกจ่ายได้ต่ำกว่าแผนและมีการกันเงินไว้เบิกเหลือปีก่อนข้างสูง เนื่องจากมีงบลงทุนซึ่งเป็นงบประมาณและค่าก่อสร้างค่อนข้างมาก นอกจากนี้ มีบางหน่วยงานขยายเงินกันไว้เบิกเหลือปีของปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 และ 2545 ซึ่งเป็นรายการที่มีการก่อหนี้ผูกพันไว้แล้วและอยู่ระหว่างดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานควรเร่งรัดการดำเนินการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามแผน และติดตามการดำเนินงานของผู้รับจ้างให้เป็นไปตามสัญญา เพื่อประโยชน์ของทางราชการ

4) ตรวจสอบโครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิตตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามมาตรการ 1 และ 2

มีข้าราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงทั้ง 5 หน่วยงานเข้าร่วมโครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิตตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามมาตรการ 1 และ 2 โดยมีสำนักงานปลัดกระทรวงเพียงหน่วยงานเดียวที่ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วสำหรับหน่วยงานอื่นๆ อยู่ในระหว่างดำเนินการ ซึ่งผลการตรวจสอบของสำนักงานปลัดกระทรวงพบว่า กรมบัญชีกลางคำนวณเงินช่วยเหลือ (เงินก้อน) ให้ข้าราชการกระทรวงวัฒนธรรมไม่ถูกต้องจำนวน 1 ราย และได้แจ้งให้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว

ข้อเสนอแนะ

หน่วยตรวจสอบภายในในสังกัดควรดำเนินการตรวจสอบตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0416.2/ว129 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2547 เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับทางราชการ

5) ตรวจสอบการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค ไตรมาสที่ 1 - 3

ค่าสาธารณูปโภคส่วนใหญ่ไม่ได้ลดลงจากไตรมาสก่อนและมีการจ่ายชำระหนี้ล่าช้า 1 - 2 เดือน ขึ้นอยู่กับการรับใบแจ้งหนี้และการตรวจสอบก่อนชำระหนี้

ข้อเสนอแนะ

ควรเพิ่มมาตรการประหยัดพลังงานในหน่วยงาน เพื่อลดค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค และดำเนินการเบิกจ่ายให้ตรงกำหนดเวลา

6) การตรวจสอบการดำเนินงาน

จากการสอบทานผลการตรวจสอบในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 พบว่า มีการตรวจสอบการดำเนินงานน้อยมาก เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในมีจำนวนไม่เพียงพอและขาดทักษะในการตรวจสอบการดำเนินงาน สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 มีเพียงสำนักงาน

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่ได้ตรวจสอบโครงการงานอย่างไทยก้าวไกลสู่สากล ซึ่งโครงการดังกล่าวสามารถดำเนินการตามแผนและได้รับความสนใจจากผู้เข้าอบรมบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

ควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มทักษะจากกรมบัญชีกลางเพิ่มเติม เพราะการตรวจสอบการดำเนินงานจะทำให้ผู้บริหารมองเห็นประโยชน์และให้ความสำคัญต่องานตรวจสอบภายในมากขึ้น

3.3 สอบทานระบบการควบคุมภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามความคืบหน้าการจัดวางระบบการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พบว่า การจัดวางระบบการควบคุมภายในของกระทรวงวัฒนธรรมยังไม่เรียบร้อย เนื่องจากเป็นกระทรวงที่จัดตั้งใหม่ โดยหน่วยงานที่ได้ดำเนินการวางระบบการควบคุมภายในและจัดส่งให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเรียบร้อยแล้วมี 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานปลัดกระทรวง กรมศิลปากร และกรมการศาสนา ส่วนหน่วยงานที่กำลังดำเนินการจัดวางระบบการควบคุมภายใน คือ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และหน่วยงานส่วนกลางที่มีสำนักงานตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารควรให้ความสนใจระบบการควบคุมภายในและเร่งรัดให้ทุกหน่วยงานจัดวางระบบการควบคุมภายในให้เสร็จสิ้น

3.4 ตรวจสอบงานในพื้นที่

คณะกรรมการตรวจสอบได้เดินทางไปตรวจเยี่ยมดูงานด้านวัฒนธรรม ณ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย ระหว่างวันที่ 18 – 20 สิงหาคม 2547 ร่วมกับผู้ตรวจราชการกระทรวง เพื่อฟังการบรรยายสรุป ดูงานพื้นที่ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการ และรับทราบปัญหาจากเจ้าหน้าที่และประชาชนในท้องที่ โดยได้ตรวจเยี่ยมดูงานหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

1. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ของสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
2. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย ของสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
3. โครงการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน จ.เชียงใหม่ กรมศิลปากร
4. โครงการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์เวียงกุมกาม จ.เชียงใหม่ กรมศิลปากร
5. โครงการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์เชียงแสน จ.เชียงราย กรมศิลปากร
6. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงแสน จ.เชียงราย กรมศิลปากร

ข้อสังเกต

1. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรมใน จ.เชียงใหม่ – เชียงราย ได้ดำเนินงานโดยยึดหลักนโยบายของรัฐ ยุทธศาสตร์ของกระทรวง และยุทธศาสตร์ของจังหวัด และได้ดำเนินงานโดยพยายามใช้วิธีการบูรณาการร่วมกัน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่
2. ปัญหาเรื่องงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงานยังมีการบูรณาการไม่เพียงพอ ทำให้เป็นข้อจำกัดต่อการสร้างผลสัมฤทธิ์ของงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ได้
3. ปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจในงานและภาระหน้าที่ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงวัฒนธรรมในพื้นที่ ทำให้ประชาชนในพื้นที่บางส่วนไม่พึงพอใจ
4. ปัญหาระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่ยังคงมีอยู่ในส่วนของการปฏิบัติงานในพื้นที่ เช่น การมีหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมาย หรือพระราชบัญญัติที่ต่างกันของหน่วยงานต่างๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกัน

ข้อเสนอแนะ

1. การเขียนแผนงานโครงการต่างๆ เพื่อขอจัดสรรงบประมาณควรเขียนให้เห็นความสำคัญของโครงการและความต่อเนื่องจากอดีต ปัจจุบัน สู่อนาคต พร้อมทั้งส่งแผนดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย
2. กระทรวงวัฒนธรรมควรฝึกฝนบุคลากรและเตรียมความพร้อมเรื่องการเขียนโปรแกรมโครงสร้างด้วยระบบ IT เนื่องจากปัจจุบันทุกกระทรวงได้นำระบบ IT มาใช้
3. ควรมีการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติระดับพื้นที่ตามแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ที่มุ่งทำให้คนเป็นศูนย์กลาง ด้วยการให้ชุมชนเป็นฐานและมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยที่กระทรวงยังเป็นผู้วางโครงการ
4. การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างท้องถิ่นใกล้เคียงกันจะเป็นสิ่งที่ต่อยอดทางวัฒนธรรม ดังนั้น การบูรณาการควรเป็นการบูรณาการระหว่างรัฐกับชุมชน หรือระหว่างชุมชนกับชุมชน โดยศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชนควรเป็นที่สาธารณะ
5. กระทรวงวัฒนธรรมควรเชิญผู้ว่า CEO เป็นผู้แทนหลักในการประชุมร่วมกันของทุกหน่วยงาน เพื่อวางแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนงานหลักของชาติร่วมกัน และทุกฝ่ายต้องยึดแผนดังกล่าวในการปฏิบัติงาน
6. ควรใช้หลักแนวทางบริหารจัดการที่ประชาชนในพื้นที่ยอมรับ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้เกิดจิตสำนึกรักหวงแหนในมรดก โดยให้ประชาชนร่วมกันอนุรักษ์และอยู่ร่วมกับโบราณสถานได้
7. ควรมีการบูรณาการโบราณสถานที่ได้รับการบูรณะแล้วร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การบริหารส่วนตำบล หรือประชาชนในท้องถิ่น เพื่อจัดเป็น

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และให้มีการจัดเก็บรายได้สำหรับเลี้ยงตนเอง โดยอาจตั้งเป็นมูลนิธิเพื่อหารายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายโดยไม่ต้องรอนงบประมาณจากรัฐบาลแต่เพียงอย่างเดียว

3.5 ให้คำปรึกษาแก่ผู้ตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้คำปรึกษาแก่ผู้ตรวจสอบภายในในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ผู้ตรวจสอบภายในควรนำพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาเป็นกรอบการดำเนินงาน ซึ่งทำให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถดำเนินงานได้อย่างสมศักดิ์ศรี มีคุณค่าและมีอิสระในการนำเสนอมากยิ่งขึ้น
2. รูปแบบรายงานผลการตรวจสอบภายในควรให้เป็นไปตามระเบียบและมาตรฐานเดียวกัน
3. แนะนำให้กลุ่มงานตรวจสอบภายในระดับกระทรวงจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการตรวจสอบการดำเนินงานให้กับเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในของหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม
4. ควรให้กรมบัญชีกลางจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งให้ความรู้ด้านเทคนิคการตรวจสอบแก่ผู้ตรวจสอบภายใน

4. สรุปผลการติดตามการดำเนินงานครั้งก่อน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรมตามข้อเสนอแนะในรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ปรากฏผลดังนี้

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ	การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
1. ควรเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้มีจำนวน 3 – 5 อัตรา 2. เรงรัดให้สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในโดยเร็ว	1. ผู้บริหารของกระทรวงได้สั่งการให้ทุกหน่วยงานในสังกัดถือปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ และกระทรวงวัฒนธรรมได้จัดสรรอัตราเงินเดือนสำหรับอัตราตั้งใหม่ให้แก่ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 3 – 5 หรือ 6ว. หรือ 7ว. 2 อัตรา หน่วยงานละ 1 อัตรา

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ	การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
3. ควรเพิ่มภารกิจการตรวจสอบด้านอื่นนอกเหนือจากการตรวจสอบตามปกติในแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 เช่น การตรวจสอบการปฏิบัติตามระเบียบ (Compliance Auditing) และการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของการใช้งบประมาณ	2. สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยได้รับโอนข้าราชการมาบรรจุในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน และเริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2547 3. แผนการตรวจสอบประจำปีของผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานต่างๆ ที่สังกัดกระทรวงได้เพิ่มภารกิจการตรวจสอบตามข้อกำหนด และบางหน่วยงานมีการตรวจสอบการดำเนินงานด้วย

5. สรุปผลการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

1. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงทั้ง 5 หน่วยงานยังมีจำนวนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในและบรรจุให้ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในไม่เพียงพอ
2. กระทรวงวัฒนธรรมยังให้ความสนใจกับหน้าที่และตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในน้อยกว่าที่ควรจะเป็น
3. หน่วยงานหรือองค์กรตรวจสอบภายในของรัฐเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างเร่งด่วนสำหรับหน่วยงานในต่างจังหวัด ซึ่งนับวันจะเป็นเอกเทศจากส่วนกลาง หากขาดการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งจะทำให้การทำงานไม่สัมฤทธิ์ผล ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่สามารถติดตามได้ทั่วถึง ดังนั้น หาก CEO ได้ทำสัญญาไว้กับผู้บริหารระดับสูง และไม่สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือนโยบายที่รัฐบาลกำหนดไว้ จะส่งผลให้รัฐบาลปฏิบัติงานโดยไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอและส่งผลกระทบต่องานด้านการเมือง
4. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในควรมีความเป็นเอกเทศ เพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปอย่างถูกต้องและมีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน ทั้งนี้ สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร. ควรร่วมพิจารณาหาแนวทางจัดองค์กรใหม่ให้การตรวจสอบเป็นแนวเดียวกัน เป็นอิสระ และมีสภาพเป็นหนึ่งเดียว
5. ผู้ตรวจสอบภายในควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญหลากหลายสาขา เพื่อดำเนินงานตรวจสอบด้านบัญชี การติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ การดำเนินงานด้านงบประมาณ ฯลฯ

ซึ่งผู้ตรวจสอบภายในจะต้องเรียนรู้และสะสมประสบการณ์จากการทำงานตรวจสอบดังกล่าว จึงไม่ควรมีการสับเปลี่ยนตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในบ่อยๆ

6. สภาพการณ์จัดสรรงบประมาณในปัจจุบัน รัฐบาลจะกำหนดตามสัดส่วนของรายได้ประชาชาติ เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจให้สามารถคงไว้ตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น เมื่อการใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จะทำให้สัดส่วนรายได้ประชาชาติบกพร่องไป และขาดการกระตุ้นทางเศรษฐกิจให้ครบถ้วนตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้ตรวจสอบภายในจำเป็นต้องทราบและเรียนรู้ว่าการตรวจสอบเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ สัมฤทธิ์ผลตามงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี

7. ควรมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณโครงการต่างๆ เป็นไปตามเป้าหมายและสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในการจัดงบประมาณ ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่เร่งด่วนและควรให้ความสำคัญการจัดอัตรากำลังในกระทรวงนี้โดยด่วน เพื่อให้กระทรวงใหม่สามารถประกอบกิจการตามนโยบายของรัฐบาลและดำเนินแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ

8. การจัดสรรงบประมาณของกระทรวงยังไม่มีการจัดลำดับความสำคัญในการได้รับงบประมาณ สำนักงบประมาณควรให้ความสำคัญและติดตามการดำเนินงานของโครงการต่างๆ ว่าสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ เพราะหากปล่อยไว้อาจทำให้โครงการสำคัญไม่บรรลุเป้าหมายที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้สัมฤทธิ์ผล ดังนั้น การพิจารณาจัดสรรงบประมาณควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสให้คำชี้แจงและหารือร่วมกัน เพื่อจะให้โครงการเหล่านั้นได้รับงบประมาณในเชิงบูรณาการร่วมกัน

จากข้อสรุปที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่าองค์กรของผู้ตรวจสอบภายใน วิธีการทำงาน และดำเนินงานของผู้ตรวจสอบภายใน ตลอดจนแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ และการติดตามผลการดำเนินงานใช้จ่ายงบประมาณยังจำเป็นต้องทำให้เป็นเอกภาพและมีแนวทางปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้การติดตามผลงานเป็นไปอย่างถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

- | | | |
|---------------|------------|---------------|
| 1. นางอานันท์ | ตันติเฉลิม | ประธานกรรมการ |
| 2. นายทวี | บุตรสุนทร | กรรมการ |
| 3. นายอินทัช | สิงคาลวณิช | กรรมการ |

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ติดตามประเมินผลการตรวจสอบภายใน
- 2) พิจารณาระบบควบคุมภายในของส่วนราชการในสังกัด
- 3) ติดตามประเมินผลงานและโครงการ
- 4) สอบทานมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามมาตรการ

1 และมาตรการ 2 “โครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิต”

- 5) ประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมหารือ จำนวน 16 ครั้ง และเยี่ยมชมงานหน่วยงานต่าง ๆ

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 ติดตามประเมินผลการตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้แนวทางการปฏิบัติงานแก่ผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 การวางแผนการตรวจสอบให้ครอบคลุมในเรื่องสำคัญ และมีความเสี่ยงสูงทั้งด้านการเงิน การบัญชี และการดำเนินงาน

3.1.2 ให้มีการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินในเชิงลึก

3.1.3 การรายงานผลการตรวจสอบให้มีความชัดเจน ทันเวลา เหตุการณ์ และสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานโดยรวมยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร อาจเนื่องจากเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ขาดทีมงาน อีกทั้งผู้บริหารระดับสูงไม่ให้ความสนใจและสนับสนุนเท่าที่ควร

3.2 พิจารณาระบบควบคุมภายในของส่วนราชการในสังกัด ซึ่งเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ส่วนราชการได้รับคำสั่งจากหลายหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในฐานะ ผู้กำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน และกรมบัญชีกลางในฐานะเป็นผู้ดูแล การตรวจสอบภายใน ซึ่งก่อให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน สมควรได้มีการพิจารณาทบทวน

3.3 การติดตามประเมินผลงานและโครงการ

3.3.1 สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี --

1) การก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยที่เทคโนโลยี พบว่า มีความล่าช้าในการดำเนินงาน มาก โดยได้รับงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 แต่ทำสัญญาจ้าง เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2547 และได้มีการจ่ายเงินล่วงหน้าร้อยละ 50 ของสัญญาไปแล้ว ทั้งนี้ กำหนดงาน แล้วเสร็จภายใน 15 เดือน ถัดจากวันส่งมอบพื้นที่ คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะให้มีการ ติดตามผลการก่อสร้างอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานแล้วเสร็จตามสัญญา

2) โครงการประดิษฐ์กรรมเพื่อการพัฒนาชนบท พบว่า ผลการดำเนินงานยังไม่มี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าเท่าที่ควร เนื่องจากยังไม่สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ ประโยชน์และผลักดันไปสู่เชิงพาณิชย์ได้ นอกจากนี้ ยังมีความล่าช้าในเรื่องการขอรับการ สนับสนุนทุนวิจัยและการพิจารณาคัดเลือกผู้รับทุน

ข้อเสนอแนะ

1. การประกาศรับข้อเสนอโครงการในแต่ละปีงบประมาณ ควรเตรียมการ ล่วงหน้าอย่างน้อยประมาณ 6 เดือนก่อนสิ้นปีงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการพิจารณาที่จะให้ ทุนวิจัยและพัฒนาแล้วเสร็จก่อนสิ้นปีงบประมาณ

2. ควรจัดให้มีระบบการติดตามผลงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานแล้วเสร็จ และส่งรายงานผลวิจัยตามกำหนดเวลา รวมทั้งต้องมีเงื่อนไขความรับผิดชอบของผู้รับทุนกรณี ที่งาน

3) โครงการงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ พบว่า การดำเนินงานสำเร็จลุล่วง ตามเป้าหมายของโครงการ

4) โครงการจัดงานเทิดพระเกียรติ “พระบิดาแห่งเทคโนโลยีของไทยและวัน เทคโนโลยีของไทย” เป็นการจตุรพิธพรการ สัมมนาวิชาการ และประกวดกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่กรุงเทพมหานคร เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ และได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 124.93 ล้านบาท สามารถจัดงานได้อย่างมีคุณภาพ และยิ่งใหญ่มากกว่าที่เคยจัดมาโดยมีผู้สนใจเข้าชมงานมากกว่าหนึ่ง ล้านคน

5) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการปฏิบัติงาน เป็นการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับการพัฒนาและแผนปฏิบัติการ ICT โดยมีคณะกรรมการและคณะทำงานรวม 8 คณะ มีการประชุมเพื่อพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ 14 ครั้ง ได้รับงบประมาณ 26,442,300 บาท เบิกจ่ายแล้ว 15,701,611 บาท (ร้อยละ 60)

อย่างไรก็ดี การดำเนินงานโดยรวมมีความล่าช้า เพราะบุคลากรด้าน ICT และด้านประสานเชิงนโยบายและปฏิบัติทางวิชาการด้าน ICT มีไม่เพียงพอ การว่าจ้างเอกชนยังคงต้องเสนอรายละเอียดและข้อกำหนดอย่างชัดเจนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลและองค์ความรู้กับหน่วยงานในสังกัด เพื่อให้สามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและทันสมัย

6) โครงการคลินิกเทคโนโลยี เป็นโครงการเกี่ยวกับการเติมความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเรื่องแปรรูปอาหารและเครื่องสมุนไพร การผลิตสารกรองสนิมเหล็ก เครื่องบรรจุภัณฑ์ สูญญากาศ การวิเคราะห์อัญมณี ฯลฯ การเผยแพร่ความรู้ รวมถึงการวิจัยและพัฒนาต่อยอด และการให้คำปรึกษา ซึ่งได้รับงบประมาณ 70.70 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 64.91 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 91.81 พบว่า โครงการมีความล่าช้า เนื่องจากความไม่ชัดเจนในรูปแบบกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารระดับสูง ทำให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างล่าช้า ประกอบกับจำนวนโครงการที่เสนอขอรับทุนมีจำนวนมาก นอกจากนี้ โครงการคลินิกเทคโนโลยี ยังมีความคล้ายคลึงกับโครงการประดิษฐ์กรรมเพื่อการพัฒนาชนบท

ข้อเสนอแนะ

ควรนำโครงการคลินิกเทคโนโลยีและโครงการประดิษฐ์กรรมเพื่อการพัฒนาชนบท (โครงการ 2) มาดำเนินการร่วมกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อนของงาน รวมทั้งควรจัดลำดับความสำคัญของโครงการตามความสนใจของประชาชน หรือสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล

7) โครงการศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสร้างเครื่องจักรในกระบวนการผลิตด้วยวิศวกรรมย้อนรอย เป็นการต่อยอดในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและลดต้นทุนและค่าใช้จ่าย ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี งบประมาณ 15.2 ล้านบาท โดยว่าจ้างที่ปรึกษาโครงการ “สถาบันไทย – เยอรมัน” บริษัทพัฒนากล จำกัด (มหาชน) และบริษัทสปาร์ แมคคาทรอนิกส์ จำกัด เป็นผู้ประกอบการ โดยมีเงื่อนไขจะต้องพัฒนาเครื่องจักร 2 ชนิด จำนวน 3 เครื่อง พบว่าเนื่องจากเป็นโครงการนำร่องในการสร้างการพัฒนาและนวัตกรรมขึ้นในประเทศ ผู้ประกอบการขนาดเล็ก ย่อม ส่วนมากจึงยังไม่ค่อยทราบถึงความสำคัญของการทำวิศวกรรมย้อนรอย

ข้อเสนอแนะ

ควรเสนอแนะให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการขนาดย่อมเข้าใจในระบบงานและเข้าร่วมโครงการ และให้ระมัดระวังเรื่องลิขสิทธิ์ เพื่อไม่ให้เกิดการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย รวมทั้งให้มีการติดตามผลงานที่ค้างงแล้วอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

8) โครงการสนับสนุนนักเรียนทุนรัฐบาลทางด้านวิทยาศาสตร์ โครงการนี้มีผู้ได้รับทุนทั้งสิ้น จำนวน 2,035 ทุน ประกอบด้วยทุนต่างประเทศระยะที่ 1 และ 2 จำนวน 1,988 คน ทุนในประเทศจำนวน 47 คน ปัจจุบันมีผู้รับทุนที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศจำนวน 958 คน และในประเทศจำนวน 16 คน อย่างไรก็ตาม มีนักเรียนทุนจำนวนร้อยละ 80 ที่กลับมาทำงานวิจัย ซึ่งพบปัญหาและอุปสรรคของโครงการ ดังนี้

1. การดำเนินการสอบเพื่อรับทุนมีความล่าช้ามาก เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้ปรับปรุงระเบียบและวิธีการสอบ โดยให้มีการประเมินความเหมาะสมโดย Assessment Centers อย่างไรก็ตาม สำนักงาน ก.พ. ได้เร่งรัดการดำเนินการเพื่อให้ผู้รับทุนสามารถเดินทางไปศึกษาได้ทันในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548

2. นักเรียนทุน ปี พ.ศ. 2546 จำนวน 30 ราย ยังไม่สามารถเดินทางไปศึกษาได้เนื่องจากผลสอบภาษาอังกฤษยังไม่ถึงเกณฑ์ และไม่มีความพร้อมของมหาวิทยาลัยตอบรับ

3. มีนักเรียนที่สำเร็จการศึกษากลับมาไม่สามารถทำงานวิจัยและพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีแหล่งทุนสนับสนุน หรือไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรพิจารณาหาวิธีลดขั้นตอนการคัดเลือก โดยการคัดเลือกนักเรียนทุนส่วนตัวที่มีใบตอบรับจากมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่มีชื่อเสียง ตรงตามรายชื่อมหาวิทยาลัยที่กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกำหนด ซึ่งจะไม่มีการบวนการสอบคัดเลือกสรรหาอีกหรือพิจารณา คัดเลือกจากผู้ศึกษาในมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว

2. ควรวางแผนการปฏิบัติงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า เกี่ยวกับงานวิจัยและพัฒนาเพื่อรองรับผู้สำเร็จการศึกษาในการทำงานวิจัยและพัฒนา

3. ควรนำผลงานวิจัยที่ทำแล้วมาใช้ประโยชน์และกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ให้นักวิจัยให้ชัดเจน

4. ควรกำหนดผลวิจัยและพัฒนาให้สามารถนำไปสู่เชิงพาณิชย์ได้ร้อยละ 60 – 70 โดยอาจจะให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในงานวิจัยด้วย

5. ควรให้นักวิจัยได้รับการอบรมการบริหารงานวิจัย เพื่อให้มีวิสัยทัศน์กว้างขึ้นสามารถมองเห็นช่องทางด้านการตลาด การผลิต การขายได้ครบทั้งระบบ

3.3.2 กรมวิทยาศาสตร์บริการ

1) โครงการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้รับงบประมาณ 11,183,900 บาท ระยะเวลาดำเนินการระหว่างปี 2547 ถึง 2550 แบ่งออกเป็น 3 โครงการ แต่ละโครงการประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 6 กิจกรรม เบิกจ่ายและผูกพันเงินงบประมาณไปแล้วจำนวน 10,342,726 บาท การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

2) โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้รับงบประมาณ 23,379,400 บาท การดำเนินการเป็นไปตามแผนและวัตถุประสงค์ที่กำหนด การจัดซื้อจัดจ้างมีการส่งมอบพันตามกำหนดระยะเวลา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้เอื้อประโยชน์ในการหารายได้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อวารสารทางวิทยาศาสตร์ไว้บริการ

2. ควรศึกษาลักษณะเงินนอกงบประมาณที่งานสารสนเทศห้องสมุดทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจเรียกเก็บเงินจากการให้บริการจัดการได้ โดยขอทำความเข้าใจความตกลงกับกระทรวงการคลังเก็บเงินที่ได้รับจากการให้บริการส่วนหนึ่งไว้ใช้จ่ายในลักษณะเงินทุนหมุนเวียน โดยไม่ต้องส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดินทั้งหมด เพื่อให้การบริหารงานมีความคล่องตัว

3. ควรวิเคราะห์การลงทุนเกี่ยวกับสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ว่ามีความคุ้มค่ามากน้อยเพียงไร โดยเปรียบเทียบกับนักวิจัยค้นคว้า นักวิทยาศาสตร์ ที่ใช้บริการในโอกาสต่อ ๆ ไป เพื่อเป็นการติดตามประเมินผลการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

3.3.3 สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

โครงการก่อสร้างศูนย์วิจัยนิวเคลียร์แห่งใหม่ ที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ใช้เวลาในการดำเนินการหลายปี สืบเนื่องจากความพลัดภัย ซึ่งต้องวิเคราะห์ความพลัดภัยเบื้องต้น และในการดำเนินการร่วมกับเอกชนมีหลายขั้นตอน รวมถึงสถานการณ์การเงินมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงทำให้ต้องปรับเพิ่มมูลค่าโครงการและส่งผลให้มีการพิจารณาทบทวนวงเงินที่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ติดตั้งเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูวิจัยใหม่ เนื่องจากเครื่องเดิมใช้มาเป็นเวลานาน อาจเกิดอันตรายจากการรั่วของรังสีต่าง ๆ

2. ควรมีเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้ทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ ในการศึกษา วิจัย และพัฒนาเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น

การเพิ่มผลผลิตสารไอโซโทป การเพิ่มคุณค่าอัญมณีจากการอาบรังสี การรักษาโรคมะเร็งในสมอง และการผลิตสารกึ่งตัวนำซิลิกอนเพื่อทำชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ในคอมพิวเตอร์ และระบบทรานซิสเตอร์ต่าง ๆ

3. ควรชี้แจงเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าก่อสร้างที่เพิ่มขึ้น ผลกระทบที่เกิดจากความล่าช้าของการก่อสร้างโครงการ และการขยายระยะเวลาในการก่อสร้าง

4. ให้มีการเร่งรัดการดำเนินการโครงการก่อสร้างให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

3.4 สอบทานมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงมาตรการ 1 และ 2 “โครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิต” ประกอบด้วย 3 มาตรการย่อย เป็นการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยเหลือผู้ซึ่งออกจากราชการตามมาตรการของรัฐบาล พ.ศ. 2547 และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง และวิธีการเบิกจ่ายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ผลการดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่พบข้อผิดพลาดแต่ประการใด อย่างไรก็ตามก็ดี คณะกรรมการตรวจสอบเห็นว่าคณะกรรมการตรวจสอบไม่จำเป็นต้องสอบทานในเรื่องดังกล่าว

3.5 ประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจสอบได้ร่วมหารือและขอความร่วมมือกับสายตรวจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในการประสานงานให้หน่วยงานตรวจสอบภายในได้เข้าร่วมสังเกตการณ์ทุกครั้งที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการเปิดตรวจสอบส่วนราชการในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ รวมทั้งให้ส่งสำเนาสรุปผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงศึกษาธิการ

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 4 มกราคม 2547

1. ดร.สุเมธ	ตันติเวชกุล	ประธานกรรมการ
2. ศ.ดร.เทียนฉาย	กีระนันท์	กรรมการ
3. นายชัยณรงค์	อินทรมีทรัพย์	กรรมการ
4. นางดวงกมล	นิธิอุทัย	กรรมการ
5. นายวุฒิชัย	พงษ์ประสิทธิ์	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) สอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวงศึกษาธิการ
- 2) สอบทานแผนการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน
- 3) สอบทานและติดตามประเมินผลการดำเนินงานของงาน/โครงการที่มีความสำคัญต่อผลสำเร็จของนโยบาย หรืองาน/โครงการที่มีสัญญาณบ่งชี้ว่าจะเกิดความเสียหายต่อราชการ
- 4) การพิจารณาให้ความดีความชอบแก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- 5) รายงานผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้มีการประชุมร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวง จำนวน 2 ครั้ง เพื่อพิจารณารายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ พิจารณาให้ความดีความชอบแก่ผู้ตรวจสอบภายใน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้าง และสอบทานรายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงาน/โครงการ เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานโดยรวมของกระทรวงศึกษาธิการ

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 สอบทานการบริหารงานและการดำเนินงานโดยรวมของกระทรวงศึกษาธิการ

3.1.1 สอบทานการบริหารเงินงบประมาณ

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานการใช้จ่ายเงินงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ไตรมาสที่ 4 พบว่า มีการเบิกจ่ายร้อยละ 97.47 ของงบประมาณที่ได้รับ ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 5.47 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายหน่วยงาน ปรากฏว่ามีบางหน่วยงาน ใช้จ่ายเงินต่ำกว่าเป้าหมาย โดยเฉพาะงบลงทุนและงบเงินอุดหนุน สาเหตุที่ไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันภายในปีงบประมาณเป็นประเด็นปัญหาเหมือนปีที่ผ่านมา ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบเคยเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะไปแล้ว

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานที่เบิกจ่ายเงินต่ำกว่าเป้าหมายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้เร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงิน และรายงานสาเหตุความล่าช้าในการใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมายให้ทราบด้วย

3.1.2 ติดตามการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี และการขยายเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี

การใช้จ่ายเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีและขยายเวลาเบิกจ่ายเงินในภาพรวมของกระทรวงมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยจำนวนปีที่ขอกันไว้เบิกเหลื่อมปีในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ลดลงเหลือเพียง 2 ปีงบประมาณ และจำนวนเงินที่ขอกันไว้เบิกเหลื่อมปีในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 – 2546 ลดลงคิดเป็นอัตราร้อยละ 8.33 และ 21.56 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 โดยสาเหตุของการเบิกจ่ายเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีจำนวนน้อยหรือไม่มีการเบิกจ่ายเลย เนื่องจากเป็นรายการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ ผู้รับจ้างประสบปัญหาเรื่องขาดแรงงานในพื้นที่ น้ำท่วมขังพื้นที่ก่อสร้าง และสถานะการเงิน

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารควรเอาใจใส่เร่งรัดดำเนินการอย่างจริงจัง เพื่อให้การใช้จ่ายเงินมีประสิทธิภาพเป็นไปตามวินัยทางการคลัง

3.1.3 ติดตามผลการดำเนินงานก่อสร้างอาคารเรียนและปฏิบัติการอุตสาหกรรมสิ่งทอของวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

จากการติดตามการดำเนินงานก่อสร้างอาคารเรียนและปฏิบัติการอุตสาหกรรมของวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นรายการเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีของปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 พบว่า เมื่อครบกำหนดสัญญาจ้าง ผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบงานตามกำหนดได้ เนื่องจากขาด

สภาพคล่องด้านเงินทุนหมุนเวียน จึงขอส่งมอบงาน 5 งวดสุดท้ายในคราวเดียวกัน แต่เมื่อครบกำหนดตามแผนการปฏิบัติงาน ผู้รับจ้างก็ยังไม่สามารถส่งมอบงานดังกล่าวได้ และมีค่าปรับที่จะต้องชำระเป็นจำนวนมาก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจึงดำเนินการยื่นเรื่องขอขยายเวลาเบิกจ่ายเงินต่อไปในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

ข้อเสนอแนะ

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลควรดำเนินการตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรักษาผลประโยชน์ของราชการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งควรตรวจสอบคุณภาพงานโดยละเอียด เนื่องจากผู้รับจ้างขยายเวลาการก่อสร้างและต้องชำระค่าปรับเป็นจำนวนมาก อาจทำให้งานก่อสร้างอาคารไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร

3.1.4 สอบทานรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้าง

จากการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ไตรมาสที่ 4 จำนวนเงินทั้งสิ้น 3,803.83 ล้านบาท พบว่า ผลการดำเนินการเป็นไปตามแผนจำนวน 2,459.02 ล้านบาท ดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนจำนวน 620.46 ล้านบาท และมีหน่วยงานที่ไม่ได้ส่งรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างจำนวน 724.35 ล้านบาท ทั้งนี้ การดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามแผนมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น มีการปรับปรุงรายละเอียดและรูปแบบรายการยกเลิกการสอบราคาและประกวดราคา โอนเปลี่ยนแปลงหมวดรายจ่าย ส่งมอบครุภัณฑ์ล่าช้า อยู่ระหว่างการก่อสร้าง ตรวจจับ เบิกจ่ายเงิน และอุทธรณ์ต่อศาลปกครอง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและติดตามการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามแผนในแต่ละหน่วยงานให้มากขึ้น และควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำกับดูแล

3.2 สอบทานแผนการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานการจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 พบว่า การจัดทำแผนการตรวจสอบของหน่วยงานส่วนใหญ่กำหนดขอบเขตการตรวจสอบไม่ครอบคลุมด้านการตรวจสอบการดำเนินงานและการสอบทานระบบการควบคุมภายใน

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตรวจสอบภายในควรนำผลการประเมินความเสี่ยงและการประเมินประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในมาพิจารณาประกอบการวางแผนการตรวจสอบ รวมถึงพัฒนาศักยภาพของผู้ตรวจสอบภายในให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการตรวจสอบการดำเนินงาน

3.3 สอบทานและติดตามประเมินผลการดำเนินงานของงาน / โครงการ ที่มีความสำคัญต่อผลสำเร็จของนโยบาย หรืองาน/โครงการที่มีสัญญาณบ่งชี้ว่าจะเกิดความเสียหายต่อราชการ

3.3.1 สอบทานระบบการดำเนินงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 2 ฉบับ คือ ฉบับแรก (พ.ศ. 2543 - 2545) และฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2547 - 2549) โดยจัดทำเสร็จเมื่อปี 2542 และ 2546 ตามลำดับ แต่ได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินงานพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวมของกระทรวงในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณารายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการดังกล่าว พบปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1) แผนแม่บทมีรายละเอียดไม่สมบูรณ์และไม่สอดคล้องกับระยะเวลาที่ให้ดำเนินการ รวมทั้งการเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับกรอบนโยบายและแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของประเทศไทยมีความล่าช้า

2) การกำหนดให้หน่วยงานจัดทำโครงการตลอดจนรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศในระหว่างปีงบประมาณเสนอสำนักงบประมาณและกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการก่อหนี้ผูกพัน และการจัดหาโดยวิธี e - Auction มีขั้นตอนการดำเนินงานหลายขั้นตอน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามแผนงานที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำรายละเอียดคุณลักษณะของครุภัณฑ์ และให้ความเห็นชอบคุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวก่อนการประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดหาได้ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ

2. หน่วยงานควรมีแผนและกำหนดงบประมาณสำหรับปรับปรุง ซ่อมบำรุงรักษา และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และทันสมัย พร้อมทั้งจัดให้มีระบบการตรวจสอบ กำกับดูแลให้มีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ

3. ก่อนการดำเนินการใดๆ โดยเฉพาะการจัดหา ควรแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นคณะกรรมการหรืออนุกรรมการพิจารณาประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคเพื่อวางแผนดำเนินการที่เหมาะสม และจัดให้มีการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับเครือข่ายในหน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 สอบทานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า สำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาส

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (เดิม) หรือสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนในปัจจุบันได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และได้ประกาศใช้ระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2544 ซึ่งไม่เจาะจงกลุ่มเป้าหมายว่าต้องเป็นผู้ด้อยโอกาส โดยได้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรว่าด้วยการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า สำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาส พ.ศ. 2543

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณารายงานผลการสอบทานการดำเนินงานของการใช้จ่ายเงินอุดหนุน พบปัญหาอุปสรรคในด้านต่างๆ ดังนี้

1) การใช้จ่ายเงินอุดหนุน การดำเนินงานใช้จ่ายเงินอุดหนุนยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาสทุกประเภท

2) การบริหารจัดการในสถานศึกษาของเรือนจำและทหาร ครูส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่เรือนจำและเป็นทหาร ซึ่งไม่มีวุฒิเฉพาะทางด้านการสอน และมีภาระปฏิบัติงานหลายหน้าที่ รวมทั้งผู้บังคับบัญชาบางหน่วยให้ความสำคัญและสนับสนุนนโยบายในการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย

3) การติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของงาน ไม่มีการติดตามผลสัมฤทธิ์ของการใช้จ่ายเงินอุดหนุนสำหรับผู้ด้อยโอกาส

ข้อเสนอแนะ

ควรปรับปรุงรูปแบบและวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสังคมของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งควรมีระบบการติดตามการใช้จ่ายเงินและการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพสามารถวัดคุณภาพของผู้จบการศึกษาได้อย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้สูญเสียงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์

3.4 การพิจารณาให้ความดีความชอบแก่ผู้ตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาให้ความเห็นในการให้ความดีความชอบแก่ผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงและระดับกรม ครั้งที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 โดยได้ให้ความเห็นชอบหลักการในการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนของหน่วยตรวจสอบภายในระดับกรม และให้ความเห็นชอบในการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนของกลุ่มงานตรวจสอบภายในระดับกระทรวง ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอความเห็นขอเลื่อนเงินเดือน 2 ขั้นเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษแก่

ผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวง แต่ไม่ได้รับการพิจารณาดำเนินการจากหัวหน้าส่วนราชการ
ของกระทรวง โดยมีได้แจ้งเหตุผลให้ทราบ

ข้อเสนอแนะ

ส่วนราชการจะต้องมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาความเห็นที่คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอ
แก่หัวหน้าส่วนราชการให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบ และหากไม่ได้รับการพิจารณาตามที่
คณะกรรมการตรวจสอบเสนอ ควรชี้แจงเหตุผลให้ทราบด้วย

4. ปัญหาอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาของคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบได้สรุปประเด็นปัญหาอุปสรรคที่พบระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

4.1 ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานตรวจสอบภายใน

4.1.1 ผู้บริหารบางรายยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ
ตรวจสอบอย่างแท้จริง จึงไม่ได้ให้ความสำคัญและนำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ
ไปพิจารณาดำเนินการตามสมควรแก่กรณี นอกจากนี้ ผู้บริหารยังไม่ได้ให้การยอมรับในเรื่อง
การบริหารความเสี่ยง ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการควบคุมภายใน จึงไม่
ให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยง

4.1.2 ผู้ตรวจสอบภายในมีข้อจำกัดในการตรวจสอบหลายประการ เช่น ศักยภาพของ
ผู้ตรวจสอบภายใน ความร่วมมือด้านข้อมูลจากหน่วยรับตรวจ การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา
ทั้งด้านโครงสร้าง อัตรากำลังและงบประมาณ

4.1.3 รายงานผลการตรวจสอบภายในระดับกรมในภาพรวมยังไม่เป็นที่สนใจของผู้บริหาร
และมีความล่าช้าในการเสนอรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการ เนื่องจากรายงานผลการตรวจสอบ
ส่วนใหญ่ยังเน้นความถูกต้องในด้านการเงิน การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการปฏิบัติตามกฎ
ระเบียบ ข้อบังคับ โดยไม่เน้นการตรวจสอบการดำเนินงานเท่าที่ควร และเป็นการรายงาน
ข้อบกพร่อง/ข้อผิดพลาดที่มีความสำคัญน้อยและซ้ำๆ กัน

4.1.4 ผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง
ในการจัดทำแผนการตรวจสอบ และกำหนดแผนการตรวจสอบไม่ครอบคลุมด้านการดำเนินงาน
ของงาน/โครงการ รวมทั้งไม่ได้จัดทำแผนการตรวจสอบตามคู่มือและแนวปฏิบัติของกรมบัญชีกลาง
และตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

4.2 ปัญหาอุปสรรคที่พบจากการตรวจสอบ

4.2.1 การบริหารงบประมาณของหลายหน่วยงานยังดำเนินการได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย โดยเฉพาะงบลงทุน ซึ่งมีสาเหตุหลายประการ เช่น มีการขอเปลี่ยนแปลงแบบรูปรายการ เนื่องจากผู้รับจ้างเสนอราคาสูงกว่างบประมาณที่ได้รับ ทำให้ได้สิ่งก่อสร้างหรือครุภัณฑ์ที่ด้อยคุณภาพไม่สามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์

4.2.2 การกักเงินไว้เบิกเหลือปีและการขยายเงินกันไว้เบิกเหลือปีของหลายส่วนราชการ ดำเนินการล่าช้า ซึ่งผู้บริหารควรเอาใจใส่เร่งรัดอย่างจริงจังและปรับปรุงแก้ไขโดยด่วน เพื่อให้การใช้จ่ายเงินมีประสิทธิภาพเป็นไปตามวินัยทางการคลัง

4.3 ปัญหาอุปสรรคเชิงนโยบายที่พบจากการตรวจสอบเชิงนโยบาย

4.3.1 โครงการกองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน พบว่ามีปัญหา ดังนี้

1) การแต่งตั้งอนุกรรมการกองทุนมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการบ่อยๆ ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบริหารงาน ส่วนการแต่งตั้งอนุกรรมการอื่นไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ชัดเจน และแต่งตั้งบุคคลเดิมต่อเนื่องหลายวาระติดต่อกัน ทำให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งไม่ได้เป็นผู้แทนของผู้มีส่วนได้เสียอย่างแท้จริง

2) การบริหารจัดการกองทุนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีการวางระบบการบริหารจัดการทั้งด้านรายรับและรายจ่าย โดยเฉพาะในเรื่องการวางแผนการดำเนินงานระยะยาว และการนำเงินสงเคราะห์ฝากนำไปหาผลประโยชน์โดยวิธีการอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าการฝากธนาคาร กองทุนจึงได้รับดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราที่ต่ำเป็นเวลานาน ทำให้รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย ส่งผลให้การดำเนินงานของกองทุนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ นอกจากนี้ ยังไม่สามารถควบคุมและกำกับดูแลค่าใช้จ่ายได้ ทำให้มีการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการประเภทต่างๆ สูง และมีการเบิกจ่ายสูงกว่าสิทธิที่ควรจะเป็น

3) การตรวจสอบและกำกับดูแลกองทุนยังขาดประสิทธิภาพในการตรวจสอบ กำกับดูแล และติดตามประเมินผลในทุกระดับ เนื่องจากไม่มีการจัดวางระบบการตรวจสอบภายในและระบบการควบคุมภายในของกองทุนเป็นการเฉพาะ

4.3.2 โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ไม่มีการสำรวจและศึกษาภาวะทุพโภชนาการของเด็กในโรงเรียนอย่างจริงจัง และไม่มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของอาหารและสุขาภิบาลอาหาร ทำให้บางโรงเรียนไม่สามารถจัดบริการอาหารกลางวันให้ได้ปริมาณพลังงานพอเพียงและมีคุณค่าอาหารอย่างครบถ้วน นอกจากนี้ ขั้นตอนการปฏิบัติงานในการโอนเงินและเบิกจ่ายเงินมีความซับซ้อน ทำให้เกิดความล่าช้า โดยเฉพาะขาดการประสานข้อมูลที่ดีทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

4.3.3 โครงการอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (เดิม) หรือสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนในปัจจุบัน พบว่า การก่อสร้างมีความล่าช้า เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องมิได้เร่งรัดให้งานเสร็จตามกำหนดอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้องขอเงินไว้เบิกเหลื่อมปีค้างสมทบติดต่อกันหลายปี

4.3.4 โครงการจัดตั้งวิทยาเขตสุพรรณบุรีของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ไม่มีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสมของโครงการอย่างแท้จริง ไม่มีข้อมูลและนโยบายของโครงการที่ชัดเจน ทำให้ไม่มีการตรวจสอบผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งโครงการมีการลงทุนซ้ำซ้อนในพื้นที่เดียวกันหรือใกล้เคียงโดยหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงาน

4.3.5 โครงการจัดตั้งสถาบันราชภัฏใหม่ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (เดิม) หรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในปัจจุบัน (จำนวน 5 แห่ง คือ จังหวัดกาฬสินธุ์ นครพนม ชัยภูมิ ร้อยเอ็ด และศรีสะเกษ) พบว่า ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเห็นควรให้ชะลอโครงการไว้ก่อน เนื่องจากขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ การจำกัดขนาดกำลังคนภาครัฐ และการปรับลดงบประมาณรายจ่าย ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันราชภัฏใหม่ทั้ง 5 แห่ง โดยเงื่อนไขกำหนดไม่ให้มีการเพิ่มอัตรากำลังและงบประมาณรายจ่ายด้านบุคลากร ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบเห็นว่าแม้มีการอนุมัติให้ดำเนินการจัดตั้งแล้ว ควรมีการทบทวนแผนแม่บทในรายละเอียดของการคงอยู่ของสถาบันราชภัฏทั้ง 5 แห่ง โดยรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณภายใต้แผนแม่บทที่ทบทวนแล้วให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สมบูรณ์

4.3.6 โครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนสร้างหอพักนักศึกษาและบ้านพักข้าราชการ กรมพลศึกษา พบว่า สัญญาข้อตกลงมีหลายข้อที่เอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจเอกชน และไม่ได้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ เช่น ไม่ได้ส่งหนังสือข้อตกลงให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาก่อนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับการเสนอโครงการและการดำเนินโครงการ และไม่มีการปฏิบัติตามกฎกระทรวง (พ.ศ. 2519) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2527 เกี่ยวกับการจัดที่ดินของรัฐให้เอกชนเข้าทำการก่อสร้างหอพักและให้เอกชนใช้ประโยชน์เป็นเวลา 25 ปี เป็นต้น ดังนั้น แม้ว่าโครงการดังกล่าวถูกยกเลิกไปก่อนสัญญาจะมีผลบังคับตามกฎหมาย แต่ได้มีการกระทำที่ส่อและแสดงเจตนาารมณ์ที่ขัดต่อกฎหมาย จึงสามารถดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี

4.3.7 โครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู พบว่า

1) ความเหมาะสมของหลักการและนโยบาย ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ถึงเหตุที่แท้จริงในการก่อหนี้ ลักษณะและปริมาณของหนี้ เพื่อจะได้สามารถจำแนกสภาพหนี้ของข้าราชการครูได้ชัดเจน

2) การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ไม่มีการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นสำคัญๆ บางประเด็น เช่น จำนวนและเหตุผลของครูที่มีภาระหนี้สินแต่ไม่ได้ขอรับหรือไม่ได้รับสิทธิการกู้ ภาระหนี้สินนอกระบบของครู สถานะการหมุนเวียนหนี้ของครูที่ได้รับเงินทุนฯ โดยอาศัยประโยชน์จากส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย รวมทั้งพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกู้ของครูที่ได้รับเงินกู้จากเงินทุนฯ และการนำเงินไปหาประโยชน์ด้วยการให้กู้ ตลอดจนภาระหนี้สินที่สะสมเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับสิทธิในการกู้จากเงินทุนฯ

3) การบริหารจัดการเงินทุน ควรมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการควบคุมความเสี่ยง รวมทั้งควรมีการประเมินผลและทบทวนหลักการและกระบวนการในการมอบอำนาจให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรบริหารจัดการเงินทุนฯ ใหม่ โดยเฉพาะเรื่องระบบข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นปัจจุบันตรงกันทั้งสำนักงาน ก.ค. และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการขอกู้ การกู้ การชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย และข้อมูลการเงินของเงินทุน นอกจากนั้น การแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ จะต้องปราศจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงและกรรมการควรรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ตามที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างสม่ำเสมอ

4.3.8 การใช้จ่ายเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรว่าด้วยการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า สำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาส พบว่า การดำเนินงานยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาสทุกประเภท ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่เรือนจำและเป็นทหารซึ่งไม่ได้มีวุฒิเฉพาะทางด้านการสอนและมีการปฏิบัติงานหน้าที่อื่น รวมทั้งผู้บังคับบัญชาของเรือนจำและทหารบางหน่วยให้ความสำคัญและสนับสนุนในการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย และไม่มีการติดตามผลการใช้จ่ายเงินและผลสัมฤทธิ์ของการใช้จ่ายเงินอุดหนุนสำหรับผู้ด้อยโอกาส

4.3.9 การดำเนินงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า แผนแม่บทฉบับแรกมีเนื้อหารายละเอียดไม่สมบูรณ์และแผนแม่บทฉบับที่ 2 ไม่สอดคล้องกับระยะเวลา เนื่องจากผู้จัดทำมีภาระหน้าที่อื่นและระยะเวลาจำกัดในการดำเนินการ รวมทั้งการเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2544 – 2553 ของประเทศไทย และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ. 2545 – 2549 มีความล่าช้า นอกจากนี้ การกำหนดให้หน่วยงานจัดทำโครงการและรายละเอียด

คุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศในระหว่างปีงบประมาณ เสนอสำนักงบประมาณ และกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการก่อหนี้ผูกพัน รวมทั้งการจัดหาโดยวิธี e – Auction มีหลายขั้นตอน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามแผนงานที่กำหนด

4.3.10 การพิจารณาความดีความชอบแก่ผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงและระดับกรม พบว่า ส่วนราชการระดับกรมส่วนใหญ่ไม่ได้ส่งผลการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนของผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมให้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาให้ความเห็น สำหรับกลุ่มงานตรวจสอบภายในระดับกระทรวง ผู้บริหารไม่ได้ดำเนินการตามข้อคิดเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้แจ้งให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี

4.3.11 การแต่งตั้งโยกย้ายเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในระดับกรม พบว่า ส่วนราชการส่วนใหญ่ไม่ส่งเรื่องเกี่ยวกับการแต่งตั้งโยกย้ายให้คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาก่อนตามมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ ปัญหาอุปสรรคที่พบในการดำเนินงาน 3 ด้าน คือ ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานตรวจสอบภายใน ปัญหาอุปสรรคที่พบจากการตรวจสอบ และปัญหาอุปสรรคเชิงนโยบายที่พบจากการตรวจสอบเชิงนโยบายดังกล่าวข้างต้น นั้น คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานตรวจสอบภายในและปัญหาที่พบจากการตรวจสอบให้กรมบัญชีกลางทราบ และได้รายงานประเด็นปัญหาอุปสรรคทั้ง 3 ด้านดังกล่าวให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินการแก้ไขต่อไป

กระทรวงสาธารณสุข

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงสาธารณสุข

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

1. นายแพทย์	พยอมยนต์	ประธานกรรมการ
2. ดร.สุรัฐ	สีลปอนันต์	กรรมการ
3. นายเลื่อน	กฤษณกร	กรรมการ (ลาออกเมื่อ 29 กันยายน 2547)
4. นายไพบูลย์	วัฒนศิริธรรม	กรรมการ
5. นายทำนุ	ธรรมมงคล	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามและสอบทานการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การใช้จ่ายเงินงบประมาณและการปฏิบัติงานของส่วนราชการ
- 2) การควบคุมภายในของส่วนราชการ
- 3) รายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน
- 4) การดำเนินงานตามพันธกิจหลัก
- 5) การดำเนินงานอื่น ๆ

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมหารือระหว่างกันจำนวน 12 ครั้ง และประชุมร่วมกับ ก.พ.ร. ประจำปีรวมจำนวน 1 ครั้ง

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 การใช้จ่ายเงินงบประมาณและการปฏิบัติงานของส่วนราชการ

จากรายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ของส่วนราชการ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปรากฏว่า ได้มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรวม 46,580.113 ล้านบาท จากเงินงบประมาณที่ได้รับทั้งสิ้น 46,694.939 ล้านบาท

คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้กลุ่มงานตรวจสอบภายในระดับกระทรวงสอบทานงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (ยกเว้นกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) พบว่า การปฏิบัติงานยังไม่เรียบร้อยรัดกุมเท่าที่ควร สรุปได้ดังนี้

3.1.1 การจัดทำระบบการควบคุมภายใน บางหน่วยงานยังจัดทำระบบการควบคุมภายในยังไม่แล้วเสร็จ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายเนื่องจากอาจมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน

3.1.2 การเงินและใบสำคัญคู่จ่าย

1) การจัดทำทะเบียนคุมเงินทดรองราชการยังไม่ถูกต้อง ทำให้ขาดระบบการควบคุมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของเงินทดรองราชการ

2) ลูกหนี้ค่าสินค้าและบริการค้างชำระเป็นเวลานาน ทำให้ได้รับเงินรายได้ล่าช้า

3) การส่งคืนเงินยืมล่าช้า ทำให้การเบิกจ่ายเงินล่าช้าและขาดสภาพคล่องทางการเงินของหน่วยงาน

3.1.3 การบัญชี

1) การคำนวณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ไม่ถูกต้อง ทำให้ยอดค่าเสื่อมราคาและทรัพย์สินสุทธิที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินไม่ถูกต้อง

2) ไม่จัดทำทะเบียนคุมฎีกาเบิกจ่ายเงิน ทำให้ไม่สะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำงบเดือนและการตรวจสอบ

3) การบันทึกบัญชีไม่ถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้งบการเงินขาดความเชื่อถือและไม่สามารถจัดทำได้ทันตามกำหนด

3.1.4 การพัสดุและยานพาหนะ

1) การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบพัสดุประจำปีไม่ครบถ้วน ล่าช้าและไม่ได้ส่งรายงานให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบ ทำให้ผู้บริหารไม่ได้รับทราบข้อมูลของสินทรัพย์ทั้งหมดเพื่อประกอบการตัดสินใจ

2) การควบคุมพัสดุและการใช้ยานพาหนะไม่รัดกุม เนื่องจากเจ้าหน้าที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร ซึ่งเป็นการขาดระบบการควบคุมภายในที่ดี

3) รดราขการขาดการต่อทะเบียน ซึ่งเป็นการผิดกฎหมายและขาดการควบคุมเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นกับยานพาหนะ

4) ไม่ได้จัดทำเกณฑ์เฉลี่ยการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงของรถแต่ละคัน ทำให้ขาดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง

5) การจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินยังไม่เรียบร้อย ทำให้ขาดหลักฐานประกอบการปฏิบัติงาน

6) มีการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง ซึ่งเป็นการไม่ประหยัดงบประมาณ

7) ข้อครุภัณฑ์การแพทย์มากเกินไปเกินความจำเป็น และวัสดุบางรายการไม่เคลื่อนไหวทำให้วัสดุ ครุภัณฑ์บางอย่างเสื่อมสภาพและล้าสมัย

3.2 การควบคุมภายในของส่วนราชการ

ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขยกเว้นกรมควบคุมโรค ได้จัดวางระบบการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 แล้วเสร็จแล้ว

3.3 รายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานรายงานผลการตรวจสอบภายในของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขแล้ว พบว่า การปฏิบัติงานทางด้านการเงินการบัญชี การพัสดุและยานพาหนะ ยังไม่เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

3.3.1 การเงินและการบัญชี

- 1) บางหน่วยงานไม่มีระบบควบคุมการรับจ่ายเงิน มีการจ่ายเช็คผิดบัญชี และไม่ลงลายมือในเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ รวมทั้งการจ่ายเงินที่เบิกจากคลังไม่ทันตามที่ระเบียบกำหนด
- 2) ไม่มีแผนการบริหารจัดการลูกหนี้และเจ้าหนี้ มีลูกหนี้เงินยืมค้างชำระเกินกำหนดและยืมซ้ำ
- 3) เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางไปราชการและค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมไม่ถูกต้อง
- 4) บางหน่วยงานยังจัดทำบัญชีตามระบบเกณฑ์คงค้างไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบัน รวมทั้งไม่ได้จัดทำบัญชียอดเงินฝากธนาคารทุกสิ้นเดือน
- 5) มีการใช้ใบเสร็จรับเงินและเช็คไม่ถูกต้อง และมีการแก้ไขเอกสารประกอบการเบิกจ่ายช่วยเหลือจากต่างประเทศโดยเจ้าหน้าที่การเงิน
- 6) นำส่งเงินรายได้แผ่นดินล่าช้า
- 7) เบิกเงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลไม่ถูกต้อง เนื่องจากใบแจ้งการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยในมีรายละเอียดไม่ถูกต้องครบถ้วน และการเรียกเก็บเงินจากผู้ป่วยในไม่ถูกต้อง รวมทั้งการจัดทำแผนเงินบำรุงไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง
- 8) กรรมการตรวจสอบการรับ - จ่ายเงินประจำวันไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย และบางแห่งไม่มีการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบฯ ดังกล่าว
- 9) การปฏิบัติเกี่ยวกับสัญญาการยืมเงินไม่ครบถ้วนและถูกต้อง

3.3.2 การพัสดุและยานพาหนะ

- 1) หนังสือคำประกันการซื้อขายของธนาคารขาดรายละเอียดอันเป็นสาระสำคัญของสัญญา

- 2) การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างยังไม่ถูกต้อง ได้แก่
 - มีการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง
 - สัญญาจ้างไม่ติดอากรแสตมป์
 - จ่ายเงินล่วงหน้าให้กับผู้รับจ้าง
 - การจัดซื้อครุภัณฑ์ไม่ระบุราคากลาง ไม่จัดส่งประกาศเผยแพร่เอกสารสอบราคา และไม่มีรายงานผลการเปิดซองราคา
- 3) การจัดทำรายงานการตรวจสอบพัสดุประจำปีไม่ถูกต้อง เช่น มีแต่วัสดุคงเหลือครุภัณฑ์ชำรุด เป็นต้น
- 4) การควบคุมครุภัณฑ์และเวชภัณฑ์ยาไม่รัดกุม มีการจัดซื้อครุภัณฑ์มากเกินไปเกินความจำเป็น
- 5) ไม่ได้จัดทำเกณฑ์การใช้เชื้อเพลิงของรถราชการ และการควบคุมการใช้รถราชการไม่รัดกุม
- 6) การคำนวณค่าเสื่อมราคาไม่ถูกต้อง

3.4 ติดตามการดำเนินงานตามพันธกิจหลัก

3.4.1 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

1) การผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพ

เป็นผลผลิตที่วิทยาลัยพยาบาล/วิทยาลัยการสาธารณสุข ได้ดำเนินการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งเน้นมาตรฐานตามหลักวิชาชีพและหลักการอุดมศึกษา และกำหนดให้ทุกสถาบันต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้อยู่ในระดับที่เชื่อถือได้และมีการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งเป็นการประกันคุณภาพภายในซึ่งเป็นการประเมินตนเอง การตรวจสอบและประเมินคุณภาพจากวิทยาลัยเครือข่ายและสถาบันพระบรมราชชนก และการประกันคุณภาพภายนอกซึ่งเป็นการตรวจสอบ ประเมิน และรับรองคุณภาพ จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สภาการพยาบาลในฐานะองค์กรวิชาชีพ และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งมีฐานะเป็นองค์กรมหาชน

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินการดังกล่าวได้รับงบประมาณจำนวน 802.34 ล้านบาท และมีการเบิกจ่ายจำนวน 796.86 ล้านบาท ผลการดำเนินงานเป็นไปตามตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ยกเว้นตัวชี้วัดของจำนวนนักศึกษาปัจจุบันที่กำหนดไว้ 10,993 คน แต่มีเพียง 10,975 คน สำหรับตัวชี้วัดเชิงคุณภาพไม่ได้รับข้อมูล แต่จากการสอบถามพบว่าหน่วยงานที่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาจากภายในและจาก สมศ. มีคุณภาพของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี

ปัญหาและอุปสรรค

1. นโยบายเพิ่มการผลิตพยาบาลในปีการศึกษา 2547 ซึ่งกำหนดให้วิทยาลัยต้องรับนักศึกษาเพิ่ม 100% มีผลทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับจำนวนห้องเรียน หอพัก และอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. รัฐไม่ได้ให้ความหวังในการบรรจุแต่งตั้งบุคลากรของสาธารณสุขที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาต่าง ๆ ประกอบกับหน่วยบริการทางสาธารณสุข (สถานีนอนมัย) ไม่อาจจ้างได้ เพราะต้องใช้เงินของหน่วยบริการฯเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาภาวะการจ้างงาน/มีงานทำของบุคลากรทางสาธารณสุข
3. เนื่องจากรายรับที่ได้จากนักศึกษามีไม่มากเหมือนมหาวิทยาลัย และงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนจำกัด ทำให้มีปัญหาในการส่งเสริม ค้นคว้าทางเทคโนโลยี และสารสนเทศ รวมทั้งขาดแคลนครุภัณฑ์ทางการศึกษา เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ทำให้ต้องใช้เงินบำรุงการศึกษาของวิทยาลัยจัดซื้อ
4. การส่งตัวนักศึกษาจัดสรรโควต้าตาม GIS ที่สำเร็จการศึกษาไปจังหวัดต่าง ๆ ไม่ตรงกับความต้องการ

2) การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ผลผลิตนี้มีกิจกรรมหลักคือ การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ติดตามประเมินผลการบำบัดรักษา การฝึกอาชีพ และการพัฒนาระบบข้อมูล

ผลการดำเนินงาน

ได้รับงบประมาณจำนวน 323.06 ล้านบาท และมีการเบิกจ่ายงบประมาณจำนวน 238.258 ล้านบาท โดยในปี 2546 ได้มีการทำสงครามต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ตามนโยบายของรัฐบาลจนได้ผู้เสพ ผู้ติดยา เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา ซึ่งการดำเนินการมีความแตกต่างในรายละเอียดของแต่ละพื้นที่ ดังนั้น กลยุทธ์ในการดำเนินการคือการป้องกัน การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ทั้งนี้ การดำเนินงานไม่เป็นไปตามตัวชี้วัดเชิงปริมาณ คือ จำนวนผู้ที่ได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีเพียง 41,577 ราย จากตัวชี้วัดจำนวน 177,400 ราย แต่สำหรับตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ มีผลสำเร็จคือ ผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูตามหลักเกณฑ์ร้อยละ 100 จากที่กำหนดไว้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

ปัญหาและอุปสรรค

1. เจ้าหน้าที่ไม่มั่นใจในความปลอดภัยในการเข้าไปดูแลติดตามหลังการบำบัดรักษาในเขตพื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน และกระบวนการติดตามระบบยุทธศาสตร์โดยอาสาสมัครพลังแผ่นดินมีแกนนำชุมชนไม่เข้มแข็งและไม่ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
2. การเสพยาของผู้ผ่านการบำบัดรักษา ส่วนใหญ่เสพยาเสพติดชนิดใหม่แทน
3. กระบวนการบำบัดระดับครอบครัวที่ป้องกันการกลับไปเสพยา ยังไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมครบวงจร
4. ระบบรายงานผ่านระบบเครือข่าย Internet มีปัญหาเชิงระบบ (คอขวด) และการปฏิบัติในพื้นที่ห่างไกล

ข้อเสนอแนะ

1. เพิ่มแรงจูงใจแก่เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครในพื้นที่เฉพาะ เช่น ในแนวตะเข็บชายแดน เขตพื้นที่เทศบาล พื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง หรือมีขีดจำกัดในการทำงาน
2. จัดทำข้อบังคับหรือคำสั่งให้เทศบาลส่วนสาธารณสุข ถือเป็นแนวปฏิบัติในการแก้ไขปัญหายาเสพติด
3. ศึกษา วางแนวทางการแก้ไข และรณรงค์เรื่องอันตรายจากการใช้สุราเพิ่มขึ้น
4. พัฒนาระบบข้อมูลยาเสพติด และพัฒนาขีดความสามารถของสถานีนอมนัย
5. วางแนวทางให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมครอบครัวบำบัดในกลุ่มผู้ป่วยระยะฟื้นฟู และผู้ผ่านการบำบัดรักษาให้ครอบคลุมครบวงจร รวมทั้งดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3.4.2 กรรมการแพทย์

1) การวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีเรื่องโรคมะเร็ง

การดำเนินงานประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ

- กิจกรรมที่ 1 การศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีโรคมะเร็ง (28 เรื่อง)
- กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาหลักเกณฑ์ มาตรฐานหรือแนวทางการรักษาโรคมะเร็ง (2 เรื่อง)

โดยจัดส่งแพทย์/บุคลากรไปศึกษาอบรมหลักสูตรมะเร็งทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จัดทำทะเบียนมะเร็งของผู้ป่วย รายงานผลการดำเนินงาน จัดทำ Website ของศูนย์มะเร็งเพื่อเผยแพร่ข้อมูล และจัดอบรม ประชุมวิชาการ/สัมมนาเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการแพทย์ รวมทั้งจัดทำ

คู่มือการทำทะเบียนมะเร็ง ตลอดจนดำเนินงานเกี่ยวกับงานทะเบียนมะเร็ง Population based กับ Hospital based Cancer registry

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินการดังกล่าวได้รับงบประมาณจำนวน 109.733 ล้านบาท และมี การเบิกจ่ายจำนวน 110.16 ล้านบาท ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนโดยมีความสำเร็จของ กิจกรรมที่ 1 และ 2 เท่ากับ 89.2% และ 100% ตามลำดับ สำหรับตัวชี้วัดเชิงคุณภาพยังไม่ได้ รับข้อมูล

ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากการดำเนินงานในหลายพื้นที่ทำให้ได้คุณภาพข้อมูลที่มีความ แตกต่างกัน

2) การวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ และเทคโนโลยีด้านยาเสพติด

การดำเนินการประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก ดังนี้

- การศึกษาวิเคราะห์วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านยาเสพติด
- การพัฒนาหลักเกณฑ์มาตรฐานหรือแนวทางด้านยาเสพติด
- การประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์ด้านยาเสพติด

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินการดังกล่าวได้รับงบประมาณจำนวน 38.031 ล้านบาท และมี การเบิกจ่ายจำนวน 36.318 ล้านบาท ผลการดำเนินงานเป็นไปตามตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

ปัญหาและอุปสรรค

มีความขัดข้องในการประสานงานและความพร้อมในการดำเนินงาน เนื่องจาก ความแตกต่างของโครงสร้างและความหลากหลายของภารกิจของแต่ละองค์กร

3.4.3 กรมควบคุมโรค

1) การประเมินผลการดำเนินการป้องกันการติดเชื้อเอดส์

การดำเนินการประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

- การบริการป้องกันการติดเชื้อเอดส์
- การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการป้องกันการติดเชื้อเอดส์
- การสนับสนุนสร้างศักยภาพองค์กรภาครัฐ/เอกชน/ชุมชน ในการป้องกัน

การติดเชื้อเอดส์

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินการดังกล่าวได้รับงบประมาณจำนวน 160.752 ล้านบาท ผลการดำเนินการส่วนใหญ่ได้ผลสำเร็จตามตัวชี้วัด/เป้าหมาย ในบางกิจกรรมได้ผลเกินเป้าหมาย ทั้งนี้ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานได้แก่ ในส่วนกลาง และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 6 7 9 10 11 และ 12

ปัญหาและอุปสรรค

1. การสนับสนุน Condom จากส่วนกลางล่าช้ามาก
2. การจัดสรร Condom พิจารณาจากขอรายงานย้อนหลัง ไม่สามารถจัดสรรให้ตามความต้องการ/ปัญหาในพื้นที่

3. บางจังหวัดไม่มีความพร้อมในการติดตั้งตู้ขาย Condom แบบหยอดเหรียญ

4. สื่อส่งล่าช้า ทำให้กระจายลงพื้นที่ไม่ทัน

ข้อสังเกต

1. กลุ่มเสี่ยงเดิมเป็นหญิงบริการ ปัจจุบันเป็นกลุ่มวัยรุ่นมากขึ้น
2. การแจกถุงยางอนามัยให้กับกลุ่มเป้าหมาย อาจจะไม่ถึงหรือไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเสี่ยงที่แท้จริงได้
3. ยังไม่สามารถวัดความสำเร็จของการผลิตสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยในการประชาสัมพันธ์

2) การประเมินผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาเอดส์

การดำเนินการประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- การบริการดูแลรักษาโรคเอดส์
- การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการแก้ไขปัญหาเอดส์
- การผลิตองค์ความรู้ศักยภาพองค์กรภาครัฐ/เอกชน/ชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเอดส์

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินการดังกล่าวได้รับงบประมาณจำนวน 1,055.819 ล้านบาท โดยในเกือบทุกกิจกรรมสามารถดำเนินการได้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย สำหรับกรณีที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการรวบรวมผลการดำเนินงานซึ่งไม่ทันตามกำหนดโครงการ NAPHA (การจัดบริการยาต้านไวรัสเอดส์) ทั้งนี้ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงาน ได้แก่ ส่วนกลางและสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 6 7 9 10 11 และ 12

ปัญหาและอุปสรรค

1. ยามีอายุสั้นและขาด Stock เนื่องจากการเบิกจ่ายจากส่วนกลางใช้เวลานาน (ประมาณ 45 วัน)
2. ผู้ป่วยขาดความเคร่งครัดในการรับประทานยา จึงทำให้ล้มเหลวในการรักษาเนื่องจากการดื้อยาต้านไวรัส

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1. โรคเอดส์เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนและสังคม จึงมีปัญหาหลากหลายอยู่ตลอดเวลา เช่น พฤติกรรมทางเพศ แรงงานต่างด้าว เป็นต้น จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนการทำงานให้ทันเหตุการณ์เสมอ
2. การดำเนินงานต้องเกี่ยวข้องกับทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน รวมทั้งระดับนานาชาติ ดังนั้น ควรมีการประสานงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานติดตามประเมินผลทั้งระยะสั้นและระยะยาว
3. ต้องมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างต่อเนื่อง
4. ในภาพรวมของระดับจังหวัด เขต ประเทศ ต้องมีความเชื่อมโยงกัน เนื่องจากประชากรกลุ่มเสี่ยงมีการเคลื่อนย้ายสูง เช่น แรงงานอพยพ การศึกษา
5. ควรสนับสนุนบุคลากรให้เพียงพอต่อปริมาณงานที่มากขึ้น

3.4.4 กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ในการดำเนินงานตามพันธกิจหลักของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการดังนี้

- การวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี
- การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี
- การคุ้มครองสิทธิทางภูมิปัญญา

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินการดังกล่าวได้รับงบประมาณจำนวน 120.133 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายเงินเพื่อดำเนินการจำนวนรวม 118.452 ล้านบาท ผลการดำเนินงานเป็นไปตามตัวชี้วัดเชิงปริมาณ โดยการคุ้มครองสิทธิทางภูมิปัญญา มีผลการดำเนินงานเกินกว่าตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

3.4.5 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

1) งานป้องกันยาเสพติด

ผลการดำเนินงาน

ได้มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณตามจำนวนที่ได้รับจำนวน 44.833 ล้านบาท และได้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานดังนี้

1. ตรวจวิเคราะห์วัตถุเสพติด 26,770 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 61.6 ของเป้าหมาย

2. พัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการมาตรฐานสากล 13 แห่ง (ประกอบด้วย สำนักยาและวัตถุเสพติด และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 12 แห่ง)

3. พัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการภาครัฐ โดยดำเนินโครงการทดสอบความชำนาญของห้องปฏิบัติการ “การตรวจคุณภาพวิเคราะห์ยาบ้าในปัสสาวะ” มีห้องปฏิบัติการเข้าร่วมโครงการจำนวน 7 แห่ง (ประกอบด้วยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป) และ “การตรวจวิเคราะห์วัตถุเสพติดในของกลาง” มีห้องปฏิบัติการเข้าร่วมโครงการจำนวน 86 แห่ง (ประกอบด้วยห้องปฏิบัติการในสังกัด ปปส. 1 แห่ง ห้องปฏิบัติการในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 73 แห่ง และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 12 แห่ง)

4. ศึกษาวิจัย 4 เรื่อง ดังนี้

4.1 โครงการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของชุดตรวจหาเมทแอมเฟตามีนในปัสสาวะ ชนิดหลักการภูมิคุ้มกันวิทยา : ความจำเพาะของการทดสอบ ได้ทดสอบตัวอย่างกับสารทดสอบแล้วเพียง 5 ชนิด ซึ่งการดำเนินงานต้องหยุดชะงักลงเนื่องจากเครื่องมือที่ใช้สำหรับตรวจวิเคราะห์เกิดการชำรุดขัดข้อง ทั้งนี้ ยังต้องทำการทดสอบต่อไปอีกเพื่อให้ได้ผลที่ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ

4.2 โครงการจัดทำสารมาตรฐานยาเสพติดในกลุ่ม 3, 4 - *Methylenedioxymphetamine* และ 2 - Amino - 1 - (3, methylenedioxyphenyl) butane ได้จัดทำสารมาตรฐานยาเสพติดสำหรับการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์ และวิเคราะห์หาค่าความบริสุทธิ์ของสารจำนวน 6 ชนิด และจัดทำสารมาตรฐานยาเสพติดสำหรับการตรวจวิเคราะห์หาปริมาณจำนวน 1 ชนิด

4.3 การพัฒนาและประเมินความถูกต้องของวิธีวิเคราะห์ปริมาณด้วย *Codeine* ในยาน้ำเชื่อม ได้ดำเนินการประเมินความถูกต้องของวิธีวิเคราะห์ได้ตาม parameter ที่กำหนด ขณะนี้อยู่ระหว่างสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ เนื่องจากงานประจำมีมากทำให้ต้องหยุดการวิจัยเป็นบางช่วง

4.4 การพัฒนาและตรวจสอบความถูกต้องของการตรวจพิสูจน์ยาเค ในปัสสาวะ ยกเลิกโครงการ

5. ผลิตชุดทดสอบ 752,875 ชุด คิดเป็นร้อยละ 75.3 ของเป้าหมาย

2) โครงการวิจัยพัฒนาเพื่อการผลิตวัคซีนป้องกันโรคเอดส์

ผลการดำเนินงาน

มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณตามจำนวนที่ได้ 2.557 ล้านบาท โดยได้ดำเนินการรวบรวมเอกสารเพื่อจัดทำ Clinical Investigator Brochure เพื่อยื่นต่อคณะกรรมการควบคุมการทดลองวัคซีนป้องกันโรคเอดส์ ทั้งนี้ ได้หยุดการดำเนินงานไปชั่วคราวตั้งแต่กลางเดือนธันวาคม 2546 เนื่องจากติดขัดปัญหาเรื่องสิทธิบัตร จนกระทั่งเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2547 ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์กับ JST โดยประเทศไทยจะได้รับสิทธิประโยชน์ในสิทธิบัตรหมายเลข 2 3 และ 4 (“BCG Vaccine and Utilization Thereof”, “Recombinant BCG Vaccine” และ “A Prime – Boost Vaccine Method Consisting of Recombinant BCG Expressing HIV – 1CRFO1 – Ae Gene as a Priming Antigen”) เท่ากับ 50% 40% และ 50% ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรค

1. การโอนเงินจากส่วนกลางไม่ได้แจกแจงรายละเอียดว่าเป็นของงาน/โครงการใด จำนวนเท่าใด จึงเกิดปัญหาในการใช้จ่ายเงิน
2. มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อย ซึ่งมีผลกระทบกับนโยบายการปฏิบัติงาน
3. ขาดการบูรณาการที่เป็นรูปธรรมและจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากงานของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นงานที่สนับสนุนการแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุขและส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ไปขยายผลต่อได้
2. ควรเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานเกี่ยวกับความชัดเจนในเชิงนโยบาย วิธีการปฏิบัติงานลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็น และการบูรณาการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้ผลงานเป็นที่รู้จัก และการเป็นผู้นำการปฏิบัติงานทางด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศต่อไป

3.4.6 กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

1) การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านสุขภาพ

เป็นผลผลิตของงานสร้างเสริมสุขภาพ ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก คือ

- ศึกษา วิจัย พัฒนารูปแบบด้านสุขภาพและการมีส่วนร่วม

- พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านส่งเสริมสุขภาพ
- ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมด้านสุขภาพขององค์กรภาคีเครือข่าย

ผลการดำเนินงาน

มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณตามที่ได้รับจำนวน 220.582 ล้านบาท และผลการดำเนินงานตามกิจกรรมที่ 1 – 2 เป็นไปตามตัวชี้วัดเชิงปริมาณ และกิจกรรมที่ 3 ได้ผลเกินเป้าหมาย สำหรับผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดคุณภาพได้ผลเกินกว่าที่กำหนดไว้

2) การพัฒนา ตรวจสอบ และกำกับดูแลมาตรฐานบริการสุขภาพ

เป็นผลผลิตของงานมาตรฐานคุณภาพบริการและผลิตภัณฑ์สุขภาพ ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก คือ

- ตรวจสอบ กำกับดูแลสถานบริการสุขภาพ
- พัฒนา และกำกับดูแลผู้ประกอบการโรคศิลป์
- พัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎกระทรวง
- ส่งเสริมสถานบริการประกอบการธุรกิจให้ได้มาตรฐาน

ผลการดำเนินงาน

ได้รับงบประมาณจำนวน 34.794 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายเงินจำนวน 40.067 ล้านบาท ซึ่งเกินกว่าที่ได้รับเท่ากับ 5.273 ล้านบาท มีผลการดำเนินงานเกินเป้าหมายที่กำหนด

3.4.7 กรมสุขภาพจิต

1) การสำรวจสุขภาพจิตและการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความชุก (Prevalence) ของภาวะซึมเศร้า ความเครียด การใช้ยาเสพติด การทารุณเด็ก และความคิดอยากฆ่าตัวตายของวัยรุ่นในสถานศึกษา และสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศึกษาปัจจัยเสี่ยง (Risk Factors) รวมทั้งปัจจัยป้องกัน (Protective Factors)

ผลการดำเนินงาน

มีการเบิกจ่ายเงินตามงบประมาณที่ได้รับจำนวน 1.18 ล้านบาท และได้ดำเนินการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 1 เครื่องและอบรมการใช้เครื่องมือ 1 ครั้ง และผลิตแบบสอบถาม 13,000 ชุด รวมทั้งเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2547 นอกจากนี้ ได้วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลงานวิจัย ซึ่งผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ปัญหาการใช้สารเสพติด ภาวะซึมเศร้า ความยุ่งยากใจและการทารุณกรรมเด็กของวัยรุ่นไทยในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและประโยควิชาชีพ (ปวช.) อยู่ในระดับสูง

2) โครงการเสริมสร้างสุขภาพจิตเด็กวัยแรกเกิด – 5 ปี

โครงการนี้เป็นโครงการเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กอายุ 3 – 5 ปี มีวัตถุประสงค์คือ

- เพื่อพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้และทักษะในการประเมินและเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้กับเด็กอายุ 3 – 5 ปี รวมทั้งสามารถถ่ายทอดและเป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กได้

- เพื่อพัฒนาครูอนุบาล/พี่เลี้ยงของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความรู้ มีเจตคติที่ดี และมีทักษะในการจัดกิจกรรม ตลอดจนสามารถปรับทัศนคติของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้ตระหนักถึงความสำคัญในการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้กับเด็กอายุ 3 – 5 ปี

ผลการดำเนินงาน

มีการเบิกจ่ายเงินตามงบประมาณที่ได้รับจำนวน 5.25 ล้านบาท และได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ดังนี้

- จัดทำชุดเทคโนโลยีการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์
- อบรมผู้บริหารกรมสุขภาพจิต วิทยากรหลัก และครูอนุบาล/ครูพี่เลี้ยงของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- สัมมนาประเมินผลการดำเนินงานระดับเขต 13 เขต และในภาพรวม 1 ครั้ง
- ผลิตหนังสือและวีซีดีนิทาน และผลิตซีดีเพลง
- ประกวดสัญลักษณ์ “อารมณ์สดใส ใจกายเป็นสุข” 1 ครั้ง

3.4.8 กรมอนามัย

1) การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการส่งเสริมสุขภาพ

ได้รับงบประมาณจำนวน 457.089 ล้านบาท และมีกิจกรรมหลักคือ

- การบริการสารสนเทศ 40 โครงการ
- การประชุม อบรม และสัมมนาให้บุคคลต่าง ๆ จำนวน 85,420 คน (750 คน/ครั้ง)

- การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 30 เรื่อง เอกสาร 1,721,000 ชุด

- การให้คำปรึกษาวิชาการจำนวน 30 เรื่อง

2) การส่งเสริมและสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ

ได้รับงบประมาณจำนวน 565.862 ล้านบาท และมีกิจกรรมหลักคือ

- การนิเทศติดตามและการประเมินผล จำนวน 87 ครั้ง 174 แห่ง

- การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ 60 โครงการ

- การรับรองมาตรฐาน 51,280 แห่ง
- การส่งเสริมและสาธิต 12 แห่ง
- การเฝ้าระวัง 6 เรื่อง

ผลการดำเนินงาน

จากการสอบทานผลการดำเนินงานที่ศูนย์อนามัยที่ 3 6 7 9 10 และ 12
ปรากฏดังนี้

1. เด็กอายุ 0 – 5 ปี มีพัฒนาการสมวัยทางด้านร่างกายและจิตใจ กำหนดเป้าหมายไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 มีผลดำเนินงานร้อยละ 79.90
2. ประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไปออกกำลังกายวันละ 30 นาที อย่างน้อย 3 วันต่อสัปดาห์ กำหนดเป้าหมายไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 55 มีผลการดำเนินงานร้อยละ 79.30
3. องค์รท้องถิ่นระดับเทศบาล กำหนดเป้าหมายไว้อย่างน้อยร้อยละ 20 มีกระบวนการดำเนินงานด้านเมืองน่าอยู่ด้านสุขภาพ มีผลการดำเนินงานร้อยละ 35.5
4. ตลาดสดประเภท 1 กำหนดเป้าหมายไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 สะอาดได้มาตรฐาน มีผลการดำเนินงานร้อยละ 75.61
5. ร้านอาหารและแผงลอยจำหน่ายอาหารได้มาตรฐาน Clean Food Good Taste กำหนดเป้าหมายไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 มีผลการดำเนินงานร้อยละ 59.13 ได้รับป้าย CFGT ร้อยละ 34.52
6. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษาและกรุงเทพมหานครที่ดำเนินงานตามกระบวนการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กำหนดเป้าหมายไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 มีผลการดำเนินงานร้อยละ 80.7

ทั้งนี้ ปัจจัยที่ทำให้โครงการสำเร็จได้แก่ การที่รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนด้านความปลอดภัยของอาหาร การได้รับการสนับสนุนแหล่งทุนจากสถาบันการเงินและได้รับสื่อสนับสนุนจากส่วนกลาง รวมทั้งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องสนับสนุนโครงการให้มีการดำเนินการได้รวดเร็ว

ปัญหาและอุปสรรค

1. หน่วยงานสาธารณสุขไม่สามารถดำเนินการสร้างสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่ดี เพียงหน่วยงานเดียวได้ เช่น เรื่องอาหารปลอดภัยซึ่งจะเริ่มตั้งแต่กระบวนการผลิต การแปรรูปอาหาร การถนอมอาหาร การปรุงอาหาร เป็นต้น
2. ระบบข้อมูลข่าวสารมีฐานข้อมูลหลากหลาย ไม่สามารถเชื่อมต่อข้อมูลกันได้อย่างสมบูรณ์

3. สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีมีผลต่อพฤติกรรมของประชาชน ซึ่งอัตราการป่วยของประชากรบางส่วนเกิดจากโรคที่ป้องกันได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องในเรื่องการเลี้ยงและดูแลเด็ก เพื่อสร้างพฤติกรรมที่ดีในอนาคต รวมทั้งการส่งเสริมสุขภาพและพฤติกรรมที่ดีของประชาชน ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุจากการเกิดโรค

2. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการบริโภค เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคของสังคม โดยให้คำนึงถึงอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ความสะอาดของอาหารและภาชนะบรรจุที่ได้มาตรฐาน ซึ่งจะทำให้รัฐไม่ต้องเสียงบประมาณในการบำบัดรักษาจำนวนมาก

3. วิธีการดำเนินงานเข้าถึงประชาชนให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และต้องมีพหุภาคีหลากหลายสถาบันร่วมดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของรัฐ เช่น องค์การท้องถิ่น กรมประชาสัมพันธ์ หอกระจายข่าว ศูนย์กลางของศาสนิกชน ผู้นำชุมชน อาสาสมัครต่าง ๆ เป็นต้น

4. การรายงานต้องจัดกลุ่มผลงาน (Re – grouping) เพื่อประเมินผลงานได้ สะดวกกว่าการแยกผลงานเป็นแบบย่อย ๆ

3.4.9 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

การกำกับ ดูแล ตรวจสอบสถานประกอบการและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและสนับสนุนการศึกษา

เป็นผลผลิตที่ได้รับงบประมาณรวมทั้งสิ้น 112.651 ล้านบาท และมีกิจกรรมหลักดังนี้

- พิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ
- ตรวจสอบเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพและสถานประกอบการ
- จัดให้มีการรับเรื่องร้องเรียนเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภค

ผลการดำเนินงาน มีการดำเนินงานตามพันธกิจหลักดังนี้

1. การพิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ เป็นการกำกับดูแลและพิจารณาอนุญาตก่อนออกสู่ท้องตลาด ให้มีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมายในด้านสถานที่ ผลิตภัณฑ์ และการโฆษณาที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ยา เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ วัตถุอันตราย และวัตถุเสพติด โดยมีการเบิกจ่ายงบประมาณจำนวน 13.317

ล้านบาท จากงบประมาณที่ตั้งไว้จำนวน 18.189 ล้านบาท และผลการดำเนินงานได้พิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ร้อยละ 168.7 ของเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. การตรวจสอบเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพและสถานประกอบการ เป็นการกำกับดูแลหลังออกสู่ท้องตลาด โดยการติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวัง (Monitoring) ผลิตภัณฑ์สุขภาพและสถานประกอบการให้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีการเบิกจ่ายงบประมาณในการตรวจสอบเฝ้าระวังและดำเนินเรื่องร้องเรียนจำนวน 87.559 ล้านบาท และมีผลการดำเนินงานดังนี้

2.1 ตรวจสอบสถานประกอบการ 5,357 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.2 ของตัวชี้วัดเชิงปริมาณ และมีสถานประกอบการที่ได้มาตรฐานร้อยละ 85.14 ซึ่งกำหนดตัวชี้วัดไว้ร้อยละ 80

2.2 ตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ตามท้องตลาด 534,116 รายการ คิดเป็นร้อยละ 195.1 ของตัวชี้วัดเชิงปริมาณ และพบว่าผลิตภัณฑ์ตามท้องตลาดมีคุณภาพมาตรฐานร้อยละ 95.7 ซึ่งกำหนดตัวชี้วัดไว้ร้อยละ 80 (ตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ 28,036 รายการ พบว่าเข้ามาตรฐานร้อยละ 94.7 ตรวจสอบฉลากและเอกสารที่เกี่ยวข้อง 486,735 รายการ พบว่าถูกต้องร้อยละ 99.6 และตรวจโฆษณา 19,345 รายการ พบว่าถูกต้องร้อยละ 92.9)

2.3 ดำเนินการรับเรื่องร้องเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ 861 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 191.3 ของเป้าหมายซึ่งกำหนดไว้ร้อยละ 80

3.5 การดำเนินงานอื่น ๆ

3.5.1 จัดการประชุมสัมมนาวิชาการของกระทรวงสาธารณสุข

1) เรื่องการตรวจสอบกับผู้บริหาร โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุขในส่วนกลางจำนวน 90 คน

2) เรื่องการตรวจสอบกับผู้บริหารสำหรับผู้บริหารในส่วนภูมิภาค 2 รุ่น โดยรุ่นที่ 1 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 330 คน และรุ่นที่ 2 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 335 คน

3) การอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ตรวจสอบภายในยุคใหม่ของกระทรวงสาธารณสุข

4) การอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ตรวจสอบภายในยุคใหม่ของกระทรวงสาธารณสุข หลักสูตรที่ 2

**3.5.2 ร่วมดำเนินการหาข้อเท็จจริงกรณีข่าวทุจริตโรงพยาบาลสิรินธร สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น**

คณะกรรมการตรวจสอบได้นำเสนอข้อมูลต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแล้ว

กระทรวงอุตสาหกรรม

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงอุตสาหกรรม

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 - 30 กันยายน 2547

1. ร.ต.ประยูร	เถลิงศรี	ประธานกรรมการ
2. นายวิชัย	สุวรรณรัตน์	กรรมการ
3. คร.อนามัย	สิงหะพันธุ์	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1) การตรวจสอบการดำเนินงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรี
- 2) การพัฒนาระบบการตรวจสอบภายใน
- 3) การติดตามเร่งรัดการจ้ดระบบการควบคุมภายในตามข้อกำหนดของคณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน
- 4) การตรวจสอบติดตามงานนโยบายที่สำคัญ
- 5) ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะในรายงานสรุปผลการดำเนินงานของ
คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้ร่วมประชุมหารือกับผู้ตรวจราชการกระทรวง 1 ครั้ง เพื่อ
จะได้มีการประสานงานเกี่ยวกับแผนการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบอันจะทำให้เกิด
การเชื่อมโยงข้อมูลซึ่งกันและกัน และได้ประชุมหารือกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงและ
ระดับกรม เพื่อให้นโยบาย คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน
สอบทานผลการปฏิบัติงานหรือเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการควบคุมภายใน รวม 10 ครั้ง
ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบเห็นว่าควรมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้ตรวจราชการ
กระทรวง ผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงและระดับกรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจสอบ
แผนงาน / โครงการที่ใช้งบประมาณมาก มีผลกระทบต่อประชาชนและเศรษฐกิจสูง หรือมีความ
เสี่ยงต่อการไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดหรือมีโอกาสจะเกิดความสูญเปล่าของงบประมาณ

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 การตรวจสอบการดำเนินงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรี

3.1.1 การสอบทานการตรวจสอบการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 พบว่า การใช้จ่ายในภาพรวมของทั้งกระทรวงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.89 แต่หากแยกเป็นการใช้จ่ายของแต่ละส่วนราชการจะพบว่ามีส่วนราชการจำนวน 6 แห่ง ที่มีการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคลดลง ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวง กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการประเมินและทบทวนแก้ไขมาตรการลดค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งรณรงค์ประชาสัมพันธ์หรือให้รางวัลแก่หน่วยงานภายในที่สามารถประหยัดค่าสาธารณูปโภคได้อย่างยอดเยี่ยม

3.1.2 การสอบทานการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0510/ว 57 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2536 และหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0528.3/ว 104 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2541 พบว่า ในภาพรวมมีการเบิกจ่ายร้อยละ 79.71 และกักเงินไว้เบิกเหลือร้อยละ 12.95 โดยมีปัญหาเรื่องการเบิกจ่ายในงบรายจ่ายอื่นที่มีการจ้างที่ปรึกษาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะต้องใช้เวลาในการกำหนดขอบเขตและคัดเลือก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจะนำปัญหาและอุปสรรคที่ไม่อาจดำเนินการได้ไปปรับปรุงแผนการใช้จ่ายงบประมาณในปีต่อไป
2. ในการจ้างที่ปรึกษา ควรมีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ

3.2 การพัฒนาระบบการตรวจสอบภายใน

3.2.1 การจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี

คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวงและระดับกรมของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อพิจารณาจัดทำและให้ความเห็นชอบแผนการตรวจสอบในภาพรวมของกระทรวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 อย่างไรก็ตาม การจัดทำแผนการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในยังไม่ครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงระบบแผนงาน / โครงการ และงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2548

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ตรวจสอบภายในควรปรับปรุงแผนการตรวจสอบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงระบบ แผนงาน / โครงการ และงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2548
2. ผู้ตรวจสอบภายในควรจัดทำแผนการตรวจสอบโดยเน้นที่การตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติราชการ นอกเหนือจากการตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลการเงินและการบัญชี และยึดกฎบัตรการตรวจสอบภายในที่ได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการเป็นหลักในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

3.2.2 การประเมินรายงานผลการตรวจสอบ

จากการสอบทานรายงานผลการตรวจสอบภายใน พบว่า การปฏิบัติงานตรวจสอบเป็นไปตามแผนที่ได้ปรับให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค และแนวการตรวจสอบภายในตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามมาตรการ 1 และ 2 “โครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิต” ของกรมบัญชีกลาง แต่การตรวจสอบการดำเนินงานยังไม่ครอบคลุมถึงผลลัพธ์ของแผนงาน / โครงการที่ได้รับงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 โดยเฉพาะการตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์การให้บริการประชาชน เนื่องจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะต้องใช้ระยะเวลาจึงจะสามารถประเมินผลได้

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตรวจสอบภายในควรติดตามตรวจสอบผลลัพธ์ของแผนงาน / โครงการ ที่ได้รับงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ในปีงบประมาณต่อไป

3.2.3 การส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของผู้ตรวจสอบภายใน

มีการจัดประชุมสัมมนาให้ผู้ตรวจสอบภายในจำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การประเมินระบบการควบคุมภายใน และการประชุมสัมมนาวิชาการเรื่อง การบริหารคุณภาพและผลการปฏิบัติงานและการบริหารความเสี่ยง อย่างไรก็ตาม ผู้ตรวจสอบภายในยังไม่ได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการศึกษาศึกษาและฝึกอบรมอย่างทั่วถึง และไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนงาน / โครงการ และแผนงบประมาณประจำปี

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตรวจสอบภายในควรได้รับการศึกษาและฝึกอบรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อเพิ่มศักยภาพในการตรวจสอบให้ทันกับการพัฒนาระบบราชการ นอกจากนี้ ผู้บริหารระดับสูงควรสนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนงาน / โครงการ และแผนงบประมาณประจำปี

3.2.4 การปรับปรุงตำแหน่งและอัตรากำลังของผู้ตรวจสอบภายในระดับกรม

คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมหารือกับผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อทราบผลการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2544 และ 16 กรกฎาคม 2545 ที่ให้มีการจัดอัตรากำลังของหน่วยตรวจสอบภายในให้เพียงพอกับปริมาณงานในความรับผิดชอบ โดยทั่วไปควรมีอัตรากำลังไม่น้อยกว่า 3 อัตรา และให้มีการปรับปรุงความก้าวหน้าในสายงานได้ไม่ต่ำกว่าผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานที่เป็นหน่วยรับตรวจ ปรากฏว่า มีหน่วยงานที่มีอัตรากำลังของกลุ่มตรวจสอบภายในน้อยกว่า 3 อัตรา อยู่ 4 แห่ง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน นอกจากนี้ มีหน่วยงาน 3 แห่ง ที่ตำแหน่งผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในต่ำกว่าระดับ 8 ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมและสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ตรวจสอบภายในให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งและมีบุคลากรรองรับการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม

3.3 การติดตามเร่งรัดการจัดระบบการควบคุมภายในตามข้อกำหนดของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

จากการติดตามการจัดระบบการควบคุมภายในตามข้อกำหนดของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พบว่า ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดทำและส่งระบบการควบคุมภายในให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินครบทุกส่วนราชการแล้ว อย่างไรก็ตาม ในการประเมินระบบการควบคุมภายในเบื้องต้นของผู้ตรวจสอบภายในของกรมโรงงานอุตสาหกรรมปรากฏว่า ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 เป็นเรื่องใหม่และยากต่อการทำความเข้าใจ และการสร้างความเข้าใจเรื่องการควบคุมภายในยังไม่ทั่วถึง มีเพียงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเท่านั้นที่จะทราบว่าจะต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้อย่างไร

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและติดตามการนำระบบการควบคุมภายในที่วางไว้ไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการอย่างจริงจัง รวมทั้งเสริมสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้ตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายในทั่วทั้งองค์กร

3.4 การตรวจสอบติดตามงานนโยบายที่สำคัญ

3.4.1 โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

โครงการสามารถสร้างระบบงาน กระบวนการ และขั้นตอนการทำงานด้านการส่งเสริมผู้ประกอบการใหม่ร่วมกับหน่วยร่วมดำเนินงานของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้อย่างเข้มแข็ง มีตัวชี้วัดความสำเร็จในการสร้างผู้ประกอบการใหม่ได้ในอัตราที่สูงกว่าอัตราของหลายๆ ประเทศ (ซึ่งกำหนดไว้ประมาณ 10 %) ถึง 3-4 เท่า ซึ่งในปี 2548 ได้นำเอารูปแบบ (Model) การเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ โดยใช้แนวทาง “พี่เลี้ยงน้อง” เข้ามาสนับสนุนการดำเนินงานแทนรูปแบบเดิม ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่บางคนยังขาดความเข้าใจเรื่องการจ้างที่ปรึกษาตามระเบียบพัสดุฯ ทำให้ควบคุมการทำงานของที่ปรึกษางานรายไม่เป็นไปตามที่ต้องการ เช่น การจัดส่งงวดงานล่าช้า เนื่องจากความสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรดำเนินการสร้างเขตเศรษฐกิจใหม่ของประเทศทั้ง 2 แนวทางดังกล่าวควบคู่กันไป โดยให้กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมดำเนินการตามโครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ในแนวเดิมด้วย เพราะแนวทาง “พี่เลี้ยงน้อง” ขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ ซึ่งยังไม่ทราบว่า จะเกิดผลสัมฤทธิ์เท่าใด แต่การดำเนินการตามแนวทางเดิมเป็นที่แน่ชัดว่าได้ผลสัมฤทธิ์สูงกว่ามาตรฐานสากล
2. ควรมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับเจ้าหน้าที่ด้านการจ้างที่ปรึกษาเพิ่มเติมให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ รวมทั้งฝึกปฏิบัติในการกำหนดขอบเขตของงานการจ้างที่ปรึกษา (TOR) ให้มีความชำนาญเพิ่มขึ้น

3.4.2 การพัฒนาระบบบัญชีของส่วนราชการ โดยเฉพาะการเปลี่ยนระบบบัญชีเป็นเกณฑ์คงค้าง และการปรับปรุงระบบการบริหารงานคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

จากการที่รัฐบาลได้มีการเปลี่ยนระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นเกณฑ์คงค้างและการปรับปรุงระบบการบริหารงานคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) พบว่า มีปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคยังขาดความเข้าใจในการบันทึกบัญชี และบางเรื่องที่กระทรวงการคลังปรับปรุงแก้ไขไปจากเกณฑ์ที่แจ้งไว้เดิม แต่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติยังไม่ได้รับทราบ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องบุคลากรไม่เพียงพอต่อการรองรับการปฏิบัติงานทั้ง 2 เรื่อง

ข้อเสนอแนะ

ควรให้ผู้บริหารทุกหน่วยงานกำกับดูแลการดำเนินงานการบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านการเงิน การบัญชีของหน่วยงานอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญไปให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาค จัดสรรบุคลากรและทรัพยากรเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รัฐบาลต้องการต่อไป

4. สรุปผลการติดตามผลการดำเนินงานครั้งก่อน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานตามข้อเสนอปรับปรุงของคณะกรรมการตรวจสอบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 สำหรับงาน / โครงการที่ปฏิบัติต่อเนื่อง หรือที่ค้างข้ามปีงบประมาณ ดังนี้

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ	การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
4.1 โครงการทำเหมืองแร่โปแตชของอาเซียน (เหมืองใต้ดินแห่งแรกในประเทศไทย ณ บริเวณหมู่ 8 ถนนสุนทรารมณ์ ตำบลบ้านตาล อำเภอบ้านหมี่จตุรพัก จังหวัดชัยภูมิ) เนื่องจากพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ซึ่งเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องเหมืองใต้ดิน ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119 ตอนที่ 128 ก วันที่ 31 ธันวาคม 2545 และมีผลบังคับแล้ว ดังนั้น สิ่งแรกที่ต้องดำเนินการ คือ การสรรหาแพทย์ที่มีความสนใจ เพื่อส่งไปฝึกอบรมและพัฒนาให้เป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในด้านที่เกี่ยวกับการทำงานภายใต้ความกดอากาศ / ในอุโมงค์ใต้ดิน หรือให้ทุนการศึกษาเพื่อเรียนแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางสำหรับเป็นแพทย์ประจำ	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่ายังมีได้ดำเนินการในส่วนนี้ เนื่องจากโครงการดังกล่าวยังไม่ได้รับประทานบัตรทำเหมืองแร่ใต้ดิน และคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้บริษัทเหมืองแร่โปแตชอาเซียน จำกัด (มหาชน) (APMC) เป็นผู้ดำเนินโครงการในฐานะตัวแทนของกรม ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 มาตรา 6 ทวิ และขณะนี้บริษัท APMC อยู่ระหว่างการคัดเลือกผู้ร่วมลงทุน ซึ่งเมื่อเสร็จแล้วจะได้ยื่นขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินต่อไป ดังนั้นหากจะนำข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ	การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
โครงการ เพื่อดูแลสุขภาพอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน 4.2 โครงการจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการวัสดุเหลือใช้อุตสาหกรรม (เตาเผาขยะอุตสาหกรรม) โครงการนี้ล่าช้าข้ามปีงบประมาณหลายปี สมควรเร่งรัดให้เสร็จตามระยะเวลาที่ขยายครั้งสุดท้าย และควรตรวจสอบควบคุมการก่อสร้างให้มั่นใจว่าเมื่อโครงการก่อสร้างเสร็จ จะสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง	ของคณะกรรมการตรวจสอบไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ก็สามารถดำเนินการได้ในขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตประทานบัตร โดยสามารถกำหนดเป็นเงื่อนไขท้ายประทานบัตรให้ผู้ประกอบการดำเนินการได้ คณะกรรมการตรวจสอบได้เดินทางไปยังบริเวณโครงการและได้รับทราบว่า ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้ายเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2547 และขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจรับของคณะกรรมการ โดยต้องดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพของเตาเผาขยะ ซึ่งในกระบวนการทดสอบต้องนำกากเข้าสู่ระบบเพื่อทดสอบ และได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรมและผู้แทนผู้รับจ้างแล้ว ในประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของเจ้าหน้าที่แผนการดำเนินงานและกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลิ่นสารเคมีในห้องปฏิบัติการ ซึ่งในวันที่คณะกรรมการตรวจสอบเดินทางไปตรวจสอบที่โครงการ เป็นวันที่มีขยะอุตสาหกรรมถูกส่งเข้ามาที่โครงการในปริมาณมาก ทำให้มีความแรงของกลิ่นมาก ซึ่งห้องปฏิบัติการได้มีมาตรการป้องกันกลิ่นและอันตรายจากสารเคมีโดยการ

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ	การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
	ติดตั้งระบบระบายอากาศไว้แล้ว รวมทั้งอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (หน้ากากป้องกันกลิ่นและอันตรายจากสารเคมี) สำหรับผู้ปฏิบัติงาน ในส่วนแผนการดำเนินงานและบริหารจัดการโครงการ กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีนโยบายให้เอกชนเข้าใช้สิทธิดำเนินงานโครงการ โดยค่าบริการเผาขยะอุตสาหกรรมจะไม่นำต้นทุนการลงทุนก่อสร้างมาคำนวณด้วย เพื่อสนับสนุนการกำจัดขยะอุตสาหกรรมด้วยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นการรักษาสภาพแวดล้อม ดังนั้น จึงได้จ้างคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาการกำหนดเงื่อนไขทางการเงินและอัตราค่าบริการสำหรับการให้เข้าและใช้สิทธิ ขณะนี้ได้มีการจัดทำร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ส่งให้กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานร่างสัญญาเช่าและข้อกำหนด (TOR)

สำนักนายกรัฐมนตรี

1. คณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547

1. นายสนิท	เสนาสุข	ประธานกรรมการ
2. นายนิศย์	พิบูลสงคราม	กรรมการ
3. นายสงวน	ปานคอกไม้	กรรมการ
4. นายประชา	จารุตระกูลชัย	กรรมการ
5. นางสาวชัชชัย	เอี่ยมพงษ์	กรรมการ

2. ขอบเขตการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) กำกับดูแลระบบการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ
- 2) ติดตามการจัดวางระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการ
- 3) ติดตามการตรวจสอบการดำเนินงาน
- 4) ให้ความเห็นในการพิจารณาความดีความชอบแก่เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน
- 5) ประสานงานกับผู้บริหารของหน่วยรับตรวจ
- 6) ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตของผู้ตรวจสอบภายใน

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้มีการประชุมรวมทั้งสิ้น 13 ครั้ง โดยได้มีการร่วมประชุมหารือร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้บริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบ

3. สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

3.1 กำกับดูแลระบบการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ

3.1.1 สอบทานแผนการตรวจสอบ

คณะกรรมการได้กำหนดแนวทางในการตรวจสอบโดยกำหนดสัดส่วนของเรื่องที่จะตรวจสอบโดยใช้ฐานจำนวนคน/วัน เป็นเปอร์เซ็นต์ ในแต่ละด้าน ดังนี้ การตรวจสอบการดำเนินงาน 50 % การตรวจสอบการเงินและการบัญชี 20 % การตรวจสอบ ตามมติคณะรัฐมนตรี

20 % และการติดตามผลการตรวจสอบ 10 % พร้อมนี้ได้กำหนดขอบเขตการตรวจสอบในแต่ละด้าน
ทั้งนี้ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของงานตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) การดำเนินงานในโครงการที่สำคัญ หรือผลการประเมินความเสี่ยงสูง หรือมี
วงเงินประมาณสูง
- 2) การเงินและการบัญชี ได้แก่ เงินรายได้ เงินงบกลาง การเช่าทรัพย์สิน เงินนอก
งบประมาณ เงินอุดหนุน และงบลงทุน
- 3) การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคน
เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามมาตรการ 1 และ 2 “โครงการทางเลือกใหม่ให้ชีวิต” และ
มาตรการประหยัคล้งงาน

3.1.2 สอบทานรายงานผลการตรวจสอบของส่วนราชการ

- 1) การรายงานผลการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายในมีรูปแบบแตกต่างกัน
ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องที่ปรากฏในรายงานไม่มีนัยสำคัญ ขาดการ
ประเมินถึงควมมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงิน รวมทั้ง การวิเคราะห์ของ
ข้อบกพร่องที่ตรวจสอบ ทำให้รายงานผลการตรวจสอบขาดความชัดเจนสมบูรณ์
- 2) การตรวจสอบดำเนินงานไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ
ในเรื่องสำคัญได้เท่าที่ควร และทันเวลา เนื่องจากส่วนราชการยังไม่เห็นความสำคัญเท่าที่ควร
ประกอบกับความไม่พร้อมของผู้ตรวจสอบภายในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ
ประสบการณ์ การสนับสนุนทางด้านอัตราค่าจ้าง งบประมาณ และขวัญกำลังใจ
- 3) การเงินการบัญชี มีการเบิกจ่ายเงินที่ถูกต้องตามระเบียบในภาพรวมของ
ส่วนราชการ สำนักนายกรัฐมนตรีและหน่วยงานอิสระที่อยู่ในการกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี
อย่างไรก็ดี ข้อบกพร่องทางการเงินและการบัญชีได้มีการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ
ผู้ตรวจสอบภายใน สำหรับระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างได้มีการจัดทำแล้ว ยกเว้นกรมประชาสัมพันธ์
ซึ่งอยู่ในระหว่างการปรับเปลี่ยนระบบบัญชี เนื่องจากมีหน่วยงานย่อยในส่วนภูมิภาคจำนวนมาก
และสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งมีปัญหาด้านการปฏิบัติด้านบัญชีที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบในอัตรา
ที่สูง เนื่องจากมีหน่วยงานย่อยและอัตราค่าจ้างทั่วประเทศ และยังคงพบทุกครั้งที่เข้าตรวจสอบ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้ฝ่ายบริหารตระหนักถึงความสำคัญ บทบาท ของการตรวจสอบภายใน
และสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมให้มากขึ้น

2. ต้องปรับปรุงแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการอย่างจริงจัง โดยเฉพาะสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและให้ผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมติดตามผลแล้วรายงานให้ผู้บริหารทราบ

3.2 ติดตามการจัดวางระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการ

คณะกรรมการตรวจสอบได้เร่งรัดให้ส่วนราชการจัดทำรายงานผลความคืบหน้าการจัดทำระบบการควบคุมภายใน ซึ่งปรากฏว่า

1. มีการจัดทำระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จ เป็นส่วนราชการในสังกัดจำนวน 6 หน่วยงาน และหน่วยงานอิสระในการกำกับดูแล จำนวน 5 หน่วยงาน
2. อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำระบบการควบคุมภายใน เป็นส่วนราชการในสังกัด จำนวน 4 หน่วยงาน และหน่วยงานอิสระในการกำกับดูแล จำนวน 2 หน่วยงาน ตามลำดับ
3. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ยังไม่ส่งรายงานความคืบหน้าของการจัดทำระบบการควบคุมภายใน
4. ส่วนราชการยังไม่ให้ความสำคัญในการจัดระบบการควบคุมภายในเท่าที่ควร จึงควรเร่งให้หน่วยงานที่ยังจัดทำระบบการควบคุมภายในไม่เสร็จให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และประเมินหาจุดอ่อนของระบบการควบคุมภายในเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานต่อไป

3.3 ติดตามการตรวจสอบการดำเนินงาน

3.3.1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1) สถานีวิทยุกระจายเสียงสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประกอบด้วยสำนักงานตำรวจสันติบาล กองตำรวจสื่อสาร กองปราบปราม และกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน รวมเครือข่ายของสถานีวิทยุทั้งสิ้น จำนวน 29 สถานี ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานสืบเนื่องจาก

1. ระเบียบที่ใช้ต่อการปฏิบัติงานในปัจจุบันมิได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ รวมถึงการมิได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจนในด้านการเบิกจ่ายเงิน
2. การจัดทำสัญญาเช่าแต่ละหน่วยงานปฏิบัติการมีความหลากหลายไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ตั้งแต่การกำหนดวงเงิน การต่อสัญญาในแต่ละครั้ง ฯลฯ
3. การดำเนินงานด้านการบัญชี และการควบคุมทรัพย์สิน ซึ่งบางแห่งมิได้มีการจัดทำบัญชี งบการเงิน ทะเบียนคุมทรัพย์สินและไม่ได้คิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน รวมถึงมีการนำรายรับหรือรายจ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงานที่แท้จริงมาแสดงในงบการเงิน
4. ไม่มีการจัดทำงบประมาณการรายรับรายจ่ายล่วงหน้าในการวางแผนการใช้จ่ายเงิน

2) งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2531 โดยที่ยังไม่มีรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน จากการตรวจสอบการดำเนินงานงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของหน่วยรับตรวจจำนวน 35 หน่วยงาน และ 13 ชุดปฏิบัติ พบว่า

1. เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นพื้นฐานไม่เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน ขาดการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
2. ยังไม่มีข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย
3. ไม่มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ประจำปีของหน่วยงานรองรับแผนปฏิบัติการ และผู้บริหารงานชุมชนสัมพันธ์ไม่มีการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานของชุดปฏิบัติการ เนื่องจากการกำหนดโครงสร้างเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่ชัดเจน
4. ขาดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจนในการวิเคราะห์ผลการดำเนินการที่แสดงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3) งานส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นแผนต่อเนื่อง โดยเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 เน้น 3 การกิจสำคัญ ดังนี้

1. โครงการติดตั้งระบบสารสนเทศ ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ปรากฏว่ายังไม่สามารถจัดหาระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ รวมถึงการพัฒนาระบบโปรแกรมประยุกต์ พร้อมการติดตั้งให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เนื่องจากมีการปรับปรุงรายละเอียด วงเงินงบประมาณในการจัดซื้อ และการขอผ่อนผันไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ต่อคณะรัฐมนตรี
2. โครงการพัฒนาระบบป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ได้มีการตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมสั่งการรักษาความสงบเรียบร้อยและการจราจรตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ต และประสานงานกับสถานีตำรวจในปกครอง ซึ่งช่วยให้การปฏิบัติการบริการช่วยเหลือและรักษาความปลอดภัยพื้นที่ชายหาดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง
3. การปฏิบัติงานด้านการรักษาความปลอดภัยและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด โดยมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย ดังนี้
 - 3.1 เสิ่งปริมาณ คือ จำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว เกิดขึ้นไม่เกิน 5 คดีต่อนักท่องเที่ยว 100,000 คน
 - 3.2 เสิ่งคุณภาพ คือ นักท่องเที่ยวมีความเชื่อมั่นและพึงพอใจในการรักษาความปลอดภัยและบริการไม่น้อยกว่าร้อยละ 91

ข้อเสนอแนะ

1. ในการดำเนินงานงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ควรจัดลำดับความสำคัญหน่วยงานในการจัดเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน วางแผนให้มีความสอดคล้องกับเหตุการณ์ และจัดให้มีการประสานงานที่ดี รวมถึงการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. ควรเร่งรัดการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบตามโครงการติดตั้งระบบสารสนเทศ ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

3. ให้ทบทวนตัวชี้วัดที่ใช้ในการปฏิบัติงานโครงการด้านการรักษาความปลอดภัย และให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เนื่องจากการใช้ปริมาณผู้มาเยือนน้อยเกินไปสำหรับการวัดผลการปฏิบัติในโครงการดังกล่าว

4. ในการตรวจสอบการดำเนินงานสถานีวิทยุกระจายเสียงตามแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ควรเพิ่มเติมในเรื่องต่อไปนี้ด้วย

4.1) การตรวจสอบการดำเนินงานควรครอบคลุมถึงผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งให้หน่วยตรวจสอบภายในติดตามผลการดำเนินงานแล้วแจ้งผลให้ทราบ

4.2) การให้เวลาสถานีวิทยุกระจายเสียง ควรเน้นการตรวจผังรายการการออกอากาศ เพื่อจัดสรรเวลาให้กับผู้เข้าได้อย่างเหมาะสม และควรเปรียบเทียบกับหน่วยราชการอื่น (กรมประชาสัมพันธ์) เพื่อนำมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.3) เลือกตรวจสอบสถานีวิทยุกระจายเสียงที่สำคัญในส่วนกลาง เพื่อความสะดวกและประหยัดงบประมาณในการตรวจสอบ

3.3.2 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

1) โครงการอุดหนุนการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา งบประมาณจำนวน 489 ล้านบาท จำนวนโรงเรียนในโครงการ 406 โรงเรียน เป็นโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของพระภิกษุและกลุ่มชาวไทยต่างวัฒนธรรม ซึ่งได้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และจากการติดตามผลการดำเนินงานของ 35 โรงเรียน พบว่า มีปัญหาด้านข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนพระปริยัติธรรม ทำให้มีผลต่อการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการเรียนการสอน โดยส่วนใหญ่บรรลุล่วงวัตถุประสงค์ สำหรับภาคใต้มีนักเรียนจำนวนน้อยแต่มีความตั้งใจสูง ควรจะสนับสนุนเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา

2) โครงการค่ายคุณธรรมและศูนย์การเรียนรู้พระพุทธศาสนาในพุทธมณฑล ปี 2545 – 2546 มีการดำเนินงานเป็นการร่วมมือกัน 3 ฝ่าย คือ สำนักงานพุทธมณฑล สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมกิจการพลเรือนทหารบก และมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จัดทำเป็นหลักสูตรการฝึกอบรมค่ายคุณธรรม โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545

ซึ่งใช้สถานที่พุทธมณฑลเป็นพุทธอุทยานศูนย์กลางทางพุทธศาสนา ฝึกอบรมและการปฏิบัติธรรม โดยตัวชี้วัดความสำเร็จ คือ นักเรียนได้รับการฝึกอบรมและการปฏิบัติสมาธิภาวนาได้จำนวน ร้อยละ 80 ครูและอาสาสมัครได้รับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น 280 คน/ปี ซึ่งในปี 2545 และ 2546 นักศึกษาได้รับการฝึกอบรมเกินเป้าหมาย จำนวน 27,780 คน และ 40,565 คน ตามลำดับ (เป้าหมายปี 2545 จำนวน 9,720 คน และปี 2546 จำนวน 13,000 คน)

ข้อสังเกตของคณะกรรมการตรวจสอบ

1. ผู้ตรวจสอบภายในควรติดตามความรัดกุมของหลักเกณฑ์ ขั้นตอนต่าง ๆ ในการพิจารณาอนุมัติเงินโครงการอุดหนุนการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพื่อปรับระบบการบริหารจัดการให้มีมาตรฐาน รวมถึงระบบการควบคุมภายใน

2. ผู้ตรวจสอบภายในได้มีการตรวจสอบข้อมูลเอกสารโครงการ ค่าใช้จ่าย และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแจกแบบสอบถามนักเรียนรับการฝึกจากโรงเรียนต่าง ๆ 8 แห่ง จำนวน 239 ชุด โดยผลของการสำรวจที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของโครงการค่ายคุณธรรม และศูนย์การเรียนรู้พระพุทธศาสนาในพุทธมณฑล ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 จำนวนผู้เข้ารับการอบรมและจำนวนครั้งในการอบรมมากกว่าที่ระบุไว้ในโครงการ

2.2 มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่กำหนด ความไม่พร้อมของสถานที่และอุปกรณ์ การประสานงานด้านวิทยากร รวมถึงการจัดการด้านอาหารและเครื่องดื่ม ดังนั้น ควรปรับปรุงโครงการโดยเตรียมแผนในการขยายตัวในด้านงบประมาณ สถานที่ และการบริหารจัดการให้ดีขึ้น

3.4 ให้ความเห็นในการพิจารณาความดีความชอบแก่เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน อันได้แก่ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสำนักงานประมาณ ซึ่งมีการพิจารณาทั้งในรอบแรก (1 เมษายน 2547) และรอบที่ 2 (1 ตุลาคม 2547) สำหรับสำนักงานวิจัยแห่งชาติ มีเฉพาะรอบที่ 2

3.5 ประสานงานกับผู้บริหารของหน่วยรับตรวจ ได้จัดประชุมเพื่อหาข้อยุติในเรื่องต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

3.5.1 โครงการขยายฐานข้อมูลระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติส่วนกลางและวางเครือข่ายไปสู่ภูมิภาค เป็นการจัดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี 2544 โดยที่ส่วนกลางไม่มีปัญหาด้านเทคนิคและบุคลากร แต่ในส่วนภูมิภาคจะมีปัญหาเรื่องบุคลากรในการตรวจข้อมูล (ข้อมูลที่ตรวจเกี่ยวกับลายนิ้วมือมี 2 ประเภท คือ ลายนิ้วมือ 10 นิ้ว และลายนิ้วมือแฝง ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ตรวจลายนิ้วมือแฝงต้องเป็นนักวิทยาศาสตร์) ดังนั้น จึงควรเพิ่มจำนวนบุคลากรให้

มากขึ้นและอบรมเฉพาะทางด้านการตรวจสอบลายนิ้วมือแฝง รวมทั้งการให้ผลตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม

3.5.2 โครงการแก้ไขปัญหาราจร (ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล) โดยที่แผนงานมีตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2537 – 2544 รวม 8 ปี ซึ่งผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนประกอบด้วย

1) การก่อสร้างอาคารศูนย์ควบคุมและสั่งการจราจร และสถานีควบคุมการจราจร 11 แห่ง มีการแก้ไขแบบแปลน และเปลี่ยนบริษัทผู้สัญญาเนื่องจากบริษัท ประสบปัญหาด้านการเงิน 3 ครั้ง

2) ระบบควบคุมสั่งการจราจรบนถนนสายหลักกรุงเทพมหานครและปริมณฑลขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงการ ติดตั้งระบบควบคุมไม่ได้ ขาดการวางแผนการดำเนินการ รวมถึงการติดตามผลการดำเนินงาน

จึงได้ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติศึกษาและวางแผนการดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้รอบคอบและรัดกุมก่อนดำเนินงาน รวมถึงติดตามตรวจสอบแล้วรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบต่อไป

3.5.3 การจัดซื้อเชื้อเอกราชอ่อนป้องกันกระสุน

จากการติดตาม พบว่า การดำเนินการจัดซื้อล่าช้า เนื่องจากกรมสรรพาวุธได้รับคำสั่งให้ดำเนินการจัดซื้อเชื้อเอกราช แต่ไม่ได้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะให้ดำเนินการ จึงไม่สามารถดำเนินงานจัดซื้อได้ทันที และในการจัดซื้อไม่มีการทดสอบเชื้อเอกราช เพราะต้องใช้เวลามากในการทดสอบ แต่ได้มีการทดสอบเมื่อตรวจรับของโดยได้มีหนังสือเชิญสื่อมวลชนกองตำรวจสื่อสาร (สส.) ให้มาดูการทดสอบตามมาตรฐาน ในการประชุมร่วมกันที่ประชุมได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการจัดซื้อเชื้อเอกราชว่า ในครั้งต่อไปให้มีการกำหนดอายุการใช้งานไว้ใน TOR การรับประกันคุณภาพให้มีระยะเวลาเท่ากับอายุการใช้งานของเชื้อเอกราช และมีการประกันชีวิตผู้สวมใส่ด้วย และกรณีการจัดซื้อโดยเร่งด่วนให้จัดซื้อเป็นกรณีพิเศษเพื่อมิให้เกิดความล่าช้าและความเสียหายแก่ทางราชการได้

3.6 ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตของผู้ตรวจสอบภายใน

3.6.1 เครื่องปรับอากาศของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สูญหาย จากผลรายงานของผู้ตรวจสอบภายใน เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2543 พบว่า เครื่องปรับอากาศของสำนักงานฯ สูญหาย และมีการปลอมแปลงเอกสาร ซึ่งได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง และพบว่ามีมูลเพียงพอที่จะกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่พัสดุและผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง และได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2547 แต่ยังไม่ได้รับรายงานความคืบหน้าในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด ทั้งนี้ สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติควรเร่งรัดติดตามการจัดทำระบบการควบคุมภายใน โดยเฉพาะเรื่องการบริหารพัสดุให้เสร็จโดยเร็ว

3.6.2 การเข้าร่วมผลิตรายการของ สทท. 11 ของกรมประชาสัมพันธ์ พบว่า ในขั้นตอนการอนุมัติเข้าร่วมผลิตรายการ ไม่มีระบบการกลั่นกรองนำเสนอจากคณะกรรมการชุดใด ซึ่งได้เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการร่วมผลิตรายการ และคณะกรรมการฯ ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว รวมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบบันทึกข้อตกลงร่วมผลิตรายการสดในห้องส่งและรายการเทปโทรทัศน์เป็นรูปแบบสัญญา ซึ่งผ่านการพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุด และแจ้งเวียนให้ทุกหน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติแล้วตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม 2547

4. ข้อสังเกตจากการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

1. ระบบการตรวจสอบภายในของทุกส่วนราชการในภาพรวมจัดอยู่ในระดับปานกลาง พร้อมกันนั้นได้มีการจัดทำระบบการควบคุมภายในแล้ว และผู้ตรวจสอบภายในทุกส่วนราชการมีการจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปีและสามารถตรวจสอบได้ตามแผนที่วางไว้ ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

1.1 ในการจัดทำแผนการตรวจสอบยังไม่ได้จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงของหน่วยรับตรวจ และผู้ตรวจสอบภายในขาดความเข้าใจในเรื่องที่จะตรวจสอบ โดยยังคงเน้นตรวจสอบด้านการเงินและบัญชี

1.2 วิธีการตรวจสอบไม่ชัดเจนทำให้ขาดข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

1.3 ในรายงานผลการตรวจสอบขาดการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ

1.4 ไม่ได้นำผลการตรวจสอบในครั้งก่อนมาใช้ประกอบการวางแผนตรวจสอบ เพื่อให้แผนการตรวจสอบครอบคลุมในเรื่องดังกล่าว

2. ในภาพรวมสามารถตรวจสอบได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากภารกิจหลักของหน่วยรับตรวจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงภายในและความลับของประเทศชาติ และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานในราชสำนัก ผู้ตรวจสอบภายในยังขาดความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ตรวจสอบ และขาดทีมงานในการตรวจสอบ

3. หัวหน้าส่วนราชการควรให้ความสำคัญกับการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในอย่างจริงจัง และผู้ตรวจสอบภายในระดับกรมต้องให้ความสำคัญกับการเลือกเรื่องที่น่าเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ การรายงานและการนำเสนอรายงานในรูปแบบที่ชัดเจน

ภาคผนวก

รายงานสรุปผลการดำเนินงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547
ของคณะกรรมการตรวจสอบภาคราชการประจำกระทรวงต่าง ๆ

กระทรวง	เลขที่หนังสือ	ลงวันที่
1. กลาโหม	ที่ พ. 10/47	1 พฤศจิกายน 2547
2. การคลัง	ที่ กค 0207/418	15 ธันวาคม 2547
3. การต่างประเทศ	ที่ กต 0200.1/19885	30 พฤศจิกายน 2547
4. การท่องเที่ยวและกีฬา	ที่ กก 0204/228	17 ธันวาคม 2547
5. การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	ที่ พม 0210/65692	22 ตุลาคม 2547
6. เกษตรและสหกรณ์	ที่ 15/2547	29 พฤศจิกายน 2547
7. คมนาคม	ที่ คค 0200.1/13	19 มกราคม 2548
8. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ที่ ทส 0208/183	5 พฤศจิกายน 2547
9. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ที่ ทก 0200.10/1710	18 ตุลาคม 2547
10. พลังงาน	ที่ พน 0201/ตส. 33	15 พฤศจิกายน 2547
11. พาณิชย	ที่ พณ 0210/6	21 มกราคม 2548
12. มหาดไทย	ที่ มท 0216/24	14 ธันวาคม 2547
13. บุติธรรม	ที่ ขธ 0210/4	25 เมษายน 2548
14. แรงงาน	ที่ 06/2548	31 มกราคม 2548
15. วัฒนธรรม	ที่ วธ 0201/165	21 ตุลาคม 2547
16. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ที่ วท 0206/4708669	16 ธันวาคม 2547
17. ศึกษาธิการ	ที่ สธ (กตส.) 0213/276	28 ตุลาคม 2547
18. สาธารณสุข	ที่ สธ 0206/126	16 มีนาคม 2548
19. อุตสาหกรรม	ที่ อก 0209/150	14 ธันวาคม 2547
20. สำนักนายกรัฐมนตรี	ที่ นร 0111/60	17 มีนาคม 2548